

קלקראת שבת מלאכתא

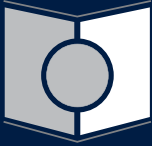
Dirshu

דרשן ד' ועוזן

קרן עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

אוגדן עלוני השבת

פרשת פנחס

לקראת שבט מלכתא

אני אספר לכם סיפור נורא, היה יהודי בבני ברק, שהקים עסק מסוים בעיר, הרב ואזנר סבר שלא ראוי שיהיה דבר כזה בבני ברק, וקרא לאותו יהודי שמיהר לבוא. הרב ואזנר הסביר לו: מה שאתה עושה לא מסתדר עם השולחן ערוך, ולכן אתה צריך להפסיק לעשות את זה. היהודי הזה השקיע בעניין כסף רב ו...

הגה"ח רבי חיים אברהם ויזל, מלפנים משגיח בישיבת חכמי לובלין, בשיחה רווית געגוע על רבן של ישראל מרן בעל 'שבט הלוי' זיע"א והקנאות הייחודית שלו

יוחנן וסרמן

התורה הקדושה משבחת את פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, בכך שהוא קינא קנאת ה', ועל כך זכה להתברך ובא על שכרו בעולם הזה כשניתנה לו ברית כהונת עולם.

האמות ניתנת להיאמר שקנאות קיימת בכל הדורות, ובכל המקומות. במובן מסוים, הקנאות היא מידה ככל המידות, אפשר לעשות בה שימוש לטובה או חלילה לרעה, אבל יש אנשים שטבעם הוא להיות קנאים גדולים יותר, ויש שלהיפך.

אבל הקנאה שקינא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, לא היתה קנאה שנובעת מטבעו שעמו נולד, זו היתה 'קנאת ה'. קנאה שהיא כל כולה שייכת לבורא כל עולמים, לא היתה בה אפילו נגיעה קלה של מידות פנימיות ורצון אישי או דחף טבעי לצאת ולמחות, לצאת ולקנא, היא היתה קנאה טהורה שהתבססה כולה, במאת האחוזים, על רצון ה' יתברך, ולא היה מעורב בה בכלל רצונו העצמי של פנחס בן אלעזר. לכן משבחת התורה כל אך את פנחס בן אלעזר, "בקנאו את קנאתי".

שוחחנו בעניין זה עם הגה"ח רבי חיים אברהם ויזל, מי ששימש במשך עשרות שנים כמשגיח בישיבת חכמי לובלין, והיה מתלמידי הישיבה בעצמו. כתלמידו של בעל 'שבט הלוי' מרן הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצוק"ל, וכמי שעסק רבות בשנים בעבודת

החינוך, תחת שרביט הנהגתו של רבינו זצ"ל, זכה הרב ויזל לשמוע ולראות אינספור סיפורים, עובדות, אמרות טהורות והדרכות, מאז קודש הקודשים, רבינו בעל ה'שבט הלוי' זיע"א.

למעשה היה ה'שבט הלוי' אחד מגדולי הקנאים בדור האחרון. הוא היה סמל לשמרנות ולעמידה העיקשת על קוצו של יוד. בכל תחומי ההלכה ובכל תחומי ההנהגה הציבורית היה הרב ואזנר עומד בעמידה איתנה ובלתי מתפשרת. הוא מעולם לא התפשר על שום

דבר שהיה נוגע להלכה או להשקפה הטהורה.

ובכל זאת, רבינו הגר"ש זאנר לא יצא מעולם כנגד אדם ספציפי, הוא לא חתם על מכתבי מחאה, לא יזם הפגנות, לא יצא לעימות עם איש. כל דיבורו ושיח שיגו היה בנועם וכל מעשיו היו בחביבות מיוחדת כלפי ישראל קדושים, שהחזירו לו אהבה בכפל כפליים.

"אני זוכר שפעם הגיע מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי לבקר את רבינו", מספר לנו הרב ויזל שליט"א. "היה זה כשרבינו הגיע לגיל מאה, וכנראה שבביטוח הלאומי יש מן נוהג שכזה שבאים לבקר אנשים המגיעים לגיל זה, ולאחל להם אריכות ימים בטוב ובנעימים. הוא ידע שהפעם לא מדובר בעוד קשיש מבית האבות העירוני, אלא ברב גדול ומפורסם, ובהתאם לכך הוא חבש כיפה ובא בצורה מאוד מכובדת.

"כשהוא נכנס אל הרבי, הוא נדהם. הוא רגיל היה לראות אנשים בני מאה שבקושי זזים ממקומם, בדרך כלל הם ישובים על כסא גלגלים או שוכבים על מיטה סיעודית, וכאן הוא רואה אדם צעיר... הרב זאנר קם, הולך, מוציא ספרים פותח, מעיין... האורח הנכבד היה המום.

"כשהתאפשר לו לדבר עם הרבי, הוא ביקש לשאול שאלה, וכך זכינו לתשובה הנפלאה של הרב זאנר: "במה הארכת ימים", זאת היתה השאלה ששאל המנכ"ל של הביטוח הלאומי... הרבי השיב לו מיניה וביה: "מעולם לא התערבתי במחלוקת", כך אמר פוסק הדור שהיה אחד מגדולי הקנאים בדור. הוא אף פעם לא רב עם אף אחד!!!

"אם היתה מחלוקת, הוא היה מנסה להשכין שלום, מאחורי הקלעים. פעמים רבות הוא גם הצליח בסייעתא דשמיא. אבל הוא מעולם לא לקח צד, הוא לא הפך ליריב של מישהו אחר.

"דעתו היתה מאוד ברורה. הוא החזיק בה ולא נכנע ולא התפשר, הוא ידע להיות אפילו תקיף במקום הצורך, אבל בלי לריב. בלי להיכנס למחלוקת חלילה וחס.

"אני אספר לכם סיפור נורא, ומפאת כבוד המשפחה הנוגעת בעניין אני מספר אותו עם שינוי מסוים של פרטים, אבל גופו של מעשה כך היה.

"היה יהודי בבני ברק, שהקים עסק מסוים בעיר, שהרב זאנר סבר שאין לו מקום על פי ההלכה. סביר להניח שאם הוא היה שואל רבנים רבים אחרים, הם היו מתירים לו, ואולי הוא אפילו שאל, אבל הרב זאנר החזיק בדעה שזה לא ראוי שיהיה דבר כזה בבני ברק,

ולכן הוא קרא לאותו יהודי שכמובן מיהר לבוא.

"הרב זאנר הסביר לו, "מה שאתה עושה לא מסתדר עם השולחן ערוך, ולכן אתה צריך להפסיק לעשות את זה".

"היהודי הזה השקיע בעניין כסף רב, וכאמור מדובר במשהו שעל פניו לא נראה בעיית, ולכן הוא החליט להתחמק מהוראתו של הרבי, לשכוח אותה...

"כעבור שבועיים בירר רבינו אם היהודי הזה שמע בקולו, ומשנענה בשלילה ביקש שיקראו לו בשנית. ואכן היהודי שב והתייצב, כדי לשמוע פעם נוספת שהוא צריך להפסיק את העיסוק בנושא הזה. ושוב... היהודי החליט להתחמק ממילוי ההוראה.

"מה אתם חושבים? הרב זאנר יצא למאבק חריף ולמלחמת חורמה? לא ולא. תושבי בני ברק לא מכירים את הסיפור כי הם לא שמעו עליו בכלל. הרב זאנר עשה דבר אחד ויחיד: הוא שתק!

"חודש לאחר מכן, אותו יהודי כבר אץ רץ כל עוד נפשו בו, כדי להתחנן לסליחתו של הרבי, ולהתחייב שהוא עוצר מיד את העניין שעורר את מורת רוחו. מסתבר שאירע משהו במשפחה שלו, שממנו הוא הבין היטב שלא כדאי להתעלם מהוראותיו של הרב זאנר".

"זכורני שלפני כמה שנים עשו עצרת גדולה, כינו אותה 'עצרת המיליון'. כל קהילות ישראל הצטרפו וקיימו עצרת ענק בירושלים,

במחאה נגד הממשלה והרצון לגייס את בחורי הישיבות.

"באותה העת היה הרבי זצ"ל בחו"ל, ונבצר ממנו להשתתף באותה עצרת. אבל ממקום שבתו בחו"ל הוא שמע שהעצרת התנהלה בסדר מופתי, לא היו שום קריאות גנאי נגד איש, לא היתה אלימות, לא היו עימותים, התפללו אמרו סליחות ותהילים, השמיעו מחאה שקטה ומאופקת והתפזרו בכבוד איש איש לביתו. רבינו התקשר לרב מנחם פרוש, והודה לו על העצרת. "כך בדיוק צריכה להיראות מחאה יהודית", הוא אמר, "בלי אלימות ובלי עימותים".

"כמו כן ידועה היתה ההנהגה שלו לעורר על עניינים הצריכים חיזוק, בדרשות של שבת הגדול ושבת שובה. בכל פעם הוא היה מעורר על נושאים שונים, אבל הוא תמיד אמר את דבריו בנועם.

"המסר היה תקיף. הוא היה מדבר בחריפות, אבל זה לא היה דוקר, זה לא פנה נגד אף אחד. הוא דיבר באופן כללי, מה צריך לעשות

המשך בעמוד 28

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריכיה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעי"נ הרה"ח **בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל** זצ"ל
גלב"ע ר"ח אב תשע"ו

למען חינוך בניה לתורה ויר"ש, היתה אמי האלמנה ע"ה מוסרת את נפשה בעבודות שונות, כדי להביא טרף לבית, ובכדי לשלם את שכר לימוד הילדים, שיוכלו לשקוד על תלמודם בהשקט ורוגע, עם מיטב המלמדים והמחנכים. אך אמי ע"ה, בצדקותה הגדולה ובמידת בטחונה בקב"ה, היה לבה נוקפה תדיר שמא ואולי עוברת היא על חובת ההשתדלות הנצרכת. הרי פרנסה מן השמים - ואכן, באחד מביקוריו של רבי אלחנן בביתנו, פרשה אמי הצדקנית ע"ה את מועקתה ושאלתה בפני גדול הדור...

שיחה נדירה ומיוחדת, משולחנו של מרן עמוד ההוראה הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א ראב"ד העדה החרדית בירושלים מהתקופה במחיצתו בצל קדוש ישראל ותפארתו, גאון ישראל, שר התורה ועמוד היראה מרן הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן זצוק"ל הי"ד, - לרגל יומא דהילולא י"א תמוז

הרב יעקב הייזלר

"משהגיע לאוזנינו השמועה על בואו של רבי אלחנן ללונדון" - מתאר לנו מרן הגר"מ שליט"א בשיחתו הנדירה והיחודית, "היה ביתנו לובש חג. אבא זצ"ל היה תולה מודעה על חנות הצנועה, המבשרת על כך שבתקופה הקרובה החנות סגורה. חדרו הקבוע של הגה"ק רבי אלחנן בבית היה זוכה לניקוי מיטבי, וההתרגשות גאתה".

"זכורני היטב, כי במשך כל זמן שהותו של רבי אלחנן בלונדון, היה אאמו"ר זצ"ל מלווהו לכל מקום אשר פנה. האנגלית לא היתה מובנת ומודברת על שפתו הטהורה כלל, על כן נצרך היה ל'מתורגמן' ומלווה קבוע לכל פגישותיו עם נדיבי עם. אאמו"ר, זצ"ל מילא את התפקיד בשמחה ובהתרגשות לכבודו הרם של האי גאון וצדיק נשגב מענקי התורה שבדור".

לאחר פטירתו של אבי זצ"ל, לא חפץ יותר רבי אלחנן להטריח את אימי האלמנה ע"ה, ולכך התאכסן מיני אז באכסניה אחרת - בביתו של אחד ממקורביו בלונדון. אך את חסדה הראשון של משפחתנו, הוא מעולם לא שכח.

"היתה זו חוויה רוחנית מדהימה שנחקקה היטב בעצמותי עד עצם היום הזה ואינה סרה מאתי לנצח. בכל ביקור בלונדון, היתה משפחתנו זוכה לביקור מיוחד של רבי אלחנן. ועם פקדו את מעונינו, היה מנצל את ההזדמנות לקרב אותנו - היתומים הקטנים, ולחזק את לבם בטללי נוחם ואמונה.

"הרגשנו כלפיו כבנים אל אב. ואכן, הרעיף עלינו גאון הדור מרן הגה"ק רבי אלחנן הי"ד אהבה ורחמנות - כרחם אב על בנים!

באותם ימים נרקם קשר תורני מופלא בין מרן רבי אלחנן הי"ד לבין מרן הגר"מ שיבדלחט"א, שהיה מלווהו בכל יום לבית המדרש, ורבי אלחנן היה מטה את אוזנו לנער הצעיר שעדין לגדולות, ומשוחח

איתו בדברי תורה, ואף התבטא עליו פעם: "הוא דבר שיש בו ממש!".

אנקדוטה מעניינת מספר לנו מרן שליט"א בשיחתו היחודית והנדירה, על התוקף שראה הגה"ק רבי אלחנן זצוק"ל בדבריה של אמו האלמנה ע"ה:

"מנהג קבוע היה לו, שלא לברך בשום פנים להצלחה בתורה ובעבודת ה'. כשהיו מבקשים ומתחננים לברכתו, היה נוהג להשיב: "אם תעמול ותטרח בתפילה ובעבודה, ממילא תזכה לתורה ויראת שמים, ואם לאו, מה תועלת יש בברכה?".

דברים אלו היה אומר בשמו של רבו הגדול מרנא החפץ חיים זיע"א, שאף הוא היה נמנע מלברך על רוחניות, והיה נוהג לומר, שכאשר עושים כפי היכולת, אזי הקב"ה בעצמו מברך, וכשאינ עובדים את

ה' כראוי, אין הברכה מועלת כלום. אך מספר מרן שליט"א, שהוא ואחיו זכו להתברך באופן נדיר מפיו של רבי אלחנן, היתה זאת אמו שדרשה שיברך את בניה שיהיו בני תורה, ואת בנותיה שיגדלו כ'בנות תורה' - כלשונה. אך רבי אלחנן זצוק"ל הי"ד כהרגלו מיאן לברך, ואף הטעים להרגיע את רוחה, שלפעמים הברכה יכולה לגרוע, אם סומכים על הברכה וחושבים שבזה די לצמוח לאדם גדול, ולכן אין משקיעים כוחות לבד.

"אלא שהאלמנה סירבה לקבל את דבריו, והכריזה: 'כיון שאלמנה אני, בכוחי 'לאלין' את הרב לברך את בני ובנותי...'. הגה"ק רבי אלחנן קיבל את דבריה, חרג ממנהגו הקבוע והאיתן והרעיף את ברכתו על כל אחד ואחד מבני המשפחה, בפרטות ובאריכות. "בכלל", מוסיף לנו מרן הגר"מ שליט"א בנועם דברותיו הנעימים: "לא אחת ראיתי אצל רבי אלחנן הי"ד שכאשר נזדמן לו יתום או אלמנה, היה נוהר וחושש מאד שמא בדבריו יגרום להם צער לרגע ויעבור בזה ח"ו בלאו דאורייתא של "כל אלמנה ויתום לא תענון".

לפני שאני 'ראש ישיבה', אני 'עבד ה'

בחדת כבוד שואלים אנו את פני הקודש, האם יוכל מרן שליט"א לתאר באוזנינו ולהכניסנו לאותה אטמוספירה עילאה של ימי ביקוריו של רבי אלחנן בעיר מגוריו - לונדון. "אכן, היו אלה ימי הוד ויראת רוממות! - נענה מרן הראב"ד שליט"א לבקשתנו.

"הקדוש רבי אלחנן הי"ד, בעצם אישיותו הדגולה והרוממה, ביראתו הגדולה ובעוצם גאונותו העצומה בתורה, הרים את העיר כולה לפסגות על - בלתי תתואר.

"התפילות במחיצתו הרקיעו שחקים!. המחזה הנורא של הגה"ק בעל ה'קובץ שיעורים' עומד ומתחטא לפני קונו כבן אצל אביו וכעבד לפני המלך, אחזה רעד בכל סביבותיו.

"זכורני היטב איך שהוא האריך הרבה בתפילת שמונה עשרה - חוזר מרן הגר"מ שליט"א לאותם ימים נעלים ונפלאים. לעולם לא ימוש מזכורני כל תפילת מנחה 'רגילה' בהיכלו הטהור.

"דכירנא, כאשר זכיתי לראות את רבי אלחנן הי"ד, היינו מרגישים בחוש מהו יר"ש, שהוא עצמו היה תובע אישית מעצמו תמיד מה ה' דורש ממנו עתה, כך שהיראת ה' טהורה היה ניכר על פני קדשו תמיד".

"אין אחד אשר שהה בד' אמותיו, ולו לזמן קצר - מחדיר בנו מרן הראב"ד שליט"א מושגי הוד מגדולי דורות קדומים, שלא נכבש לבו מאישיותו ומדמותו הטהורה, ומטוב לבו ועיניו לכל סביבותיו.

על כבוד שמים

"אולם מאידך, במקום שראה צורך לעמוד מול פרצות מחומות היהדות, לא חס מרן הגר"א זצוק"ל על כבודו ועל טובתו, וניהל מלחמת שמים בחירוף נפש.

"וכך לומדים אנו פרק במסירות נפשו של ראש גולת אריאל למען כבוד שמו ית'.

"בלונדון של הימים ההם - במצוקות העיתים, היה ביהמ"ד מסוים של שלימים ותמימים, שדעות הציונות מצאו להם בה בקעה להתגדר. באחת משבתות שהותו במקום, הוזמן ע"י גבאי ביהמ"ד לעשות את תפילותיו ולשאת מאמרותיו ומתורתו.

"רבי אלחנן הי"ד לא ידע על דעות מתפללי ביהמ"ד, והתוודע להם רק בדרך הילוכו לתפילה. תיכף ומיד הכריז שהדרשה שכיון לשאת בטלה ומבוטלת, והנושא שידובר יהא העמדת הדת על תילה.

ואכן, את דרשתו הנלהבת פתח בפסוק: "הן עם לבדד ישכון ובגוים

עד כמה חובת ההשתדלות לפרנסה

מרן הראב"ד שליט"א ממשיך לדלות מזכרונותיו על הנהגת בית המשפחה בידי רבי אלחנן:

"אוסף ואספר לכם: למען חינוך בניה לתורה ויר"ש, היתה אמי האלמנה ע"ה מוסרת את נפשה בעבודות שונות, כדי להביא טרף לבית, ובכדי לשלם את שכר לימוד הילדים, שיוכלו לשקוד על תלמודם בהשקט ורוגע, עם מיטב המלמדים והמחנכים.

"אך אמי ע"ה, בצדקותה הגדולה ובמידת בטחונה בקב"ה, היה לבה נוקפה תדיר שמא ואולי עוברת היא על חובת ההשתדלות הנצרכת. הרי פרנסה מן השמים - היתה חוזרת באוזנינו לא אחת, ומה מועיל להתאמץ יותר אם בראש השנה הוקצה פרנסה פחותה יותר.

"ואכן, באחד מביקוריו של רבי אלחנן בביתנו, פרשה אמי הצדקנית ע"ה את מועקתה ושאלתה בפני גדול הדור: האם מוטלת עליה חובה להתאמץ יותר ויותר למען רוחניות בנה, או שמא עדיף שתעצור ממלאכתה ותשליך יאבה על אבי היתומים במרומים שיעניק לה מידו המאה והפתוחה.

"רבי אלחנן זצוק"ל, התייחס לשאלה זו בכובד ראש רב, התעטף בשתיקה רגעים מספר והתעמק במחשבתו הטהורה, ולבסוף השיב לה בדברים יסודיים במהות מידת הביטחון ובמידת חובת ההשתדלות לפרנסה, וכך אמר:

"קשה מאוד להכליל ולקבוע מסמרים מה וכמה היא ההשתדלות הראויה והנדרשת, והיכן עובר הגבול הדק לכדי חסרון בביטחון ח"ו. אך זאת אוכל לומר לך, ששני סוגי השתדלות ישנם:

"אדם המשקיע כוחו ומרצו להשיג הנאות ומותרות, לא יוסיף לו עבודתו ולא כלום!. אולי יצמח לו הנאות קטנות לשעה קצרה, אבל ידע נאמנה, כי כמוות הנאות גם היא מוקצבת בכל שנה ושנה, על כן הנאה זו תבוא על חשבון הנאות אחרות. ובסוף ימצא את עצמו מתמודד וסובל ח"ו אם בגידול בניו, אם בענייני רפואה ה"י.

"אולם אדם המשתדל לפרנסו לשם שמים - המשיך הגר"א וסרמן

"משלא נענה, איים עליו שיוצרך להורידו מהאוטובוס. ללא אומר, פנה רבנו רבי אלחנן הי"ד לדלת האוטובוס, ירד ממנה ועשה את כל הדרך הארוכה רגלית.

המתין למעלה משעתיים לבקש מחילה

סיפור נוסף בפיו של מרן עמוד ההוראה שליט"א אודות יראתו הטהורה של הגה"ק רבי אלחנן הי"ד:

"באחד מביקוריו בביתנו - ממושיך מרן הראב"ד שליט"א לספר על יראתו של רבי אלחנן, התעכב קימעא בהכנת כוס חמין, ולפתע נפלה הכוס ונשברה.

"רבי אלחנן הזדעזע כולו מה'נזק', וכשעזב את הבית ביקש מאיתנו, שנבקש מחילה בשמו לאמי ע"ה שלא היתה בשעה זו בבית.

אך לא עברו מספר דקות, ודמותו של רבי אלחנן עומדת בפתח. "אי אפשר לסמוך על קטנים" - הוא הכריז. והתיישב להמתין למעלה משעתיים לשובה של אמי ע"ה, כדי להתנצל ולבקש מחילה בפניה על הנזק.

הריקוד הנלהב שהתפרץ מנהמת לבו הטהור של רבי אלחנן

וכגודל יראתו את הקב"ה, כך גדלה אהבתו אליו ית'!

"זכיתי - פותח לנו מרן שליט"א צוהר להיכלו הטהור, ושהיתי עמו - במחיצתו בחג השבועות קודם המלחמה.

"את שמחתו הגדולה ביום הגדול עליו אמרו "אי לאו האי יומא" וכו', אין ביכולת לתאר כלל וכלל. זכורני היטב כי במוצאי יו"ט הראשון, עם התקדש ליל יו"ט שני של גלויות, יצא עם הקהל בריקוד נלהב שהתפרץ מנהמת לבו הטהור, בעוצם אהבת התורה והבורא, עד ש'פקע איגרא'.

"אין ביכולתי לשכוח את רבי אלחנן מתרפק בכיסופים על הניגון הידוע: "זאל שוין זיין די גאולה...". שהושר חזור ושוב בקולות וברקים מחדרי נשמתו, בדביקות מופלאה שהרימה את הציבור כולו יצאנו ממעונו של עמוד ההוראה מרן שליט"א בהתרגשות גאה בלתי נתפסת! ומתוך יראת הכבוד שאין למעלה הימנה, הרגשתינו כי זכינו לשהות בחדרו של אחד המיוחדים מזקני מנחילי התורה בטהרתה

(לקט מתוך מאמר נרחב בגליון התורני של המבשר תשפ"א)

לא יתחשב", כשהוא מבאר את הפסוק בביאור נפלא ואקטואלי; חילוק מהותי יש בין 'עם' לבין 'גוי' - הסביר, 'עם' - היינו אומה המתייחדת בעצם מנהגיהם ונימוסיהם. אך 'גוי' - הוא קבוצת אנשים שהתקבצו לאותו מקום, ומחמת ישובם במדינה אחת, הרי הם נעשים לגוי אחד.

"וכאן הרעים מרן הגר"א הי"ד את קולו: כלל ישראל, מתייחד בהיותו 'עם', אשר 'לבדד ישכון' - בלא מדינה או לאום המייחדת אותם, אלא הם מיוחדים בלימוד התורה ובקיום המצוות. 'ובגוים לא יתחשב' - אין אנו צריכים להתחשב כמו 'גוי', שמה שמאגדם הוא המדינה.

"לא אשכח את המהומה שפרצה אז בהיכל בית המדרש!. רובם של המתפללים קמו להם, ויצאו להמשיך את תפילתם בחוץ. אך הגה"ק רבי אלחנן לא התרגש מכך כלל, והמשיך בדבריו הנוקבים.

"כפי המובן - תרומות לשיבתו - 'אוהל תורה' בראנוביץ', לא הצליח רבי אלחנן להשיג מקהילה זו... אך בדברים שמסר לנו לאחר מכן, התבטא: "קודם היותי ראש ישיבה", הריני 'עבד ה', ויש לי לעמוד על כבוד השכינה".

עשה כל הדרך הארוכה רגלית מחשש שעטנו

על יראתו המופלגת של הגה"ק ר"א הי"ד מכל נדנדוד וסרך עבירה, מסופר רבות. ביקשנו איפה לשמוע ממרן הראב"ד שליט"א מקצת אלומות אור מהשמור עמו בזכרונו, על יראתו שקדמה למעשיו כפי שחווה מקרוב במחיצת קדשו בילדותו ובבחרותו.

"אוי, מה אומר ומה אדבר" מתרגש רבינו מרן הראב"ד שליט"א בדברותיו שנבעו מעומק לבו הטהור, ומוסיף בדברותיו הכובשים כל לב: "על רבי אלחנן ראו בכל פסיעה וצעד, כי מפחד הוא מעבירה כאש ממש"!

"זכורני, שנלוויתי עמו פעם על אוטובוס, בנסיעה למגבית כספים לטובת הישיבה. בלונדון חל איסור חוקי על הנוסעים באוטובוס לעמוד בשעת הנסיעה. אך רבי אלחנן זצוק"ל, שחשש משעטנו הטמון בתוך ריפוד הכסאות, לא אבה בשום אופן להתיישב על הכסא. וכך עמד כמה דקות עד שנהג האוטובוס הבחין בו, והחל לגעור בו שיתיישב.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

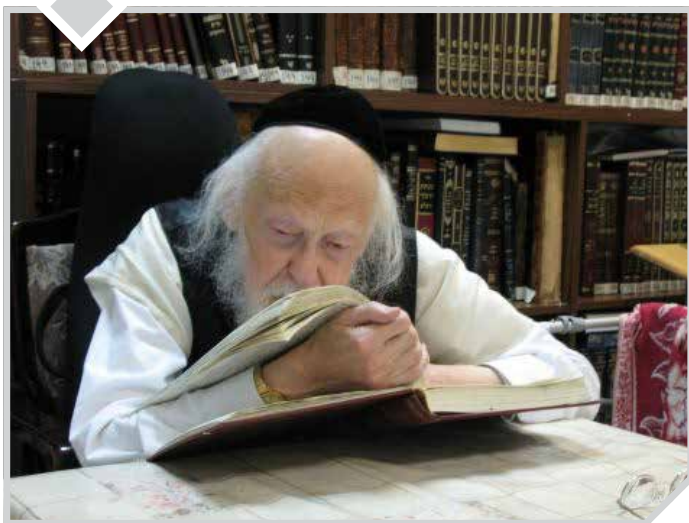
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

אדם בא, ובפיו שאלה: פלוני תובע ממנו סכום כסף גדול, שלטענתו מגיע לו. הנתבע בירר, ועל פי ההלכה אינו חייב לו מאומה. הודיעו הלה שהוא חולה לב וההתרגשות אסורה עליו, ואם לא יקבל את הכסף ילקה בהתקף לב, והוא יהיה האשם במותו. דמו יהיה על מצפוננו! מה יעשה?! חיך רבינו, ואמר: אספר לך סיפור...

החכמה והתבונה בתשובותיו של מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל לציבור השואלים

"ויקרב משה את משפטיו" (במדבר כ"ה, ה')

עסקן ציבור ביקש לשמוע דעת רבינו בענין פלוני, וביקש מהגאון רבי אברהם אלישיב בן רבינו שיברר האם רבינו מוכן לשמוע אודות אותו ענין. הבטיח שינסה לברר. עבר יום ועברו יומיים, שלושה וארבעה, ואין תשובה. עבר שבוע, ועברו שבועיים התקשר העסקן, ושאל בתמיהה: "תהיה התשובה חיובית או שלילית, אבל מדוע התחמקות!" ענהו: "דע לך, שאיני מפסיק את אבא מהלימוד. את השאלות האלו אני שואל בזמן קבלת הקהל, בין גברא לגברא. ומה אעשה, ובמשך השבועיים האחרונים, בכל פעם שסיים לענות, מיד שקע בלימודו עד השואל הבא..."

פלוני תובע ממנו סכום כסף גדול

אדם בא, ובפיו שאלה: פלוני תובע ממנו סכום כסף גדול, שלטענתו מגיע לו. הנתבע בירר, ועל פי ההלכה אין הסכום מגיע לו, אינו חייב לו מאומה. הודיעו הלה שהוא חולה לב וההתרגשות אסורה עליו, ואם לא יקבל את הכסף ילקה בהתקף לב, והוא יהיה האשם במותו. דמו יהיה על מצפוננו!

מה יעשה!?

חיך רבינו, ואמר: אספר לך סיפור פעם התקיימה אסיפת רבנים חשובה. עמדו לבחור ביושב ראש. איים אחד הרבנים, שאם לא יבחרו בו יקח ללב, וילקה בהתקף לב! נענה הגאון רבי מאיר שמחה מדוינסק זצ"ל: "זאג האטשיק - תאמר לכל הפחות - בלי נדר..." אם על פי ההלכה לא מגיע, התעלם מכל האיזמים...

ראש ישיבה הגיע להיוועץ ברבינו

ראש ישיבה הגיע להיוועץ ברבינו. בחור מיישבתו התארס עם גיורת, וחלק גדול מקרוביו ומבני הישיבה אינם יודעים זאת. אבל כשיקראו את כתובתה, והכל ישמעו שהוא נושא "גיורתא דא, רות בת אברהם אבינו", יתגלה הסוד. והרי הכתובה כשרה בדיעבד אם משמיטים עובדת היותה גיורת ("אוצר הפוסקים" יח, נסח הכתובה

מדוע לא חתם על המכתב

ומעשה באדם נכבד שמוסדותיו נקלעו לקשיים כספיים שאימו למוטטם והחתים רבים וטובים לעזור לו לתמכם. המכתב הובא לפני רבינו, שכדרכו עיין בו במתינות ובסופו של דבר השתמט מלחתום. שאלוהו מדוע, והתחמק מתשובה.

לחצו, טענו שהמכתב נחוץ והחתמה חשובה.

נענה ואמר: המוסדות חשובים ומצבם קשה והמבקש נכבד, אבל יש במכתב קטע שאיני יכול לחתום עליו. כשהפצירו, אמר: כבדרך אגב, מצויין כאן, שהמבקש הקים את המוסדות ועומד בראשם, זה שהוא עומד בראשם, ידוע, אבל מניין לי שהוא שהקים, אולי היו לו שותפים בהקמתם!?

תמיהו: למאי נפקא מינה?

וענה: למקח ולמזכר... אולי יש דין ודברים על הבעלות, ובמכתב זה מבקש להוכיח שהוא המקים והבעלים!

עוד באותו ערב התקשרו בבהילות לבית רבינו: האם הובא בפניו מכתב המלצה עבור מוסדות אלו? שידעו שאין הדבר פשוט כפי שהוא נראה, וכוונת המבקש להוכיח את בעלותו ולהכריע את הויכוח שנתגלע בין המייסדים על ידי מכתב ההמלצה החתום על ידי גדולי הדור...

עם הגעתי לארץ שמתי את פני לבני ברק לביתו של רבינו ברחוב רשב"ם, נגשתי אליו בבושת פנים ופרצתי בבכי. ושאלתי את רבינו: האם אני יכול עדיין לתקן את מה שעשיתי? לא הסברתי מה קרה, כי רבינו הבין מיד ברוח קדשו את שקרה, ורבינו אמר לי תשב ותירגע. התיישבתי ואז רבינו מסתכל עלי במבט רחימאי ושואל אותי אתה רוצה כסף? השבתי כמובן, חשבתי בליבי שאולי יש לו קרן מיוחדת לעזור למקרים כאלו...

סיפורים אישיים מיוחדים ומחזקים ממרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

מאת: הרב אברהם ישעיהו שטרן

"וְנִתְּנָה מִהוֹדֶךָ עָלָיו" (במדבר כ"ו, כ')

הרב אברהם ישעיהו שטרן עם מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

אחרי שבועיים בארה"ב הבנתי שזה משהו שמיימי, והחלטתי לחזור לארץ ובאותו יום הייתי כבר על מטוס בחזרה לארץ. חשבתי במטוס איזה טיפיש אני, התביישתי שהיה לי צ'ק פתוח מרבינו להשאר בארץ ושהכסף יבוא אלי ובמקום זה בזבזתי אותו. בכל הדרך אמרתי לעצמי, האם עוד ניתן לתקן את המעוות או שאיחרתי את הרכבת. עם הגעתי לארץ שמתי את פני לבני ברק לביתו של רבינו ברחוב רשב"ם, נגשתי אליו בבושת פנים ופרצתי בבכי. ושאלתי את רבינו: האם אני יכול עדיין לתקן את מה שעשיתי? לא הסברתי מה קרה, כי רבינו הבין מיד ברוח קדשו את שקרה, ורבינו אמר לי תשב ותירגע. התיישבתי ואז רבינו מסתכל אלי במבט רחימאי ושואל אותי אתה רוצה כסף? חשבתי כמובן, חשבתי בליבי שאולי יש לו קרן מיוחדת לעזור למקרים כאלו...

ואז רבינו מוציא את הארנק מהסטנדר ונותן לי מתוכו שטר של מאתיים ש"ח. חשבתי לרגע שכנראה רבינו לא הבין שאני מדבר על סכומים גדולים. כי כידוע רבינו לא ידע מה זו צורת מטבע. אבל אז רבינו אמר לי כמה מילים אני התחלתי והקב"ה יסיים, אמרתי מיד אמן ויצאתי בשמחה. הבנתי שהישועה קרובה, רבינו שידד מערכות שמים.

אני לא רוצה להלאות אתכם, אבל אני לא יכול שלא לשתף אתכם בכמה סיפורים אישיים קצרים, מתוך אלפי הסיפורים שהיו לי במשך השנים, ואולי יותר, שאני חושב שיביאו חיזוק לאנשים. פעם הגעתי והתייעצתי עם רבינו על מספר נושאים, בסוף השיחה אמרתי לרבינו שאני מתכנן למחרת לצאת לחו"ל וביקשתי ברכה. כמובן שהנסיעה הייתה כבר מוכנה לפרטי פרטים, אבל רבינו הפתיע אותי ואמר לי אל תסע, תשאר בארץ. אמרתי לו שיש לי חובות ולכן אני נוסע, אז רבינו אמר לי גם לי יש חובות. עדיין לא קלטתי שאני מתווכח עם רבינו, ואמרתי לו שזה לא אותם חובות של רבינו, ואני חייב לגייס הרבה כסף, אבל רבינו התעקש ואמר לי תשאר בארץ והכסף יבוא אליך.

אתם בוודאי מתפללים עלי מדוע אני מתווכח עם רבינו, אבל רבינו נתן לי תחושה כזו טובה שאפשר להתווכח איתו ואפשר לענות לו. ואת חטאי אני מזכיר היום, אני לא יודע למה, אבל המשכתי לנסות לשכנע אותו. אמרתי לו לי אין בעיה עם זה, וסיפרתי לרבינו על רב שחזר בשבת הגדול מהדרשה לביתו, ואמר לרבנית שבחמישים אחוז מהדרשה הוא כבר הצליח. והסביר לרבנית שהוא הצליח לשכנע את העניים שישכימו לקבל קמחא דפסחא, אבל כעת נשאר רק עוד חמישים אחוז, כדי לשכנע את העשירים שירצו לתת... רבינו צחק נהנה מאוד מהסיפור והבין למה אני מתכוון. אבל אמר לי: בכל זאת תשאר בארץ והכסף יבוא אליך.

ואני מתבייש לומר שהמשכתי להתחנן לפני רבינו, שירשה לי לנסוע ואז רבינו שתק ולבסוף אמר לי: אם אתה רוצה אז תסע. בקשתי ברכה מרבינו שיברך אותי לנסיעה טובה, רבינו אמר לי באידיש בתרגום ללשה"ק: "סע לשלום ותחזור לשלום" ונסעת.

ואני יכול להעיד על עצמי היום כי זו הייתה הנסיעה הכי גרועה שהייתה לי אי פעם, לא הצלחתי עם אף אדם! לגייס אפילו דולר אחד. רק ביזיונות ועוגמת נפש גדולה.

שלא תבינו לא נכון, דברים אחרים הצלחתי ללמוד. אבל לימוד מסכת **מכות**, היה ללא הצלחה.

תוך כדי, היה מתווך שהיה ידוע שמצליח במהירות למכור דירות, שדירה זו הייתה מונחת אצלו חצי שנה בבלעדיות ולא הצליח למכור, ואמרתי לו שאני מוריד את הבלעדיות ואני מביא את זה לעוד מתווכים, הוא ביקש שאני אתן לי עוד הזדמנות למכירת הדירה. אחרי חודש הוא חוזר אלי "אין לך מושג מה עשיתי אבל שום דבר לא מצליח" כאילו יש איזה כתם על הדירה שלך.

אבל פתאום הגלגל התהפך

לאחר שנה ויותר ישבתי בחדרי בבית והחלטתי שאני לא משתף אף אחד כדי שלא יהיה עין הרע, והתחלתי ללמוד מסכת **מכות**, דף אחרי דף, בלי לספר לאף אחד רק אני והקב"ה.

כשהייתי באמצע המסכת, ואני מקבל טלפון מהבן שלי שטיפל בדירה ושואל אותי, אבא אני שואל שאלה, אבל בבקשה בלי ענווה, ואני לא סתם שואל, האם התחלת ללמוד **מכות**?

אמרתי למה אתה שואל? כי את השאלה הזו נשאלתי באותה שנה וחצי בלי סוף. והודיתי לו שכעת אני בדיוק באמצע המסכת דף

ט"ו. ואז הוא אמר לי "אבא, שתדע שיש קליינט רציני שמעוניין בדירה". כמוכן שזה נתן לי תמריץ רציני בלימוד.

לאחר שבוע סיימתי את המסכת בשעתו"מ, ואני רוצה לגשת לשתות "לחיים" לרגל הסיום.

ובאותו רגע הטלפון מצלצל ושוב בני על הקו. אבא, ייתכן שסיימתי את מסכת **מכות**? אמרתי לו כן. והבן אומר, מגיע לך מזל טוב! הרגע הבן אדם הודיע שרוצה לקנות את הדירה ומוכן לכל התנאים!

בשנים שבהם זכיתי לקרבתו של רבינו, הרשיתי לעצמי לבקש ממנו את כל אשר על ליבי. יום אחד הצטברו לי חובות ורבינו אמר לי שרוצה לעזור לי. ושאל אותי במה אוכל לעזור לך?

הרגשתי שזה עת רצון, ואזרתי אומץ, ואמרתי לרבינו שיש לי רעיון שיכול מאוד לעזור לי. אמרתי לרבינו שהעשירים בחו"ל, מתעסקים הרבה בכסף, ומאוד יעזור לי, שרבינו יתן לי שטרות ויברך אותם, ויכתוב להם ברכה אישית על שטרות הכסף, לצד מכתב אישי מרבינו על קלף, ורבינו חיך ואמר לי אני יעשה את זה בשבילך.

וככה רבינו ישב לראשונה בחייו, וכתב על מס' שטרות של מאה דולר כמה מילות ברכה וחתם עליהם את שמו עם השם של התורמים והגיש לי אותם, כולל הברכות על הקלף.

אחרי הסיפור הזה אולי מובן למה אני מרגיש כ"כ בעל חוב גדול לרבינו.

זה לא לקח הרבה זמן כדי לראות שרבינו פתח בפני את השער בשמים.

בדרך לירושלים התקשרתי לחבר ששיתפתי אותו בכל התקופה הזו שהייתי בחו"ל שלא הלך לי, והוא אמר: למה אתה בטלן? תתקשר כעת לחו"ל ותנסה לממש את הברכה. יש לך ברכה מפורשת מרבינו, זה ממש צ'ק פתוח.

התקשרתי לבן אדם שרדפתי אחריו 4 שנים ולא הצלחתי להשיג אותו. אמרתי לעצמי שכעת יש לי את הברכה ושווה לנסות, בצלצול הראשון הוא ענה לי מיד וסיפרתי לו על המצב.

אני מוכרח לציין שגם לפני זה ידעתי שלקבל ממנו כסף זה תהליך ארוך, הוא היה צריך לחשוב, תתקשר יותר מאוחר, ועוד תירוצים שונים. ועד שאני רואה את הכסף - לוקח זמן רב.

אבל הפעם הופתעתי, הוא שאל אותי מיד, איך ידעת להתקשר? הרגע סיימתי עסקה גדולה, "אני לא יודע אם אני יכול להושיע אותך לגמרי, אבל אני כבר שולח לך מאתיים אלף דולר!!!" וכך היה.

הבנתי מיד שרבינו נתן לי מאתיים ומזל זה קבלתי מאתיים אלף דולר, כמו שכתוב "יוסף ד' עליכם ככם אלף פעמים" וקבלתי שיעור

בחוש מה זה "צדיק גוזר והקב"ה מקיים". **ברגע שרבינו החליט שהוא פותח לי את השער חזרה זה קרה מיד ללא שום עיכובים.**

נזכרתי בדברי הגמרא בכתובות דף ק"ג שרב אומר, שלא ייתכן שרבינו הקדוש יוציא מילה מהפה וזה לא יתקיים. ורב אמר "לא סגי דלא מליך דכתיב בהו בצדיקים ותגזר אומר ויקם לך". וכפי שנאמר בחז"ל לא יחל דברו, הקב"ה מעולם לא חילל את דבריו של רבינו. וככל היוצא מפיו - יעשה. מדהים!

הישועה הגיעה בדיוק בזמן שרבינו קבע

הייתה לי דירה בפרויקט שהשקעתי בשביל חתונת ילדי, הבן שלי הגיע לפרק "האיש מקדש" והיה צריך לקנות לו דירה שמתאימה לצרכים שלו, אבל הייתי צריך למכור את הדירה שבפרויקט כדי לקנות את הדירה. ולא הצלחתי למכור את הדירה 3 שנים!

יום אחד הייתי אצל רבינו והוא אומר לי "משהו מציק לך". אמרתי לו שזה נכון, יש לי דירה שאני לא מצליח למכור אותה. רבינו שאל אותי מה אתה לומד? השבתי מה אני לומד. אמר לי רבינו **תלמד מסכת מכות וכשתסיים את המסכת הדירה תימכר**. לכאורה משימה פשוטה. מסכת עם 23 דפים בלבד. כמוכן שלא הבנתי מה הקשר בין מכות לדירה, אבל סוד השם ליראיו.

ואז היצה"ר נכנס לתמונה ולא נתן לי ללמוד, במשך שנה ויותר נסחב הלימוד במסכת **מכות**, והיו לי המון מניעות. כולם בבית ידעו שכדי למכור את הדירה צריך לגמור את **מכות**, ואני אשם שזה לא מצליח.

השכינה מדברת מתוך גרונו

איך מודיעים את זה לאשתו. ורבי יצחק שאול שעבר בדיוק במקום שאל למה אתם בדאגה?

הראתי לו את הפתק וסיפרתי לו מה קרה. והוא אמר אני לא מבין הרי אחינועם זה שם שאבא ממליץ. כי זו הייתה אשתו של דוד המלך ושל שאול המלך, ולא ברור למה אתם קבלתי תשובה אחרת. הוספתי לו שזה כבר פעמיים, ואז הוא הציע "בואו תחכו עוד שעה עד לסוף קבלת הקהל ואז אני אשאל אותו".

ידידי היה לחוץ מזה, הוא פחד שהרב יקפיד שכבר שלוש פעמים שואלים את אותה שאלה. אמרתי לו שלא ידאג, רבינו אף פעם לא כועס, אתם כבר זוכרים מה היה בסיפור הראשון... בסוף קבלת הקהל, רבינו התארגן למנוחה, ורבי יצחק שאול נגש לשאול את רבינו. ופתח ואמר: אבא, אתה תמיד אומר שאחיועם זה שם מאוד טוב כי זה שם של אשת שאול המלך ואשת דוד המלך. נכון? רבינו הגיב, "כשר", ואז רבינו הוסיף "אבל למה אנשים מחפשים שמות מוזרים, בזמן שאפשר לקרוא שם כזה יפה כמו אסתר!".

אמרתי לידידי מהשם יצא הדבר!, השכינה הקדושה קבעה ואין מי שיכול לשנות את ההחלטה. כמובן שהיה צריך להסביר לאשתו שהבת הזו היא בין הילדות היחידות בעולם שיכולה לומר שזה השם שמרן שר התורה התעקש לתת לה, וזו זכות נדירה שלא הרבה זוכים לה. ותהיה מאושרת בשמה שנקבע ברוח הקודש של רבינו. אבל הסיפור הזה לא היה חד פעמי, ראינו תמיד שהקב"ה שם לרבינו בפה את המילים שהיו דברי אלוקים חיים ושכינה מדברת מתוך גרונו. וכפי שרבינו היה אומר "את אשר ישם השם בפי אותו אדבר".

(מתוך הספר 'בצילו' מסדרת הספרים 'בצילם' של גדולי ישראל. שהוציא הצלם החרדי שוקי לרר)

לפני כמה שנים הכנסתי ידיד נפשי כאח לי לרבינו לברכה, ובקשתי מרבינו שיברך אותו בעוד צאצאים, למרות שהיה לו כבר שמונה ילדים. ורבינו כמובן נאות וברך אותו בזש"ק בקרוב. לאחר תשעה חודשים מבשר לי ידידי בהתרגשות שנולדה לו בת.

שאלתי אותו איזה שם הוא הולך לקרוא? אז אמר לי שלאשתו יש הוא לבטים בין שלושה שמות שהשם המועדף הוא אחינועם. אמרתי לו אולי תבוא לרבינו ולומר לו תודה על הבת ובהזדמנות זו תשאל את רבינו על השם.

אשתו לא כ"כ רצתה, כי פחדה שרבינו אולי יגיד שם אחר, אז אמרתי לו לכתוב בדף את שלושת השמות המועדפים ובתוכם אחינועם, ושרבינו יבחר את השם מתוכם.

הייתי כבר בבית רבינו וידידי הגיע מבית שמש מקום מגוריו. ישבתי בקודש פנימה עם דייני חסידות ויז'ניץ שביקשו ממני להכניס אותם להתיעצות אצל רבינו. הידיד שלי המתין בחוץ, וכשיצאנו מחדרו של רבינו אמרתי לו תמתין אני יוצא ללוות את האורחים שלי - הדיינים ושאחזור ניכנס יחד לרבינו.

כשחזרתי לבית רבינו אני רואה אותו עם פנים נפולות. שאלתי אותו מה קרה? והוא אמר שמישהו מהגבאים הכניס אותו פנימה, אבל רבינו לא מוכן לאף אחד מהשמות שהיו בפתק, והציע את השם אסתר. ואז אמר לי שלא יודע מה לעשות, הרי אשתי בכלל לא רצתה לשאול, מה אני אומר לה?

אמרתי לו אל תדאג, אני ייכנס שוב פעם עם הפתק. עבר כבר עשרים דקות שאז שהיה בקודש פנימה, והספיקו באותו זמן לעבור עשרות אנשים. רבינו עיין בפתק ואמר לי כבר אמרתי אסתר. כאן הבנתי שזה משהו שמיימי. ועמדתי בצד והתחלנו לחשוב עם ידידי

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

אחד האחים התעצל קצת לקום, והוא האריך לישון עד שהפסיד את אמירת הסליחות בישיבה. אבא שתק, אבל כשאחי חזר הביתה באותו יום, הוא אמר לו שתי מילים שאותן לא שכחנו עד היום...

הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' צאנז בירושלים, עם מעט מזעיר מדמותו רבת ההוד של אביו הגאון הגדול רבי אליהו שמרלר זצ"ל, ראש ישיבת צאנז וחבר נשיאות 'מפעל הש"ס'

יעקב א. לוסטיגמן

כחלק מהפעילות שעושה 'דרשו' באמצעות זרוע החיזוק שלו 'אחינו', לעידוד תלמידי הישיבות הקדושות להשיג 'גישמאק' והנאה בלימוד התורה, שוחחנו בנושא זה עם הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' צאנז, בירושלים, ובתוך הדברים ביקשנו לשמוע מעט גם אודות דמותו רבת ההוד של אביו הגאון הגדול רבי אליהו שמרלר זצ"ל, ראש ישיבת צאנז וחבר נשיאות מפעל הש"ס. הגר"ח שמרלר שליט"א ניאות לבקשה, וסיפר לנו כמה סיפורים בודדים, אותם ריכזנו כאן.

"אבי מורי, הגאון הצדיק רבי אליהו שמרלר זצ"ל, נולד בווינה בירת אוסטריה, בשנת תרצ"א. הוא בא ממשפחה מיוחסת, נכדם של הרה"ק הר"ר א"מליזענסק והרה"ק רבי מאיר'ל מפרמישלאן. כשהיה בן שלוש שנים לערך, עלתה המשפחה לארץ הקודש והתיישבה בירושלים עיה"ק.

בירושלים למד אבי ב'חיי עולם', ומגיל צעיר מאוד הוא החל לכתוב ולערוך ספרים תורניים רבים. למרות גילו הצעיר, הוא זכה להתחבב על כל גדולי ירושלים באותה העת, הוא נקשר עם הגאון רבי אשר זעליג מרגליות הוא היה כותב ועורך מאמרים עבורו, אצל הרב בענגיס זצ"ל הוא נבחן על כל הרמב"ם, ובאותו המעמד הוא התוודע גם לגאון רבי גרשון לפידות, שחיבב אותו מאוד וקבע עמו חברותא ללימוד מדי ליל שישי, במשך תקופה הם היו לומדים כל הלילה את מסכת בכורות עם פירושו של המהרי"ט אלגאזי.

איך אנחנו יודעים על כך? כי אבא זצ"ל היה מספר לנו לפעמים על ההתמדה העצומה של רבי גרשון לפידות, שבכל ירושלים היו מסתובבים סיפורים ושמועות אודות ההתמדה הנוראה שלו. אבא סיפר לנו שהוא זכה להיווכח בכך בעצמו, כשהיה לומד עם רבי גרשון ואחרי שעות של לימוד רבי גרשון היה מתעיף, או אז ביקש מאבי מורי שיביא לו קערה עם מים, רבי גרשון היה חולץ את הנעליים והגרביים, טובל את רגליו בקערה וממשיך ללמוד כך עוד שעות, עד עלות השחר.

אגב, מספרים עליו על רבי גרשון לפידות שההתמדה שלו היתה כל כך יוצאת דופן, עד שאמרו שבילי הסדר, כשאחרוני המתפללים יצאו מבתי הכנסת כדי לערוך את ליל הסדר, הם כבר ראו את רבי גרשון לפידות כשהוא אץ רץ לבית המדרש, אחרי שכבר ערך את כל הסדר ואכל מצה ומרור ואפיקומן ושתה ארבע כוסות ואמר

הגאון הגדול רבי אליהו שמרלר זצ"ל עם להבדל"ח כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א

הגדה והלל...

היכרות מיוחדת היתה לו גם עם הרב מטשעבין, שהיה אומר שיעורים כלליים ב'חיי עולם', שם למד אבא באותן שנים.

הסדר היה כך, כשהרב מטשעבין היה מגיע למסור שיעור בישיבה, היו צריכים להעמיד בחור שילווח אותו הלוך לפני השיעור וחזור לאחר השיעור, אבל ה'טשיבנער רב' ביקש שילווח אותו בחור שמבין בלימוד, שיהיה לו על מה לדבר איתו בדרך... אין זה פלא אם כן שאבי מורי זצ"ל נבחר ללוות את הרב...

כמובן שאחרי השיעור השיחה היתה עוסקת בענייני השיעור, אבא היה מעיר הערות ושואל שאלות והרב מטשעבין היה משיב במאור פנים. פעם אחת שאל אבא קושיא חזקה מאוד, והרב מטשעבין מאוד נהנה ואמר לו, שאת השאלה הזאת הוא ראה לפני ארבעים שנה בספר 'מחזה אברהם' לרבי אברהם בראדי זצ"ל.

"זה ספר מאוד נדיר", אמר הרב מטשעבין לאבא, "אני לא יודע אם תוכל למצוא אותו כאן בירושלים, אבל שמעתי שהספר קיים באוצר הספרים של בית כנסת מסוים בתל אביב, ואם יצא לך פעם להיות שם באזור, כדאי לך להיכנס לאותו בית כנסת ולחפש את הספר, שם תראה שהוא שואל את השאלה שלך וגם מתרץ אותה בצורה נפלאה..."

אבי מורי סיפר שאחרי שנים הזדמן לו להיות שם באזור, והוא אכן נכנס לאותו בית כנסת שכרגע איני זוכר את שמו, ושם הוא מצא

את הספר 'מחזה אברהם', שאכן שאל את השאלה ותירץ אותה יפה מאוד, בדיוק כמו שאמר הרב מטשעבין שראה את הספר הזה ארבעים שנה קודם לכן... זה נותן לו קצת הבנה לגבי הגאונות של הרב מטשעבין..."

להסתדר עם ה'דברי חיים'

"פעם אחרת, בעודו משוחח עם אבא בנושא תלמודי כלשהו, אמר הגאון מטשעבין לאבי מורי, "אתה הרי חסיד צאנז, אני רוצה להראות לך משהו מעניין מאוד שכתוב ב'דברי חיים'. תלמד את הקטע הזה, זה עוד יבוא לך לשימוש ביום מן הימים... אבא אכן למד את אותו נושא ושמר אותו בזכרונו. עברו שנים רבות, אבי מורי כבר התגורר אז בקריית צאנז שבנתניה, שהוא היה אחד מחמשת התושבים הראשונים שהתגוררו בה, באותה תקופה מינה אותו הרבי מצאנז זצ"ל על הישיבה שנוסדה אז, ובמקביל אבא היה כותב עבור הרבי את התשובות שלאחר מכן רוכזו בשו"ת 'דברי יציב', וכן את הפלפולים, ה'פשטעלאך', שהרבי זצ"ל היה אומר בטיש של לילות שבת. בתחילת השבוע היה נכנס לרבי עם הפלפול הכתוב, אותו היה זוכר בעל פה מליל שבת ועד שישב לכתוב אותו אחר השבת.

כמו כן כתב אבא גם את הפלפולים שאמר הרבי זצ"ל בלילות החנוכה אחר הדלקת הנרות. כל פשטעל כזה היה נמשך זמן רב, לפעמים כמה שעות...

והנה באחד מימי החנוכה הרבי אומר פשטעל שלם, שלא הסתדר עם אותו 'דברי חיים' שהגאון מטשעבין הראה לאבי מורי כמה שנים קודם לכן...

למחרת בבוקר נכנס אבא עם הפלפול הכתוב אל הרבי, והעיר לו בהערת אגב, שהרב מטשעבין הראה לו פעם שיש 'דברי חיים' שאומר הפוך מהפלפול שהרבי אמר אמש...

כמובן שהרבי ביקש שיראה לו את ה'דברי חיים', הוא עיין וראה שאכן צדקו דבריו. הפלפול שהוא אמר אתמול מגיע למסקנה הפוכה לחלוטין מדברי קודשו של הסבא בעל ה'דברי חיים' זיע"א... באותו לילה, אחרי הדלקת נרות החנוכה, אמר הרבי פלפול נפלא 'גג על גג', שבו הוא הוביל את כל הסוגיא בדיוק בכיוון ההפוך, כך שזה התאים כפתור ופרח עם מה שכתב ה'דברי חיים', וכך ראה אבא שהתקיימו דבריו של הרב מטשעבין על כך שה'דברי חיים' הזה עוד יבוא לו לשימוש מתישהו בעתיד..."

העונש החמור ביותר...

למעשה, הקשר של אבי מורי עם הרבי מצאנז זצ"ל החל כשהוא היה כבן 25. הוא שמע שהרבי מקלויזנבורג, נינו של ה'דברי חיים' מצאנז, מגיע לארץ, ואומרים עליו שהוא עילוי גדול גם בתורה וגם בעבודת ה'. אבא הגיע ממשפחה של חסידי צאנז, והוא נסע לשדה התעופה בלוד להיות בין מקבלי פניו של הרבי, ומאותה קבלת פנים הוא דבק ברבי בצורה מופלאה ולא משה ידו מתוך ידו, כל ימי חייו של הרבי זצ"ל, ולאחר מכן בנו ממשיך דרכו, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

כשאדם בא לשמחה, הוא צריך להראות לבעל השמחה שהוא משתתף בשמחתו. "אם אני אביא איתי גמרא קטנה, אני אשב בצד, אשקע בלימוד ובעל השמחה ירגיש שאני לא נמצא אתו, שאני לא שמח בשמחתו..."

הרבי זצ"ל זיהה מיד שמדובר באברך תלמיד חכם עם גישה מאוד מיוחדת לצעירים ובני נוער, ובתוך זמן קצר החל למנות אותו לתפקידים שונים, עד שמינה אותו לכהן כראש הישיבה בנתניה, תפקיד אותו מילא במשך עשרות שנים, ודרכו השפיע על עולם התורה כולו, הן כראש ישיבת צאנז והן כחבר נשיאות מפעל הש"ס. דרכו החינוכית של אבא היתה שהוא אף פעם לא היה כועס או מתרגז. היתה לו דמות מאוד אצילית והנהגות שלו היו מאוד מיוחדות, כך שהיתה לנו יראת הכבוד מפניו, הוא לא היה צריך להעיר לנו כמעט, כי ממילא השתדלנו מאוד שהוא יהיה מרוצה מאתנו.

גם אם קרה שילד נהג שלא כשורה, אבא לא היה מעניש כמעט, רק לעיתים רחוקות מאוד. העונש הכי חמור אצלו היה שהוא היה לוקח את הציצית שלו, ונותן איתה מכה קטנה לילד. המכה לא היתה כואבת פיזית, אבל היא היתה צורבת את לבו של הילד, המסר שהיא היתה מעבירה היה "אתה אכזבת את אבא...", וזה היה הדבר הכי חמור אצלנו בבית...

כשישבנו שבעה על אבינו מורנו, הגיע כ"ק מרן אמדו"ר מצאנז שליט"א לנחם אותנו, וסיפרתי לו אז סיפור שכולנו זכרנו מימי נעורינו...

היה זה בימי הסליחות... בישיבה היו אומרים סליחות בשעה 6:00 בבוקר, ואצלנו בבית לא היה דבר כזה לאחר לסליחות.

הייתי אז ילד, ואירע פעם אחת, שאחד האחים התעצל קצת לקום, והוא האריך לישון עד שהפסיד את אמירת הסליחות בישיבה...

אבא שתק, אבל כשאחי חזר הביתה באותו יום, הוא אמר לו שתי מילים: "לישון בסליחות!?!".

זהו! זה כל מה שהוא אמר.

התברר שכולם זוכרים את זה. אף אחד מהאחים בבית לא שכח את השאלה הזאת שאבא שאל. הטון היה שקט, הוא היה מאוד רגוע, אבל התמיהה היתה אמיתית וכואבת. לישן בסליחות? זה בלתי אפשרי!!! מאז לא אירע עוד פעם דבר כזה בבית שלנו. כולם קמו כל יום בזריזות והתייצבו בסליחות כל שנה, בלי לפספס אפילו לא פעם אחת...".

היחיד שלא לומד

"כעין זה גם לגבי ימי השכמה. הרי יש חמישה ימים שכתוב בהלכה שצריך להשכים בהם קום, אם נשאל היום את הצעירים מה הם הימים הללו, סביר להניח שרובם בכלל לא יודעים, אבל אצלנו בבית לא היתה לנו בכלל הווא אמינא לישן בבקרים האלו. כתוב בהלכה שצריכים להשכים, איך אפשר לקום מאוחר? מה, אנחנו אנשים חסרי דעה חלילה??? בהלכה כתוב שצריך להשכים!

לפעמים כשאני מספר לאנשים איך היה נראה הבית שלנו, הם חושבים שבעצם אבא שלנו היה פרוש מהעולם הזה בצורה כזאת שלא יכולנו בכלל לדבר איתו, אבל האמת היא שלא כך, הוא היה מעורה בחיי הילדות שלנו, היינו מדברים איתו על הכל, אפילו דברים שטותיים... אחיות שלי היו מתייעצות איתו בכל העניינים החשובים להן כשהיו ילדות בבית הספר וכשהיו נערות בסמינר, הוא לא זלזל בשום דבר שהיה חשוב לבנים או לבנות, אבל זה לא הפריע לשקידה העצומה שלו. כשצריך להיות אבא הוא היה אבא עם כל המשמעות של המושג, וברגע שהוא התפנה, הוא שקע בגמרא ושכח את העולם כולו.

אני זוכר שפעם ניגש אליו בראש השנה אחרי התפילה יהודי מהקהילה ואמר שיש לו שאלה קשה... הרי התפילות בצאנו נמשכות כמעט כל היום כולו, מסיימים להתפלל רק בשש וחצי לפנות ערב. במשך היום מתפללים, אומרים פיוטים, שרים ניגונים, יש הפסקות באמצע ועוד...

מה עושה הציבור? מצטיידים בספרים. זה לוקח איזה ספר חסידי כדי ללמוד קצת בין לבין שיעורר אותנו להרגיש את גודל קדושת היום, ההוא לוקח איתו גמרא כדי להשלים את הדף היומי, יש מי שלוקח משנה ברורה ללמוד הלכות ראש השנה ויום הכיפורים או

אפילו הלכות סוכה וד' מינים...

"בכל בית הכנסת, אי אפשר למצוא אדם אחד שאין לו עוד איזה ספר על ידו חוץ מהמחזור", שאל אותו יהודי את אבא זצ"ל. "רק לראש הישיבה, התלמיד חכם הגדול של הקהילה, אין שום ספר? הראש ישיבה יושב עם המחזור שלו, וזהו! כל היום הוא לא למד אפילו מילה אחת. איך זה ייתכן???"

התשובה שלו היתה קצרה ופסקנית:

"עכשיו מתפללים".

יש זמן ללמוד ויש זמן להתפלל. בתפילה מתפללים, לא מסתכלים בגמרא ולא במשנה ברורה, שום דבר! בתפילה יש רק מחזור או סידור.

אבל אל דאגה, זה לא שאבא לא למד כלום בראש השנה... הוא הרי קם הרבה לפני עלות השחר והספיק ללמוד כמה שעות עוד לפני שהחלה התפילה...

עוד הנהגה מעניינת שהיתה לאבי מורי זצ"ל: כשהוא היה הולך לשמחה משפחתית או שמחה אחרת שהיה צריך להשתתף בה, הוא לא היה לוקח איתו שום ספר. שאלו אותו פעם, הרי אתה כזה מתמיד גדול לא מבטל רגע, איך זה שאתה מגיע לחתונה של אחיין ויושב במשך שעות בלי לפתוח ספר?

על כך הוא השיב שכשאדם בא לשמחה, הוא צריך להראות לבעל השמחה שהוא משתתף בשמחתו. "אם אני אביא איתי גמרא קטנה, אני אשב בצד, אשקע בלימוד ובעל השמחה ירגיש שאני לא נמצא אתו, שאני לא שמח בשמחתו... אם כך יכולתי להישאר בבית המדרש וללמוד. למה הטרחת את עצמי לשמחה שעושה קרוב המשפחה?".

אבל זה לא אומר שהוא באמת לא למד כלום... הוא הוכיח שאפשר ללמוד גם בלי ספרים. הוא היה לומד במחשבה, מסכם דפי גמרא וסוגיות הלכתיות בינו ובין עצמו. איך אנחנו יודעים? כי תמיד היו לו כמה דפים ריקים בכיס, ומדי פעם הוא היה שולף אותם, כותב כמה הערות, ומחזיר לכיס. עד היום יש לנו המוני פתקים כאלו שהוא השאיר אחריו, פתקים שהוא מילא בשורות צפופות עם הערות גאוניות, בעודו יושב באירועים משפחתיים וכדו', ונזהר שלא לפתוח גמרא, כדי שבעל השמחה לא יחשוב שהוא שקוע בלימוד...".

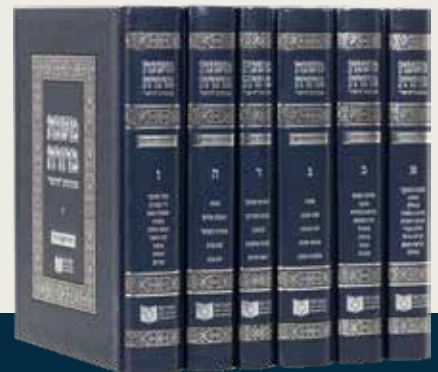
סטים משנה ברורה במחיר מסובסד למוסדות

אנו שמחים להודיע כי הצלחנו להשיג סבסוד למכירת סטים משנה ברורה למוסדות תורניים בלבד. מחיר לכל סט 199 ש"ח בלבד.

המכירה אך ורק לבתי מדרשות ומוסדות ולא לפרטיים, והכמות מוגבלת.

המעוניינים יש לכתוב את פרטיכם למייל leib1964@gmail.com

ונחזור אליכם בהקדם

התבוננתי בו. פניו היו שטופות דמעות, הוא התייפח כמו ילד קטן, בכה, התחנן, התלהב, כמעט יצא בריקוד בעודו עומד בתפילה, ושוב נפתח סכר הדמעות שזלגו ללא הפוגה. אני לא יודע כמה זמן זה לקח, כי לא הסתכלתי על השעון. התבוננתי בראש הישיבה, וניסיתי לצרוב את התמונה הזאת בזיכרוני, חזק ככל האפשר

פעיל 'אחינו' הרה"ג ר' ישראל היימן מעלה זיכרונות מהתקופה בה זכה לשמש כתלמיד צעיר את מורו ורבו, הגאון הגדול רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, ראש ישיבת 'קריית מלך'

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הַכֹּהֵן" וגו' (במדבר כ"ה, י"א)
"ויעמד פינחס ויפלל, ותעצר המגפה" (תהלים קו, ל)

אליעזר (לייזר) רוט

היה זה יום שני או שלישי, בעיצומו של חודש כסלו או סיוון. אני לא זוכר את התאריך, כי זה לא היה יום מיוחד, סתם יום, עוד יום בין ימים רבים אחרים, בהיכלה של ישיבת 'קריית מלך' בבני ברק. ראש הישיבה הגאון הגדול רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, יצא רגע להתארגן לפני תפילת מנחה, ומאחר ולפי בקשתו לא היו ממתנים לו כדי שלא לשבש את סדר היום של הישיבה, כשהוא חזר חזרה, כבר התחילו את תפילת השמונה עשרה.

"רבינו ראש הישיבה לא יעבור כמובן לפני המתפלל, ובבית המדרש היו המוני מתפללים. ולכן, הוא נכנס כמה פסיעות לתוך בית המדרש, נעמד במקום הכי שקט ופנוי שהצליח למצוא לעצמו, מבלי שיצטרף לעבור לפני המתפלל, והחל את תפילתו. "התפילה כבר הסתיימה, כולם כבר יצאו מבית המדרש ופנו לחדר האוכל. אבל ראש הישיבה עוד עמד שם, ליד הפתח של בית המדרש, והיה שקוע בתפילה.

"התבוננתי בו. פניו היו שטופות דמעות, הוא התייפח כמו ילד קטן, בכה, התחנן, התלהב, כמעט יצא בריקוד בעודו עומד בתפילה, ושוב נפתח סכר הדמעות שזלגו ללא הפוגה.

"אני לא יודע אם זה נמשך 25 דקות, או חצי שעה", מספר לנו הרה"ג ר' ישראל היימן, מבכירי הפעילים בארגון 'אחינו', ומתלמידיו הקרובים ביותר של הגרש"י בורנשטיין זצ"ל, לעת זקנתו. "אני לא יודע כמה זמן זה לקח, כי לא הסתכלתי על השעון. התבוננתי בראש הישיבה, וניסיתי לצרוב את התמונה הזאת בזיכרוני, חזק ככל האפשר. ואכן, התמונה הזאת, ועוד תמונות רבות אחרות צרובות בי חזק מאוד.

"למרות שחלפו כבר יותר מחמש שנים מאז עזב אותנו לאנחות, אני עוד זוכר היטב את תפילותיו, את שיעוריו, את ה'שמועסים' ששמענו ממנו, את ההדרכות שקיבלתי ממנו באופן פרטי. לא רק אני זוכר, כמוני עוד מאות תלמידים שרבינו היה להם לרב ולאב."

הרב היימן מספר לנו שהוא נשלח פעם לבדוק ולתקן את התפילין של ראש הישיבה זצ"ל, לאחר שנפגעה צורת הריבוע של התפילין: "דבר ידוע ומפורסם הוא בקרב תלמידיו של ראש הישיבה, שבמשך חייו הוא החליף כמה וכמה פעמים את התפילין, ובעיקר את ה'תפילין של יד', לאחר שתפילין ניזוקו ונספגו בזיעה, בגלל האופן בו היה מתפלל, כשכל גופו שטוף זעה מהתרגשות והתלהבות".

"מהיום אני אמא שלך"

ראש הישיבה לא זכה לילדים משלו. יחד עם רעייתו הרבנית שרה רסיה ע"ה, הם שאלו ודרשו בעצת הרופאים וניסו לעשות כל פעולה אפשרית, אבל משמים החליטו לחסוך מהם פרי בטן, אולי כדי שהם ישקיעו את כל כוחם ומרצם בתלמידים היקרים.

"הקשר שהיה לנו עם ראש הישיבה, לא היה קשר רגיל של רב ותלמיד", מספר הרב היימן, "זה היה קשר חזק הרבה יותר. קשר של אב רחום ובנו יחידו, כך הרגשנו. ראש הישיבה היה מתמסר אלינו בכל כוחו, גם כשלמדנו בישיבה בפועל וגם אחרי החתונה.

"פעם ניגש לתלמיד בישיבה שהתייתם מאמו ל"ע, ואמר לו: "מעכשיו אני אהיה האמא שלך". וזה לא היה דיבור בעלמא, הוא התנהג אליו כמו אם רחמיאית לבנה יחידה. ההוראה הייתה ברורה,

"אני אמרתי לו, בסדר, שהראש ישיבה יעיין בתוס', אבל אני אחכה פה בצד בשקט, להזכיר לו שהוא צריך ללכת לישון אם הוא ישכח... "כשהייתי עושה את זה, הוא הרגיש לא נעים על כך שהוא מעכב אותי מללכת לישון, ובאמת היה מסיים אחרי עשר דקות או רבע שעה והולך לישון. הייתי מחכה לראות שהוא אומר את קריאת שמע שעל המיטה, לוודא שהוא לא 'עובד עלי'....

"באחת הפעמים שזה קרה, התפלאתי לראות שבבוקר ראש הישיבה לא הגיע לתפילה בישיבה. בדרך כלל הוא היה משתדל להתפלל בישיבה יחד עם תלמידיו, אבל לא הפעם.

"והנה מתחיל הסדר וראש הישיבה עדיין לא בא. כשהתקרבה השעה שבה הוא היה אמור למסור שיעור, התקשרתי לרבנית ושאלתי אם ראש הישיבה חש בטוב, או שיש בעיה כלשהי חלילה וחס. היא אמרה לי "אל תדאג, הוא תיכף יגיע במונית...", ואכן כעבור דקות אחדות הופיע ראש הישיבה, כשהוא מתנצל מעמקי לבו על כך שלא היה בתפילה איתנו ולא בסדר... "

"כמש לא נעים לי", הוא אמר, "אבל שניה אחרי שהלכת נזכרתי באיזו שאלה, הרגשתי שזה נותן לי כמו זריקת מרץ, לא הייתי מסוגל לישון. הלכתי לעבור על השיעור שוב ולראות אם התירוף מיישב כראוי את השאלה, ופתאום שמתי לב שעוד מעט כבר אפשר להתפלל ותיקין, אז מיהרתי לתפילת ותיקין וכשבתי הביתה נשכבתי לנוח מעט לפני השיעור...".

"הסיפור הזה, אירע לא פעם ולא פעמיים, תמיד כשראש הישיבה לא הגיע לתפילת שחרית בישיבה, הבנו שהוא כנראה התפלל ותיקין לאחר ששקע בלימוד למשך כל הלילה".

איך נראה ה'ראבי' שלנו?

"חדר הלימוד של ראש הישיבה היה חדר לפני מחדר. זה הלך ככה: היה לו חדר ספרים גדול ובמרכזו שולחן עם כיסאות, שם היה גם לומד חלק מהחברות, וגם מוסר 'ועדים' מעת לעת.

"מהחדר הזה, היתה יציאה לחדר נוסף, מעין מרפסת צרה שסגרו אותה והפכו אותה לעוד חדר. שם היה ראש הישיבה כותב את השיעורים והוועדים. דרכו הייתה לכתוב הכל, הוא תמיד בא למסור שיעור כשבידיו דפים מודפסים עם כל תוכנו של השיעור. המהלך היה מתוכנן לפרטי פרטים, והוא היה מכין כל שיעור או 'ועד' שמסר, ביסודיות רבה.

"את הפראק והכובע היה תולה ראש הישיבה בכניסה לחדר הספרים הגדול, אבל לא פעם קרה שהוא פשוט שכח. הוא נכנס לביתו כרוח סערה, חלף על פני חדר הספרים והתיישב כך בקיתון הצר, כשהוא כותב איזה חידוש שבדיוק עלה לו, או שאלה חמורה שבה התקשה, ומתחיל לעיין בחיפוש אחר תירוץ מתאים.

"מאחר והיה בעל ייסורים גדול, הייתי ממונה גם על הטיפול הרפואי בראש הישיבה. מדי פעם הוא היה סובל מכאבים עזים ברגליו, והיה צורך למרוח לו משחה ולכרוך תחבושת על הרגל.

"בדרך כלל כשבאתי לחבוש את רגלו, הוא הסתובב אלי, הניח את הרגל על כסא שהיה בסמוך אליו, ובעודי מורח משחה וכורך

התלמיד הזה יכול להיכנס לראש הישיבה בכל רגע נתון, לא משנה אם הוא לומד עכשיו או אוכל, אם הוא בבית או בבית המדרש.

"האמת שהתלבטתי רבות מאיזו זווית לתאר את דמותו של ראש הישיבה", מוסיף הרב היימן. "כמובן שאי אפשר שלא להזכיר את העבודה המיוחדת שלו בתפילה, ויש לי על הנושא הזה לבד עשרות סיפורים לספר לכם. אי אפשר שלא לדבר על ה'אהבת ישראל' העצומה שלו, או על הרגישות המיוחדת לזולת, החכמה המיוחדת, הראייה למרחוק ועוד ועוד.

"איך אמר הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד, ראש ישיבת 'עטרת שלמה' כיום, ובעבר ר"מ בישיבת 'קרית מלך'. הרמב"ם אומר שמי שרוצה לזכות בכתר תורה, לא יאבד אף לילה אחד מלילותיו, ויעסוק בכל לילותיו בתורה... "

"ביאר הגר"מ אוזבנד שליט"א, שאנחנו למדים מהרמב"ם שכדי לזכות לכתר תורה, צריכים שלמות. לא מספיק להשקיע 'כמעט' כל לילותיו בתורה. לא ולא! צריכים 'כל לילותיו' ולא לאבד אפילו לא לילה אחד. כך ראש הישיבה שלנו, זכה לכתר תורה כי הוא היה שלם בכל מיני שלמות, הוא באמת היה האדם השלם.

"אבל אני חושב שבסופו של דבר, החלק שהיה בולט באופן מובהק יותר מהכל, זה החלק של לימוד התורה והמסירות נפש שלו לתורה הקדושה. זה היה דבר שקשה לנו בכלל להבין אותו ולהשיג את אפס קצהו, ואני אספר כאן כמה סיפורים קטנים של מקרים שראיתי במו עיני, ומהם יוכל הקורא אולי ללמוד מעט על גדולתו של ראש הישיבה, שמשמאי זיכו אותו להסתופף בצלו, לדבוק בו, ולנסות ללמוד מעט מדרכיו.

"במשך תקופה, הייתי לומד עם ראש הישיבה חברותא בלילות. הלימוד היה כל לילה, אבל לא הייתה לו שעה מסוימת. הכל היה תלוי מתי ראש הישיבה סיים את החברותא הקודמת, את הכנת השיעור של מחר וכן הלאה. אבל לא משנה באיזו שעה הוא סיים, הוא לא ביטל את הלימוד איתי, אלא היינו מתחילים בשעה מאוחרת.

"לפעמים התחלנו ללמוד ב-11 בלילה והיינו מסיימים בשעה 12, לפעמים היינו מתחילים ב-12 ומסיימים בשעה אחת אחרי חצות, לפעמים למדנו מ-11 עד שתיים ואפילו עד שלוש בלילה, לא היה זמן מוגדר מתי לומדים וכמה זמן לומדים...".

לאחר לשיעור בגלל זריקת מרץ

"בהמשך, כשראו שאני כל כך קרוב לראש הישיבה, מינו אותי להיות זה שמופקד גם על הבריאות שלו, ולפעמים הייתי צריך לדחוק בו שיישכב לישון. כמובן שזאת לא מלאכה קלה, כשמדובר באדם שדבוק כל כך בלימוד, וכשאני תלמיד המעריך אותו ושיש לי ראת הכבוד עצומה כלפיו, אבל לא הייתה ברירה, אם לא היו דוחקים בו ללכת לישון, הוא היה שוכח לישון... "

"לא פעם קרה שסיימתי את הלימוד, ואמרתי לראש הישיבה שעכשיו הוא צריך ללכת לישון. הוא השיב לי שכן, הוא תיכף הולך לישון, רק יש לו פה איזה תוס' קטן שהוא צריך לחשבן אותו עוד פעם ומיד אחרי שהוא יסיים הוא ייכנס למיטה.

”אחרי שנים, כשעיכלתי את מה שראיתי וזכיתי לשמוע אצל ראש הישיבה, שיחזרתי את האירועים במוחי, ואז הבנתי משהו שבאותו הזמן לא התחדד אצלי מספיק בהכרה שלי...”

”כששיחת הטלפון החד צדדית הסתיימה, הוא הניח את שפורפרת הטלפון, נאנח אנחה עמוקה, מסוג האנחות שעליהן אמרו חז”ל שהן משברות חצי גופו של אדם, ואמר לעצמו: ”אה... לולא תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי”. הוא הושיט את ידו בהתלהבות כדי לפתוח את הספר שלפניו, ואז נזכר שעכשיו הוא בעצם אמור לאכול ארוחת צהרים, ושאת הסטנדר עם הגמרא הוא הסיט הצידה כשהתכוון לאכול...”

”אחרי שנים, כשעיכלתי את מה שראיתי וזכיתי לשמוע אצל ראש הישיבה, שיחזרתי את האירועים במוחי, ואז הבנתי משהו שבאותו הזמן לא התחדד אצלי מספיק בהכרה שלי, למרות שזה היה די ברור כבר אז:

”ככל שהיום שלו היה קשה ומורכב יותר, כך הוא היה מתנפל על הגמרא בהתלהבות גדולה יותר. אם הוא סבל יסורים, הוא היה לומד בהתלהבות גדולה יותר, אם הרבנית עברה יום קשה, הוא היה רץ לגמרא בהתלהבות יוצאת דופן. כי באמת התורה הייתה המרפא לכל הכאבים הנפשיים והגופניים שלו, וככל שכאב לו יותר, כך הוא רץ מהר יותר אל התרופה שהשכיחה את צרותיו ושמחה אותו עד בלי די”.

תחבושת הוא היה שוקע בלימוד בספר שהחזיק בידיו. פתאום הוא הסתובב והתחיל לכתוב, ואני הייתי צריך להעיר אותו ולהזכיר לו שאני באמצע לטפל ברגל הכאובה...”

”בשנותיה האחרונות של הרבנית שרה רסיה ע”ה, היא היתה משותקת בחצי גוף, והביאו גויה שתטפל בה. יום אחד קראה לי הרבנית, ואמרה לי ”בוא תראה דבר יפה...”. היא פנתה אל הגויה, עימה הייתה נוהגת לשוחח באנגלית, ואמרה לה: ”תראי לי, איך נראה הרבאיי שלנו...”.

”הגויה נכנסה לחדרה, הוציאה משם איזה ספר שהיה כתוב בשפה זרה, והתחילה להסתובב בבית כשהיא מעיינת כביכול בספר ומלמלת מילים לא ברורות. לאחר מכן היא התישבה ליד השולחן ו’עיינה’ בספר, עשתה כאילו היא אוכלת ומעיינת בספר, ולבסוף שכבה כביכול לישון, כשהספר מונח על פניה.

”כך היא תפסה את דמותו של ראש הישיבה, וזאת הייתה האמת, הוא היה אדם שאינו מוציא את העיניים מהספר, הוא לא הצליח להתנתק מלימוד התורה.

”אגב, גם היא וגם הגויות האחרות שעבדו שם וטיפלו ברבנית בתקופות השונות, רעדו פחד מוות מראש הישיבה. ממש היה ניתן לראות בחוש את הכתוב. ”וראו עמי הארץ כי שם ה’ אלוֹקֶיךָ נקרא עליך ויראו ממך”. הם לא העזו להיכנס לחדר שהוא היה בו, לחדר הספרים שלו כמובן לא התקרבו בכלל, אבל גם כשהוא ישב עם הרבנית בסלון או במטבח וכדו’, והן היו צריכות לגשת לטפל בה, הן עשו זאת באימה ובריאה, למרות שראש הישיבה לא דיבר איתן ולא היה לו שיג ושיח איתן, הוא אף פעם לא גער בהן או דרש דרישות כלשהן. הוא היה שוקע בלימוד והן פחדו להתקרב לד’ אמותיו”.

כעומק הכאב - עומק העיון

”בעודנו מדברים עולה בזיכרוני מעשה נורא, שאירע כשהייתי ממש בתחילת התקרבותי לראש הישיבה. עוד הייתי אז בחור צעיר יחסית, ובגלל שמאוד ניסיתי להתקרב אליו ולהידבק בו, נתמנית להגיש לו את ארוחות הצהרים.

”באחת הפעמים הגעתי עם ארוחת צהרים שהוכנה כמובן על פי הוראות הרופא, עם סוגים שונים של מאכלים לחיזוק וכו’. הנחתי את המגש על שולחנו של ראש הישיבה שאכן עמד לגשת ולאכול, אבל בדיוק צלצל הטלפון במרכזייה הפנימית. הייתה זו שיחה מהרבנית ע”ה.

”אני לא שמעתי מה הרבנית סיפרה לו, אבל ראיתי שפניו מתכרכמות בכאב נורא, ודמעות זולגות מעיניו. אולי היא סיפרה לו על כאבים שחוותה או על תוצאה של בדיקה רפואית שאינה מרנינה במיוחד, איני יודע.

”הוא לא אמר מילה, רק ישב והקשיב ובכה בדמעות שלישי. הוא היה בעל רגש עצום, וראיתי עליו שהוא ממש כואב ומתייסר.

”הוא בכלל לא ידע שאני בחדר, כי בעצם כבר סיימתי את חלקי כשהגשתי את הארוחה, לא הייתי אמור לשבת ולראות איך הוא אוכל, כך זה נמשך מספר דקות שהוא מקשיב לרבנית ובוכה.

מתחתנים
בחודש
תמוז

42 יתומים

**לתרומות עבור 42 יתומים המתחתנים
בחודש תמוז - קרן מס' 10750**

הכסף מתחלק בין כולם בשווה ולפי הצרכים - לפי הוראות הרבנים
- המגבית עבור יתומים ואלו שבבחינת יתומים לפי פסקי הרבנים

מרן שר היראה הגה"צ המשגיח
רבי בנימין פינקל שליט"א:

"כל מי שיתרום את הסכום
שנקבע - סך 420 ש"ח
למגבית עבור ארבעים ושנים
היתומים שנישאים בתמוז

יזכה שיקויים בו דברי חז"ל
שהבטיח הקב"ה
"אם אתה משמח
את שלי -
אני משמח את שלך"

בשכפע רוחניות
וגשמיות להם
ולצאצאיהם."

1800-39-47-47

בכל תרומה חובה לציין: עבור קרן 10750

ראשי החל להסתחרר, והרגשתי שאם שאר כך עוד מעט אאבד כאן את הכרתי. שום נפש חיה לא היתה באזור - גם אילו קראתי בכל כוחי לעזרה, לא היה שום אדם שישמע את קולי. בצר לי התחלתי לבכות בדמעות שלישי; היחיד שיכולתי לפנות אליו בשעה שכזו ובמצב שכזה, הוא ד' יתברך בעצמו, זעקתי והתחננתי לפני הקב"ה ממעמקי ליבי שיצילני מצרתי, וקיבלתי על עצמי שאם אנצל מצרתי הגדולה, אקדיש את עצמי ללימוד התורה הקדושה במסירות נפש! והנה פתאום רואה אני לתדהמתי...

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על כח התפילה

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" וגו' (במדבר כ"ה, יא)
בתהלים כתוב "ויעמוד פינחס ויפלל, ותיעצר המגפה" (תהלים קו, ל).

בספר הקדוש תפארת שלמה (ליקוטים תהלים) פירש וזה לשון קדשו: "ויעמוד פינחס ויפלל ותיעצר המגפה, ותחשב לו לצדקה לדור דור עד עולם. הנראה להבין במעלת פינחס, שנחשב לו לצדקה לדור דור מה שעצר את המגפה, הלא גם אהרן עצר המגפה, כמו שכתוב (לעיל יז, יג) ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו'.

אך ההפרש בזה, שאהרן עשה על ידי פעולה, כמו שנאמר (שם יא) 'קח את המחתה' וגו', וזה על ידי הקטורת. גם משה רבינו עליו השלום עשה על ידי פעולה, כמו שנאמר (שמות לב, כ) 'ויקח את העגל ויזר על פני המים'. אך פינחס עשה דבר חדש, כי עלה בדעתו, מה יעשו כל הדורות אחריו, שלא יהיה כהן וזבח ומנחה וקטורת שיכפר בעדם, במה יהיה לבני ישראל תקומה? לכן נתן עצה בנפשו, לעמוד בתפילה לבד! וזה נוהג בכל דור ודור, שהקב"ה שומע קול תפילת עמו ישראל ברחמים, ולזה נחשב לו לצדקה לדור ודור עד עולם". עד כאן לשון קדשו.

השתתפותם של מגידי השיעור בסדרי הלימוד בישיבה נקבעת על פי רוב לשני סדרים ביום. 'סדר ראשון' שלפני הצהריים נועד למסירת השיעור היומי הקבוע, בעומק העיון שבנבכי הסוגיא הנלמדת, ואילו סדר שני של אחר הצהריים נועד לחזרה על השיעור. מגיד השיעור נוכח בבית המדרש גם בסדר שני, מתהלך בין הבחורים ועונה על שאלותיהם, ואף לומד בפרטיות עם אלו הצריכים לכך.

באחד המחזורים היה בחור, שמשום מה לא עלה תלמודו יפה. כישרונותיו לא היו מן הטובים ביותר, בלשון המעטה, היה עליו לעמול ולהתייגע קשות כדי להבין בלימוד, ומאידך גיסא משך אותו היצר בפיתוייו אל העצלות ולתאוות קשות שבדורו, שכדי להשיג לא נצרך לעמול קשה... מיום ליום התרחק מאמיתה של תורה יותר ויותר, לדאבון לב.

רבו, מגיד השיעור המסור, ניסה בכל כוחו ואפשרויותיו להעלותו אל דרך המלך, לקרבו לטעמה ולמתקנותה של תורה, שאם רק יזכה לחוש עריבות התורה - הרי ממילא יזנח את כל השטויות האחרות.

המעשה הנפלא שלפנינו, התרחש באחת הישיבות שביישובי הדרום בארץ הקודש. הישיבה מרוחקת משאונה של עיר, ומוקפת במרחבי דשא מוריקים ופורחים. סביבותיה שטחים פתוחים רבים, המרחיבים דעתו של אדם, ומסייעים להתעלות הבחורים שיחיו בתורה ובעבודה.

צוות הישיבה ברובו מתגורר אף הוא באותו ישוב, בקרית הישיבה הממוקמת סביב קמפוס ענק ומפואר, כך שגם המשגיחים ומגידי השעורים, ואף אברכים רבים מבוגרי הישיבה, חיים למעשה בכל שעות היממה באווירה הקדושה של הישיבה, ונהנים מזווה ומהשפעתה תמיד.

בשעות אחר הצהריים של 'סדר שני' התעסק רבות עם אותו בחור, ואף למד עמו הרבה באופן פרטי, והיה מסביר ומאיר לפניו כל דבר קשה, מעודדו ומחזקו, אך כל זה ללא הועיל! מצבו של הבחור התדרדר וירד, במקום להתקדם ולהתעלות בקרבת אלוקים טוב. יום אחד, לאחר סדר שלם אחר הצהריים שבו ניסה מגיד השיעור בכל דרך לקרבו אך ללא הועיל, החליט בדעתו שלמחרת לאחר תפילת שחרית ינסה לחדרו של הגאון ראש הישיבה שליט"א, ויוועד עמו לשיחה נוקבת על אודות אותו בחור - שמא אין מן הראוי להמשיך להחזיקו בישיבה נעלה וטובה כל כך, ויש לשלחו, שימצא לו מקום קטן יותר, במסגרת המיוחדת לבחורים מן הסוג הזה...

באותו ערב, בשעת לילה מאוחרת, ישב מגיד השיעור בסלון ביתו שבישוב רכון על ספריו הרבים בהכנת השיעור של מחר. הייתה זו מלאכת מחשבת לא קלה כלל ועיקר. הרמה הגבוהה של אותה ישיבה תבעה ממנו שיעורים עמוקים ומקיפים, שיצליחו לאתגר את הבחורים, מאחר שהיו ברובם מן הטובים והמוכשרים ביותר, לשם כך היה עליו להשקיע שעות לילה רבות בבניית מהלך השיעור די"ק היטב.

לפתע באמצע הלילה החשוך, כשהכל מסביב שקט ושלי, נשמע קול רחש מוזר, אשר הלך והתחזק יותר ויותר! במחוזות הישוב הפסטורלי היו הכל רגילים ללילות שקטים ביותר, כמעט ללא שום רחש, הרעש הכבד שנחת בפתאומיות מעל ביתו הקפיצו הישר אל המרפסת, כדי לבדוק במה מדובר.

כשסקר אחר מקור הרעש, ראה להפתעתו במרחב הרחוק מסוק מתקרב ונוחת אי שם בשדות הפתוחים שבפאתי הישוב, זה כבר היה מחזה נדיר ביותר, לא היה שם לא בישוב עצמו ולא בסביבתו שום מנחת מסוקים מסודר, ונחיתת מסוק בפתאומיות באישון לילה היה מקרה משונה ביותר!

סקרנותו של מגיד השיעור התגברה והתחזקה, בראותו ממרחק את דלת המסוק נפתחת, ואדם יוצא מפתחו אל מרחב השדה הפתוח, תוך שהוא מחזיק במכשיר טלפון נייד בידו, ומנהל שיחה עירנית. והנה מתקדם אותו אדם שיצא בזה הרגע מן המסוק, אל איש אחר שנראה היה כממתין לו שם, ופותח עמו בשיחה, 'כנראה זהו אדם מן הישוב שלנו, שיצא לקראת אותו מסוק', הסיק מגיד השיעור בהגיון פשוט.

'מן הסתם' המשיך והגה במחשבותיו 'מדובר כאן באיש שב"כ [שרות בטחון כללי]! שכן בשביל פגישה רגילה בין שני אנשים, אין צורך להנחית מסוק בפתאומיות בשדה פתוח... אין זאת כי אם קריאת חרום מטעם השב"כ, שתואמה עם אחד מתושבי הישוב, שנודע עתה כאיש סוד של השב"כ'...

משהיטיב את מבטו, לראות מיהו האיש בישוב שיש לו קשרים סודיים עם השב"כ, גילה להפתעתו שזהו אדם חרדי בחולצה לבנה ובמכנסים שחורים שציציותיו מתבדרות ברוח... "על כרחך אין כאן אלא תלמיד ישיבתנו הקדושה!" הסיק מיד מגיד השיעור; אנשים

חרדים אחרים לא היו באותו ישוב. "נמצאתי אם כן" - חשב מגיד השיעור חשבונו של עולם - "תופס כאן אחד משלנו, בחור מתוככי כתלי הישיבה הקדושה, שיצר קשרים סודיים, לא פחות ולא יותר, עם אנשי השב"כ בעצמם, רחמנא ליצלן!"

על אחר החליט שהוא 'חייב' לצאת ולבדוק את העניין לאשורו, ואם אכן ימצא שמדובר כאן בבחור מהישיבה, הרי פשוט וברור שכבר למחרת יש לשלחו מן הישיבה בבושת פנים!

לבש אפוא מגיד השיעור את חליפתו, חבש את כובעו ויצא המרחב באישון ליל. כשהגיע קרוב יותר, עמד נפעם ומשתומם היה זה אותו 'בר נש' דגן, שבדיוק היום אחר הצהריים החליט בדעתו שיש לדון עם ראש הישיבה על עתידו בישיבה. הנה נודע עתה באקראי, שאין ריקא זה כי אם סוכן סמוי של השב"כ...

הוא עמד נדהם, כעוס וזעוף פנים. לתדהמתו תכף כשהבחין בו הבחור רץ אליו בהתרגשות ואמר: "מגיד שיעור, נס גדול נעשה לי, עתה: ברוך השם ניצלתי ברגע האחרון!"

מגיד השיעור נעשה עתה מבולבל לגמרי... מה קורה כאן? הוא הבין לתומו שמדובר ביחסים סודיים שבין אנשי שב"כ, ואיזה נס התרחש אפוא כעת לאותו בחור?

הוא התיישב עימו על הספסל שבגינה הסמוכה, וביקש לשמוע בפרוטרוט ולהבין את העניין לאשורו.

ישב הבחור עם רבו, וסיפר לפניו דבר דבור על אופניו:

כששכבתי לישון היום בערב - פתח הבחור וסיפר - לא הצלחתי בשום אופן להירדם, לאחר יום שלם של סיוט בישיבה! במהלך השיעור לא הבנתי מילה וחצי מלה, ואף אחר הצהריים הלימוד הפרטי עם מגיד השיעור לא עלה יפה, רציני בכל מאודי להצליח בלימודים, אבל לצערי קשה לי עם זה מאד! לאחר כמה גלגולים במיטה מצד אל צד, כאשר הייתה כבר הכרית ספוגה בדמעות רבות, החלטתי לצאת מעט אל המרחב הפתוח ולשאוף אויר צח, כדי להרגיע את נפשי הסוערת.

- והנה תוך כדי טיול לילי, כשהכל מסביב שרוי בעלטה, נתקלתי פתאום בעוצמה רבה באבן קשה! נפלתי וספגתי מכה כואבת ואנושה: העורק הראשי של הרגל נפגע ודם רב החל ניגר ממני; כידוע, זוהי סכנה גדולה, רחמנא ליצלן. ראשי החל להסתחרר, והרגשתי שאם אשאר כך עוד מעט אאבד כאן את הכרתי. לא יכולתי בשום אופן להתרומם בכוחות עצמי, ושום נפש חיה לא הייתה באזור - גם אילו קראתי בכל כוחי לעזרה, לא היה שום אדם שישמע את קולי.

בצר לי התחלתי לבכות בדמעות שלישי; היחיד שיכולתי לפנות אליו בשעה שכזו ובמצב שכזה, הוא השם יתברך בעצמו, אשר מלוא כל הארץ כבודו, וגם חושך לא יחשיך ממנו כחשכה כאורה! (תהלים קלט, יב). זעקתי והתחננתי לפני הקב"ה ממעמקי לבי שיצילני מצרתי, וקיבלתי על עצמי שאם אנצל מצרתי הגדולה, אקדיש את עצמי ללימוד התורה הקדושה במסירות נפש!

חבר שלי מלמד ב'כיתת מכינה'. יושבים שם ילדים כבני שלוש או ארבע שנים, מתוקים מדבש. יום אחד בדרך לחיידר הוא קנה חבילה של סוכריות. בכיתה שלו יש 24 תלמידים, ובחבילה שהוא קנה היו 25 סוכריות. ואז התחיל הסיפור המסובך מי מקבל את הסוכריה המיותרת...

הילדים שנכשלו במבחן הסוכריה, על השופט והדיין שהתווכחו מי מהם יותר קטן, ולמה השקרן הוא האורח הטוב ודובר האמת הוא האורח הרע...

הרה"ח ר' עמרם בינעט

יצא לי פעם לנסוע עם חבר טוב באוטובוס מבית שמש לבני ברק, בדרך שוחחנו על דא ועל הא ותוך כדי נכנסו לדין רציני ומעמיק בשאלה מה הוא 'אדם טוב', ומה הוא 'אדם רע'. הרי לכל מטבע יש שני צדדים. למשל, ילד בא לאמא ומבקש ממנה ארטיק, אם אמא משיבה את פניו ריקם ודוחה את בקשתו על הסף, היא אמא רעה? אולי אם היא נותנת לו ארטיק בכל פעם שהוא מבקש היא אמא רעה, כי היא מרגילה אותו להתפנקות ובזבזנות יתר?

בן אדם שמסרב להלוות כסף לשכן החדש שהוא לא מכיר אותו מספיק הוא איש רע? מי אמר... אולי הוא פשוט אדם זהיר? הרי בכל מעשה שאנחנו עושים, יש מי שיאמר שזה מעשה טוב ויש מי שיאמר שזה מעשה רע. אז איך באמת נוכל לדעת אם אנחנו אנשים טובים או רעים???

אמרתי לאותו חבר שאני חושב שיש לי תשובה לשאלה הזאת: אם אתה אדם שהנטייה הטבעית שלך היא לכיוון החיובי, ורק לאחר מכן אתה עושה שיקולים שלפעמים מטים את ההחלטה לצד השלילי, זה סימן שאתה אדם טוב, שעובד עם שכל ומשתדל להתנהל בצורה חכמה.

אבל מי שחלילה וחס נוטה תמיד לקבל החלטות שליליות, הוא תמיד משיב 'לא' לכל בקשה, וכשמבקשים ממנו טובה השאלה הראשונה שהוא שואל היא 'מה יצא לי מזה', זה אדם שאיך נאמר בעדינות? הוא לא ממש סמל ומופת של טוב לב משתפך...

המשכנו לשוחח ואז שואל אותי החבר שאלה מעניינת בתחום החינוך... "תגיד, אתה הרי מלמד, אני רוצה לשאול אותך, מהניסיון רב השנים שצברת, מה אתה אומר? צריך לתת מתנה למלמד של הילד שלי בסוף השנה? או שבעצם השנה כבר מסתיימת לה, ומה העניין להשקיע בו עכשיו כשבקרוב מאוד הוא כבר לא יהיה המלמד של הבן שלי?

השבתי לו שלדעתי זה יהיה יפה מאוד אם הוא ייתן למלמד איזו מתנה, תלוי כמובן ביכולותיו הכלכליות אבל גם מי שאין הפרוטה מצויה בכיסו יכול לקנות משהו קטן ולהעניק למלמד שהשקיע בבנו לאות הכרת הטוב. למה לא לתת למלמד לצאת עם הרגשה טובה אל החופש הגדול?

אמר לי החבר... אל תדאג, אני כבר קניתי מתנה למלמד של הבן שלי, את השאלה הזאת שאלתי אותך, רק כי רציתי לראות אם אתה אדם טוב, או אדם רע. אני רואה שהתשובה המיידית שלך הייתה שכדאי להעניק מתנה למישהו אחר, זה אומר שאתה אדם טוב...

היכי דמי שנאת חנים?

למה אני מספר את הסיפור הזה כאן? כי אנחנו נמצאים עכשיו בימי בין המצרים, וחוזק מהעובדה שאני ממליץ באמת לכל הורה לקנות משהו קטן למלמדים ולמורות של הילדים שלו, לאות הוקרה על ההשקעה בשנה האחרונה, זה גם זמן שבו אנחנו צריכים לדבר על 'אנשים טובים' ו'אנשים רעים'.

הרי אמרו חז"ל שלא חרב בית המקדש אלא בשביל שנאת חנים. מרנא החפץ חיים הקדוש כותב בהקדמה לספרו, שאם בית המקדש חרב בגלל שנאת חנים, זה אומר שחלילה הוא לא יבנה מחדש עד שלא נעקור את החטא הזה מתוכנו, כי אם החטא הזה היה גורם מספיק חזק להרוס את הקיים, על אחת כמה וכמה שהוא חזק מספיק כדי למנוע בנייה של משהו חדש.

אבל מה זה בעצם 'שנאת חנים'? איך שונאים אדם בחנים? אתה עובר ברחוב, פוגש מישהו לראשונה בימי חייו ומתמלא שנאה כנגדו?

אותה לילד שקיבל אחרון? הוא חיכה בסבלנות והמתין בשקט, מגיע לו שתי סוכריות.

אבל מה קורה באותו רגע שהילד האחרון קיבל שתיים אחרי שכל השאר קיבלו רק סוכריה אחת? כמוכן שבכיתה פורצת מהומה של ממש. הילדים מתחילים לקנא ואפילו לבכות, מה זה, למה אני קיבלתי רק אחד והוא קיבל שתיים?

המלמד רואה שיש כאן ילד אחד מאושר ועוד 23 עצובים, הוא מחליט להפוך את הקערה על פיה, לוקח את הסוכריה המיותרת מהילד האחרון שכמוכן מתחיל לבכות, אבל באותו הרגע כל שאר הילדים נרגעים. יופי! ברוך ה', הילד ההוא לא קיבל יותר ממני.

כמוכן שכשאנשים בוגרים, אנחנו מבינים היטב שהרוגע הזה של הילדים האחרים הוא ילדותי וטיפשי. מה זה מוסיף לך שהחבר ההוא קיבל רק סוכריה אחת, זה לא שאת הסוכריה המיותרת הרבי הביא לך. הוא לקח אותה הביתה, אולי אכל אותה בעצמו. למה בכית מקודם ולמה הפסקת לבכות עכשיו? הרי לך ממילא הייתה סוכריה אחת מקודם ויש לך סוכריה אחת עכשיו! כמוכן שזה מגיע מקנאה.

ילדים רעים, כמו כולם...

ועכשיו אני רוצה לשאול את עצמנו שאלה. האם הילדים האלו הם ילדים רעים? ברור שלא. הם מתנהגים כמו כל הילדים בעולם. זה טבעם של ילדים בגיל הזה, לקנא בכל דבר. זה לא חינוך לקוי חלילה, אלו פשוט ילדים בני ארבע.

ככה האדם נולד. עם מידות רעות ומושחתות. "עייר פרא יוולד". זה לא רק הילד שלך ידידי היקר, זה הילד של כל אחד ואחד מאתנו. ומה קורה כשהילדים האלו גדלים? אם המידות הרעות הולכות לטייל איפשהו? הן עוזבות אותנו והולכות למצוא מקום בלבבותיהם של אנשים אחרים כדי לשרות בתוכם? לא ולא. המידות האלו נשארות ואנחנו צריכים לעקור אותן ולהוציא אותן מלבנו.

כמוכן שאנחנו לא מקנאים בשכן שיש לו שתי סוכריות, אבל האם אנחנו לא מקנאים בזה שיש לו בית יותר גדול או יותר יפה, האם אנחנו לא מקנאים בזה שיש לו רכב ואנחנו צריכים להיחס באוטובוס? האם אנחנו לא מקנאים בו על זה שהילדים שלו מצליחים בלי עין הרע בלימודים והילדים שלנו צריכים כל הזמן עזרה חיצונית?

מה אתה מקנא? אם הילד שלו יהיה פחות מוצלח, הכישרונות שלו יעברו לילד שלך? אם האוטו שלו יתקלקל, לך יהיה יותר מקום באוטובוס?

העבודה שלנו היא להתגבר על המידות הללו, ולהפוך אותן. להתחיל לפרגן, לשמוח בהצלחתו של הזולת, ליהנות ולהתמוגג מנחת כשהשכן שלנו מצליח ובונה עוד שני חדרים לבית שלו. איזה כיף לי! ברוך ה', השכן שלי ייהנה עכשיו מבית מרווח יותר. אני מאושר! אם אנחנו לא נעבוד על זה, אם אנחנו לא נתאמץ להוציא את המידות הרעות מהלב ולקנות את המידות הטובות, הן לא ילכו לשום מקום.

בדרך כלל כשאדם שונא את זולתו, יש לו סיבה. הזולת פגע בו או עשה לו משהו. זאת אכן שנאה, וברוב המקרים היא גם אסורה על פי התורה, אבל ספק אם היא עונה להגדרה של 'שנאת חנים'.

אני חושב שאפשר לומר ששנאת חנים זה משהו יותר עדין וסמוי ממה שנהוג לחשוב. זאת לא שנאה שאנחנו רוצים לפגוע במישהו ולהרע לו כי אנחנו שונאים אותו. אנחנו אפילו לא מאחלים לו ולא מייחלים שיקרה לו משהו רע חלילה. ממש לא. אם אנחנו נשמע שקרה לו משהו אנחנו אפילו נצטער בצער, ואולי גם נתרום כסף לילדים שלו במידה ויקימו קרן עבורם.

השנאה הזאת, היא סוג של סלידה, התרחקות. בלי סיבה. אתה יושב באוטובוס, יש לידך מקום פנוי ואין לך שום בעיה שעוד מישהו ישב לידך. זה די ברור שלכל נוסע יש רק מקום אחד, האוטובוס ממילא עומד להתמלא, זה המצב, כל המקומות יהיו תפוסים.

ואז עולה מישהו לאוטובוס, ובראש שלך עוברת מחשבה: "רק שזה לא יהיה הוא... שלא ישב ליד. בבקשה, שיישב ליד מישהו אחר, אין לי כח אליו, הוא נראה לי אדם לא נחמד..."

זאת שנאת חנים! האיש הזה לא עשה לך כלום, אתה בכלל לא מכיר אותו, מעולם לא פגשת אותו, סתם החלטת שהוא לא נחמד. יש אנשים שמסוגלים להסתכל בעין עקומה על השכן שלהם, מהרגע הראשון שהם ראו אותו. בלי סיבה מיוחדת. סתם, בחינם! שנאת חנים! בכל כיתה, בכל שיעור בישיבה, בכל בית כנסת בכל קהילה אפשר לראות אנשים שלא מסוגלים לסבול אנשים אחרים, בלי שום סיבה. גם הם עצמם לא יצליחו להסביר אפילו לעצמם איזה פסול הם מצאו בזולת. הם שונאים אותו סתם, שנאת חנים.

מבחן הסוכריה

יש עוד שלב של שנאת חנים, נפוץ מאוד, ושאפשר לראות אותו בצורה מורגשת יותר. אבל כדי לסבר את האוזן אני אפתח בסיפור. חבר שלי היה מלמד בכיתה מכינה'. יושבים שם ילדים כבני שלוש או ארבע שנים, חמודים מאוד. מתוקים מדבש.

הוא מאוד אוהב את התלמידים שלו, ולכן יום אחד בדרך לחיידר הוא קנה חבילה של סוכריות. בכיתה שלו יש 24 תלמידים, ובחבילה שהוא קנה היו 25 סוכריות.

נכנס החבר שלי לכיתה, ומתחיל לחלק את הסוכריות. כמוכן שכל הילדים קופצים וכל אחד רוצה לקבל ראשון, אבל הוא כמלמד ותיק ומנוסה אמר להם ש"עד שלא תשבו כל אחד במקום שלו, אף אחד לא יקבל סוכריה".

והילדים? כדרכם של ילדים! בתוך שתי שניות התיישבו כל אחד במקומו וציפו בכיליון עיניים לחלוקת הסוכריות.

הוא מתחיל מהילד הראשון, עובר לילד השני וכך משלים את כל הסיבוב עד שהוא מגיע לילד האחרון, ו... נותן לו שתי סוכריות.

הרי ממילא נשארה סוכריה אחת מיותרת, נכון? אז למה שלא ניתן

אם לא ננקה, הלכלוך יישאר!

ישבתי פעם ב'בין הזמנים' באיזה בית כנסת שכונתי באחת מערי השפלה, ובספסל לפני ישבו שני אברכים ממתפללי בית הכנסת וניהלו ביניהם שיחה...

"תשמע, כל הכבוד ליצחק", אומר האחד לחברו, ומתוך הדברים הבנתי שיצחק הזה הוא לא אחר מאשר גבאי בית הכנסת. "מאז שהוא נכנס לתפקיד הוא 'הרים' את בית הכנסת. איזה מזגנים, תראה איזה יופי הוא צבע את הקירות, כל הספרים מתוקנים וכרוכים. כל הכבוד לו!"

החבר משיב לו מינה וביה: "בוא לא ניסחף... הוא בסדר גמור, אבל את המזגנים הוא התקין בגלל שהוא מאוד סובל מחום, ותמיד הוא היה מזיע בצורה מזעזעת עד שהותקנו המזגנים החדשים, את הספרים הוא נתן לאחיו הצעיר לכתוך ולתקן, בתמורה לתשלום מלא, ואת הקירות הוא צבע בשבוע הראשון שלו בתפקיד, כי הוא רצה להרשים את כולם ולהראות שדברים השתנו כאן בבית הכנסת..."

זה הזכיר לי את הגמרא במסכת ברכות בדף נח ע"א: "הוא (בן זומא) היה אומר: אורח טוב מהו אומר? כמה טרחות טרח בעל הבית בשבילי, כמה בשר הביא לפני, כמה יין הביא לפני, כמה גלוסקאות הביא לפני, וכל מה שטרח לא טרח אלא בשבילי!"

"אבל אורח רע מהו אומר? מה טורח טרח בעל הבית זה? פת אחת אכלתי, חתיכה אחת אכלתי, כוס אחד שתיתי, כל טורח שטרח בעל הבית זה לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו..."

לכאורה, כשלומודים את הגמרא הזאת צריכים לשאול שאלה. אני לא מבין, לומר שקר זה טוב, ולומר אמת זה רע? הרי האורח הזה באמת אכל רק פת אחת, הוא שתה רק כוס אחת... את כל השאר אכלו בעל הבית יחד עם אשתו ובניו. למה זה רע לומר את האמת? וכך גם לצד השני. למה האורח השקרן הוא האורח הטוב. וכי בעל הבית הכין את הכל רק בשבילך? אשתו והילדים שלו לא אכלו היום כלום? רק אתה אכלת את הכל לבד? על מי אתה עובד???

אלא מה התשובה? ה'רע' וה'טוב', זה לא רק עניין של אורח, אלא צורת הסתכלות. האיש הטוב, כשהוא רואה שמישהו עשה משהו, הוא משבח אותו. הוא רואה את החיובי שבמעשה. אבל אדם רע, תמיד יש לו הערות וביקורת. תמיד הוא רואה את החלק הרע, יש לו תלונות, וגם אם הוא לא מתלונן כי בסך הכל הוא אורח והמארח נתן לו הכל בחינם ולא ביקש שום תמורה, אז הוא לפחות לא מפרגן לו ולא משבח אותו על המאמץ. הוא דואג לוודא שה'הכרת הטוב' שלו תהיה מוגבלת במינון המדויק לפי הטובה שהמארח עשה עמו, אפילו לא גרם אחד יותר ממה שמגיע לו...

זה לא רק אורח רע! זה אדם רע, שכרגע הוא אורח, ולמרות שהוא אורח הוא עדיין יכול להיות רע כלפי המארח שגמל עמו חסד, כי זו דרכם של אנשים רעים.

לכן חשוב שמדי פעם נשב עם עצמנו, וכמובן גם עם הילדים שלנו, ונדבר על זה. חשוב שנציף את העניין הזה, הילד שלנו צריך לדעת שאם הוא לא יעבוד כדי לשרש את המידות הרעות מלבנו, הוא

יישאר רע כל ימי חייו חלילה וחס. הרוע לא הולך לשום מקום, אנחנו נולדנו איתו ונישאר איתו כל ימי חיינו אם לא נתאמץ להוציא אותו. אבל לא רק את הילדים שלנו אנחנו צריכים לחנך לעניין הזה, אלא גם את ההורים שלהם, את עצמנו. כי כידוע, הדוגמה האישית היא החינוך הטוב ביותר, ובלעדיה אי אפשר להשיג דבר בחינוך הילדים.

היכי דמי הכרת הטוב?

אני אסיים את הנושא בסיפור קצר שאותי באופן אישי תפס מאוד חזק. קראתי אותו בספר לילדים, אבל המסר שלו נכון מאוד גם ואפילו בעיקר למבוגרים.

הסיפור הוא על שופט בכיר מאוד שכיהן כנשיא בית המשפט העליון של מדינת ישראל, ושנחשב לדמות משפיעה מאוד בעולם המשפט הישראלי והבינלאומי.

פעם יצא לו לשוחח עם דיין בכיר בבית דין יהודי ההולך על פי דרך התורה המסורה לנו מדור דור.

אמר אותו שופט לדיין, 'אמר לי כבודו, שמעתי שאצלכם, גם אם מישהו נתן לדיין אי פעם טובת הנאה קטנה, ששווה אינו עולה אפילו על 20 שקלים, הדיין חייב לפסול את עצמו ואינו יכול עוד לדון את האיש הזה. האם יש אמת בדבר?'

השיב לו הדיין בחיוב: אכן, שוחד הוא שוחד, בין אם מדובר בסכום גדול ובין אם מדובר בסכום פעוט. גם שקל אחד בלבד ייחשב לשוחד.

נענה השופט והגיב בזלזול על דברי הרב: "אתם כאלו אנשים קטנים? אפילו עשרים שקל משבשים את דעתכם ומסוגלים לגרום לכם להתעוור ולא לפסוק את הדין כראוי? איפה הבגרות ורחבות הדעת? אנשים עם מערך שיקולים סביר, לא ייתנו להנאה בשווי של עשרים שקלים להכריע משפט או דין העוסק באלפי שקלים ובוודאי לא במיליוני שקלים..."

הדיין חיך והשיב לשופט שגם הוא יש לו שאלה. נענה השופט ואמר, בבקשה, ישאל כבודו, אני אשתדל לענות על כל שאלה.

"נניח שמגיע אליך אדם ונותן לך מזוודה קטנה, ובה מסודרים שטרות ירוקים, מאה אלף דולרים!"

"למחרת בבוקר, אתה מגיע לבית המשפט והנה האיש הזה מתייצב שם כאחד הנידונים. האם תפסול את עצמך מלדון ותגיד שהכסף שקיבלת כמתנה עלול לשמש כשוחד אם אתה תפסוק בענייניו?..."

"כמובן", ענה השופט הבכיר, "אם הוא נתן לי מאה אלף דולרים, זה סכום ענק, אני מחויב לו, בין אם אני מודע לכך ובין אם אני לא מודע לכך, אני חייב לו טובה ואני תמיד אחפש להצדיק אותו ולהגן עליו אחרי שקיבלתי ממנו כסף רב כל כך..."

נענה הרב בחיוך של מנצחים: "תראה איזה אדם קטן אתה", אמר לשופט, "אני, גם אם מישהו ייתן לי שקל אחד בודד, אני אכיר לו טובה וארגיש שאני חייב לו טובה. אבל אתה, כדי לעורר אצלך רגש של הכרת הטוב צריכים לפטם אותך בלא פחות ממאה אלף דולרים... ואתה עוד טוען שאנחנו אנשים קטנים???"

יום אחד בסתם יום של חול, אראה פתאום את הבן שלי ניגש לארון הספרים ולוקח את הגמרא ומעיין במשהו שפתאום חשב עליו...

לכל אחד יש חלומות ומאויים מעומק הלב, שבו הוא חולם שיום אחד הם יתגשמו כמובן שכולנו חולמים ורוצים חיים טובים ארוכים, בריאות, נחת ופרנסה טובה אבל יש את הדברים המיוחדים...

לי יש חלום מיוחד ומתפלל שזה יתגשם והנה בחלומי שמתגשם: יום אחד בסתם יום של חול, אראה פתאום את הבן שלי ניגש לארון הספרים ולוקח את הגמרא ומעיין במשהו שפתאום חשב עליו...

למה אני חולם על זה? כי ביום שחלומי יתגשם, אני אדע שהגמרא הקדושה נמצאת במחשבות לבו, אני אדע אז שיש לו 'גישמאק' ומתיקות התורה, ויש לו אחיזה בעומק הנפש עם תורתינו הקדושה..
כן זה החלום שלי... ואני מתפלל על זה...

אם גם לכם יש חלום שלבנכם יהיה 'גישמאק' בלימוד ויזכה למתיקות התורה, ארגון 'אחינו' זרוע החיזוק של 'דרשו' מזמין אתכם ליצור קשר ולקבל כלים ראשונים, וכך גם בנכם יזכה ל'גישמאק' ומתיקות התורה

התקשרו למוקד גישמאק 073-789-2310

המוקד פתוח כל ערב בין 7.30-10.30

ידוע, שכאשר מכרו כרטיסים במהלך יום השבת במועדון הבידור הטמא ברחוב ישעיהו בירושלים, עמד רבי עמרם בלויא בתור לקניית הכרטיסים, והכניס את ראשו בתוך הקופה, והחל לזעוק "שבת! שבת!" מנהמת לב מבלי לזוז. השוטרים היכו אותו מכות רצה עד זוב דם, אך הוא נשאר עיקש בעמדתו ולא נרתע. אחר כך גנח מייסורים ומכאובים, אבל נשאר מרומם ברוחו, שש ושמה על שקינא את קנאת השם ומחה במחללי השבת

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על קנאות אמיתית לשם שמים ונקיות המעשים

"בְּקִנְיָא אֶת קִנְיָתִי" (במדבר כ"ה, יא)

נכדו של ה'חפץ חיים', הגאון רבי הלל זקס זצ"ל, ראש ישיבת 'כנסת הגדולה', רגיל היה לספר, כי כאשר הגיע סבו ה'חפץ חיים' לגיל זיקנה חדל מלשמוע כראוי, לכן גם מה שדיבר בלחש נשמע בקול רם סביבו. פעם אחת שמעוהו אומר לעצמו: "ברוך השם עם מצוה פלונית אני בסדר, אך מה יהיה בעניין השמחה במצווה. חוסר הפגנת השמחה כלפי חוץ עלול להפוך את דיני לרעה", והמשיך להתוודא בענווה וצדקות: "יהודי מוכרח להסתובב שמח, שכולם יחושו בו כי הוא שמח בתורה ומצוות".

בשיחה שמסר לבני תורה, סיפר פעם הגאון הצדיק רבי שלום שְׁכָנָא זָאֵהוּ זצ"ל, מְאֵנֵי צְדִיקֵי הַדּוֹר וּמַעֲתֵי קֵי הַשְּׂמוּעָה, כי בערוב ימיו של ה'חפץ חיים', זכה לשהות ארבעה ימים במחיצתו בראדין, ובליל שבת קודש שמע ממנו שיחה מוסרית נוקבת, אשר נצרבה בעצמותיו כמכוות אש ונחקקה בזיכרונו לכל חייו.

עצם צורת מסירת השיחה השפיעה עליו רבות. לדבריו, היא הייתה ספוגה בהמון יראת שמים טהורה וברגשות קודש. בתחילת השיחה החזיק ה'חפץ חיים' בידו את החומש, נישקו בחום, ואמר בהתרגשות: "זהו ספרו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו! זוהי תורת השם יתברך!".

אך בעיקר התרגש והתפעל מתמצית דבריו הקדושים של ה'חפץ חיים', שאמר: "התביעה הגדולה ביותר שייתבע האדם בעולם האמת לעתיד לבוא, הוא על עצם כך שחי את חייו בלי חשבון!".

וכדי להסביר עד כמה נחוץ חשבון הנפש לכל העבודה הרוחנית של האדם, המשיך זאת ה'חפץ חיים' בדוגמא מעשית:

גם החנווני הכי קטן מוכרח לעשות חשבון מידי יום ויום בסיום העבודה; מה הן כמות ההוצאות ומה הן ההכנסות. כמה הרוויח היום וכמה הפסיד. מה כדאי לשווק יותר ומה כדאי לשווק פחות. מה הוא ריווחי עברו ומה מהווה עברו הפסד. אחרת מובטחת לו פשיטת רגל בהזדמנות הקרובה...

על אחת כמה וכמה, אמר ה'חפץ חיים', בחייו הרוחניים של האדם,

אשר בכל שעה ושעה הוא מסוגל להתעשר עושר גדול. הרי חז"ל אומרים: "יפה שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה יותר מכל חיי העולם הבא" (אבות ד, יז), ועוד אמרו: "יש קונה עולמו בשעה אחת" (עבודה זרה י, ב), ולעומת זאת, קיים גם כן המושג של מאבד עולמו בשעה אחת, חס ושלום.

"אם כן", זעק ה'חפץ חיים' מנהמת ליבו, "כיצד מניח אדם לחייו שירוצו כמות שהם בלי התבוננות וכלי חשבון, לבדוק ולבחון האם הוא מרוויח בעסקיו הרוחניים וקונה עולמו או שמא חלילה מפסיד בעסקיו ומאבד עולמו".

מורי ורבי הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצ"ל מספר, כי כאשר השיא מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל את אחד מיוצאי חלציו, האולם הקמה בהמוני משתתפים שבאו ליטול חבל בשמחת צדיקים.

כאשר חלף רבי חיים על פני הרב כדי לאחל לו מזל טוב, אמר לו הרב: "ראה רבי חיים דבר פלא! בשעת החתונה המשתתפים לא זוכרים מאומה. לא מה היה לפני החתונה, את הטרחה הגדולה להכין אותה, ואת כל הסובב ונלווה לחתונה. כך גם לא חושבים מה יהיה לאחר החתונה, אלא פשוט שוכחים הכל ומתמקדים רק בשמחה. חושבים כי השמחה תימשך לנצח..."

הוסיף הרב ואמר בחיוך: "חז"ל אומרים (עירובין נד, א): 'האי עלמא כבי הילולא דמיא'. בעולם הזה אנשים אינם זוכרים מה היה לפני

כעת, וגם באו בלי רישיון כניסה, ובירושלים נתלו מודעות גדולות 'רבים דקרו', אודות הביזיון שנהג השומר כלפי ה'חזון איש'. בספר 'מעשה איש' מסופר, כי פעם אחרת שרבי עמרם נכלא, הגיע ה'חזון איש' לבקרו, כשהוא מלווה באחינו מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל והפעם איפשרו לו להיכנס. מיד כשנכנס לתאו של רבי עמרם אמר: "באתי לבקר את השבת", עוד אמר: "כולנו יושבים בבית אסורים אחד גדול".

אצל הרבי מסאטמאר היתה תופעה מאוד מעניינת

מורי ורבי הגאון הצדיק רבי חיים ברים זצ"ל סיפר, כי בצעירותו סמוך לנישואיו כאשר גר בשכונת 'בית ישראל' הירושלמית, התאכסן שם בשכונה במשך תקופה ממושכת הרבי הגאון הקדוש בעל ה'דברי יואל' מסאטמאר זצ"ל. כידוע צדיק מופלא זה נשא בעוז ובגבורה את רוח המלחמה כנגד הציונות ומסודותיה, וניהל מאבק איתן לא להיות שותף בה וליהנות מתקציביה.

רבי חיים היה עולה מידי פעם לבית מדרשו לחזות בשגב עבודתו בקודש, ופעם כאשר בא ביום הפורים, היה הרבי מסאטמאר שתוי ומבושם כהוגן, וכשנכנס יין 'צא סוד, פנימיותו התגלתה. למרות שכל השנה לבש רוח קנאות ודיבר בחריפות כנגד כל מי שלדעתו סטה מדרך רבותיו, בסתר ליבו ראה רק טוב על עם ישראל, והרבה להמליץ טוב על כולם. לא קטרג על שום עדה וחוג, אלא אדרבה בירך את כל הבאים בצל קורתו בחום, בטוב לב וסבר פנים יפות. "ראו בבירור", הפטיר רבי חיים בהתפעלות, "כי המלחמות שניהל לא נבעו אצלו חלילה ממידות רעות, רגזנות או כעס וכדומה, אלא מטוהר נפש נשגבה".

אצל הרבי מסאטמאר הייתה תופעה מאוד מעניינת; אותם חילוקי דעות על שיטה ודרך, שהיו קיימים בינו לבין גדולי ישראל האחרים, מעולם לא העיבו כל עיקר על עצם ההערכה וההוקרה שרחשו לו אותם גדולי ישראל אשר עמדו על טיבו, ורבים מהם העלו על נס את היותו איש צדיק אמיתי, ואישיות סגולית ומקיפה. עמוד אש בתפילותיו הלוהטות ועמוד צדקה וחסד.

הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, ראב"ד ה'עדה החרדית' בירושלים, ציין כי שמע פעם מפה קודשו של הרבי מסאטמאר, כי למרות שהנהיג את דעותיו ושיטתו באמיצות וזקיפות קומה, ולחם בעקביות ובעוז ללא חת ומורא כדי להעמיד בבהירות את שיטתו ודרכו, הקפיד מאוד שלא לבזות ולחרף את האחרים, ומעולם לא דיבר ברבים כנגד שום גאון וצדיק שאחז אחת ממנו.

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

ביאתם לעולם, שנשמתם חצובה מכסא הכבוד, ואינם זוכרים מה יהיה לאחר יציאתם מהעולם, שעתידים הם ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים על כל דיבור מעשה ומחשבה. ממש כמו בשמחת נישואין, הם בטוחים כי כך ימשך המצב לעולם...".

אם האדם אינו עושה חשבון הנפש עם עצמו, ומחדד כל יום מהו תפקידו כאן בעולם; מהיכן הוא בא ולאן הוא הולך, ואין הוא מעורר את עצמו - כי לא חיים כאן לנצח, וכי יש תכלית לכל רגע ורגע, אזי מן השמים יאלצו לשלוח לו תזכורות. כי כאמור כאשר אין דין למטה יש דין למעלה רחמנא ליצלן.

באתי לבקר את השבת

אחד הלוחמים הגדולים על חילול השבת בירושלים, היה הצדיק רבי עמרם בלוי זצ"ל. הוא נלחם בחירוף נפש ממש על דעותיו, דרכו ושיטתו, כנגד פורקי עול, וקידש שם שמים בעוז רוחו ובעמידתו העיקשת על קדשי היהדות.

לפלא היה שאכן הסתלק ביום ט"ו תמוז תשל"ד, בדיוק באותו שבוע בו קראו את פרשת פנחס, פרשת הקנאות.

בני משפחת בלוי מספרים, כי כאשר הציעו את זקינם רבי יצחק שלמה בלוי זצ"ל להינשא לזקנתם הצדקנית מרת שיינע אסתר ע"ה, בתו של רבי ישעיהו אורנשטיין זצ"ל, היא הסתפקה אם לגשת לשידוך; מאחר ומחד גיסא, היה המוצע אישיות מיוחדת ירא שמים מרבים וצדיק. אך מאידך גיסא, הוא היה אלמן, והיא היתה בחורה צעירה שלא נישאה מימיה.

היא שלחה שליח שיציג את לבטיה בפני מרן הגאון הקדוש רבי יהושע ליב דיסקין זצ"ל. רבי יהושע ליב שמע את הצדדים ואמר: "כדאי לה להינשא לו". "אני רואה כי עתיד לצאת מהם פירות טובים" - נימק.

ידוע, שכאשר מכרו כרטיסים במהלך יום השבת במועדון הבידור הטמא ברחוב ישעיהו בירושלים, עמד רבי עמרם בתור לקניית הכרטיסים, והכניס את ראשו בתוך הקופה, והחל לזעוק "שבת! שבת!" מנהמת לב מבלי לזוז. השוטרים שהוזעקו למקום היכו אותו מכות רצח עד זוב דם, אך הוא נשאר עיקש בעמדתו ולא נרתע. אחר כך גנח מייסורים ומכאובים, אבל נשאר מרומם ברוחו, שש ושמח על שקינא את קנאת השם ומחה במחללי השבת.

מרן ה'חזון איש' זצ"ל העריך את מסירות נפשו ופועלו, וכאשר נכלא באחת ההפגנות על קדושת השבת, 'צא ה'חזון איש' מגדרו, ובא לבקרו בכלאו. בפעם הראשונה סירב שומר בית הכלא לתת ל'חזון איש' ומלוויו להיכנס פנימה. הוא טען כי אין זה שעת ביקורים

מבצע ענק לתקופה מוגבלת
כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!
לרכישה 02-560-9000

הרבנים כמוזן הורו לאבי הנערה להאכיל אותה בבשר זה, הרי פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, אלא שהנערה עצמה ביקשה שלכל הפחות ישחטו את החיה הטמאה כדין, בסכין שחיטה כשר, עם כל הלכות שחיטה. ואכן עשו כבקשתה, ואף בדקו את הריאות אם הן טריפות, והנה התעוררה שאלה בדבר כשרותן...

"מלחמה למען השקר 'באמת' עלולה להצליח!"

הרב ישראל ליוש

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן... (במדבר כ"ה, י"א)"

לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי
אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא
הכתוב ויחסו אחר אהרן. [רש"י]

יש להבין, מה היתה טענת השבטים המבזים, שאבי אמו פיטם
עגלים לעבודה זרה, איזו מסקנה הם כוונו להסיק מעובדה זו?
בפשטות, מבאר הגאון רבי יצחק פנחס גולדוסר שליט"א בספרו
'מי זהב' עה"ת, נפרש שבגלל שהיה לפנחס סבא שפיטם עגלים
לעבודה זרה, הוא פיתח התנגדות יתירה וקיצונית לאידאולוגיית
השקר, ומהמניע הקיצוני הזה הוא הרג את זמרי בן סלוא.
וע"כ מעידה עליו התורה שהקנאות היתה דווקא ירושה מהסבא
השני, אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, ופנחס, נכדו,
גם הוא אהב את השלום ואת האמת, ומתוך קנאות אמיתית לדרך
הזו, הוא הרג נשיא שבט בישראל. לא קיצונית מוגזמת, מיותרת
ומסוכנת היתה כאן, אלא אהבת אמת ושלום היתה כאן, והיא זו
שהניעה את מעשיו.

למען השקר 'באמת', הם כופרים אמיתיים, אפיקורסים אמיתיים,
בכל לבם... לכן הם מצליחים... ואילו אצלנו, לא כל הנלחמים על
דת ישראל, הם כשרים באמת ועושים כך באמת... רבים מאיתנו
נלחמים על האמת 'בשקר', ועל כן אינם מצליחים במלחמתם...

פירוש נוסף מביא הרב גולדוסר משמו של הגאון רבי שלמה קוגל
שליט"א, ר"מ בשיבת 'קרית מלאכי':
המעשה המתועב של זמרי בן סלוא, נשיא שבט בישראל, לעיני
משה וישראל, היה חלק מאידאולוגיה כנגד משה רבינו. הוא טען
שכאשר בני ישראל הולכים אל בנות מואב, הם נכשלים לא רק
בגילוי עריות אלא גם בעבודה זרה, כפי שכתוב בפרשת בלק (כה
ב) "וַתִּקְרָאן לְעָם לְזַבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְאֱלֹהֵיהֶן", אם
כן עדיף להביא את בנות מואב אל ישראל, ובכך יעברו רק בגילוי
עריות, מאשר להביא את בני ישראל אליהן ויעברו שתי עבירות,
גם עבודה זרה וגם גילוי עריות, וזמרי בן סלוא הקריב את עצמו
כדוגמא אישית להחדרת האידאולוגיה והביא את המדינית לעיני
משה וישראל.

פנחס, לעומתו, קינא לאלוקיו, הוא סבר כמשה רבינו שהקב"ה

למדנו משהו על מידת הקנאות: רק אם היא נובעת מנקודת האמת,
יש לה זכות קיום, ואם חלילה מניעים אחרים מעורבים בה, לאו
קנאות היא, קיצונית פסולה היא...

"הכפירה מתחזקת בעיר...!" - זעקו העסקנים לפני רבם הנערץ
הגאון רבי ישע בער מברסק זצ"ל - "האפיקורסים הולכים ורבים,
ובפיהם אשר דיבר שווא, הם מצליחים לשכנע רבים בדעותיהם
הכפרניות..."

"וכי מה הפלא?" - ענה לעומתם רבי ישע בער - "האמת תמיד
גוברת...!"

נדהמו העסקנים: "הלואת תיקרא אמת...?! כפירה... דעות כוזבות...
זו אמת...?!"

"פשוט מאד" ענה רבי ישע בער לתמהים - "הכופרים נלחמים

בו ברגע עצר מלכת והתחיל להרהר במצבו, כל חייו עמדו על כף המאזניים, השלכת הכספים בצד הדרך היא השלכת כל עתידו המפואר לנהר גועש, הוא כבר צפה בדמיונו את המוני הלקוחות אנשים שחסכו מפת לחמם והפקידו כל אשר להם אצלו, עומדים בפתח ביתו וזועקים חמס!! ובדקות מסתערים על ביתו ומרוקנים כל תכולתו... ואז הוא החליט את החלטת חייו, לעשות רצון אבינו שבשמים במסירות נפש...

והתענג על ה' - ויתן לך משאלות לבך

הרב בנימין בירנצוויג

"וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם" (במדבר כ"ה, ט')

הגמרא ביומא (סב, ב) דורשת מפסוק זה שבעינן שיהיו שני הכבשים שוים וזה גם לעיכובא.

מה הטעם בהקפדה זו שיהיו הקרבנות שוים ואף זה מעכב את הקרבן?! מבאר מרן הגאון ר' משה פיינשטיין זצוק"ל בספרו דרש משה, שנראה שהטעם הוא כנגד זכור ושמור שבדיבור אחד נאמרו, והטעם שנאמרו בדיבור אחד, לומר לנו שיתכן שאדם יקיים את ה'שמור' בכל כוחו ישמור על השבת במסירות וזה יביאהו לידי צער בכך שאינו עושה מלאכה ומפסיד ממון וכדו', לכך נאמר מיד 'זכור' באותו דיבור, שיש לזכרו ולהתענג על השבת באותה מידה ששומרים ומקפידים מלחללה, ולדעת שבאמת לא רק שאין אנו מפסידים משירת השבת אלא היא מקור הברכה וממנה השפע העצום לכל ימות השבוע.

זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו - לומר לנו ששמירת השבת וזכירתה להתענג בה ולשמוח בקדושתה חייבים להיות שוים, אילו רק נזכה לשמוח ולהתענג בשמחת השבת מקצת ממה שאנו מקפידים מלחללה, אזי נזכה לשפע השבת שהיא מקור הברכה.

באחד מפנקסיו רשם מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל רבה של ירושלים, מה ששמע מעשה נפלא על מרן הבית הלוי זיע"א: ביום שבת קודש נכנס אליו אחד מבעלי הבתים של בריסק כשעל פניו נסוך צער גדול, הוא סיפר כי בתו מתקשה ללדת מזה שלושה ימים, ולדברי הרופאים היא בסכנה גדולה, הוא התחנן לפני רבו כי יאות להתפלל עבור ביתו ויקרע שערי שמים עבורה.

להפתעתו הגדולה שאלו הבית הלוי 'האם קידשת על היין?' השיב האיש 'מרוב צער לא הייתי מסוגל לקדש'.

'אם כך', אמר לו הבית הלוי 'כאן בביתי קדש על היין תחילה, טול ידיך וסעד את סעודת השבת על שולחני'. ישב האיש לסעודה

והבית הלוי האריך עמו בשיחה הרבה, ולבסוף שאלו 'האם נהנית מהסעודה?', השיב האיש 'ודאי, לשבת בשלחן שבת של הרב, זה הרי מעין עולם הבא...'. 'אם כן' אמר לו הבית הלוי, 'צא עכשיו וראה מה שלום בתך'.

יצא האיש וחזר אחר זמן ובישר בקול צהלה כי ביתו ילדה למזל טוב. משהתעשת מעט פנה האיש לבית הלוי ושאלו 'מוכרח אני להבין מדוע חייב אותי הרב לסעוד אצלו?'. השיב לו הבית הלוי 'הלא מקרא מלא הוא "והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך" (תהילים לז, ד), בשבת קודש הסעודות הם בבחינת "והתענג על ה'" ואחרי שהתענגת על ה' הגיע הזמן ש"ויתן לך משאלות לבך"'.
◆◆◆

בספר אוצר פניני התורה מסופר מעשה מרגש על רבי שמואל שטראוס זצ"ל שהיה חותנו של רבי יעקב רוזנהיים זצ"ל וחצר שטראוס (שטוריס) המפורסמת בירושלים נתרמה על ידו לבקשת מרן הגאון רבי ישראל סלנטר זצוק"ל.

מהיכן היה לרב שטראוס ממון כה רב לקנות ולבנות את חצר שטרוס בירושלים שהיה כרוך בממון רב מאד ביחס לימים ההם!?

המשך בעמוד 30

"שכל קהילה תתכנס בבית המדרש שלה, ותקיים יום תפילה", הוא היה אומר, וכך גם היה נוהג בעצמו. בכל פעם שהיה איזה עניין של גזירה לעקירת הדת או פגיעה בלומדי התורה וכדו', היו תולים פתק בישיבה ומכריזים על יום תפילה, וביום זה היו מתכנסים אנשי הקהילה ואומרים יחד תהילים לביטול הגזרה.

"כמו כן, בפעמים האחרונות שהסתלקו הגאב"דים של 'העדה החרדית', הוצא לו פעם אחר פעם למלא את התפקיד הנכבד הזה ולעמוד בראש 'העדה החרדית'. הוא תמיד דחה את ההצעות אלו על הסף. פעם אחת הוא גם אמר בדרך צחות לבחורי הישיבה "העצמות הירושלמיות כבדות מדי עבורי", כלומר, הוא רוצה להיות רגוע יותר, ולא כל כך מסתדר עם המזג הסוער של הירושלמים.

"אגב, הוא היה בטל ומבוטל כלפי הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, כעבד בפני רבו. הרבה יותר מביטול של תלמיד רגיל בפני רבו.

"רבינו אמר על הרבי מסאטמאר דבר נורא. אני ראיתי את זה כתוב בכתב ידו ב'קונטרס החלומות' שהוא כתב, וכמדומני שזה גם מודפס בדרשות שלו, שהוא "העמיק בנשמה של הרבי מסאטמאר", כך הוא כותב, ושהוא ראה שהרבי מסאטמאר מליץ יושר בפני כסא הכבוד על כל אחד ואחד מישראל".

"אגב, מעניין לציין שכשהרבי הגיע לנחם את משפחתו של כ"ק אדמו"ר מלובלין זצ"ל שהתגורר בבני ברק, והיה בן אחר בן לגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל, אמר רבינו לבניו של האדמו"ר מלובלין, שהוא מאוד אהב לראות את זיו פניו של אביהם, כי הוא הזכיר לו את מראה פני קדשו של רבי עקיבא אייגר זצ"ל.

"בעודו מדבר, התלחשו שניים מהנוכחים שם, וניסו לחשב את התאריכים... הרי הגרעק"א נפטר הרבה לפני שהרב ואזנר נולד... "רבינו זצ"ל המשיך את דבריו, וכשסיים פנה לשני האנשים שתמחו על דבריו ואמר: "אני יודע מה אמרתם שם, אני יודע מתי רבי עקיבא איגר נפטר ומתי אני נולדתי, אבל מה אעשה שפעם התקשיתי מאוד בהבנה של תשובה שכתב רבי עקיבא אייגר זצ"ל, ובמשך שלושה ימים התייגתי בדבריו עד שהצלחתי להבינם לאשורם, ולאחר מכן בא אלי רבי עקיבא איגר בחלום והודה לי על כך, ואמר לי שבאותם שלושה ימים היתה לו נחת רוח עצומה בשמים מכך שהתייגתי להבין את דברי תורתו... ומאז אני יודע איך היה רבי איגר נראה..."

"כמו הסיפור עם הרבי מסאטמאר, גם את הסיפור הזה עם רבי עקיבא איגר כתב רבינו ב'קונטרס החלומות', ויש שם עוד כמה וכמה דברים נפלאים מאוד אבל לא רבים זכו לראות את הקונטרס הזה".

ומה אסור לעשות, בלי לתקוף אנשים או קהילות. העניינים עליהם עורר היו מוזכרים בקצרה, אולי עשרים או שלושים שניות הוא היה מעורר על נושא מסוים, ומיד אחר כך היה ממשיך עם איזה דרוש נפלא ומתוק מדבש, ורק אחרי חמש דקות שהוא כבר ריכך את הרושם של העניין הקודם, הוא היה משחיל פתאום עוד איזה עניין שצריך לעורר עליו, שוב היה מדבר על זה בתקיפות ובלי משוא פנים, אבל מיד שב לדרוש הנפלא, באומנות מיוחדת במינה שגרמה לכך שאנשים לא הרגישו שהוא מתקיף אותם או כל אחד אחר.

"ואם אירע שרבינו שמע שהיה מישהו בקהל שחשב שהוא מתכוון אליו באופן אישי, הוא מיהר לקרוא ולבקש את סליחתו. הוא היה אומר: "אני לא חוזר בי ממה שאמרתי, כך ההלכה וכך צריך לנהוג, אבל לא היתה לי שום כוונה לפגוע בכך ולא התכוונתי אליך כשאמרתי את הדברים".

בתקופה שבה חוק הגיוס עלה לדיון סוער ודרשו מכל הבחורים להתייצב בלשכת הגיוס ולחתום על הצהרות שונות כדי שיוכלו להמשיך ללמוד בישיבה, היה ויכוח בין גדולי ישראל איך צריך לנהוג. חלק אמרו שצריכים להתייצב ולשחק את המשחק ומשמים ירחמו, וחלק היו בדעה שיש להילחם בכוונות הזדון הללו, ולהימנע מלהתייצב בכלל בלשכת הגיוס.

"באו אלי בחורים בישיבה, ושאלו אותי, משגיח יקר, תגיד לנו מה לעשות. שנלך להתייצב בלשכת הגיוס או לא? כמו מי אנחנו צריכים לנהוג. כמוכן שאני נכנסתי למרן זצ"ל והצגתי בפניו את השאלה. נענה רבינו ואמר לי כך: "להתייצב בלשכת הגיוס בוודאי שצריכים, מה אנחנו נרוויח מזה שסתם נתגרה בהם. אם אפשר לקבל דיחוי כחוק צריכים לעשות מה שצריך כדי לקבל את הדיחוי. אבל לקחת בחורים לצבא הם לא יקחו, אל דאגה. אני קיבלתי ממרן החזון איש זצ"ל, שלעולם לא ייקחו בחורי ישיבה לצבא, עד ביאת המשיח!".

"לאחר מכן אמר לי, שאני צריך להתעניין מה עמדתו של מרן הגרא"ל שטיינמן בעניין, וכפי שהוא מורה לנהוג בעניין זה, כך צריך לנהוג: "הוא הגרל של עולם הישיבות", אמר לי הרבי על מרן הרב שטיינמן זצ"ל. "פעמים רבות באו אליו במשך השנים ורצו לארגן כל מיני עצרות מחאה בבני ברק. אם דובר על עצרת התעוררות קטנה ומצומצמת יחסית בכיכר ברטנורא, הוא עוד הסכים לפעמים, אבל כשדיברו על סגירת רחובות חזון איש ורבי עקיבא לצורך עצרת מחאה הוא התנגד לזה בתוקף.

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

גילתה מי מהם חכם יותר!"
 תמחו: "הכיצד? וכי מה אשם השני אם הסידור לא נפתח ב'אשרי'
 אלא ב'יוצרות'?"
 השיבם רבי יצחק אלחנן: "ומי הפריע לו לקרוא 'אשרי' במקום
 היוצרות? ! ...
 הבינו את התשובה, וקריאת הכתובה שנכתבה כהלכתה נמסרה
 לאחד מרבני הישיבה, שהקריאה במהירות ואיש לא שם לב לנאמר ...
 וכלל השריש רבינו (דברי אגדה, שניד): יש דין תורה, ויש את היושר,
 את רוח התורה. ולדוגמה: "לא חרבה ירושלים אלא על שהעמידו
 דבריהם על דין תורה" (בבא מציעא ל ע"ב), ולא ויתרו כרוח התורה.
 לקיחת אשת יפת תאר היא כדין תורה, אבל לא לפי רוח התורה,
 ולכן יולד בן סורר ומורה -
 ואמר בשם הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל, שאדם יכול להפטר
 כל ימיו מתורה ותפילה, אם ימצא כל היום במקום שאינו נקי ואסור
 להרהר בו דבר שבקדושה -
 אבל ודאי יתבע על שהביא עצמו למצב זה!
 (קטעים מלוקטים מתוך הגדה של פסח 'ישא ברכה')

סעיף קנ), מה יעשו - מצד אחד, כבוד הבריות. מצד שני, דרך שאינה
 ישרה. פתח רבינו ואמר: אספר לכם סיפור -
 באחת העיירות נפטר הרב, הגישו כמה רבנים את מועמדותם, היה
 שם פריץ שעל פיו ישק כל דבר, והחליט שהוא יבחר את המועמד.
 שישגרו אליו את שני המועמדים המובילים. הגיעו, והפריץ נערך
 למבחן למדני, פתח את הסידור ב"אשרי", והורה למועמד האחד:
 "קרא!"
 העיף מבט, וקרא ברהיטות. נטל הפריץ את הסידור, פתחו, והורה
 למועמד השני: "קרא!" ואבוי, הסידור נפתח ב"יוצרות", והרב
 התבונן וקרא באיטיות, מילה אחר מילה.
 זרח הפריץ מאושר, הלא אין ספק שהראשון הוא הידען -
 באיזה שטף, באיזו רהיטות קרא!
 מי יעז להמרות פי הפריץ, המועמד הראשון זכה בתפקיד. אבל
 סיפרו זאת לפני רבם של ישראל, הגאון רבי יצחק אלחנן מקובנה
 זצ"ל: אוי לנו שהגענו לכך, על פי מה קובע גוי מי ראוי להיות רב
 בישראל!
 להפתעתם, נענה ואמר: "הבחינה דווקא מוצאת חן בעיני, היא

המשך מעמוד 19 | הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א

ההשגחה המופלאה שליוותה נס גדול זה, דיברה בעד עצמה, בעל
 המסוק עמד המום ונפעם נוכח עוצמת השמירה העלינה שזכה
 לה אותה בחור מן השמים, ושהייתה לו את הזכות לגלגל על ידו את
 שליחות הצלתו!
 בעקבות מקרה אדיר זה, נעשה בעל המסוק בעל תשובה גמור עם
 כל בני משפחתו! בראותו בחוש שיש מלך על כל הארץ, המנהיג את
 עולמו ומשגיח ושומר על בניו בדקדוק נפלא! הוא תלה זאת בשכר
 המצווה הגדולה של כיבוד אב שהחל בה, בהנחת המסוק בשביל
 השיחה עם אביו, שמצווה גדולה זו גררה מצווה גדולה נוספת!
 בד בבד עם חזרתו בתשובה של הטייס, ששמר כל העת על קשר
 עם הבחור והרב, ועם הישיבה הקדושה, חלה גם מהפכה עצומה
 בנפשו של אותו בחור. הוא הסיק לעצמו מאותו נס גדול, עד כמה
 גדול כוחה של תפילה, ובבוקר למחרת ניגש מיד לקיום נדרו! הוא
 החל בתפילות ובבקשות עצומות לפני השם יתברך, לפתוח לבבו
 בתורה. אכן, לאחר שהחל להתמסר יותר אל הלימודים, ולהתייגע
 בעמלה של תורה כראוי, זכה ונפתחו לפניו שערי תורה כפתחו של
 אולם. בתקופה קצרה נעשה לאחד מן העילויים שבישיבה! כיום הנו
 אחד מהתלמידי חכמים המפוארים שבעולם הישיבות, לאורך ימים
 ושנים טובות.

(מתוך הספר 'טיב המעשיות')

והנה פתאום רואה אני לתדהמתי מסוק נוחת לקראתי לא הרחק
 ממקום משכבי, וממנו יוצא אדם עם טלפון נייד בידו. בהיותו ממש
 סמוך אלי, הבחין בי מיד במצבי הקשה. סימנתי לו בידי שיתקרב,
 ואמרתי לו שנפצעת כאן, ושאינו מן הישיבה שבישוב הסמוך.
 הטייס הבחין מיד במצבי החמור, רץ למסוקו והביא עד מהרה כמה
 תחבושות וחומרי חיטוי ושאר אביזרי עזרה ראשונה הנמצאים דרך
 קבע במסוק. הוא עצר תיכף את הדימום ב'חוסם עורקים', חבש
 היטב את המקום במיומנות, ולא עזב את המקום עד שראה את
 הבחור עומד על רגליו ופוסע חזרה לישיבתו, היישר לקראת רבו,
 מגיד השיעור האהוב!
 בשיחתם עם הטייס התברר. שמדובר במסוק זעיר פרטי של אדם
 המתגורר באחד המושבים באזור, שהיה למעלה באוויר בנסיעה
 שגרתית בדרכו לביתו. תוך כדי טיסה קיבל במכשיר הטלפון
 שיחה נכנסת דחופה מאביו, שהיה מוכרח לשוחח עמו, אך בראותו
 שהקליטה שם למעלה בשחקים קלושה, והשיחה נקטעת פעם
 אחר פעם, לא הייתה לו ברירה כי אם לבצע נחיתת ביניים בשדות
 אותו ישוב, כדי לסיים את השיחה בניחותא ולהמשיך בהמראתו אל
 היעד. תכף עם נחיתתו, הבחין בבחור השוכב פצוע ומדמם, ולפי
 איתנותו של הבחור הבין שהוא זקוק לעזרתו, ואכן זכה להציל את
 חייו ברגע האחרון.
 אם כן - סיכם המגיד שיעור בשמחה ובהתרגשות - לא שב"כ לפנינו,
 ולא סוכנים, כי אם נס גדול מן השמים!

מנערות העיר חלתה מאוד והרופאים לא מצאו מזור למחלתה, מצבה התדרדר והגיע עד כדי פיקוח נפש. אחד הרופאים הציע שתאכל בשר שמן של חיה טמאה, וטען שרק זה מה שיכול אולי להציל את חייה.

"הרבנים כמובן הורו לאבי הנערה להאכיל אותה בבשר זה, הרי פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, אלא שהנערה עצמה ביקשה שכל הפחות ישחטו את החיה הטמאה כדין, בסכין שחיטה כשר, עם כל הלכות שחיטה. ואכן עשו כבקשתה, ואף בדקו את הריאות אם הן טרפות, והנה התעוררה שאלה בדבר כשרותן..."

או אז פנו אל מורה הוראה, ואחר שבדק את הריאות ובחן את השאלה היטיב מכל צדדיה, אמר: "אם זו היתה שאלה על ריאות של בהמה טהורה, הייתי פוסק 'כשר', אבל איך אוציא מפי 'כשר' על בשר חיה טמאה...?! אף שהתירו לחולה לאכול מבשרה משום פיקוח נפש, אבל לא נקרא לזה 'כשר'..."!

"משכיל זה" - אמר הנצי"ב לחבר המשכילים נחרצות - "דעותיו פסולות ומסוכנות, ואף שמידת 'אהבת ישראל' מרובה אצלו, עדיין אי אפשר להכתירו בתואר 'כשר', הוא בדיוק כמו חיה טמאה שאין בריאותיה פסול..."

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

אינו לוקח שוחד, אי אפשר להתיר עבירה אחת כדי לא לעבור שתי עבירות, אין לעשות חשבונות כביכול עבור הקב"ה, כדי להציל עבורו משהו. יש לשמור על דת ישראל כמות שהיא, לפי ההלכה וההנהגה המסורה, ולא חלילה להתאים אותה לרוח הזמן ואווירת המקום.

דעה זו של משה רבינו ופנחס הקנאי, נתפסה בעיני השבטים כאילו הוא מזלזל בחטא עבודה זרה, הנה הוא מעדיף כביכול שבני ישראל ילכו אל בנות מואב במקום שהן יבואו אליהם, על אף שהם עלולים להיכשל שם בחטא עבודה זרה, ואף חיזקו את טענתם בכך שהוא נכד של מי שפיטם עגלים לעבודה זרה, ולכן הוא מזלזל בחטא החמור הזה...

על כן באה התורה ומעידה שפנחס הוא גם נכד של אהרן הכהן ומשם באה קנאותו, מצד האמת והשלום, והקב"ה הוכיח שהוא מרוצה מדרכו, וקנאות אמת היא, ע"י הניסים שנעשו לו בהריגת זמרי בן סלוא.

הסיפור הבא, אף הוא יבהיר את ההשקפה הנכונה כנגד מי שעושים כביכול 'עסקים' עם הקב"ה...

קבוצת משכילים באה לפני מרן הנצי"ב מוואלאז'ין ז"ע ובפיהם טענה שבבח אחד מחבריהם על כך שלמרות דעותיו הוא 'אוהב ישראל'... "אספר לכם על מאורע שאירע בעירנו" - ענה להם הנצי"ב - "אחת

בני ביתו לא ידעו מאומה, סעודות השבת התנהלות ברוממות ובשמחה אף לא רגילה, ורק במוצאי שבת לאחר שהבדיל התיישב ואמר לבני משפחתו שהוא רצה לספר להם סיפור, והחל לספר את אשר אירע, קולות של צער ואנחה נשמעו מבני הבית על אשר עומד להתגולל עליהם, והוא בשלו מנחמם בנטפי אמונה חזקה כי השומר שבת ומתענג בה ללא שום צער כרצון ה', הרי אנו בידינו והוא ימלא חסרונו, והשבת מקור הברכה.

לאחר שסיים קם והלך למקום בו השליך כל כספו, הוא מתקרב אל המקום ולא מאמין, הכסף היה מונח שם באותו צורה בה הוא הונח!!! הוא לקח את הכסף והודה לבורא העולם.

ובזה לא נגמר הסיפור, למחרת עבר בעיר שר האוצר של המחוז, והתעניין בעסקים של עיר וכשסיפרו לו על הבנק של הרב שטראוס, הוא הלתהב מאד מיושרו ואמינותו והחליט מידי שכל כספי אוצר המדינה יופקדו מהיום בבנק של הרב שטראוס, ועכשיו הרב שטראוס כבר היה זקוק לכמה וכמה מעילים בשביל לאכסן את כמות הכסף שהופקדה אצלו. והוא הפך לאיש עשיר גדול מאד, ומכך היה לו את הסכומים העצומים לבנות את חצר שטראוס בירושלים כבקשת ר' ישראל סלנטר שזכה שגרו בה צדיקי עולם כר' איצלה בלזר ור' נפתלי אמסטרדם זצוק"ל.

לשמור ולהתענג על ה' באותה מידה - ויתן לך משאלות לבך!

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויג, כתבו ל: 7622500@gmail.com

רבי שמואל התגורר בעיר קרלסרוהה בגרמניה, לפרנסתו עסק בניהול בנק קטן שהקים עבורו חמיו העשיר לאחר נישואיו, במושגי אותם ימים כדי להקים בנק קטן היה צורך בשלושה דברים, רשיון ממשלתי, קבלות רשמיות, וחליפה בעלת שני כיסים גדולים בשביל לשים בהם את כספי הפקדונות, ואכן רבי שמואל ניהל את הבנק ביד רמה אנשים רבים סמכו עליו והפקדיו בידינו את כל חסכונותיהם, והוא פרנס את משפחתו בשמחה וברוח.

יום שישי אחד לבשר רבי שמואל את בגדי השבת לרגל שמחת ברית שערך אחד ממקורביו, ולאחר הברית עסק בעסקיו מספר שעות. בליל שבת כשסיים את התפילה והחל לצעוד לכיוון ביתו, גילה כי כיסיו תפוחים, ולתדהמו כי רבה התברר כי כל הכספים שהופקדו בידיו ביום שישי נמצאים כרגע בחליפתו.

בו ברגע עצר מלכת והתחיל להרהר במצבו, כל חייו עמדו על כף המאזניים, השלכת הכספים בצד הדרך היא השלכת כל עתידו המפואר לנהר גועש, הוא כבר צפה בדמיונו את המוני הלקוחות אנשים שחסכו מפת לחמם והפקידו כל אשר להם אצלו, עומדים בפתח ביתו וזועקים חמס!! ובדקות מסתערים על ביתו ומרוקנים כל תכולתו...

ואז הוא החליט את החלטת חייו, לעשות רצון אבינו שבשמים במסירות נפש, בשלות נפש הלך לקרן זויית נייער את מעילו וצפה באדישות בצורות הכסף הנשמטים ממעילו לעבר הקרקע, והמשיך לביתו כששמחה עצומה ממלאת את כל חדרי ליבו.

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מהו הרוחב הרצוי ל'תיתורא' שבתפילין?
- ◆ כיצד 'כותבים' את האות ש' על גבי התפילין של ראש?
- ◆ מהי צורת הקשר שבתפילין של ראש?

עשיית 'פְּתִי' התפילין

- תפילין של ראש העשויות מעור אחד, שארבעת התאים שבהן הודבקו זה לזה לגמרי, הרי הן כשרות, ובלבד שהתאים פרודים בקצוותיהם והחריצים שביניהם ברורים, וחלוקת התאים ניכרת.
- יש להקפיד שרוחב ה'תיתורא' של התפילין ינוע בין שתי 'אצבעות' לארבע אצבעות; ובדיעבד התפילין כשרות גם כשרוחבן אינו בטווח זה, אך אם הוא קטן מאצבע הן פסולות אף בדיעבד.
- את 'פְּתִי' התפילין, כולל ה'תיתורא' וה'מעברתא', יש לצבוע בשחור; ונחלקו הפוסקים אם דין זה הוא מהלכה למשה מסיני, או מצוה לכתחילה מדרבנן, ויש להחמיר.
- אם נפגמה צורת הריבוע ב'פְּתִי' התפילין - הרי הן פסולות, והמשנה ברורה מסופק מהי מידת הפגימה הפוסלת את התפילין, אך גם לדעתו אין לפסול את התפילין בפגימה כלשהי.

צורות האות ש' בתפילין של ראש

- הלכה למשה מסיני, ליצור ב'פִּית' התפילין של ראש שתי אותיות ש' - האחת בעלת שלושה קנים, בימין הבית, דהיינו בימינו של המְּנִיחַ אותן; והשניה בעלת ארבעה קנים, בשמאל הבית.
- בגמרא נאמר: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך... אלו תפילין שבראש", ופירשו הפוסקים שהדברים אמורים באותיות ש' שמשני צדי ה'פִּית' - 'שִׁין' ראשי תיבות: ש'ם 'דוד נ'קרא.
- לעשיית ה'ש' בתפילין של ראש, נהוג להשתמש בתבנית בולטת של האות ש', הנסגרת בלחץ על עור ה'פִּית'; אך אין ליצור את האות באמצעות תבנית שוקעת, כיון שאופן זה נחשב כ'חֶק תוֹכֹת'.

הכנסת הפרשיות לבתים

- הלכה למשה מסיני לכרוך כל אחת מפרשיות התפילין בְּשֵׁעָר של חיה או בהמה טהורה, ויש לעשות זאת 'לְשִׁמָּה'; ואם לא כרכן - התפילין פסולות.
- מלבד כריכת הַשֵּׁעָר הנ"ל, יש לכרוך את הפרשה בקלף, או בבד; ויש לכרוך את הפרשה בשלש שכבות: שיער, קלף ושיער, כך שתהיה כריכת שיער גם מעל כריכת הקלף וגם מתחתיו.
- את פרשיות התפילין מכניסים ל'פְּתִים' כשהן זקופות כספר תורה, דהיינו כשראש הכתב כלפי מעלה; ובדיעבד, אם הכניסן בשכיבה - התפילין כשרות.
- אם כתב את הפרשיות לתפילין של יד בארבעה קלפים והכניסם יחד בבית - התפילין כשרות, ולדעת הרמ"א - לכתחילה יש להדביקם בדבק שמקורו מבעל חי טהור.

תפירת הבתים

- הלכה למשה מסיני, לתפור את 'פְּתִי' התפילין עם התיתורא בגידים של בהמה או חיה טהורות, ולכתחילה יש להשתמש בגידים של שור.
- אין להדביק את התפילין לפני התפירה, מחשש שמא הדבק 'מבטל' את התפירה והתפילין נפסלות, ויש אומרים שהוא הדין כשמדביק לאחר התפירה.

צורת קשרי התפילין

- את קשר התפילין של ראש צריך לעשות בצורת ד' (ראה לקמן), ושל יד - בצורת י', ויחד עם ה'ש' שב'פִּית' של ראש, יוצרות האותיות את שם ש-ד-י.
- לפי פשוטם של דברי המשנה ברורה, וכן דעת פוסקים רבים, יש לעשות את הקשר בתפילין של ראש בצורת ד', ויש שהוכיחו כי לדעת המשנה ברורה יש לעשות את הקשר בצורת ס'.

להיבחן על 840 דף זה לא פשוט. מהרגע שבו אתה מניח את העט ומסיים להשיב על השאלות למבחן, אתה דרוך ומצפה בכל לבך לדעת מה הציון

הצצה לרגעים מרגשים שתופסים את תשומת הלב

יהושע לייבזון

של 'דרשו' יכולים לבדוק, וכל אחד מהבודקים של 'קנין ש"ס' צריך להקדיש הרבה מאוד זמן לבדיקתו של כל מבחן, ולכן זה לוקח זמן...".

אברך נוסף, שהציון שלו היה קצת נמוך מהנדרש, ולכאורה נשמע מאוכזב מאוד, אבל גם מלא תקווה: "אין לי טענות", הוא אומר, "מה שמגיע מגיע, אם עניתי תשובות לא מדויקות, מורידים לי בציון. כך צריך להיות".

"יש לי חבר שגם ניסה בפעם הראשונה ונכשל, ואז במחזור הקודם של הש"ס הוא ניסה שוב והצליח להגיע עד הסוף. אני מתכוון להגיש ערעור על כמה מהתשובות שנפסלו לי, ואולי אצליח לשרוד בתוכנית גם במחזור הלימוד הנוכחי. אבל גם אם חלילה לא יקבלו את הערעור שלי, אני מתכנן להמשיך ולהיבחן, בלי לקבל מלגה, עד סוף המסלול, ובעז"ה במחזור הבא של 'הדף היומי' אצטרף שוב, בתקווה שבפעם השנייה כן אצליח להגיע עד הסוף בתוך המסלול". לדבריו: "הדרבון ללמוד ולחזור גדול הרבה יותר כשאתה חלק מהתוכנית. זה לא רק להספיק עוד כמה דפי גמרא, אלא לחזור, לשנן ולצרוב אותם בזיכרון שלך. 840 הדפים שכבר נבחנו הם מתנה נפלאה ש'דרשו' נתנו לי, ואני מקווה שבפעם הבאה הם יתנו לי את כל הש"ס!".

כחודשיים אחרי שנבחנו על 840 דפי גמרא, קיבלו שבוע שעבר כל 984 הנבחנים במסגרת תוכנית 'קנין ש"ס' ב'דרשו', את הציונים על המבחנים שלהם.

עבור נבחני 'קנין ש"ס' מדובר בהתרגשות גדולה במיוחד, שכן המשך ההשתייכות שלהם לתוכנית תלוי בציון שקיבלו על המבחן הקודם, וגם המלגות הכספיות לנבחנים מוענקות בהתאם לגובה הציון.

"האמת שלהיבחן על 840 דפי גמרא זה לא היה קל בכלל", מספר לנו אחד הנבחנים לאחר שקיבל ציון גבוה מ-90 אחוז. "זה היה מאוד מאתגר, אבל אני 'מתנחם' בכך שהאתגר האמיתי עוד לפנינו, ובעזרת ה' בהמשך נידרש להיבחן על 1,500 דפים בפעם אחת, 1,800 וגם 2,800...".

לדבריו, הרגע בו קיבל את הציון היה רגע מרגש במיוחד: "מהרגע שבו אתה מניח את העט ומסיים להשיב על השאלות למבחן, אתה דרוך ומצפה בכל לבך לדעת מה הציון. האם ידעתי או לא?

"העניין הוא שמדובר במבחן מאוד מורכב עם 90 שאלות, וזה אומר שהבדיקה שלו גם לוקחת זמן רב. מה גם שהבודקים צריכים להיות אנשים הבקיאיים בעצמם בכל הש"ס, כך שלא כל הבודקים

גליון 531
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

דודו למשפחה קייטמן על האישור לפרסום במבט

סיפורי חז"ל

ויקרב משה את משפטן לפני ה'
(כ"ז - ה')

כשהביאו בנות צלפחד את משפטן, לא הביאוהו מיד לפני משה, אלא בתחילה הלכו ובאו לפני שרי עשרות, אמרו להן, דין של נחלה הוא ואינו דין שאנו יכולים לדון בו, אלא של גדולים ממנו הוא. הלכו ובאו אצל שרי חמשים, ראו שכבדו אותן שרי עשרות, אף הם אמרו להן, אף אנו יש גדולים ממנו, וכן לשרי מאות, וכן לשרי אלפים, וכן לנשיאים השיבו להן כולם כענין הזה, שלא רצו לפתוח פה בפני מי שגדול מהם. כיון שראה משה כך, אף על פי שידוע היה את הדין, אמר, אם אומר אני להן את הדין אטול את גדולתם של כל אלה, אמר להן, אף אני יש גדול ממני, לפיכך ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

(ספרי זומא במ"ר כ"א י"ג)

פרשת השבוע

הגני נותן לו בריתי שלום (כ"ה - י"ב) מסופר: באחת העיירות בגאליציה ה'גני נותן לו בריתי שלום' צריך הסופר לכתוב אות ואי"ו של 'שלום' קטוע, וזה נקרא ו' קטיעה. מסופר: פעם הביאו אל הרה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א ספר תורה, שהסופר שכח לכתוב ו' קטיע וכתבו ו' רגיל, והסופרים לא הסכימו לתקנו, לגרד את האות ולעשותה קטועה, מכיון שחששו לדעת התוספות הסוברים, כי השם 'שלום' הוא בכלל השמות הקדושים שאינן נמחקין, ולדעה זו אסור לגרד את האות. הגם שלהלכה נקטינן שלא כדעת התוספות, אולם לא נמצא הסופר שרצה להיכנס לספק חשש של מחיקת השם. משלא נמצא פתרון לספר התורה הכתוב שלא כדינו, באו אל רבנו. הגרש"ז תמה על השאלה ומיד הציע את פתרונו הפשטני והגאוני, יוסיף הסופר דיו ויארץ וירחיב את כל אותיות המלה 'שלום' וישאיר את אות הוא"ו כפי שהיתה, נמצאת הוא"ו קצרה מן האותיות, ולאחר מכן יוסיף לה נקודה בסופה ונמצאת ו' קטיעה.

והיתה לו ולזרעו (כ"ה - י"ג) מסופר: באחת העיירות בגאליציה המזרחית, פרצה פעם מחלוקת עזה בקרב ראשי הקהילה, עם פטירת המרא דאתרא, מי ראוי לישיב על כסא הרבנות שנתפנה, עד כדי כך, שגם בשעת ההלוויה וההספדים של הרב שנפטר, ניטש ריב קולני בקהל בשאלת ממלא מקומו של רבם. הגיב על כך הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א ואמר, עתה נתחוויר לי פשר הברכה שהעניק ה' לפינחס, "הגני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו", לכאורה תמוה הדבר, מהי השייכות בין שני חלקי הבטחה זו, שמבטיח הקב"ה לפינחס. אלא בידוע, שהשטן המקטרג, מרקד במיוחד כשמגיעים למצב של 'ולזרעו אחריו', ואש המחלוקת מתפשטת אז כלהבה גדולה, משום כך באה הברכה לפינחס בן אלעזר, שברית השלום המוענקת לו בחסדי השם יתברך, תהיה לו ולזרעו אחריו, ולא תפרוץ כל מחלוקת בשאלת ממלא מקומו לאחר שנות חייו בעולם הזה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:27 ת"א: 8:30 ר"ת: 9:00

פינחס

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:10 ת"א: 7:26

עובדות מהרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א

(יומא דהילולא כ"ב תמוז)

הרה"ק רבי שלמה הלוי סג"ל זיע"א, נולד בשנת תצ"ח לאביו רבי מאיר. היה תלמיד מובהק למגיד הקדוש ממעוריטש זיע"א והרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זיע"א, ומראשי החסידות בליטא. נודע כבעל מופת מופלא, ורגיל היה לומר כי "המופת הגדול ביותר הוא להכניס לתוך לבו של ישראל שפע קודש, שיהיה ביכולתו להתפלל לה' יתברך".

מסופר: הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א היה נוסע מפעם לפעם בפקודת רבו המגיד הקדוש ממעוריטש זיע"א, בעיירות לומר דרשות ולעורר את העם לתשובה, ולהפיץ את תורת החסידות. פעם פנה המגיד הגדול ממעוריטש אל תלמידו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ואמר לו: "אין ליטא איז דא א גרויסער אור, זעה אים בריינגען קיין מעוריטש" (בליטא יש אור גדול, תראה להביא אותו למעוריטש). באותו עת שימש רבינו כראש ישיבה בעיר לודמיר, הוא היה מתמיד עצום ולמד יומם ולילה עם תלמידיו, עד שלא הירשה להם ללכת לשמוע דרשותיהם של המגידיים המופיעים מפעם לפעם.

רבי אהרן הגדול הגיע לעיר משכנו של רבינו והתאכסן שם באחת האכסניות. הוא ביקש רשות מפרנס החודש לדרוש בליל שבת קודש בבית המדרש, והפרנס נענה לו. כשהגיעה שעת הדרשה התמלא בית המדרש בבני העיר, ורבי אהרן הגדול עלה על הבימה והחל לדרוש בפני הקהל. דבריו הקדושים היוצאים מן הלב משכו את לבות בני העיר. אחרי הדרשה הודיעו לקהל, כי למחרת אחרי הצהרים ידרוש המגיד פעם נוספת.

השמועה שפשטה בעיר שמגיד גדול הגיע לעיר, וכי הוא מושך את לבות בני העיר בדרשתו, הגיעה גם לאזני תלמידי הישיבה של רבינו. בשב"ק לאחר הסעודה כשרבינו הלך לנוח מעט, הגיעו ובאו גם תלמידי הישיבה לבית המדרש לשמוע את דרשת רבי אהרן הגדול, מגודל עריבות ומתיקות דבריו הקדושים התעכבו בבית המדרש עד סיום הדרשה, ועל ידי כך איחרו אל השיעור של ראש הישיבה, כשחזרו לישיבה שאלם רבינו על סיבת האיחור לשיעור, ענו לו כי היו בבית המדרש לשמוע דרשת מגיד נפלא שהגיע לעיר, והוסיפו אם רבינו היה שם, גם הוא היה נהנה מאד מדבריו של מגיד זה. בסיום הדרשה הודיעו לקהל שגם בסעודה שלישית ידרוש המגיד בבית המדרש, התלמידים מסרו זאת לרבם, והשפיעו עליו שגם הוא יבוא לשמוע את דרשת המגיד.

נענה רבינו לבקשת תלמידיו והלך עמם לסעודה שלישית לשמוע את הדרשה, אך לא רצה להכנס לבית המדרש, ונשאר עומד מאחורי חלון בית המדרש. בהגיע זמן הדרשה החל רבי

אהרן הגדול לדרוש בדברי תורה מתוקים מדבש, שמשך את לבות כל השומעים. באמצע הדרשה כשהחושך שלט בבית המדרש נכנס רבינו לבית המדרש. רבי אהרן הגדול הרגיש בכניסתו של רבינו והתחיל לומר דברי תורה בעמקות ובבקיאות עצומה, ואכן רבינו שאב תענוג רב מדברי התורה ששמע.

לאחר סיום הדרשה התפללו תפלת ערבית, ואחר התפילה ניגש רבינו אל רבי אהרן הגדול, הושיט לו את ידו, והזמינו לביקור אל ביתו. רבי אהרן הגדול נענה להזמנה, והלך עם רבינו לביתו. בבית החלו להתפלל ביניהם זמן רב, לאחר מכן אמר רבינו אל רבי אהרן הגדול: "זה זמן רב מוקשה לי תוספות במס' סוכה, וגם פירוש המהרש"א על התוספות מוקשה לי", והוא החל לפרוס את קושייתו, ורבי אהרן הגדול תירץ כל הקושיית באופן נפלא. שאלו רבינו: "פון וואו נעמט מען אזא לערנען?" (מאיפה לוקחים לימוד כזה?) אמר לו רבי אהרן הגדול: "במעוריטש אצל מורי ורבי", ובקש מרבינו להתלוות אליו למחרת בנסיעתו למעוריטש, ורבינו אכן נסע אתו, ונהיה שם אחד מגדולי תלמידי המגיד הגדול.

על אחת מנסיעות של רבינו לרבו המגיד הגדול ממעוריטש זיע"א סיפר הרה"ק מחנטשין-עלקוש זיע"א: באחת מנסיעותיו של רבינו למעוריטש, כאשר נכנס אל הקודש פנימה אל המגיד הגדול, סירב המגיד ליתן לו שלום. יצא רבינו והתחיל מפשפש במעשיו: מה זה ועל מה זה, עד שזוכר כי בנסיעתו למעוריטש, באמצע הדרך כאשר דהרו הסוסים במורד ההר, נתקף בפחד שמא יתהפך עם העגלה, ולגבי יהודי שכמותו נחשבת יראה גרועה זו לפגם שצריך לתקנו, סבר וקיבל, נתפייס גם רבו והסביר לו פנים.

ויהי בשובו הביתה, כשעצר בפונדק, באו לפתע שודדים והתנפלו על כל האנשים שנמצאו במקום, גם את רבינו ככלו בחבלים ואיימו להורגו, הסכנה היתה מוחשית, אך הוא לא קם ולא זע, ופנה לפונדקאי באמירה: "זאני טרם התפללתי, הכינו עבורי כוס חמין", ובשלוות רוחו הפעם תיקן את זה שהתיירא בדרך למעוריטש.

בשנת תקל"ב אחרי פטירת רבו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, פנו החסידים אל רבינו שימלא את מקום רבו. אך ברוב ענותנותו סירב רבינו. לאחר שהפצירו בו מאד, אמר שיסע לצדיק איש אלקים אשר רוח הקודש שורה עליו, והוא ודאי יגלה רישעותו ברבים, ויעיד שאינו ראוי להנהגה. ונסע אל הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א שהיה מפורסם כבעל רוח הקודש.

כאשר הגיע מזלאטשוב כיבדו הרבי ר' מיכל מאד, ונשאר לשבת קודש. לאחר השבת בקשו בניו של הרבי ר' מיכל שימלא עמם שבת נוספת. נענה ואמר להם: "שאלו לאביכם", אך בתנאי שיאמרו לו בדיוק את לשון קדשו של אביהם, כי חשב בדעתו, שבפניו לא ירצה לומר לו האמת שלא לביישו, ולהם יאמר מחשבתו האמיתית עליו.

משל ונמשל

הידידים הנאמנים הממשיכים ללוות את האדם

משל לאדם אחד שהיו לו שלושה ידידים, ראובן, שמעון ולוי. את ראובן הוא אהב מאד ונראה היו לו כי האהבה היא הדדית, גם שמעון נחשב בעיניו לידיד טוב, אם כי לא ידיד נפש כמו ראובן, עם לוי היו לו יחסים רופפים יותר מאשר עם שאר ידידיו, ומעולם לא החשיב במיוחד את הקשרים ביניהם.

יום אחד נקרא האיש להתייצב לפני המלך. סיבת הקריאה אל המלך לא היתה ידועה לו, והאיש נבהל מאד וחשש מפני הצפוי לו. אולי הלשינו עליו וצפוי חלילה לעונש מוות. בצר לו פנה אל חבריו בבקשה לבוא עמו אל המלך ולהמליץ טוב בעדו, לתדהמתו הרבה סירב ראובן, שאותו החשיב לידידו הנאמן לבוא עמו. גם שמעון חברו השיב את פניו ריקם, הוא אמנם הסכים לבוא עמו כברת דרך, אולם מראש אמר לו כי הוא מוכן ללוותו רק עד שער המלך, כי הוא חושש להיכנס פנימה. בלית ברירה פנה האיש ללוי, למרות ששני הידידים הגדולים סרבו להיכנס עמו אל המלך, ניתן היה לצפות שהשלישי בוודאי לא יסכים, והנה, להפתעתו הרבי נענה לוי ברצון, הסכים לבוא עמו אל המלך ואף הבטיח לעשות כל מאמץ כדי ללמד עליו סגוריה.

בסופו של דבר ראובן כלל לא הטריח עצמו ללוות את ידידו, שמעון ליוה אותו עד פתח ארמון המלוכה כפי שהבטיח, אולם לא נכנס פנימה, ולוי נכנס אל המלך, המליץ טוב בעדו והצילו. אז התברר שהידיד האמיתי אשר מוכן להושיט יד ולסייע בעת צרה, הוא דוקא אותו אדם שמתחילה לא חשבוהו לאהוב מסור כמו האחרים.

והנמשל: הממון החביב על האדם ביותר דומה לראובן, במשך כל ימי חייו מתחזה הממון כידיד דגול של האדם ומוליכו שולל, לאדם נדמה כי על ידי העושר הוא מבטיח את עצמו מפני צרות וסבל, אולם יום המוות שהוא שעת מבחן לידידות אמיתית, חושף את המציאות האמיתית, וכמאמר התנא: בשעת פטירתו של אדם אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד (אבות פ"ז), הכסף אינו עומד לימינו של האדם בעת צרה קשה זו והוא אפילו אינו מלווה אותו בדרכו האחרונה. בני המשפחה והידידים משולים לשמעון במשל הנ"ל, הם אמנם לא נושטים את האדם בעת פטירתו, הם מבכים אותו ומלווים אותו עד לקבר, אך שם הם נפרדים ממנו ועוזבים אותו לנפשו, תורה ומעשים טובים בלבד, כלשון המשנה במסכת אבות, הם הידידים הנאמנים הממשיכים ללוות את האדם עד לפני כיסא הכבוד.

(בשם החפץ חיים הקדוש זיע"א)

כאשר שאלו את אביהם, אמר: "איש שכל העולמות העליונים ותחתונים כולם תלויים במעשיו ובמחשבותיו הקדושים, אולי אפריע לו, ולו בתנועה קטנה אם אשאירנו לשבת אצלי, הן עלול אני בכך להרעיש עולמות". מיד הלכו ואמרו לרבינו מה שאמר עליו, מיד רץ רבינו אל הרבי ר' מיכל והתחיל להתמרמר מאוד עליו, ואמר: "מה אתם רוצים ממני, או איר זאלט קענען זאגין אזוינע דיבורים, איז שוין דא אויך קיין אמת נישטא"? (שתוכלו לומר דיבורים כאלה, גם כאן כבר אין אמת?).

ענה הרב ר' מיכל: "מיין ליבער ר' שלמה, איהר ווילט זיצין אין איין קליין שטיבעלע, אין דינען השי"ת אליין (ר' שלמה אהובי אתם רוצים לשבת בחדר קטן ולעבוד לבדך את השי"ת), בניו של הקב"ה כדאים הם שתלכו בשבילם רחוק, ותכניסו עצמכם עד צווארכם בבוץ, ובלבד להוציאם משם. סעו לביתכם והוציאו יידישע נשמות פון בלאטע" (ותוציאו נשמות של יהודים מהבוץ).

רבינו היה בעל מופת גדול. מסופר על אחד מחסידיו ליובאוויטש שלא זכה להיפקד בורע של קיימא שנים רבות. הוא פנה לרבי שלמה מקארלין וביקש ברכה, ואכן זכה להיפקד. כאשר סיפר החסיד את הסיפור לרבו, הרה"ק בעל התניא זיע"א, השיב לו רבו: "דבר זה ידוע אצלנו, שאם הקארלינער יאמר שלאבן יהיו בנים – גם לה יהיו!"

בי"ז בתמוז תקנ"ב, בהיותו בן חמישים ושתים שנים, נורה רבינו ברגלו על ידי קוזאק בזמן קבלת שבת. לאחר פציעתו סיפר שנגזרה גזירה קשה על מחצית מעם ישראל, אך הוא הסכים להיות כופר נפשם. הצדיק מסר את נפשו ומת על קידוש ה' לאחר חמישה ימים, בכ"ב תמוז. על מותו נכתב בספר "שמע שלמה" בשם המגיד הקדוש מקאזניץ זיע"א: "רבי שלמה היה עטוף בטליתו, בקדושת "כתר" והוא שרוי בדבקות נפלאה, לא ראה ולא שמע מאומה. היה ממליך את בורא כל העולמים ושואג בקול גדול ונורא, "לך ה' הגדולה והגבורה כי לך ה' הממלכה" באותו זמן מאחורי החלון, כיוון חיל רוסי בשם ארמילוס ימ"ש את רובהו מול רבי שלמה הקדוש. נכדו הצעיר של הרבי עמד על ידו ומרוב בהלה משך בטליתו. בשל הנענוע התנער רבי שלמה לרגע מדבקותו, ואז ירה בו הקוזק הרוסי חץ, פצעו קשה מאוד. חמישה ימים לאחר מכן, בכ"ב בתמוז, נפטר מפצעיו רבי שלמה מקארלין, שצדיקים אמרו שהיה משיח בן יוסף.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

צ'ין אדם לחברו

ואל ילבין פני חברו ברבים

מסופר על תלמיד ישיבת קול תורה שהיה כבד פה, ובא להרה"ק רבי שלמה זלמן אוירבך ראש הישיבה זיע"א, ובכה על שהתלמידים צוחקים על צורת דיבורו. קרא הגרש"ז לתלמידים והעמידם על חומרת הדבר שבהלבנת חבר, אך הללו התנצלו שאין ביכולתם להתאפק מלצחוק, זה פשוט בלתי אפשרי, אמרו. היה לכם להיחנק, קרא לפנייהם בקול, כבר אמרו חז"ל (בבא מציעא נ"ט) נוח לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

עבודת המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחה זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחק, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע, והליכה אחר תאוות הגוף, ואם לא אקום ממיטתי בשעה זו, שמא היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם, מה עשה רבי שמחה בונים? קם בוריות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה

שעה - ובסופו של דבר הציץ ולא געג כלל בקופסת הנכספת.

התכוונתי ללכת לזוג

מסופר על הרה"ק רבי שמואל מסלנט זיע"א רבה של ירושלים ת"ו, שפעם באו לביתו שני אנשים להתדיין בפניו דיני ממונות. אחד מבעלי הדין שיצא חייב התפרץ בחמת זעם ואמר: "אני אשבור את כל השמשות שבבית הרב". כששמע כך רבי שמואל, פנה לסובבים אותו ואמר: מה אתם חושבים, שאני אשב בשקט ולא אעשה כלום? דברים אלו הפחידו את האיש ומיד ברח מהבית. לאחר שהאיש הלך, שאלו האנשים את הרב, מה התכוון לעשות? השיב להם הרב: "התכוונתי ללכת לזוג שיתקין שמשות חדשות".

מי צילצל לפוסק הדור בכל

ערב שבת

מסופר: מידי יום שיש, בכל שבוע ושבוע, נשמע צילצל הטלפון בבית מרן הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, מעברו השני של הקו היתה אשה זקנה, שהתגוררה בשכונתו שבמנהטן, ובפיה שאלה קבועה: אימתי זמן הדלקת נרות היום? רבי משה הטרוד בלימודו ובשאלות חשובות מכל קצוות תבל, מעולם לא כעס, מעולם לא רמוז לה דבר, מעולם לא החמיץ את פניו. בניחותא היה עונה ומוסר לה את הזמן המופיע בלוח, ומסיים בלבביות בברכת "שבת שלום".

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ז תמוז
יהודה בן אשר (בן הרא"ש - ה"א קנ"א)

יום ראשון י"ח תמוז

הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשאווא ב"ר אשר אנשיל (תולדות אדם - תרט"ז)
הרה"ק רבי יעקב אריה מראזומין ב"ר שלמה (תרל"ד)

יום שני י"ט תמוז

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש (תל"ט))
הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום שלישי כ' תמוז

הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - (תמ"ג))

יום רביעי כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום חמישי כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

יום שישי כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רמזים וסיק תרשים על המצוות.

תלמוד תורה (ו')

א) כל היגע בתלמודו בבית הכנסת, לא במהרה הוא משכח, וכל היגע בתלמודו בצנעה מחכים, שנאמר (משלי י"א, ב') ואת צנועים חכמה. (רמב"ם, הלכות תלמוד תורה, פ"ג ה"ב)
ב) כל המשמיע קולו בשעת תלמודו, תלמודו מתקיים בידו, אבל הקורא בלחש, במהרה הוא שוכח. (שם)
ג) שלשה הקב"ה בוכה עליהן בכל יום, על שאפשר לו לעסוק בתורה, ואינו עוסק, וכו'. (חגיגה דף ה' ע"ב)
ד) כשם ששכר תלמוד תורה גדול מכל המצוות, כך עונש ביטול תורה גדול מעונש שאר העבירות. (ספרי דברים ה', א')

בחסות פוסטר (פרינטופ במיתוג מחדש)

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי והאמין שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ

052-7655-222

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מקלחת ציון

פְּרִשְׁת פִּינְחָס – מִיְהוּ פִּינְחָס

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לְכֵן אָמַר ה' הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם" (במדבר כה, יא-יב)

אבל ל"קדושים אשר בארץ המה" הוא מאמין. כאשר הצדיק מתבקש לבית עולמו והוא ניצח בחייו את היצר הרע, אז ה' מאמין בו. אבל כל זמן שהאדם חי, אין שום ביטוח שלא ימעד ויפול בידי היצר. היצור שנקרא אדם הוא לא יציב ומועד ליפול עד יום מותו, כפי שהתנא אומר: **"וְאֵל תִּאֲמַן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ"** (אבות ב', ד').

פינחס זכה לברית שלום שביטל ממנו את היצר. אות ו' קטועה במילה שלום באה לרמז, כשפינחס נכנס לארץ עם יהושע בן נון הוא נעלם לארבע מאות שנה ולמד סתרי תורה וזוהר עם מלאכי השרת.

אחרי ארבע מאות שנה פינחס חזר בתפקיד אליהו הנביא. לכן בתנ"ך לא כתוב מי אבא של אליהו הנביא, אלא כתוב אליהו הנביא, התשבי או הגלעדי. לגבי שאר הנביאים כתוב מי האבא, לדוגמא: **"דַּבְּרִי יְרֵמְיָהוּ בֶן חֶלְקִיָּהוּ"** (ירמיהו א, א), **"אֶלְיָשָׁע בֶּן שִׁפְטִי"** (מלכים א' יט, יט), **"יִשְׁעִיָּהוּ בֶן אֲמוּץ"** (מלכים ב' יט, כ) וכו'. אבל אליהו הוא המשך ישיר של פינחס ולא גלגול שני. פינחס הוא אליהו זכור לטוב.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

האות ו' של המילה שלום קטועה. רבינו האריז"ל מבאר שפינחס הוא אליהו. פינחס האריך ימים באותו גלגול למעלה מחמש מאות שנה! כי בריתי שלום זה אריכות ימים. אריכות ימים ושנים היא טובה בתנאי שאין חולאים ובעיות. פינחס זכה לאריכות ימים בשלום. שלום בגופו ובממונו, שלום בבניו ובבנותיו ושלום מיצר הרע.

התורה הקדושה אומרת: **"בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי"** (במדבר כה, יא). במעשה הקנאות פינחס זכה שה' ביטל ממנו בעולם הזה את היצר הרע לגמרי. לבטל את יצר הרע בעולם הזה זה לא פשוט, כי כתוב: **"וְשָׁם יִנּוּחוּ יִגְיעֵי כַח"** (איוב ג, ז). כוונת המילה שם- זה בבית העלמין. כל זמן שאדם חי בעולם הזה, יש לו את היצר הרע ואתגרים רוחניים.

המחבלים בעזה, אם מכים אותם על ראשם, יש לנו מהם שקט לכמה שנים. **אבל יצר הרע, גם אם אתה מכה בו- הוא לא עוזב אותך.** אדרבה, יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום. אם ניצחת אותו היום- הוא אומר לך: **"היום ניצחת אותי, אבל מחר בשש בבוקר ניפגש. נראה אם תצליח להתגבר גם מחר!"**

לכן אין אמונה באדם כל עוד הוא חי, אלא רק **"שם ינחו יגיעי כח"**. הקדוש ברוך הוא לא מאמין אפילו בצדיקים כשהם חיים, שנאמר: **"הן בקדשו לא יאמין"** (איוב טו, טו).

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש. כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו נזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה ענית בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פניה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לילה

שבת	שבת	שבת	יום
21: 17	20: 23	19: 11	י"ג
21: 14	20: 20	19: 29	י"ד
21: 18	20: 23	19: 32	ט"ו
21: 14	20: 20	19: 29	ט"ז

שואל ומשיב בהלכה – שבת- שְׁעוֹן שַׁבַּת - חֵלֶק א'

האם מותר לשנות את מצב שעון השבת?

Ice ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה :

בזמן שהשעון שבת פועל - כאשר כיוון מערב שבת את השעון, שיכבה את האור בשעה מסוימת, וכעת רצונו להשאיר את האור דולק עד שעה מאוחרת יותר, מותר לשנות את מצב השעון כדי לאחר את זמן הכיבוי. אבל אם רוצה להקדים את זמן כיבוי החשמל, נכון להחמיר ולא לעשות זאת, אלא אם כן יש צורך בדבר, כגון: חולה, שאפילו שאין בו סכנה, שמצטער מהאור שאינו יכול לישון. **מקורות:** שו"ת יביע אומר ח"ג (חאו"ח סימן יח), הליכות עולם ח"ד (עמוד עא). כ"כ בשו"ת מנחת שלמה ח"א (סימן ג). לעניין עצם השימוש בשעון שבת אם יש בזה 'אוושא מילתא' ואינו כבוד שבת שמפעיל מערכת אוטומטית בשבת קודש: בשו"ת אגרות משה ח"ד (סימן ס) יצא כנגד דבר זה. כן דעת כמה מאחרוני זמנינו שליט"א, אבל כבר נהגו בית ישראל היתר בדבר, וכמו שהעלה הגרי"ש אלישיב זצ"ל, הובא בספר ראש יוסף (ח"א חאו"ח סימן מז).

כאשר השעון שבת כבוי - אין להתיר לשנות את מצב שעון השבת כדי להקדים את שעת הדלקת האור, אלא רק במקום מצוה, כגון: לצורך לימוד תורה. אם רוצה לשנות את מצב השעון כדי לאחר את זמן הדלקת האור, מותר. **מקורות:** שם. ע"ע בספר שמירת שבת כהלכתה (פי"ג הכ"ח).

כאשר זרם החשמל מופסק, מותר להוריד את המתג, לפני שיגיע זמן הדלקתו שנית, כדי למנוע את ההדלקה ובפרט כשיש צורך בדבר. יש לעשות תנאי מערב שבת שיכול לסבב או ללחוץ על המתג. **מקורות:** ככל גרמא שמותר לעשותו במקום צורך. כך פסק בשו"ת יביע אומר ח"ז (חאו"ח סימן לו) והמתג עצמו לא מוקצה היות וקיימ"ל דאין מוקצה במחובר. כן דעת הגרש"ז אויערבך הובא בספר שמירת שבת כהלכתה (פי"ג הל"ג).

אם בערב שבת הכין שעון שבת, ושכח להעבירו ל"מצב שבת" [מכבה ומדליק את זרם החשמל בשעה קבועה], אסור. **מקורות:** כמבואר בשו"ת יביע אומר ח"ג (סימן יח) מכיוון שבהקדמת השעון לכיבוי היו גרם כיבוי שאסור מדרבנן. אלא אם כן יש חולה אפילו שאין בו סכנה שמותר.

אלא אם כן הוא צורך גדול שמותר. **הערה:** כתב בספר שמירת שבת כהלכתה (שם הל"ה) שיעשה כן באופן שונה מכפי שרגיל לעשות בימות החול- כלאחר יד.

מעלת אמירת אמן

הרה"ג ר' מאיר מיכאל גרינוולד סיפר על מעלת אמירת אמן: אדם אחד סבל מכאבים נוראיים ברגליו. לאחר בדיקות חוזרות ונשנות הוחלט כי הוא צריך לעבור ניתוח מסובך בברכיים. לאותו אדם היה מנהג: בכל בוקר היה נשאר בבית הכנסת שעה ארוכה, כדי לענות אמן אחרי ברכות השחר של המתפללים.

הוא היה יכול לחכות אפילו למאה אנשים, כדי לענות אמן לכל אחד מהם על כל אחת מהברכות. כמה זמן זה לקח? בערך שתי דקות לכל אדם. תכפילו במאה ותקבלו מאתיים. כלומר, למעלה משלוש שעות הוא חיכה כדי לזכות לענות עוד ועוד אמן. למרות הכאבים הקשים ברגליים, האדם הזה לא ויתר על המנהג שלו לענות על ברכות השחר, והיה מגיע במסירות גדולה יום יום.

יום אחד הוא כבר לא היה מסוגל ללכת עד לבית הכנסת, אבל הוא לא רצה לוותר על מנהגו הטוב. לכן הוא יצא לעבר בית הכנסת כשהוא נושא איתו כיסא קטן. אחרי כל כמה פסיעות הוא התיישב. הוא קם במאמץ גדול, הלך עוד כמה פסיעות ושוב הוריד את הכסא והתיישב. כאשר הוא הגיע לבית הכנסת היתה המולה גדולה סביבו, כי ידעו על הסבל הנורא שהוא סובל אבל עכשיו ראו עד כמה. הוא המשיך וענה אמן בכוונה גדולה על ברכות השחר של המתפללים. לאחר מכן יצא בחזרה לביתו... בלי הכסא! המצב השתפר באופן מיידי. לפתע הוא לא חש שום כאבים ברגליו. הוא הלך את כל הדרך לביתו בלי שהיה צריך לעצור באמצע הדרך למנוחה כלל.

את הסיפור הזה שמעתי מבעל המעשה בחול המועד פסח. בערב ר"ח אייר מסרתי דרשה לפני בחורים. לפתע באמצע הדרשה, הטלפון צלצל. זה דבר חריג ביותר, כי בדרך כלל הפלאפון מושתק כמובן בשעת הדרשה כדי שלא יפריע. מסתבר ששכחתי באותה פעם להשתיק אותו.

שאלתי את הבחורים האם כדאי שאענה. הוספתי שאולי יש כאן איזה סיפור שנוגע לענייננו. ענית מי היה על הקו? בעל הסיפור של כאבי הרגליים. הוא סיפר שהוא יוצא עכשיו מהרופא. הרופא שאל אותו: "איפה קנית את הרגליים האלו? זה לא הרגליים שהיית איתם פה בפעם הקודמת...". הרופא בישר לו שהניתוח מבוטל, ברוך ה'. אין בו שום צורך כלל.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל" 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב מרדכי יהודה ליב וינקלר זצ"ל

הגאון הרב מרדכי יהודה ליב וינקלר זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ר"ה (1845) בלפאנטאוויטץ. בגיל שתים-עשרה עבר לטופולצ'אן שם למד בישיבת הגה"צ רבי וואלף תרצה'ס. בהמשך למד אצל הגרנמ"י גליק (אב"ד יאהני). לאחר מכן הלך רגלית לגרוסוורדיין ולמד בישיבת הגאון ר' יצחק אהרון לנדסברג ואצל הגר"י פרלס מקראקא והגרא"ב לייכטאג (אב"ד אנפי-הוניאד). בהמשך למד בישיבת פרשבורג ונסמך להוראה על ידי הרב אברהם שמואל בנימין סופר ('הכתב סופר'). בשנת ה'תרכ"ט (1869) התחתן. לאחר נישואיו ישב שנתיים על שולחן חותנו. לאחר מכן חותנו פתח לו חנות. רבינו בטוב ליבו נתן סחורה לבני תורה ולעניים חנים ותוך זמן קצר נאלץ לסגור את החנות. כשראה רבו הגר"א לנדסברג את מצבו של רבינו, לקח אותו לעיירה מעזא-טעלעגד. רבינו ישב על כסא הרבנות שם במשך שמונה שנים.

בשנת ה'תרמ"ד (1883) התחיל לכהן כרב של ברזובה פוד בראדלום בסלובקיה. בהמשך שימש כרבה וכראש הישיבה של מאד שבהונגריה. בישיבה זו העמיד תלמידים רבים. **מיעט בשינה. התמדתו בתורה היתה מופלאה. כל ימיו נהג לא לעלות על יצועו בלילות. שאלות רבות נשלחו אליו מכל קצווי תבל והוא ענה להם ללא כל צורך בעיון בספר. בעל רוח-הקודש. סיפר כי התגלה אליו אליהו הנביא. אולם בהספד, שהספיד עליו חתנו, הגה"צ רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל גאב"ד ירושלים, העיד ואמר שבענוותנותו של רבינו לא סיפר, **שאליהו הנביא היה אורח קבוע אצלו. ענותו מופלא. נפטר ב-י"ז תמוז ה'תרצ"ב (1932). ציונו בהונגריה. חי כ-87 שנים.****

אביו: ר' נפתלי הירץ. **אימו:** מרת לאה. **אשתו:** בת הרב מנחם מנדל קרויז. **בתו:** מרת שיינדל. **חתנו:** הגאון ר' יוסף צבי דושינסקי (ממנהיגי העדה החרדית בירושלים). **מרבותיו:** הגאונים רבי וואלף תרצה'ס, הגרנמ"י גליק (אב"ד יאהני), ר' יצחק אהרון לנדסברג, הגר"י פרלס מקראקא, הגרא"ב לייכטאג (אב"ד אנפי-הוניאד), הרב אברהם שמואל בנימין סופר מפרשבורג ('הכתב סופר'). **מתלמידיו:** הגאונים הרב מרדכי בריסק הי"ד (מח"ס 'מהר"ם בריסק'), הרב דוד יהודה לייב זילברשטיין מואץ (אב"ד וייצן ומח"ס 'שבילי דוד'). **מספריו:** **ישו"ת לבושי מרדכי- על ארבעת חלקי שו"ע יבושי מרדכי- על מסכת נדרים, על סוגית עשה דוחה לא תעשה יושב מצרף- על נישואי תערובת.**

התמדתו בתורה של רבינו היתה באופן נפלא ונורא. תלמידיו מעידים עליו, שאת כל התשובות ששלח לכל קצווי תבל היה כותב בלי עיון בספר כלל. את הכל היה זוכר בעל פה. רבינו היה ממעט מאוד בשינה ולפעמים באמצע היום היה מתנמנם לכמה דקות. פעם אחת בא לפניו איזה דין תורה. הטוען של אחד מהצדדים למרות שהיה תלמיד חכם ולמדן היה עז פנים, ולכן כתב מכתב לרבינו שבו היה לו איזה טענה על פסק שלו, והוסיף וכתב בזה הלשון "כשכתב זאת הרב ממאד היה נים ולא נים, תיר ולא תיר" (ישן ואינו ישן, ער ולא ער), דהיינו שלא היה ער כל כך ודעתו לא היתה צלולה כשכתב.

הבחורים המקורבים היו לוקחים את כל דברי הדואר שהיו מגיעים לרובם ופותחים אותם. הם היו מוסרים לו את כל הדברים שצריכים תשובה. כשמכתב זה הגיע, הבחורים פתחו אותו וראו את דברי העזות שכתוב בו. הם לא רצו לצער את רבם, לכן לקחו את המכתב וקרעו אותו לגזרים ולא אמרו לרובם כלום על מכתב זה.

זמן מועט אחרי קבלת המכתב, כותב המכתב הגיע בעצמו לרבינו, נכנס לחדרו והתיישב שם. רבינו התעורר מתנומה קלה שנפלה עליו. רבינו התבונן באותו אדם ומיד אמר למשמש שלו: "**הבא נא מעט מים שאטול את ידי, כדי שלא יאמרו כשאמר זאת הרב ממאד היה ישן ולא ישן, ער ולא ער.**" (כך אמר ברוח-קודשו).

בעיר פעסט היה יהודי שעדיין לא התרחק כ"כ מהתורה הקדושה. היה לו מפעל גדול שבו עבדו ארבע מאות פועלים. היהודי לא היה נכנס למפעל ביום השבת אבל המפעל עבד בשבת כביום חול. ליהודי הזה, שהיה עשיר ובעל נכסים רבים, היה בן יחיד. יום אחד הילד חלה. הוריו הבהילו אל מיטתו את טובי הרופאים ולא חסכו כל עמל לרפאותו, הילד הלך וגווע מול עיניהם. הם הכניסו אותו לבית הרפואה שבעיר. הרופאים, שבדקו אותו אמרו להוריו כי הם לא יכולים לעזור במאומה.

במקום עבר יהודי שהיה תלמיד של רבינו. הוא יעץ לאב השבור לנסוע למאד כדי לקבל ברכה. היהודי שהיה רחוק מדרך זו קיבל את ההצעה ונסע למאד. הוא נכנס בלב שבור אל רבינו ושפך לפניו את צרת בנו היחיד שנוטה למות. רבינו שאל אותו: "מה בדבר שמירת שבת?" (זאת למרות שלא הכיר את היהודי). היהודי ענה כי הוא לא נכנס למפעל בשבת. רבינו אמר לו: "והלא אסור להפעיל את המפעל בשבת?". היהודי אמר לו: "אני לא יכול להפסיק את עבודת המפעל ליום שלם".

רבינו ענה לו: "אם אתה אינך יכול גם אני אינני יכול". היהודי נשבר, וגם הבטיח ואף נתן לו התחייבות בכתב ידו, שלא יפעיל את המפעל בשבת ומהיום הזה והלאה ישמור שבת כהלכתה. רבינו נתן לו כתב נגדי כי בנו יבריא. ואכן צדיק גוזר והקב"ה מקיים והילד הבריא. לימים רבינו ביקר בפעסט והביאו אליו את הילד כדי שיברך אותו.

אום אחד הגיעה אל הגר"ח"צ עהרנרייך פקודת הצבא לבוא להתייצב. הדומ"צ הצעיר נכנס אל בית רבינו וסיפר את צערו. רבינו אמר: "אל תדאגו, לא תתייצבו". הדומ"צ תמה מהיכן הביטחון אבל האמין באמונת צדיקים וחזר לביתו רגוע. כאשר יצא מבית-רבינו, הצדיק קרא לראש הקהל ואמר לו שיפרסם באופן שהדברים יגיעו גם אל רבי השלטון ופקידיו, כי מחמת זקנותו וחולשתו הוא מוותר על הרבנות והוא מוסר אותה לידי הדיין הצעיר הגר"ח"צ עהרנרייך. הדבר התפרסם כפי בקשתו של רבינו והדומ"צ קיבל פטור מההתייצבות לצבא, כי רבני ערים היו פטורים מחובת הגיוס.

מעלת זכוי הרבים ושכרה

הארץ עבור הילדים שמשותפים באמירת התהילים ובלמוד של אבות ובנים.

הם הגיעו לצפון אחרי מספר שעות. רעייתו לא הרגישה טוב כבר בלילה הראשון. מצבה הבריאותי הקשה עליה את המשך הטיול.

למרות שבני הזוג רצו מאוד להישאר, להשתתף עם הילדים ולשמח אותם, הם נאלצו לחזור לבני-ברק. האישה פנתה לקופת חולים. לקחו ממנה מספר דגימות דם כדי לנסות ולהבין ממה נובעת החולשה וההרגשה הלא טובה.

עוד באותו היום חזרו התוצאות מהמעבדה של קופת החולים. הם בישרו להם את הבשורה המשמחת, כי לאחר שמונה שנים של ציפייה ותשוקה לילדים, הם בעז"ה עתידים בקרוב להיות בעצמם הורים!

נולד להם תינוק בשעה טובה בדיוק תשעה חודשים אחרי הביקור בביתו של רבי דוד אבוחצירא שבו אמר להם כי מי שרוצה לזכות בילדים שיתעסק וירבה בזיוי הרבים.

סגירת המעגל של בני הזוג היתה שהצדיק רבי דוד אבוחצירא שימש בעצמו כסנדק בברית של הבן שנולד להם לאחר שמונה שנים!

חבר קרוב של ר' משה היה מטופל בדיאליזה (מדובר במצב שבו הכליות שבגוף לא מתפקדות באורח תקין ל"ע. רק לסבר את האוזן, הכליות מסננות כ-1,500 ליטרים של דם מדי יום ביומו! ודואגות להוצאת פסולת מהדם. אדם שסובל מבעיה בכליות, עליו לעבור תהליך דיאליזה שמדמה את פעולת הכליות של אדם בריא).

אותו חבר קרוב היה צריך להגיע לבית-החולים ולעבור דיאליזה שלוש פעמים בשבוע. מדובר בתהליך מתיש ביותר! סבל גופני מתמשך.

כששמע כי ר' משה ורעייתו זכו לבן לאחר שמונה שנים, הוא ביקש לשמוע ממנו מה הסגולה שהוא עשה כדי לזכות לכך.

לאחר ששמע את העצה של הצדיק ר' דוד אבוחצירא והסוד של זכוי הרבים, הוא ביקש מר' משה שהוא יקח על עצמו את ארגון התהילים ואת לימוד אבות ובנים שהוא הקים.

ר' משה הסכים בשמחה. גם אצלו הלא יאומן קרה! שבועיים בדיוק אחרי שלקח אחריות על אותו מערך של זכוי הרבים הכליות התחילו לתפקד כרגיל באופן פלא. הוא לא נזקק לטיפול דיאליזה!

לאחר בדיקות הרופאים החליטו להפסיק עם הטיפולים. הם אמרו לו כי מדובר 'בנס רפואי מהלך'!

אנחנו לא יכולים לתאר ולשער מה מעלת זכוי הרבים ומה השכר העצום הצפון לאותם אנשים שמזכים את הרבים. להלן סיפור מופלא ביותר שמעובד מתוך 'אור השבת', שהמלמד אותנו על כך:

הסיפור המדהים הבא אירע בשלהי החורף של שנת ה'תשפ"א. ר' משה ורעייתו, שמתגוררים בבני ברק, נישאו בשעה טובה ומוצלחת, בשמחה ובקול ששון.

עברו מספר שנים והם עדיין לא זכו לילדים. הם ניסו סגולות שונות - אבל ללא הועיל. הם התפללו ועשו ככל שביכולתם, אבל היה נראה להם כי שערי שמיים נעולים בפניהם. הצער היה עצום.

יום אחד הם החליטו להגיע אל הצדיק האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה. שם הם יספרו לצדיק על צרתם. אולי הוא יוכל לעזור ולכוון אותם מה הם צריכים לעשות כדי לפתוח שערי שמיים.

הם המתינו בתור של קבלת קהל שעות שלימות. ברגע שתורם הגיע, הצדיק ר' דוד יצא מחדרו. כשראה אותם, אמר להם: "דעו לכם, מי שרוצה ילדים וסיעתא דשמיא שיתעסק וירבה בזיוי הרבים. זו מעלה עצומה שאין כמוה!".

בני הזוג היו בהלם מוחלט. הצדיק ענה להם עוד לפני שהם הספיקו להיכנס אליו ולספר לו על צרתם. אין זה כי אם רוח הקודש שיוצאת מפי הצדיק.

מיד כשחזרו לביתם הם התחילו לחשוב כיצד הם יכולים לעסוק בזיוי הרבים. הבעל החליט לפתוח תהילים בבתי הכנסת וכן לקיים לימוד אבות ובנים.

בהתחלה רק מספר קטן של משתתפים הגיע. "ה עם הזמן בה, ילדים רבים התחילו להשתתף באמירת התהילים ובלמוד אבות ובנים. הבעל כל אותה העת חילק ממתקים ומתנות כדי למשוך עוד ועוד משתתפים.

במקביל, גם אשתו פתחה בבית אמירת תהילים לבנות. כך בני הזוג המשיכו וקיימו את מצוות זכוי הרבים בכל דרך אפשרית.

היה זה לאחר תקופה ממושכת של קריאת תהילים ולימוד של אבות ובנים. הם החליטו כי כדאי לארגן טיול לילדים שמשותפים.

הם הכריזו על מבצע שבמהלכו ילדים שיתמידו להגיע- יזכו לצאת לטיול חוויתי ויחודי בצפון. היה זה ביוזמתם של הבעל והאישה, וכמובן בהכוונתו של הצדיק רבינו דוד אבוחצירא מנהריה.

המבצע הסתיים בהצלחה גדולה מעבר למשוער! הם הוציאו שני אוטובוסים ליומיים גדושים בחוויות ובאטרקציות בצפון

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרוזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת שושנה רייזל ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יפיה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן יצחק ז"ל יעקב בן מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל יעקב בן מרים ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה דוד יצחק בן פרחת ז"ל אביבה לושי ע"ה אלון בן סעדה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מחוזתה) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זיזי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרהר ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמט ע"ה

תנצב"ה

גליון
באר
הברכה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

פינחס

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
וכן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש

באר הפרשה
mail@beerhaparsha.com

אידיש

דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית

Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית

Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatora.com

צרפתית

Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית

Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית

Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון **ארה"ב:**
Mechon Beer Emunah
1660 45th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
© 2022 כל הזכויות שמורות להמכון

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון באר האמונה הינו נגד ההלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת פינחס

- נורא עלילה - הקב"ה מסבב כל הסיבות להביא לתכלית הטובה ..... נ
- ריח ניחוחי - עיקר הנחת רוח היא מעבודת ה' שלא כפי טבעו, ומתן שכרה בעוה"ז ..... ו
- עולת תמיד - ענין העליה והעבודה בקביעות ..... ט
- הנני נתן לו - הבא ליטהר מסייעין אותו ..... יב
- בריתי שלום - להיות גומל חסדים וותרן ומעביר על מידותיו ולברוח מן המחלוקת ..... יג

פרשת פינחס

והיו רק כ"ג אלף מבן חודש ומעלה, עב"ל. ובוה מבאר בלשון הכתוב 'ויהיו פקודיהם שלשה ועשרים אלף כל זכר מבן חודש ומעלה כי לא התפקדו בתוך בני ישראל כי לא ניתן להם נחלה בתוך בני ישראל', שהכתוב עצמו בא ליתן טעם מפני מה ויהיו פקודיהם שלשה ועשרים אלף כל זכר מבן חודש ומעלה, והרי הם לא התפקדו בתוך בני ישראל שנמנו מבן עשרים ומעלה אלא גם מבן חודש ומעלה וא"כ היאך יתכן שהיה מניינם מועט כל כך, אלא כי לא ניתן להם נחלה בתוך בני ישראל, ואם היתה שורה עליהם ברכת ה' להרבות מניינם א"כ היה להם צער גדול בהמשך הזמן לאחר שיכנסו לארץ ישראל, וגם יהיה קושי לבני ישראל לכלכלם, על כן 'היו מעטים במספר ולא חלה עליהם הריבוי המופלג מברכת אלוקי'.

וזה 'בניין אב' לכל תהלוכות חיי האדם, שפעמים שנדמה לו לאדם שרע ומר חלקו יותר מאחרים... כולם זכו לברכת ה' ורק הוא 'נשאר מאחור', וצועק מתוך מרירות נפשו 'א-לי א-לי למה עזבתני', מפני מה נשתנה חלקי משאר כל ברואי עולם, אך האמת שמעולם הקב"ה לא עזבו" ולא שכחו ח"ו, ואדרבה 'שכחה' זו היא כוונה תחילה להביא עליו את הטובה,

נורא עלילה - הקב"ה מסבב כל הסיבות להביא לתכלית הטובה בפרשתן (כו נ-סב), 'ואלה פקודי הלוי למשפחותם וגו', ויהיו פקודיהם שלשה ועשרים אלף כל זכר מבן חודש ומעלה כי לא התפקדו בתוך בני ישראל כי לא ניתן להם נחלה בתוך בני ישראל, כבר תמהו רבותינו הראשונים, מפני מה נשתנה חלקם של שבט לוי מכל שאר שבטי קה שהיה מניינם מעט לאין ערך כלפי שאר השבטים [ואף ה'שבט' הקטן ביותר במספרו - הוא שבט שמעון בו נמנו 'שנים ועשרים אלף ומאתים' הרי היה זה מבן עשרים שנה ומעלה, ואילו שבט לוי היו בו רק כ"ג אלף מבן חודש ומעלה].

ומבאר ה'משך חכמה' (ד"ה ויהיו) בזה"ל, אולם לדעתי יתכן, דלו נתבנו עלילות, והיה צופה ומביט כי שבט לוי לגיון של מלך לא ינחלו נחלה בארץ ישראל רק יקבלו ערי מגרש בתוך בני ישראל, ואם בני לוי יהיו רבים במספר הלא יצקו מדוע נגרע חלקם, וגם על בני ישראל יהיה כבר הדבר לכלכל עם גדול כמוהו, וכאשר מצינו בבני יוסף (יהושע יז יד) שצקו כי ה' ברכם בעם רב והמקום צר להם לשבת, לכן היה מחכמת הבורא לבלי הרבות אותם על דרך הנסיי (בדרך נס כמו שהיה אצל שאר בניי) רק יהיה מספרם בדרך טבעי,

א. הגה"ק ה'חפץ חיים' ז"ע היה דרכו ללמד ברבים בבית הכנסת שיעור בגמ', ובסדר לימודם הגיעו לדברי הגמרא (ב"ב לו.) שבנהרדעא היו מצויים גנבים, ועל כן לא היו בעלי הצאן מניחים את בהמותיהם ללכת לבדם שמא יגנבו אותם, אלא 'מידא לידא משלמי' שהיו מוסרים אותם מידם לידי הרועה. בין המשתתפים בשיעור היה גם ה'בלן דמתא', ואמר הלה שלפי זה יתפרש היטב מה שנאמר (תהילים צה ז) 'כי הוא אלוקינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו', כי הקב"ה שומר עמו ישראל בשמירה מעולה ואינו מניחם אפילו לרגע אחד ואנחנו כצאן ידו - צאן הנמסר מיד ליד... וקילס ה'חפץ חיים' ביאור יקר זה, ואף היה חוזר עליו פעמים הרבה (משבצות זהב, יהושע, עמוד י).

ב. סיפר הרה"ח ר' יוסף מאיר זיידל ז"ל (שהיה דר במקסיקו) שזכה להיות ב'שולחן' (טיש) האחרון שערך הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע בפולין קודם המלחמה, ובאותו הטיש חילק הרבי שיריים לכל קהל הקודש, ולר' יוסף מאיר לא נתן - ולא ידע רי"מ את נפשו מדוע 'מדלג' הרבי עליו ואינו נותן לו מה'שיריים', משנגמר הטיש פנה אל הגה"ח ר' בערל אייזנער (וויערשעווער) זצ"ל ושפך לפניו את אשר בלבו כי שבור לשברי שברים על כך שהרבי 'דילג' עליו, נענה לו ר' בערל - כן קבלת, לא קבלת, העיקר שהרבי חשב עליך... מה עלה בסופו של דבר, שכל אותה השורה שקיבלו שיריים מהרבי נתעלו לשמי מרום תוך זמן קצר, בימי המלחמה ה"י, וחסידי זה היה היחידי מביניהם שנשאר בחיים. וללמדנו, פעמים שנראה לו לאדם שהוא מרוחק, איש איש בדיליה ברוח או בגשם, והוא מרגיש שכביכול 'דילגו' עליו מן השמים - לכולם יש פרנסה ורק לו לא נתנו, לכולם יש בנים ובנות ולא לו, לכולם יש נחת מיו"ח ואילו

וזכר הגיד הרה"ק רבי יצחק מנעשכין זי"ע (תולדות יצחק), וז"ל, הנה הימים האלה שהם ימי בין המצרים בכל שנה ושנה יש בהם התגלות החסדים למאוד נעלה, כי הנה ידוע אשר כל זה היה לטובת ישראל, במה ששפך חמתו על העצים והאבנים ולא עשה בישראל כליה חס ושלום, וזה היה מחמת שנתעורר עליהם אהבה גדולה בעולמות עליונים, ולכן הימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה, כשמניעים אלה הימים נתעורר אהבה גדולה עלינו, וזכר חסדו יתברך ורחמים גדולים עלינו ועל כל ישראל. עכ"ל.

בפרשתן (כו ח), 'ובני פלוא אליאב', וביארו צדיקים (עיי' ברית אברהם להרה"ק המגיד מואלאוין זי"ע), כי 'פלוא' הוא מלשון מבוסה ומופלא (מלשון כי 'פלא' ממך דבר, דברים יו ח), ונרמז בזה, שאף כשהנהגתו של הקב"ה נפלאה היא בעינינו, שאין אנו רואים (תיכף) את חסדי וניסי השי"ת, ו'החושך יכסה ארץ', מ"מ עלינו להאמין גם מבלי ראות בעיניים שהכל מאל-אב, כלומר,

אלא שהאדם הינו קצר רואי ואינו יכול להשיג בשכלו הקטן עומק השבונות שמיים, ואין לו אלא להאמין בהקב"ה הנוהג בחסדו כל דור וכל מאי דעביד רחמנא לטב עביד, ופעמים יראה את הטובה שנצמחה לו תיכף ומיד, ופעמים שרק כעבור שנים הרבה יתבררו לפניו כל ה'שבונות'...

וכזאת יאמר גם ל'עניינא דיומא', ימי 'בין המצרים' - תקופת האבל והצער על חורבן בית מקדשנו ותפארתנו, כי הגם שאין לך צרה גדולה מזו, אך כבר אמרו חז"ל (איכ"ר ד יד) שהיתה בזה טובה גדולה להצלת כלל ישראל, שהקב"ה שפך חמתו על עצים ואבנים ולא על עם קרובו חלילה. ובוז ביאר הרה"ק האמרי נועם זי"ע (מסעי ד"ה ויצא) הא דאיתא מהאר"י הק' זי"ע שחודשי תמוז ואב הם מכוונים כנגד העיניים, 'להודיע לנו אשר חלילה לא סר השגחות הבורא והרחמים מעינא פקיהא גם באלו הימים, כי המקור של הדברים היה מלא רחמים רק שהוא בסתר ולא נתגלה לנו לעין כל'.

הוא נשאר מאחור וכו' וכו' עליו לדעת, א. 'העיקר שהקב"ה חשב עליך', ב. בודאי כל זה אינו אלא לטובתו השלימה להחזיקו ולהחיותו.

ג. וכך הביא הגה"ק המהרש"ם מבערז'אן זי"ע (תכלת מרדכי בא אות יח) לפרש במה שנאמר (ישעיה כה ט) 'ואמר ביום ההוא הנה אלוקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו', כידוע שהשם 'אלוקים' מורה על הנהגה במידת הדין ואילו שם 'הוי"ה' מורה על הנהגת רחמים. והנה, בא הכתוב לומר ש'ביום ההוא' - לעתיד לבוא יתברר כיצד כל הנהגתו של הקב"ה בעולם הזה באריכות הגלות היתה רק לטובה, ואף מה שנראה לנו עתה בזמן הזה כהנהגת דין באמת אינו אלא רחמים גמורים ממש, וזהו אומרו ואמר ביום ההוא - ביום ההוא ייאמר 'הנה אלוקינו' - אותה הנהגה שהיתה נראית לנו שאין כאן שום טובה אלא רק דין ורעה, עתה ראו ראינו כי באמת זה ה' - אין זה 'אלוקינו' אלא ה' - מקור ושורש מידת הרחמים בשלמות...

ד. וכדבריו הנודעים של הרה"ק מרוזין זי"ע (עירין קדישין) א"א זצ"ל (הרה"ק רבי שלום שכנא מפרוביהשט זי"ע) אמר שמן הג' שבועות יודע לו הימים טובים, ואני אומר שהג' שבועות הם כמו אבנים טובים שגדלים תחת הרי חושך, אע"פ שהם בחינת חושך מכל מקום יש בהם בחינת אור, וכשיבוא משיח צדקנו ויהיה אור הלבנה כאור החמה אזי יהיו הג' שבועות ימים טובים, כי הג' שבועות הם כנגד ג' רגלים, השי"ת יודע האמת כי בימי בחרותי שהיה לי כח הרגשתי בהג' שבועות בכל יום אור חדש, והאמת מה שאמרו חז"ל (ברכות ס:) 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', הכונה על הג' שבועות, אע"פ שהם בחינת ירידה לישראל מכל מקום לטב עביד.

ה. מענין לענין, הנה לא רק בהנהגת עולם נראית לנו החשכות, אלא בדור זה, דור עקבתא דמשיחא, החושך יכסה ארץ וקשה עלינו עד מאד כל ענין עבודת ה', אמנם, עלינו לדעת כי דייקא בזמן כזה עבודתנו חשובה בשמים ממעל פי כמה וכמה.

הרה"ק רבי יענק'לה מפשעווארסק זי"ע היה מספר, מעשה שהיה בימי קדם ביהודי 'עם הארץ' מדאורייתא ומדרבנן, הלה זכה (מן הנראה רק 'בזכות אבות') בחתן 'תלמיד חכם' מופלג, עובד ה' בכל רמ"ח ושס"ה, בהגיע ליל הסדר, וכבר הראה השעון על 2:30 לפנות בוקר הגיעו ל'חד גדיא', והנה השווער (החותן) רואה את חתנו בוער כאש הלפידים בעת זמרו את ה'חד גדיא', משום מה החליט כאן השווער שהוא חייב לדעת מהו החד גדיא, ועל מה יבער החתן בהאי שעתא, שאל השווער את החתן, מה ענין ה'חד גדיא' ומה היא התבערה, פתח החתן וְהסביר לו, מעשה באב שקנה 'גדי' תמורת שתי זוזים, ובא החתול ואכל את הגדי, וכו' וכו', אך השווער ב'רוחב ביתו' המצומצמת לא

באר הפרשה - פרשת פינחס

הבין, והחתן הסביר לו שוב, שקנו גדי עיזים בשתי זוזים וכו', וכך היה לערך כעשרים מינוט, החתן מסביר והשווער שואל שוב ושוב מאחר שנעבעך (במסכותו) לא הבין מה כל הענין. עד שהחתן החליט לשים קץ לכל המצב, נענה ואמר, שווער לעבן (חותני יקירי) כל ענין זמר זה והנאמר בו הוא 'על פי סוד', כלומר בתורת הרז יש בו עניינים נשגבים, נענה השווער ואמר, אה, אה, מהרגע הראשון הבנתי שהכל עפ"י סוד. עתה הגיע תורו של החתן לתמוה, כי לא ידע אולי אכן השווער הוא 'צדיק נסתר' אשר יש לו שיג ושיח בתורת הנסתר, וכבר לא ידע מה לחשוב, אלא שאזר אומץ ושאל את השווער, מה הבין השווער כאן שהוא עפ"י סוד, ענה השווער, הנה לי אי אפשר 'למכור' לאקשן (כינוי למי שמספר סיפורי שטויות לרעהו) הרי אני כבן שבעים שנה, בקי ומכיר היטב בשוק הבהמות, הגידה לי היכן ניתן לקנות גדי בשתי זוזים, והרי שוויו לכל הפחות מאה זוזים... ולא עוד, וכי מי קונה גדי בשעה 2:30 באישון ליל... הרי את הגדי קונים בשעה 10:00 בבוקר... המשיך החתן, ומה נתיישב לשווער כשהבין ואמר שהוא עפ"י סוד... ענה השווער, כי הכוונה שקנה את הגדי ב'שוק השחור' (שאינם מדווחים לרשויות על עסקיהם), שם אכן אפשר למצוא מציאות נפלאות ואפילו לקנות גדי בסך שתי זוזים, וגם נתיישב קושיא השנית, כי אכן, עסקים שחורים כאלו נעשים ב2:30 באישון ליל מאין רואה...

אחיי ורעיי אהוביי וידידיי, דבר המעשה הלז הוא מוסר השכל נפלא לדידן, הנה אנו מהלכים שבורי לב ומיואשים, מרגישים מרוחקים מהקב"ה ומעבודתו, כי מה בכוחנו עשות, וכי בתורה ותפילה אנו עוסקים כדורות הקודמים... הרי אין בכוחנו אלא עשות פעולות (הנראות לנו כ)קטנות, מעט התגברות, קצת יגיעה... מעט תורה ומקצת תפילה, אמנם זוהי טעותנו שאין אנו מעריכים ומחשיבים כל פעולה קטנה ובפרט בדור הזה... וכבר אמרו צדיקים (יש שאמרו בשם הרה"ק רבי שלמה אייגער ז"ע), על הנאמר באותו זמר 'חד גדיא' דזבין אבא בתרי זוזי, אבא - היינו אבינו שבשמים, הקב"ה 'קונה' אותנו ונהנה ממעשינו אפילו 'בתרי זוזי' עם מה שאדם זקק, מזיז עיניו מלהביט במקום שאינו טוב, מזיז את מחשבות לבו מחשוב לא טוב וכו', מזיז עצמו מעט לעסוק בתורה וכו', כי אכן הקב"ה מחשיב וקונה גם כל פעולה קטנה שאנו עושים, ואותו 'עם הארץ' יתמה וישתומם - וכי במחיר זול כל כך אפשר כביכול לרצות את הבורא שיקחנו לקניינו, מה גם שאנו בדור 'חשוך' ואפל... הסתרה שבתוך הסתרה... אמנם, ה'סוד' הוא, שדייקא משום אנו מתעסקים כביכול ב'שוק השחור' כלומר, בעת חשכות כשאין אפילו מעט אורה, עמוק עמוק בחשכת ליל, עם חשכות היצר הרע, שם מאין רואים אנו מתגברים, ומשברים עצמנו אליו יתב"ש, שם אכן חשובה כל התגברות וכל טיפת עבודה עד שהקב"ה קונה אותנו, וכמו שאמרו חז"ל (אבות ו י) 'חמישה קניינים קנה לו הקב"ה בעולמו וכו' ישראל קנין אחד'.

ועוד יש בה לרמז על הימים הללו, ימי בין המצרים, אשר עליהם אמרו 'כל רודפיה השיגוה בין המצרים', (איכה א ג, עיי' ב'עבודת ישראל' (פרשת מסעי) בשם הרה"ק ה'מגיד' ממעזריטש ז"ע) רודפיה עולה כשתי תיבות - רודף י-ה, שמרמז לכל הרודף להתקרב אל ה', שבימים אלו יוכל להשיג ביותר, ולהנ"ל מובן ככפתור ופרח, כי בימי חשכות עולה יותר בנקל לקנות קנייני נצח.

מאמר נפלא אמר ה'מענה שמחה' זצ"ל (אב"ד מאטעסדארף) על הא דכתיב (שמות יב ב) 'החודש הזה לכם', וברש"י, נתקשה משה על מולד הלבנה וכו' והראה לו באצבע וכו' וכיצד הראהו, והלא לא היה מדבר עמו אלא ביום וכו' אלא סמוך לשקיעת החמה נאמרה לו פרשה זו, והראהו עם חשכה. ומבאר שנתקשה משה במולד הלבנה - כי בני ישראל נמשלו ללבנה, וראה משה בנבואתו שהדורות מתמעטים והולכים, ויהיו בני ישראל ערומים ויחפים בלי תורה ומצוות, היה קשה בעיניו איך 'תתקדש הלבנה' היינו איך יתקדשו כנסת ישראל במצב כזה, לזה 'הראהו עם חשיכה', היינו, שאף בדור חושך ואפלה יראה לעיניי את מעלת ישראל שיראי ה' וחושבי שמו הם דבקים בה' יתברך ובתורתו ויהיו שומרים לאור הנוקר, ותוחלתם לאור ה' כי בא יבא לא נכבה, ומצד זה המה ראויים להתקדש ולהתברך עליהם, וזהו 'הראהו עם חשיכה' שהראה הקב"ה עם אצבעו כי בשביל זה לבד ראויים לקדשם ולשבחם (הובא בחתן סופר מקנה וקנינים בהקדמה).

ידוע דבר המעשה, שבחור אחד התאונן בפני הגה"ק ה'חפץ חיים' ז"ע כי מצבו הרוחני בתורה ובתפילה גרוע ביותר, השיב לו הח"ח, הנה בימים עברו התאונן בפני ה'אופה' על מצב פרנסתו כי בכי רע הוא, ואינו רואה סימן ברכה בעמלו, כי כל הלילה הוא עמל קשות בלישת הבצק ובאפייתו, ובבוקר באים כל הקונים וכל אחד מוצא פגם אחר בלחם, זה אומר שלא נאפית יפה, וזה אומר שהתנור לא היה חם כל צורכו וכדומה. לאחר כמה שנים פגשתי שוב בעת מלחמת העולם (הראשונה), שאלתי אותו, מה מצבו עתה בזמן שהרעב שרר בעולם, האירו פניו והשיב

(כו נד) 'לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט נחלתו', יש לפרש 'נחלתו' שהוא מלשון דאגה וכאב לב, על דרך שנאמר (עמוס ו ו) 'ולא נחלו על שבר יוסף', ופירש ה'מצודת דוד' וז"ל, אינם חולים בכאב הלב להצטער על השבר המיועד לבוא על יוסף. מעתה י"ל, כי בענייני לרב - דברים רבי הערך, כגון מעוט עבודת השי"ת וכן הצער על אריכות הגלות והצער על שכינתא בגלותא, הרי תרבו נחלתו, יוסף דאגה על דאגה, וכל המרבה הרי זה משובח, וכמו שנפסק בשו"ע (או"ח סי' א ס"ג) 'ראוי לכל ירא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית

מאלוקינו - אבינו שבשמים', אב הרחמים שוכן מרומים הטוב ומטיב לכל". ואף אם עדיין אין הטובה נראית לעין בשר מ"מ בקרוב ממש יתהפך הכל לרחמים וחסדים מגולים.

מעתה, מה לך בן אדם כי תדאג על מעוט הפרנסה, או בשאר צרכי העולם, והרי אב גדול לנו בשמים, שהוא זן ומפרנס אותנו, ודואג לנו הרבה יותר מ'ברחם אב על בניו'. וכה ביאר הרה"ק רבי חיים מרדכי מנדבורנא זי"ע (דבר חיים ד"ה לרב) בכתוב בפרשתו

שבסייעתא דשמיא הינו משתכר יפה, שכן בעת רעב ומחסור אין איש מדקדק בטיב הלחם, אלא קונים מכל הבא ליד ומשלמים עוד בכפל כפליים. המשיך החפץ חיים על דרך זה גם בעולמות העליונים, שבזמנים עברו היו יכולים לדקדק בתורה ובתפילה, אך עתה כשיראי ה' ימעטו כביכול 'יש רעב בשמים', ושם משתוקקים לכל דבר שבקדושה שיבוא אליהם קטון כגדול ומשלמים על כך שכר הרבה.

ו. בדרך רמז פירשו במחלוקת חז"ל עם ה'מינים' לגבי מקום הנחת תפילין של ראש דכתיב (דברים ו ח) 'ולטוטפות בין עיניך', 'חכמי ישראל' דרשו שהכוונה להניחם על הראש במקום שמוחו של תינוק רופס (מנחות לז), ואילו המינים פרשוהו כפשוטו שצריך להניח את התפילין על המצח 'בין העיניים' ממש (מגילה כד), ויש כאן רמז, כי המינים והאפיקורסים אינם מאמינים אלא רק במה שעניניהם רואות, על כן אמרו שהעיקר הוא בין העיניים, אמנם חכמי ישראל אמרו, לא כן, אלא מאמינים בני מאמינים אנו, גם כשאנו 'נראה לעיניים' את הנהגת ה' או מה טובה יש בדבר, בכל זאת לא נפגמת אמונתנו כמלוא נימה, אדרבה כ'מוחו של תינוק' - הננו בוטחים בו כתינוק וכגמול הסמוך ובטחו עלי אמו מיט פארמאכטע אויגן (בעיניים עצומות), אמונה מבלי 'הבנה' רק בתמימות מתוך התבטלות, לכן יש להניחם דייקא במקום שמוחו של תינוק רופס, ללמדנו להיות כתינוק שאינו יודע מימינו ומשמאלו אך הוא בטוח בהוריו מולידיו שעושים הכל לטובתו.

מסופר שפעם עסקו הרב מפוניב' זצ"ל והגרי"ז מבריסק זצ"ל באיזו סוגיא חמורה, ובתוך הדברים אמר הרב מפוניב' בריתחא דאורייתא, באמת, דארף מען פארשטיין (באמת, צריך להבין)... נענה לו הגרי"ז, באמת, דארף מען נישט פארשטיין (באמת אין צריך להבין), רחמנא אמר תקעו [והכוונה על הא דאיתא בגמ' (ר"ה טז). למה תוקעין בראש השנה, למה תוקעין, רחמנא אמר תקעו], אלא צריך לדעת מה כתוב... ואין הדברים אמורים רק לגבי עסק התורה אלא הם יסוד נאמן על כל תהלוכות החיים שאין צריך להבין על מה עשה ה' ככה, למה ומדוע, אלא צריך לדעת מה רצונו ית' במעשיו, ומה ה' שואל מעמך, ותו לא מידי.

ז. כה אמר הגה"ק רבי אלחנן וואסערמאן זי"ע הי"ד, כי הנה פעמים והמציץ מבעד לחור המנעול יראה כיצד עט כותבת על גבי הנייר, ולכאורה פלאי פלאות נעשו כאן, עט הכותבת מאליה... אמנם אם ירחיב מעט את החור שבדלת כבר יוכל לראות יותר, שאינה כותבת מעצמה אלא יש יד האוחזת בה, והיא מחזיקה בעט ומוליכה אותו על גבי הדף... אך עדיין לא שמענו על יד שכותבת... אולם אם יוסיף להרחיב את החור ויגדיל את שדה הראייה יוכח לראות כי יושב אדם האוחז בידו את העט, והכל על מקומו בא בשלום...

ועל דרך זה הוא הנהגת הבורא ית"ש בעולמו בזמן הזה, וכדכתיב (שה"ש ב ט) 'מציץ מן החרקים', שאין אנו יכולים לראות את הבורא ומנהיג אלא כמי שמציץ מחרכי המנעול ורואה את הדבר הנעשה מעצמו, אך אנו מאמינים בני מאמינים, שכשם שהעט אינה הולכת מעצמה אלא יש כאן מי שאוחז בה, כך כל הנעשה בעולם אינו אלא על ידי הקב"ה, שהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

ח. וכך פירשו בלשון הכתוב (תהילים א ו) 'כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד', שלא כ'דרך צדיקים' הוא 'דרך רשעים', המה אומרים בכל עת 'תאבד' כלומר 'אבוד אני'... ואין הקב"ה משגיח בי, אבל דרך הצדיקים לומר תמיד יודע ה', הקב"ה יודע מהנעשה עמי ומשגיח עלי תמיד ביחוד, ומעולם לא עזבני.

באר הפרשה - פרשת פינחס

המקדש'. אבל למעט - בדברים שהם מעוטי ערך, בצרכי עוה"ו, בהם תמעיט נחלתו - שימעט מהדאגה, אלא יבטח בשם ה' אלוקיננו^ט.

הכתוב להזכיר את ייחוסו של פינחס עד אהרן הכהן, ומבאר הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא דכלה) 'על פי פשוטו', שהנה זה האיש העובר את הש"ת רק כפי טבעו ונטיית מידותיו ותכונות נפשו (כגון העושה חסד כי במהותו הוא אוהב לנמול חסדים) אין בו רבותא כ"כ, שהרי הגיע לו הדבר בנקל בלא שיצטרך ללחום עם יצרו הרע, ועיקר המעלה והנחת רוח לפני המקום ב"ה בעת שאדם שובר את טבעו ומתגבר על יצרו ועושה מעשה טוב שלא כפי נטיית ליבו ורצון נפשו^א.

ריח ניחוחי - עיקר הנחת רוח היא מעבודת ה' שלא כפי טבעו, ומתן שכרה בעוה"ז

בפרשתן (כה יא), 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו', ומצינו כבר דברי חז"ל והמפרשים שדקדקו בטעם שהוצרך

ט. בעניין זה ביאר הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע בהאמור בפרשתן בעניין 'בנות צלפחד', שבאו אל משה וביקשו 'תנה לנו אחוזה' (כז ד), ואמר הקב"ה למשה (פסוק ז) 'כן בנות צלפחד דוברות נתון תתן להם אחוזת נחלה בתוך אחי אביהם', ופירש רש"י כפל הלשון 'נתון תתן' - שאמר הקב"ה למשה לתת להם שני חלקים (עיי"ש). ומבאר בדרך הרמז, כי בנות צלפחד לא ביקשו גדולות אלא הסתפקו במועט וביקשו רק אחוזה - מקום מועט שיוכלו להתקיים שם כדי חייהם, על כן אמר הקב"ה למשה, אם אינם רודפים אחר הממון אלא מבקשים רק כפי צרכם ותו לא, אם כן נתון תתן להם שני חלקים, 'כי המסתפק במיעוט נושע בריוח'.

י. וכמו שביאר ב'תורת אבות' (חוקת, בשם כתבי הרמ"מ) בלשון הכתוב (לעיל כ ט) 'רק אין דבר ברגלי אעבורה', שבני ישראל התפללו אל ה' ואמרו רק אין דבר - אין אנו מבקשים שום דבר אלא שברגלי אעבורה - להעביר את כל ההרגלים הרעים מעמנו, כי אכן אין לך דבר גדול וחשוב יותר מאשר לשבור את ההרגלים ולהתגבר על הטבעים הרעים.

יא. מן העניין להביא מה שאמר הגאון הנודע פמ"מ הרב אברהם מרדכי מלאך שליט"א, מעשה ביונה שלדאבון לב נולדה ללא 'כנפיים', והייתה היונה שבורת לב ומסכנה גדולה, כי כל חברותיה עפו כרצונם, הנה והנה, והיא בקושיי זוה ממקומה, מהלכת עקב בצד אגודל כ'זקנה' מופלגת... והנה, חברותיה ובני משפחתה היו עפים במשך היום לכל עבר, 'רואים עולם' בעיניהם, ימים ונהרות, הרים וגבהות, נופים יפים וכו', ולפנות ערב היו מתקבצים יחדיו, ומספרים זה לזה, את כל מה שזנו עיניהם במשך כל היום, והייתה אותה מסכנה יושבת ומבכה את מצבה המסכן, לשמע אותם סיפרי מופת מהעולם הגדול, ולא היה בלבה כח לסבול אותו צער, פירשה היונה לצד, ובקול בוכים זעקה לפני יוצרה בוראה וקונה, אבי שבשמים, עד מתי... לא די שהנני יושבת כל היום בדד ללא חבר וריע כי כולם מעופפים ברחבי עולם ואני כלואה בבית, עוד נגזר עלי לשמוע מהם מה אני 'מפסידה' בכל יום ויום... אין בכוחי לסבול סבל כזה. ואכן שמע אלוקים הקשיב בקול תפילתה, ותלך היונה לישון שינת הליל, ויהי בקומה בבוקר והנה צמחו לה מב' צדדיה כנפיים יפות וגדולות ככל חברותיה בני גילה. אלא, שאותה היונה לא הייתה למודה לעוף, ולא ידעה כי כל ה'הרים' שצמחו לה מב' צדדיה הם הם הכנפיים שכל כך ביכתה את חסרונו, והמשיכה רק להלך ברגליה הקטנות מבלי להגביה עוף כלל וכלל. אלא שבהילוכה הרגישה כובד אדיר (ממשא הכנפיים), נשאה עיניה השמיימה, ובקול נהי בכי תמרורים החלה מבכה את מצבה, אבינו אב הרחמן, לא די שנולדתי בעלת מום שאינני יכולה לעוף ככל חברותי, עוד נגזר עלי גזירה קשה ונוראה כזו - לשום עלי את המשא הכבד הלז, מה יהיה בסופי - גם המעט שעוד היה בידי ללכת מכאן לשם גם ייאבד ממני, מה יעלה בגורלי המר, ובת קול יוצאת מן השמים ומכרזת ואומרת, בתי יקירתי, לא 'משא' ולא 'כבד' הטלנו עליך, אלו 'כנפיים' נפלאות שכל כך חשקת בהם... פתחי כנף ימין ולאחריו כנף שמאל, וצאי בכוחם למסע ברחבי העולם עם כל הכח והשמחה, הגביהי עוף, ותגיעי עד שמי רום.. גבוה מעל גבוה... אך טוב וחסד תרווי מאותם כנפיים אשר נדמה בעינייך כמשא ועונש ל"ע, לא ולא, רק גן עדן בעולם הזה תרוויחי מהם.

ולדידן, הבחור והאברך, וכל איש ישראל, נדמה לו לפעמים, כי משא כבד רובץ עליו, אוי... אסור ללכת למקום פלוני, אסור להביט כאן, ואסור לחשוב מדבר פלוני, עלי להשאר על מקומי כגולם הדבוק ל... ולעסוק בתורה.. להתפלל... אבל האמת, שבת קול יוצאת מן השמים ומכרזת ואומרת, בני יקירי, לא 'משא' ולא 'כבד' הטלנו עלייך, אלו 'כנפיים' נפלאות שכל כך חשקת בהם... פתח עיניך וראה איזה 'גן עדן' נתנו לך מן השמים, והרי 'אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה (אבות ו ב), אלא מאי, נדמה לך שאתה כבד, כבול ואסור, אם רק תתחיל ללמוד, תמצא

מבע אצלם, על כן עדיין לא נחשב בלימודו ל'עובד אלוקים', ורק מי ששנה מאה ואחד פעמים והוסיף עוד פעם על הַקְרָגָל נקרא עובד אלוקים, על אותה הפעם בה למד שלא כדרך הטבע".

ועפ"ז יתבאר הטעם שייחס הכתוב את פינחס לאלעזר ולאחרון הכהן, שבא לומר כי פינחס מטבעו בתולדתו היה רודף שלום, אינו מתכעס ואינו מתקצף, וכדרך אבותיו הקדושים אלעזר ואהרן שהיו אנשי חסד אוהבי שלום ורודפי שלום, ואעפ"כ שינה פינחס מטבעו להנקם מעושי עבירה מתוך רגש מופלג של אהבת ה', על כן מן הראוי שיטול שכרו משלם ולזכות ל'הנני נותן לו את בריתי שלום' מידה כנגד מידה, אחרי שהוא הפך את טבעו מלהיות רודף שלום וקיןא קנאת ה' לחרחר ריב עם כל ישראל, לכן זכה ליטול שכרו ל'ברית שלום' י".

ועל כך אמרו חז"ל (ברכות ה.) 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע', כי עיקר העבודה היא לעבוד את הבורא ית"ש באותם הדברים אשר יצרו הרע מנסה למנוע אותו מלעשותם". ומביא מדברי הרה"ק בעל ה'תניא' ז"ע (תניא פט"ו) לפרש הא דאיתא בגמ' (הגינה ט:): 'מאי דכתיב (מלאכי ג יח) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו, וקשה, היינו צדיק היינו עובד אלוקים היינו רשע היינו אשר לא עבדו, אמר ליה עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי ננהו, ואינו דומה שונה פרקן מאה פעמים לשונה פרקן מאה ואחד', נמצא שזה ששנה פרקן רק מאה פעמים נכלל בגדר 'אשר לא עבדו' ואילו זה שהוסיף לשנות פרקן עוד פעם אחת כבר נקרא 'עובד אלוקים', וכבר נתקשו בזה בגמ' שם - וכי הלומד מאה פעמים אינו 'עובד ה', ומבאר בעל התניא שבימי קדם היה דרכם ללמוד כל דבר ודבר מאה פעמים, והיה זה כהרגל

בזה טעם נפלא ומתוק, אם אך תשמור על עיניך, שלא להביט... תרגיש הארה נפלאה ושמחה עילאית, עד שתרגיש ממש כ'ציפור דרור' אשר עפה גבוה מעל גבוה. עם כל ה'משא' הנראה לך כ'משא' תוכל להגביה עוף, ולהגיע עד שמי רום.. גבוה מעל גבוה... אך טוב וחסד תרוה מאותם 'מעשים טובים' אשר נדמה בעיניך כמשא ועונש ל"ע ובאמת הם 'כנפיים', לא ולא, רק גן עדן בעולם הזה תרוויח מהם.

יב. וכדבריו הנודעים של הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק ז"ע (צעטיל קטן אות יח) 'האדם לא נברא אלא כדי לשבר את הטבע'.

על כן יאמרו המושלים, פעם נכנס יהודי לבקר את הפרות בביתם הנקרא 'שטאל' (רפת), בהיותו שם מצא שבעל הבית מעמיד קערות קערות מלאות בחלב ומשקה מהם את פרותיו, לאחמ"כ הוא חולב אותם. שאל האורח את הבעה"ב, אמור לי וכי חסר דעה אתה, שמא תוכל לומר לי מה אתה עושה כאן... הנך נושא חביות חלב להשקות את בעירך בכדי להוציא מהם שוב אותו חלב... לשם מה כל ה'שפיל' (המשחק) הלזה... מה אתה מרוויח מכל העסק, תוכל להישאר עם החלב אשר היה בידך מעיקרא... ענהו הבעל הבית, שתי תשובות בדבר, א. אני משקה אותם רק ג' קערות חלב לעומת זה הנני מוציא מהם כמות גדולה פי חמש - ט"ו קערות מלאות בחלב. ב. אני משקה אותם 'חלב עכו"ם' הנקנה בשוק ואינו שווה אלא פרוטות מעוטות, ולאידך הנני מוציא מהם 'חלב ישראל' שהוא יקר מאד, וכל ההפרש הוא ה'רווח' העצום שהנני מרוויח לעצמי.

והנמשל ברור ונוקב עד השיתין... כי הנה האדם נולד ב'גוף', הוא חי את שנותיו מאה ועשרים שנה, לשם מה... וכי בכדי להחזיר לאחמ"כ אותו הגוף... והרי גוף האדם ומהותו הוא כבהמה, כמאמר הרה"ק ה'ישמח משה' ז"ע (בראשית ד"ה א"י ולי מה יקרו) שהאדם נולד בהמה בצורת אדם, וסופו לעפר בצורת... אמנם, ע"י יגיעתו והליכתו בדרך התורה והמצווה הינו מהפך את עצמו להיות 'אדם', ועי"ז הרוויח בכפליים כנ"ל. א. עצם התורה והמצווה שהשביע עצמו במשך כל ימיו כל אחד באשר הוא, הוא הרווח הגדול. ב. שנכנס לעולם כביכול כעכו"ם ויצא כ'ישראל', נמצא הרוויח שוויות עצומה (שחלב) ישראל שווה יותר מ(חלב) עכו"ם לאין ערוך...

יג. ובזה ביארו מה דאיתא במדרש (ויק"ר כה א) 'רב הונא אמר, אם נכשל אדם בעברה חייב מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה אם היה למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים, ואם היה למוד לשנות פרק אחד ישנה שנים', כי כל עניינה ומהותה של תשובה הוא לשבר את ההרגלים, ויעזוב רשע דרכו וישנה מאורחותיו, על כן אם היה למוד ורגיל לקרוא דף אחד ישנה דרכו ויתחיל ללמוד מעתה שני דפים.

יד. ודע כי 'יש קונה עולמו בשעה אחת', וכמו שמצינו בפינחס, שהיתה אז שעה קשה לישראל ביותר, אחרי נפילה בחטאים נוראים כאלו, אחרי שפרצה מגיפה שכילתה כ"ד אלף נפשות, ואז התרומם פינחס כארי וזכה על כך

באר הפרשה - פרשת פינחס

אחרון הכהן שהוא מורגל להיות רחמן ולא אכזרי, והוא השיב את חמתו, ומי שבטבעו הוא כעסן ורגזן אין חידוש אם פעם לכבוד ה' ינקום ג"כ ויכעוס על עוברי עבירה, אבל פנחס שאין זה בטבעו וקנא את קנאתו, לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, כדאיתא במדרש 'בדין הוא שיטול שכרו' - על שהתאמץ ומתחזק לכבוד ה' לעשות דבר שטבעו מתנגד.

והנה אמרו חז"ל במדרש (ילקוט'ש פינחס תשע"א) פנחס זה אליהו והוא חי וקיים עד היום הזה, וכתב הגה"ק המהר"ם שיק זי"ע, יש לומר מילתא בטעמא, דהנה מצינו בגמרא (תנינה ד:): שמלאך המוות שלח את שלוחו להרוג אשה ושמה מרים מגדלא שער, אך שלוחו לקח במקומה אשה אחרת ששמה מרים מגדלא דרדקי, שאל רבי ביבי בר אבבי את מלאך המוות, מה נעשה עם כל שנותרה הנותרים של אותה מרים שהלכה לעולמה טרם בוא עיתה, ענהו השטן, כשרואים צורבא מרבנן (תלמיד חכם) דמעביר במיליה (שמעביר על מידותיו), נותנים לו את כל אלו השנים. ומוסיף המהר"ם שיק,

בדרך זה ממש הלך גם הגה"ק ה'כתב סופר' זי"ע (ד"ה לכן) כשהוא מוסיף לבאר בזה מה שכתב רש"י 'לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו (יתרו) עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מ'ישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן, ולכאורה צריך ביאור, הרי גם הם ידעו מעיקרא שייחוסו מאהרן ועדיין גינו אותו בייחוסו אחר יתרו, ומה רווח יש בזה שבא הכתוב וייחסו אחר אהרן. ומבאר ה'כתב סופר' כי ממידת בני אברהם שהם רחמנים, וכ"ש בניו של אהרן שהם כאביהם 'אוהבי שלום ורודפי שלום', וכאן הראה פנחס מעשה אכזריות גדולה, שדקר והמית שנים גם יחדיו, לכן באו השבטים וולזלו בו, באמרם, שעשה מעשה קנאותו מצד מידת האכזריות הטבעה בדמו מזקנו יתרו, לכך בא הכתוב וייחסו אחר אהרן, לומר שטבעו כזקנו אהרן, שהיה רחמני, אבל עשה נגד טבעו והתחזק לעשות כזה לכבוד ה' ותורתו לקנאות קנאת ה' צבקות, וכיון שהתחזק עצמו נגד טבעו לקנא קנאת ה' בדין ובראוי ששבר הרבה יטול, וזהו שאמר פנחס בן אלעזר בן

לו ולזרעו אחריו בברית כהונת עולם, והנני נותן לו את בריתי שלום, ללמדנו דעת להבין ולהשכיל, ללמוד על מנת לעשות... כי גם אם האדם עבר עליו נפילה נוראה רח"ל אם אך יקום ויתרומם לעשות רצונו ית"ש יקנה עולמו, ויזכה לו ולזרעו ולדורותם...

לפני כמה שנים נתפרסם מעשה נפלא, במשפחה אחת מבני ארה"ק שהשפחה שמוצאה מרומני' באה להפרד מהם כי היא חוזרת למקור מחצבתה מדינת רומניה, עקרת הבית נפרדה ממנה בחביבות והעניקה לה כמה תפוחים שעמדו על השולחן, ואותה השנה שנת שמיטה הייתה, אחר זמן מועט חזר הבעל לביתו, ומששמע על מעשה הפרידה נחרד ואמר, והרי אין נותנים מפירות שביעית לנכרים, ומה גם שאין להוציאם לחו"ל, לכן מיהר להזמין רכב שלקחם לשדה התעופה (עירפארט) ברצונם לתפוס את הנכרית ולבקש ממנה שתשיב להם את הפירות, משהגיעו לשדה התעופה, ומרחוק ראתה אותם הנכרית בבושת פנים ניגשה אליהם ואמרה הריני 'מודה בכל'... אחזיר את הכל בכל כל, רק אל תסגירו אותי לידי אנשי השלטון, הניחו לי לנפשי ותנו לי ללכת לדרכי... ונתברר תוקפו של נס, כי אותה מרשעת בבואה להיפרד מהם 'תפסה אומנות אבותיה' - רומניש'ע גנבים, וגנבה את כל תכשיטי הזהב והכסף שהיה להם בביתם מבלי ששימו לב, ועתה כשהם באו להציל את פירות השביעית הצילו לעצמם גם את התכשיטים.

ולדידן, נלמד כמה לימודים, א. אם היו יודעים מעיקרא שהיא רומניש'ע גנב ולא היו סומכין עליה בעיניים עצומות, לא היתה יכולה כלל לגנוב ולרוקן את ביתם, כך אם האדם יכיר שבקרבו יושב יצר היושב ומצפה מתי יוכל לגנוב ולרוקן אותו כליל בוודאי ידע לשמור עצמו ולא יתן לו לעשות בו כאוות נפשו. ב. בהשקפתם המוטעית היה נראה להם שאותה נכרית רוצה רק את ה'פרידה' - רק את התפוחים, ובאמת כל מטרתה הייתה עם 'כוונה להזיק' שבאותו מעמד רוקנה אותם מכל רכושם היקר השווים פי אלפי אלפים מכמה תפוחים, כך פעמים שהיצר מסית את האדם רק 'הבטה' אחת, רק דיבור אחד ומיד 'נפרד' כל אחד לדרכו, ואינו יודע שעם ראייה זו או דיבור זה הוא משאיר אותו ל"ע נקי מכל... ג. ראה כמה הרוויחו הללו מ'מסירות נפש' אחת קטנה - מ'מעשה טוב' אחד, כך, פעמים שהאדם 'נכשל', מעד ונפל, אל יחשוב לעצמו מתוך ייאוש, אויה, אבדתי את הכל, היצר וחילולתי רוקנו אותי מכל וכל, לא כן, אלא עם חיזוק אחד - פתחו לי פתח כחודו של מחט - ישוב ויקבל את הכל לידי בשלימות.

ונודע מה שכתב הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא דפרקא אות כד) וז"ל, אמר הרה"ק המגיד מה"ר יחיאל מיכל [מזלאטשוב] זצלה"ה, כשיצטרך האדם לפעול ענין שלא בטבע, דהיינו אם הוא בטבע אינו מוליד, יעשה מצוה גדולה שלא בטבע ויפעול למעלה מן הטבע^{טו}.

עולת תמיד - ענין העליה והעבודה בקביעות

בפרשתן (כה ג), 'כבשים בני שנה תמימים שניים ליום עולה תמיד', ומכאן למדנו חשיבותה של ההתמדה והשמירה על הקביעות והתמידות, הן בתורה והן בעבודה וכל ענין טוב^{טז}, וכמו שכתב המהר"ל בספרו 'נתיבות עולם' (נתיב אהבת רע פרק א), וז"ל. כתב

שלא מצינו 'מעביר על מידותיו' יותר מפנחס - שהרי כל 'בעל חי' שומר עצמו מן ההיזק ובורח ממקום סכנה, וכ"ש שלא יכניס עצמו לסכנה בשאט נפש, ועאכו"כ 'האדם' שהוא מובחר הבריאה ישמור עצמו מן הסכנה, וכאן בא פנחס והכניס עצמו לסכנה גדולה - אף שנתקבצו עליו כל שבט שמעון ורצו להרגו והוצרך לנסים גדולים, ועל שהעביר כל כך על מידותיו (שנהג כנגד טבעו) קיבל את כל שנות חייהם הנותרים של המתים במגיפה, ועתה, אפילו אם לא היה לכל אחר רק עוד שנה אחת לחיות, כבר עולה לו החשבון לכ"ד אלף שנות חיים, וזוהי סיבת הדבר ש'פינחס זה אליהו' עדיין חי עד עצם היום הזה, לא נס ליחו ולא כהתה עינו.

טו. מעשה היה אצל אחד מחסידי הרה"ק רבי יצחק מווארקי זי"ע אשר היה דרכו לקנות בכל שנה (במכרז הפומבי, bid) משלטונות המדינה את זכות גביית המכס מכל העוברים ושבים בגשר אשר על הנהר, ומזה היתה פרנסתו בהרחבה. פעם אחת נודע לו שכמה נכרים החליטו ברשותם להוציא את ה'מכס' מידו, ע"י שהם יעלו את השער, ויציעו ב'מכרז' הממשלתי המתקיים בווארשא מידי שנה סכומים גבוהים משלו - בכל מחיר שבעולם, הכל בכדי להוציא מידו את חזקתו ופרנסתו... כשנודע לו מעצתם הרעה מיד קם ונסע לווארקי לרבו הגדול, בהגיעו לביהמ"ד המתין בין הבאים להיכנס אל הרה"ק, בינתיים שוחח האיש עם החסידים ששהו שם, ולפתע נפתחה הדלת, הרה"ק יצא מחדרו ושאל מי מוכן לתת לו שלוש מאות רובל לצורך הכנסת כלה, מיד הוציא הסוחר הנ"ל את מעותיו ונתן לרבי את מלוא הסכום, חזר הרה"ק לחדרו וסגר בעדו את הדלת. כעבור זמן מה יצא הרבי בשנית מחדרו ושאל כבראשונה מי יכול לתת שלוש מאות רובל, ושוב נתן הסוחר לרבי ככל אשר ביקש. כעבור שעה קלה נשנה המעשה בשלישית, הרבי יוצא ומבקש 300 רובל והסוחר נותן והרבי חוזר לחדרו... לאחר שהות זמן יצא הרבי מן החדר ואמר יש בשמים היכל הנקרא 'למעלה מדרך הטבע', וכשיהודי נותן צדקה למעלה מדרך הטבע עושים עמו ניסים למעלה מדרך הטבע, ופטרו לחיים ולשלום.

אותו חסיד הבין היטב שאין צורך לספר לרבי לשם מה הגיע... ומיד קם ונסע לווארשא להשתתף במכרז על המכס, וכשהגיע למקום המכירה בשעה המיועדת ראה שאין איש ניצב כנגדו, מיד הציע את המחיר וזכה במקח, והנה אך יצוא יצא מבית המכירות והנה לקראתו אותם נכרים חפצי רעתו... וכשראו אותו והבינו שהדבר כבר 'לאחר מעשה' שאלו אותו 'לאיזה רבי נסעת... כי זה שלוש שעות שאנו טועים בדרכנו ולא הצלחנו להגיע ל'מכירה' בעיתה ובזמנה'... (הובא בישישים חכמה עמ' ריח).

טז. איתא בחז"ל על התנא רבי עקיבא (אדר"ג ב) 'מה היה תחילתו של רבי עקיבא, אמרו, בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום, פעם אחת היה עומד על פי הבאר ואמר, מי חקק אבן זו [היינו שהבחין שם באבן חלולה ולא הבין מי עשה את החור והחלל בתוך האבן]. אמרו לו, הלא המים שנופלים תדיר עליה בכל יום... אי אתה קורא אבנים שחקו מים... מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו, מה רך [המים שהם רכים ואין בהם ממש] פסל את הקשה [עשו חור באבן שהיא קשה] דברי תורה שקשה כברזל על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם, מיד חזר ללמוד תורה, ואכן, לבסוף נעשה רבן ומאורן של ישראל ו'ממנו יצאה תורה לישראל', בהעמידו כ"ד אלפי תלמידים ותורה שם בישראל.

ביארו בה (כע"ז איתא מהגה"ק רבי ישראל סלנטער זצוק"ל, אור ישראל דף מ"ז), כי בראשית ימיו היה רבי עקיבא עם הארץ גמור כשאינו מכיר אפילו בצורת אות, ולאחר שהתחיל ללמוד מבראשית, ולא הבין את הנלמד, אמר לעצמו, הנה לריק כל יגיעתי ואם כן מה לי עוד להוסיף וללמוד, וכבר חשב לנטוש אהלי תורה, באותה שעה עמד על פי הבאר ונזכר בטיפות המים שחוררו את האבן, ועשה חשבון לעצמו, כיצד נעשה החור בסלע, והרי מן הנראה שאין כח

שבת לא:), ועל כן לא יעשה האדם מה דסני לקוב"ה [ועי"ש עוד כמה דרכים בזה], אולם צ"ב, איזה כלל גדול הכולל את כל התורה כולה יש במה שנאמר בקרבן תמיד 'את הכבש האחד תעשה בבוקר, ואת הכבש השני תעשה בין הערבים'.

אלא מבאר המהר"ל, דקרבן תמיד מרמו לאדם על ה'קביעות' בעבודתו יתב"ש, כי היו מקריבין אותו בקביעות מדי יום ביומו, ואם עבר זמנו בטל קרבנו ולא שייך להשלימו. כמו כן מה שאדם עובד את השי"ת בתמידות הנמור בזה הוא נחשב לעבד ה', כי כמו שהעבד לא סר עבודתו מאדונו רק הוא עובדו תמיד, כך עלינו לקבל עול מלכות שמים, וזה כלל הכולל את כל התורה כולה, כי עיקר תכלית האדם הוא להיות 'עבד ה' בתכלית השלימות. וזה יקויים ע"י קבלת עול התורה והמצווה בקביעות כשור לעול וכחמור

'בחיבור 'עין יעקב' בהקדמת הכותב שמצא בחיבור מדרש אחד. בן זומא אומר, מצינו פסוק הכולל את כל התורה כולה והוא (דברים ו ד) 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'. בן ננס אומר, מצינו פסוק כולל, והוא (ויקרא יט יח) 'ואהבת לרעך כמוך', שמעון בן פזי אומר, מצינו פסוק כולל יותר, והוא (בפרשתן כח ד) 'את הכבש אחד תעשה בבוקר, ואת הכבש השני תעשה בין הערבים', עמד רבי פלוני על רגליו ואמר, הלכה כבן פזי'.

והנה דברי המדרש פלאיים ואומרים דרשנו, בשלמא הפסוק 'שמע ישראל' נוחא, שהרי האמונה בה' אחד ואהבת השי"ת האמורה באותה הפרשה הם הם יסוד כל התורה והמצווה, ועל ידי מצוה זאת דבוק בו יתברך לגמרי, כמו כן מצות 'ואהבת לרעך כמוך', כבר 'אמר רבי עקיבא שהיא כלל גדול בתורה', והביאור בזה כי הוא קאי גם על הקב"ה שנקרא 'רעהו' (עי')

בטיפת מים להתגבר על האבן וסלע איתן, ואם כן, כיצד נעשה החור, הרי אם הטיפה הראשונה לא הועילה במאומה, אף הטיפה השניה לא תועיל שכן היא נחשבת כטיפה ראשונה וכבר אמרנו שאין בטיפה ראשונה כל כח, ואם השניה אינה כלום גם השלישית איננה כלום שהרי היא כראשונה וכו', ואם טיפה אחת אינה פועלת מאומה כלל, אף כולם יחדיו בצירוף אינם פועלים מאומה, אלא וודאי, שאף הטיפה הראשונה כבר פעלה איזה תועלת לחורר האבן (אעפ"י שאין רואים זאת). כיו"ב בלימוד התורה, אף שנראה לי שאיני מבין מאומה, מכל מקום אם אתייגע ואלמד שוב ושוב, אזכה לחזות בנועם ה' ולהתעלות בתורת ה' חפצי, שכן כל 'טיפת' יגיעה מוסיפה להבנת והתעלות הלומד.

עפי"ז ביארו מה שלמדו חז"ל (ב"מ לא.) ממה שנאמר (ויקרא יט יז) 'הוכח תוכיח את עמיתך' - אפילו מאה פעמים, וכפשוטו הכוונה שאף אם מוכיח ורואה שאין דבריו נשמעים עדיין חייב בהוכחה, אבל לפי האמור יש לומר, שאף אם נדמה לו שדבריו אינם עושים פירות ולא הועילו לו מאומה מכל מקום מחויב לחזור ולהוכיח כי באמת כל תוכחה ותוכחה בפני עצמה פועלת 'משהו' והיזה משהו בליבו של אותו שהוכיחו.... עד שבסופו של דבר יתגלה השינוי שנוצר מכל 'פרשת התוכחה'. ועל פי זה מבואר היטב מה שאמרו עוד (ערכין טז:) 'עד היכן תוכחה, רב אמר עד הכאה', שאם עומד הלה ומכה את מי שמוכיח אותו שמע מינה שאין הדברים נכנסים כלל לליבו, שא"כ לא היה מסוגל להכותו, ולא חייבה התורה להשמיע דברי תוכחה לחינם ולריק.

וביתר עומק י"ל, שהרי ברור לכל שאף אם נאמר ש'מיליון' טיפות יחוררו את הסלע, מ"מ אם תמלא דלי מים בשני מיליון טיפות מים ותשפכנו בבת אחת על האבן לא יחול שום שינוי באבן, האבן תישאר כמות שהיתה, לא חור ולא חצי חור... מעתה תתמה, כיצד באמת שחקו המים את האבן, אלא כי דווקא 'המים שנופלים תדיר עליה בכל יום' (כלשון חז"ל לעיל) הם בכוחם לחקוק באבן, וזהו כוחה של פעולה הנעשית בתמידות ללא הרף, ש'משהו' קטן שבקטנים מצטרף לעוד משהו כמותו עד שלסוף מתחולל השינוי וניכר לעין כל בשר. אבל אם ישפכו כל מימות שבעולם בבת אחת בשטף קצף לא ישנו מצורת האבן כלום. ללמדנו אימתי התורה הקשה כברזל יכולה לחקוק בלב כשהיא נלמדת אפילו מעט אבל ברציפות, שכסדר האדם מתחזק בפעולה קטנה, אבל לימוד כמה שעות ב'רוח סערה' לא יועיל לשנות את מציאות האדם.

יז. ואין כל נפקא מינה מי הוא העובד - אם עבודתו בקביעות הרי הוא גורם בזה נחת רוח לעילא, ולפי זה יומתק הא דאמר 'עמד רבי פלוני על רגליו ואמר, הלכה כבן פזי', מה שלא מצינו בחז"ל שיזכירו רבי פלוני [פירוש שנעלם שמו], אך נרמז כאן דבר גדול, שבדבר הנעשה בקביעות אין שום חילוק מי הוא העושה, ואף אם אינו ראוי שיזכירו את שמו מחמת מעשיו, תעלה עבודתו לריח ניחוח לפני הקב"ה, כי השי"ת חפץ בדברים הנעשים בקביעות.

למשא^{יח}, ושלא יסתפק ב'קבלתו' אלא יקיימנה את קביעות עתו לתורה^{יט} אף בעד אלפי זהב וכסף, בקביעות^{יט} כיתד בל ימוט לעולם^כ. ולא יתפתה לעזוב כי כל חפצך לא ישוו בה.

יח. הנה נאמר בפרשתן (כו א) 'ויהי אחרי המגפה, ויאמר ה' אל משה ואל אלעזר בן אהרן הכהן לאמר', ואחר תיבת 'מגפה' יש סימן פ, להורות שצריך להשאיר חלק, והוא פיסקא באמצע פסוק, וביאר הרה"ק מסיקווירא זי"ע מדוע באמת לא חילק הכתוב פסוק זה לשניים, אלא בא ללמדנו שגם לאחר המגפה אין להפסיק אלא יש להתחזק ולהמשיך מיד בלא לעצור ולהפסיק... ומלבד הלימוד לעניין ה'התחזקות', שאף אם נפל ממעמדו יקום מיד וישוב למקומו לעבוד את ה' מבלי התבוננות ב'נפילתו', יש ללמוד עוד לענייננו – שצריך להיות 'קבוע' בעבודתו, וכל תהפוכות עולם, מגיפה ואחרי המגיפה... לא יזוז אותו משלו.

יט. וכמו שביאר הגאון בעל ה'שבט הלוי' צוק"ל (רחמי הרב סוף ערך 'ביטול') דהנה איתא ב'ספרי' על הפסוק (כח ב) צו את בני ישראל ב'פרשת התמידין', ואמרו ז"ל עד שאתה מצוני על בני צוה את בני עלי – את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים. ומדוע בא ענין 'צוה את בני עלי' דייקא בתמידין יותר מייחוד ה' או משאר מצוות. אלא 'כי בזה יבחן איש הישראלי – אם מקיים את אשר קיבל עליו, בין בחול בין בשבת, בלי הפסק בוקר וערב, התמידיות הזאת הוא עיקר עבודת ה' יתברך, להצליחו באחריתו', עכ"ל.

וכפי שהגיד החסיד המפורסם רבי זלמן בריזל ז"ל, שרק בקרבן תמיד נאמר (כח ב) 'ריח ניחוחי' [ואילו בשאר הקרבנות נאמר 'ריח ניחוח'], והיינו טעמא מפני שהוא דבר הבא בקביעות, והגם שאינו כי אם כבש אחד בלבד, מכל מקום אידי דבא בקביעותא חביבא ליה ביותר.

ובספר ברכת אברהם (מכתבי קודש כז) מביא שאמר הדברי שמואל זי"ע על כך מדברי הגמרא (עי' זבחים צ:): 'תדיר ומקודש תדיר קודם', שמעלת העבודה התמידית חשובה יותר משאר העבודות המקודשות. ומביא עוד שאחד שאל את הרה"ק ה'בית אברהם זי"ע 'מה הדרך לעבודת, ענה לו לקבל דבר בקביעות, לא חשוב מה, למשל ללמוד בכל יום חמישה רגעים אבל בזמן קבוע מבלי דיחוי כלל. וביאר לו שכל דבר קבוע יש בו נסיונות וכל נסיון מעלה את האדם', עכ"ל. ויש ללמוד זאת מעצם הקרבת התמידים, כי הנה מצינו בחז"ל שהפליגו במעלת התמידים שהיו מכפרים על עוונותיהם של ישראל, ואף אמרו שמעולם לא לן אדם בירושלים כשחטא בידו, כי תמיד של שחר מכפר על עבירות שנעשו בלילה ותמיד של בין הערביים מכפר על עבירות 'של יום', גם נראה מדברי הירושלמי (תענית כג.) שביטול התמיד גרם לכך שהובקעה העיר ונחרב הבית (עיי"ש), ולכאורה לא היה לכל אחד מישראל אלא חלק קטן ביותר מ'כבש' אחד (שהרי היו ריבי רבבות אלפים של ישראל באותו זמן), ואם כן מה 'הרעש' הגדול הלזה. אלא אף שכל אחד היה לו חלק משהו שבמשהו אך היה זה 'תמיד', וגדול דבר הנעשה בתמידיות אפילו אם זה 'קבלה קטנה'.

כ. שמעתי מחכם אחד לבאר, שהנה הקשו בגמ' (ברכות ג:) שלכאורה מצינו 'סתירה' אימתי דוד המלך היה נייעור משנתו, במקום אחד כתיב (תהילים קיט סב) 'חצות לילה אקום להודות לך', ומאידך נאמר (שם קמז) 'קדמתי בנשף ואשועה', ו'נשף' הוא ארבע שעות לאחר תחילת הלילה, ותירצו שם בכמה אופנים. ולכאורה היה אפשר ליישב בפשיטות שאכן פעמים שקם בחצות ופעמים שהקדים להתעורר בנשף, והיה הדבר תלוי בסדר הלילה, שאם היה לו לדוד 'חתונה' וכדומה... והיה מתאחר מלשכב אזי היה גם מתאחר מלקום עד חצות, ואם היה עולה על יצועו בתחילת הערב אזי היה מקדים ל'נשף', ומדוע לא תירצו כן לכל הפחות אפילו בדרך אפשר או אי נמי... אלא שמע מינה שאם היה לו לדוד 'קבלה' לקום ב'נשף' אזי כל רוחות שבעולם לא היו מזיזות אותו, ואף אם היה נאלץ לשכב מאוחר בכל אופן היה מתעורר בזמן שקבל על עצמו. וללמדנו, שכך תראה ה'קבלה' שצריכה להיות באופן שבכל מצב שהוא לא יזוז ממנה ויקיימנה תמיד מבלי חשבונות...

בדרך זה פירשו (בספר 'עטרת פי"ד', לרבי מרדכי אפרים פישל זוסמאן, פרשת וירא) בנוסח הברכה אשר מברכים במעמד ברית מילה 'כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים' (ומקורו בדברי הגמ' מס' שבת קלז:), וכבר נאמרו ביאורים רבים מהו 'כשם', אלא שכשם שהכניסה לברית הרי זו מציאות שאי אפשר 'להתחרט' ולשנותה, ושוב אינו יכול להיות ערל לאחר שנימול, כך צריך להיות הכניסה לתורה ולמעשים טובים, שיהיו כמציאות שא"א לחזור בו, אלא תמיד יחיה חיי תורה ומצוות. ועל דרך זה צריכה להיות כל קבלה טובה שמקבל על עצמו, שישמור עליה 'תמיד' כחק בל יעבור. כא. איתא בגמ' (מגילה ג.) על הפסוק (יהושע ה יג) 'ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו שהגיע מלאך ה' לייסרו ולהוכיחו, 'אמר לו (המלאך) אמש בטלתם תמיד של בין הערבים ועכשיו בטלתם תלמוד

הנני נותן לו - הבא ליטהר מסייעין אותו
 בפרשתן (כו מו), 'לְיִצְרָק מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשָׁמָּה מִשְׁפַּחַת
 הַשִּׁמְרֹנִי, וּבִיָּאֵר בְּזֶה הַרְהִ"ק רַבִּי יִחִיאֵל מִיכָל
 מִזְלָאֲטָשׁוּב זי"ע (הובא באגרא רכלה), שבא הכתוב לרמוז
 על דרך העבודה, כי ליצר - זה הרוצה להלך אחר
 יצרו הרע רח"ל אזי מן השמים פותחים לו ומעמידים
 לו סיוע ומשפחות שאבן יוכל לעשות כחפצו הרע"ב,
 ולעומת זאת לשלם - הרוצה להשלים נפשו ולילך

תורה, אמר לו על איזה מהן באת, אמר לו עתה באתי, וכלומר שהגיע על ביטול תורה. ומעתה יש להקשות, אם
 אכן 'פרשת התוכחה' היא על ביטול תורה, לאיזה צורך אמר לו 'אמש בטלתם תמיד של בין הערביים', אלא, שבא
 לרמוז לו על ענין הקביעות, שקרבן התמיד ולימוד התורה עניינם שווה הוא שצריכים להיות דבר קבוע כחק ולא יעבור,
 ועל כך הוכיחו המלאך על שבטלו את הקביעות הן בהקרבת התמיד והן בביטול תורה, ושורש הפגם אחד הוא.
 כב. ביותר הדברים אמורים כלפי הפורץ גדר רח"ל שסכנתו מצויה הרבה שיפול לגמרי מכל הגדרים והסייגים ועד
 שיגיע לבאר שחת רח"ל, ואל יאמר ברצוני לפרוץ רק גדר אחד ותו לא... כי ליצר משפחת היצרי... ולאחר
 שכבר נפל לידיו ל"ע הרי אומר לו לעשות כך ומחר אומר לו לעשות כך וכו'...

משל למה הדבר דומה, לאחד שעמד על גג בניין רם ונישא בן מאה קומות, והתקרב לשפת הגג וכבר החל
 לטפס על המעקה ברצונו לקפוץ ח"ו, אחזו בו חבריו וידידיו, ואמרו לו וכי נסתרה דעתך עליך שאתה מבקש לשים
 קץ לחייך... אמר להם, וכי ככה תחשדו בי... איני מבקש אלא לקפוץ קומה אחת ותו לא... ומעולם לא שמענו
 שהקופץ קומה אחת בא לידי מיתה... אמרו לו, אוי לכסיל שכמותך... אי אפשר לקפוץ מראש הגג רק קומה אחת,
 אלא אם אתה 'יוצא מגבול' הגג סופך להגיע לארץ כמו השעיר לעזאזל... כדבר הזה ייאמר לאותם ה'חכמים'
 בעיניהם האומרים (לעצמם ולאחרים), הנה ברצוננו להישאר בגבול מחנה היראים והשלמים, אלא שאנו רוצים רק לפרוץ
 גבול אחד ותו לא... ולדאבון לב רבים חללו נפלו מאותה מחשבה נלוזה אשר בעצת היצר יסודה... ובדורנו אנו אין
 צריך להסביר יותר כלפי מה הדברים אמורים...

איתא במשנה (תענית ד' ו) 'חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז, נשתברו הלוחות ובטל התמיד
 והובקעה העיר ושרף אפוסטמוס את התורה והעמיד צלם בהיכל'. והקשו בגמ' (תענית כח:): הובקעה העיר ב"ז הוה,
 והכתיב (ירמיה נב ו) 'בחדש הרביעי בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר' וכתיב בתריה (פסוק ז) 'ותבקע העיר' וגו', אמר
 רבא לא קשיא, כאן בראשונה כאן בשניה, דתניא בראשונה הובקעה העיר בתשעה בתמוז בשניה בשבעה עשר בו.
 וכלומר שבבית הראשון הובקעה העיר בתשעה בתמוז, ואילו בבית השני היה זה בשבעה עשר בו. אמנם התוס'
 (ר"ה יח: ד"ה זה) הביאו שבירושלמי תירצו שגם בבית הראשון הובקעה העיר ב"ז בתמוז, ואע"ג שנאמר בפסוק בתשעה
 לחדש 'קלקול חשבונות היו שם', ופירשו התוס' 'שמתוך טרדתם טעו בחשבונם ולא רצה הפסוק לשנות מכמו
 שהיו סבורים' [ולכאורה הדבר תמוה עד מאוד שנכתב בכתבי הקודש דבר שאינו אמת, וביארו בזה שרצה הכתוב
 להודיע על גודל חובתן של ישראל, ועד כמה אבינו שבשמים מיצר בצרתן, וכדכתיב (תהילים צא טו) 'עמו אנכי בצרה',
 עד שכביכול אפילו בשמים יש צער באותו היום].

ומבואר מסוגיית הגמ' (ר"ה יח:): שאכן בשבעים שנה שהיו בגלות בכל לאחר חורבן הבית הראשון (עד שנבנה הבית
 השני) אזי היו מתענים בתשעה בתמוז, וכמו שאמרו שם 'צום הרביעי זה ט' בתמוז שבו הובקעה העיר'. ולכאורה
 יש להקשות, שאף שנבקעה העיר בתשעה בתמוז, אך 'ארבעה דברים' אירעו ב"ז בתמוז, שבירת הלוחות ובטל
 התמיד ושריפת התורה והעמדת צלם בהיכל, ומדוע נקבע הצום בתשעה בתמוז שהיה בו צרה אחת ולא ב"ז בתמוז
 שהיו בו ארבע צרות. אלא מכאן למדנו 'שהובקעה העיר' היא הצרה הקשה מכולם, והיא ההחלה והגורמת לחורבן,
 ועל דא קבכינן. ולמדנו, כי 'הבקעת החומות' והגדרים היא תחילת החורבן ו'הצרה' שיש עליה להתענות ולהתאבל...
 כיצא בדבר מצינו לגבי יוונים, וכמו שמזמרים ב'מעוז צור' בימי החנוכה 'יוונים נקבצו עלי וכו' ופרצו חומות
 מגדלי', ולכאורה היוונים הרשיעו הרבה יותר מפריצת המגדלים, שהלא גזרו ועקרו את הדת, נכנסו בטומאתם לתוככי
 העזרה ושיקצו את אבני המזבח, רדפו את יראי ה' והשליטו כפירה בפנינת יקרת, אלא מכאן ששיקר ה'חורבן' היה
 ש'פרצו חומות מגדלי', כי אם נפרצים הגדרות והחומות שוב אין מעצור עד לדיוטא התחתונה.

כיצא בדבר ביארו את האמור ב'מגילת איכה' (א ט) 'טומאתה בשוליה', במשל למה הדבר דומה לאחד שראה
 את רעהו מתעטף בטלית נאה והתאוהו אף הוא להשיג כמותה, מיהר לשאול את חברו היכן קנית טלית משובחת
 זו, והשיב לו אצל איש פלוני במקום פלוני, הלך הלה וביקש מהמוכר שיתן לו טלית, הביא לו המוכר את מבוקשו,

רחם ארחמנו נאום ה', כי מדרך העולם כשנוהף מאדם ריח שאינו טוב מתרחקים כל סובביו ממנו, לא כן פני הדברים כשהריח בא מתינוק קטן, שהרי אז לא זו בלבד שאין הריח מרחיק את הוריו מאתו, אלא אדרבה ירוצו לקראתו באהבה וחובה יתירה לנקותו מכל לכלוך וטינוף, להעמידו בטהרתו ונקיותו, וכמו כן אומר לנו אבינו שבשמים, בני רחומי, אפילו אם הבאשתם ח"ו את ריחכם בעוונות וחטאים, מכיוון שאתם ה'בן יקיר לי אפרים, לכן עדיין אתם ילד שעשועים כתינוק הקטן שהוריו משתעשעים בו בכל זמן ועת, ללא שום חילוק במצבו, וזה שמסיים הכתוב כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, בכל מצב בו ימצא תדיר רחם ארחמנו נאום ה'.

בריתי שלום - להיות גומל חסדים וותרן ומעביר על מידותי ולברוח מן המחלוקת

בפרשתן (כה יא-יג), 'פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי,

בשלמות העבודה הרי משפחת השלמי - שיתנו לו סיוע ו'משפחות' הרבה שבאמת יזכה להגיע לשלמות^{גי}.

וזכר איתא בגמ' (יומא לה:) אמר ריש לקיש, מאי דכתיב (משלי ג לד) 'אם ללצים הוא יליין ולענוים יתן חן', בא לטמא פותחין לו בא לטהר מסייעין אותו. אכן, מדקדוק לשון הגמ' עולה שהבא לטמא פותחין לו, והיינו שנותנים לו אפשרות להיטמא, אך אין מסייעין בידו, אבל הבא לטהר מסייעין אותו, כי הקב"ה רוצה בקרבת בניו אהוביו ומסיע להם לשוב אליו, וכן אמרו שם בגמ' עוד להדיא 'תנא דבי רבי ישמעאל, משל לאדם שהיה מוכר נפט ואפרסמון בא למדוד נפט (שריחו רע) אומר לו מדוד אתה לעצמך בא למדוד אפרסמון אומר לו המתן לי עד שאמדוד עמך כדי שנתבסם אני ואתה'^{גד}.

וכך אמר רבינו ה'אור החיים' הק' זי"ע (מאור החיים עמ' כ"ה, חובר ע"י תלמידו ר' שלמה פרנקן זצ"ל) על הכתוב (ירמיהו לא יט) 'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, על כן המו מעי לו

אך הזהיר אותנו שיתפור את שולי הבגד בכדי שלא יפתחו כל התפירות, אך הלה לא השיב ליבו לדברי המוכר ולא תפר את השוליים, ואכן לא עבר זמן מרובה והחלה הטלית להיפרם ולא נשאר ממנה אלא חוטים חוטים... ותעל חמת הקונה וירץ אל המוכר בשאלת 'למה רימיתני'... והלא שילמתי לך במיטב כספי בשביל טלית משופרא דשופרא והנה נתת לי 'זיבורית דזיבורית' (סוג ג')... השיב לו המוכר, הנה טלית זו היא אכן ממין משובח, ומה אעשה לך כי 'התחכמת' ולא שמעת בקולי לתפור את השוליים... וזהו שאמר הכתוב טומאתה בשוליה, שמאחר שלא נזהרו 'בשוליים', ולא הציבו גדרות וחומות לשמור בשמירה מעולה אזי היה מקום ליצר הרע להיכנס ולהחטיאם עד שנפלו לגמרי.

כג. כה כתב הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (תו"מ ד"ה ראובן), שהנה במניין בני ישראל שבפרשתן נזכרו שבטי ראובן שמעון וגד קודם ליהודה יששכר וזבולון, ואילו בסדר ה'דגלים' שבפר' במדבר כתיב תחילה דגל מחנה יהודה ועליו יששכר וזבולון ורק אח"כ כתיב ראובן שמעון וגד, ומבאר ה'חתם סופר', כי שבט ראובן חטאו בעדת קרח, וכן שבט שמעון חטאו ב'פעור' ובכנות מדיין, והנותרים שנמנו כאן בפרשה היו 'בעלי תשובה', מעתה שמדובר ב'בעלי תשובה' אכן הקדימו אותם ליהודה יששכר וזבולון, כי בעלי תשובה גדולים במעלתם מצדיקים שלא חטאו.

כד. נוראות אמרו לדייק מלישנא דגמ', ואלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, שכשם שב'בא למדוד אפרסמון אומר לו המתן לי עד שאמדוד עמך כדי שנתבסם אני ואתה' - שגם המוכר עצמו 'יתבסם' מריח האפרסמון הערב, כך על דרך זה, בשעה שאדם עומד לעשות מצוה ובא לטהר אזי הקב"ה כביכול רוצה להיות 'ולמדוד' עמו כדי שנתבסם אני ואתה, כי כביכול גם הקב"ה מתעלה ומתרומם על ידי מעשיהם הטובים של ישראל שהם מפרנסים לאביהם שבשמים.

כה. סיפר הגה"ח רבי אליעזר אייכלער אבד"ק באיאן בארה"ב זצ"ל אשר מלפנים שימש כ'ראש ישיבה' בישיבת טאהש המעטירה בחיי הרה"ק מטאהש זי"ע, הנה ידוע שהרבי לא היה 'חסיד' של זריקת בחורים מהישיבה... פעם אחת היה בחור בישיבה שכל התנהגותו לא הייתה לרוח הישיבה, הגדיל מיום ליום את מעשיו הנלוזים, עד שנערכה אסיפת צוות והוחלט פה אחד שאינן מנוס, חייבים לשלח את הבחור מחוץ לכותלי הישיבה... אלא ש'בעל הבית' הוא הרבי, על כן נכנס רה"י להעביר את הדברים בשם כולם לפני הרבי, רה"י תיאר בפני הרבי את כל מעללי

באר הפרשה - פרשת פינחס

כליתי את בני ישראל, והמנפה שכבר כילתה חלק ניכר בבני ישראל נעצרה. והגם ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אין זה אלא במצוה שבין אדם למקום, אבל במצוות שבין אדם לחברו הרי אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא (פאה א א: קידושין מ.). ומאחר שפינחס גמל טוב עם בני ישראל על כן שפיר בדין הוא שיאכל שכרו, וללמדנו שכרם הטוב של גומלי חסדים המיטיבים לאחרים¹⁰.

בפרשתן (כח ג-ד), 'ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד, את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולורעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל'. ובמדרש (רבה כא א) 'אמר הקב"ה, בדין הוא שיטול שכרו, ורבו המקשים מהו בדין שיטול שכרו, ומה עוד שהלא קיי"ל ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא.

וביארנו צדיקי הדורות (משך חכמה בפרשתן, ועוד רבים כע"ז), שפנחסם בקנאותו תיקן הן כלפי שמיא והן לגבי כל ישראל, שהרי 'השיב את חמתי מעל בני ישראל' (פסוק יא), ומלבד שקידש את ה' ובוה תיקן את פגם חילול ה' הנורא שהיה ע"י זמרי, גרם גם כן ש'לא

הבחור ומצבו הקשה, עד שנמנו כל הצוות יחדיו לשלחו עולמית... הרבי הקשיב לכל דבריו בכובד ראש, ושתק... שאל רה"י, מה אמר הרבי, האם אכן צריך ואפשר לזרקו, נענה הרבי, אכן, צדקו דבריכם, בחור שעושה כזאת וכזאת - ככל אשר תיארתם בפני אין מקומו בישיבתנו, שאל רה"י, נו, אם כן, האם הרבי מסכים שנשלחו מכאן, שוב שתק הרבי והיה ניכר עליו כי הוא מעמיק עמוק במחשבותיו, אחר כמה רגעים שאל רה"י, מה חושב הרבי... אמר לו הרבי, אני חושב, אילו לא היית מגלה לי מתחילה את שם הבחור, רק עולה אלי, ומתאר בפני סתמא, יש בחור שעשה כזאת וכזאת, מצבו כך וכך, ולאחמ"כ הייתי שואל אותך, הגידה נא לי מה שמו, והיית אומר לי, שהבחור הוא מיינ אלימלך'ל (בנו של הרבי הנקרא בשם רבי אלימלך - והוא בנו שליט"א הממלא מקומו היום), וכי גם אז הייתי מסכים שיזרקוהו מהישיבה, בטוח אני שלא ולא, לא הייתי מסכים לכך בשום פנים ואופן... מה אעשה, אני מרגיש שבחור זה הוא מיינ אלימלך'ל, איך אסכים לשילוחו מכאן, מספר רה"י, יצאתי מחדרו של הרבי, ומיד קראתי לבחור הנ"ל, וסיפרתי לו דברים כהווייתן, מרישא ועד גמירא, כך וכך עשית, ישבנו אסיפה מורחבת, שם דנו אודותיך, נמנו וגמרו פה אחד לשלחך מכאן, נכנסתי לרבי והוא אמר לנו שאנו צודקים לגמרי, אלא שאתה חשוב בעיניו כאלימלך'ל שלו... מה נאמר ומה נדבר, דברים הללו נכנסו באזני הבחור והוא נהפך לאיש אחר... אם הרבי אוהבו ומחשיבו, אינו רוצה להביט על חסרונותיו, ועל כל פשעיו תכסה אהבת הרבי בוודאי שעליו לשנות דרכיו והיטיב מעשיו.

ולדידן, כל איש ישראל אם יזכור שאצל הקב"ה הוא 'מיינ אלימלך'ל, הקב"ה אינו מביט על חסרונותיו, אלא אהבתו אליו היא בכל התוקף, בוודאי ייטיב מעשיו, ויש לרמזו בכתוב (במדבר כג כא) 'לא הביט און ביעקב וברש"י, שהקב"ה אינו מביט על עוונם, ומדוע כי תרועת מלך בו תרועת מלשון רעות ואהבה, כשיהודי מכיר באהבת הבורא אליו כמו מיינ אלימלך'ל' אף אם ח"ו נכשל ונפל לעמקי תהום רבה עדיין חביבותא גבן, אז ממילא ה' אלוקיו עמו האדם מתקרב לבוראו ומשתדל להישאר בכל עת קרוב.

נסמך לזה מה שסיפר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל שבילדותו הלך להשתתף בשוה"ט אצל אחד האדמורי"ם, ודחף עצמו עד שהגיע לעמוד בסמוך למקום ישיבת הרבי, כל זה היה עד שהרבי נכנס, כי אז נטלוהו הגבאים וכעלה נידף שילחוהו מחוץ לשולחן... ולפתע, נכנס ילד קט - מיד פינו לו מקום והושיבוהו בסמיכות לרבי, לנגד זה לא יכול היה להחריש ושאל את אחד המסובין מה נשתנית מילד זה, אמרו לו 'ילד זה נכדו של הרבי... אין זה אלא מפני ש'קרוב' הוא, כאן למדתי 'קרוב' מהו - שבידו לפרוץ את כל המחיצות ולעמוד למעלה למעלה,

כו. הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (ת"מ ד"ה פנחס ח) מבאר בעניין שכרו של פינחס מה שאמרו 'בדין הוא שיטול שכרו', שהנה ידוע ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וטעם הדבר הוא כי אם יקבל האדם שכרו בעולם הזה ויזכה לשפע ברכה והצלחה בכל ענייניו יתכן שיבוא עי"ז לידי חטא, ועל דרך שנאמר (דברים לב טו) 'וישמן ישורון ויבעט', אמנם המזכה את הרבים זוכה ליטול שכרו בדין בהאי עלמא, שהרי אמרו חז"ל (אבות ה יח) 'כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו', ואין שום סיבה וחשש שלא יקבל שכר המצוה כבר בעולם הזה. ועל כן 'פינחס שקידש שם שמים ברבים וזיכה רבים יוכל להינתן לו שכרו מיד ובטוח בו שאל יקלקל דרכיו'.

השני תעשה בין הערבים'. כתב בספר 'תורי זהב' להמגיד מואלויץ זי"ע 'שמעתי אומרים בדרך מוסר' בשם הרה"ק רבי יצחק מדראוויטש זי"ע, שבא הכתוב לרמוז כנגד דרך הבריות אשר אם אחד פגע בהם וציער אותם, שמחזיקים כעסם ותערומותיהם עד ערב יום הכיפורים ואז מתפייסים זה עם זה, אמנם לא זו דרכה של תורה, אלא צריך למחול בכל לילה בטרם יעלה על יצועו לכל מי שחטא כנגדו במשך היום, וכן צריך למחול בבוקר למי שפגע בו בלילה^י.

וזאת נרמז במקראי קודש אלו, וכך אמר הכתוב זה האשה אשר תקריבו לה' - שבוה תעשו נחת רוח להקב"ה, על ידי שכבשים בני שנה - הדברים ה'כבושים' בלבבכם כל השנה לא תעשו כן אלא שנים ליום, שבכל יום תמחלו ותעבירו על מידותיכם שנים ליום, וממשיך הכתוב לומר את הכבש אחד - מה שכבוש בלבבך תעשה ותתקן [כמו 'ועשתה את צפורניה' (דברים כא יב) שהוא לשון תיקון] בבוקר, שתיכף בבוקר תתקן ותסיר מקרבך את כל הכעס שבך, ואת הכבש השני תעשה ותתקן בין הערביים קודם השינה.

וזה לשון ה'חובת הלבבות' בדברים נשגבים במעלת המזכה את הרבים, 'וראוי לך אחי לדעת כי זכויות המאמין אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתקון נפשו לאלוקים ית', ואפילו היה קרוב למלאכים במדותם הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו, אינם כזכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומישר הרשעים אל עבודת הבורא שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים'.

כז. הרה"ק ה'ברכת אברהם' זי"ע היה רגיל לספר על הגאון רבי יום טוב ליפמן היילפרין שהיה אב"ד ק"ק קפולץ, שכאשר עלה על כס הרבנות התנה עם ראשי הקהל ב' תנאים. א. לבל יהינו לעשות דבר גדול כקטן בענייני העיר מבלי להתייעץ עמו תחילה וליטול רשות. ב. שהיות וחפץ הוא לעסוק בתורה בהתמדה ומבלי מפריע על כן שלא יבואו לדבר עמו אלא במוצאי שבת. והיה יושב ועוסק בתורה בבית המדרש כל ימות השבוע, ורק ביום שישי היה שב לביתו.

פעם אחת הלכה הרבנית אל השוק וראתה שם דג גדול ומשובח וחפצה לקנותו לכבוד שב"ק, והחלה לשאול את המוכר 'מה יקר' - כמה דמי הדג, ובאותם רגעים ממש הגיעה אשת הגביר וחמדה את הדג, והעלתה את המחיר, ונתן לה המוכר את הדג, טענה כנגדה הרבנית שהרי היא כבר נתנה עיניה במקח, השיבה לה 'הגבירה' בכינוי פוגע ומעליב לעיני כל ישראל... ותהום כל העיר על ביזוי כבוד התורה, ורצו ה'פרנסים' ללמד את אשת הגביר כגמולה ולהענישה כדת וכדין, אך ידיהם היו כבולות כי התחייבו שלא לעשות מעצמם מבלתי הסכמת הרב, ומאידך אי אפשר 'לגשת' אליו עד מוצאי שבת. אך ביקשו מהרבנית ש'תכין את השטח' ותעשה כחכמתה היאך 'לחמם' את הרב, עד שכאשר ידברו עמו במוצ"ש כבר יתרצה הרב להעמיד את כבוד הרבנות על תילה...

בליל שב"ק כשחזר הרב מבית הכנסת ורצה לקדש על הכוס ולהתחיל בסעודה ראה שהרבנית אינה יושבת בשולחן אלא מסיבה היא לעצמה בשולחן אחר, נבהל ושאל מה אירע, השיבה לו 'איני ראויה להיות רבנית ולהסב על שולחן הרב'... לא הבין דבר וחצי דבר עד שסיפרה לו כל קורות המעשה, וכיצד פגעו וזלזלו בה ברחוב העיר, והוסיפה לומר שראשי הקהל רצו להענישה ולקונסה אך ידיהם כבולות כי לא יכלו להתייעץ עם הרב... פייסה הרב בדברים עד שנתרצתה לישב בשולחן, וכבר עמד לקדש על הכוס. אך הרהר מעט ושאלה אימתי היה מעשה זה, השיבה הרבנית 'ביום שלישי', השתומם הרב וקרא בקול גדול דינסאג... דינסטאג... פון דינסטאג ביז היינט האסטו א טינה בלב אויף א אידישע טאכטער... [שלישי, שלישי, מיום שלישי ועד עכשיו הנך נוטרת טינה בלב על בת ישראל], מיד אמרה שהיא מוחלת, אך הרב לא קיבל דבריה באמרו שמוכרחים אנו לבקש הימנה מחילה על שכעסת עליה מיום שלישי ועד עכשיו... ואי אפשר לדחות את הדבר, ואכן מיד יצאו לדרך לעבר בית הגביר. כשהגיעו לשם הקישו על הדלת, שאלו בני הבית 'מי שם בחצר', ואמר הרב את שמו, והבינו כי בא לגעור בהם על הפגיעה ב'אשת חבר', ונבהלו מאוד כי חששו מהקפדתו, ונפלו על רגליהם בבכיות ובתחנונים שימחלו להם על הפגיעה ברבנית. אך הרב אמר כי אדרבה אנחנו באנו לבקש מחילה על אותה טינה כבושה שבלב מיום שלישי... לא עבר זמן הרבה ונתפייסו כל הצדדים ובקשו מחילה זו מזו, ורק אז חזר הרב לביתו לקדש על הכוס.

כשהיה ה'ברכת אברהם' מספר מעשה זה, היה מתלהב ביותר וזועק באש קודש דינסאג... דינסטאג... פון דינסטאג ביז היינט האסטו א טינה בלב אויף א אידישע טאכטער... עד שנזדעזעו כל השומעים ונחקק בקרבם עד כמה אסור להשאיר טינה שבלב, ואף במקום שהצדק עמו... (עיקרי המעשה נדפסו בהקדמת נכד רבי יו"ט ליפמן לספרו תוספת קדושה).

ידיו ורגליו כעין שעשה לירבעם, ועם כל זאת שהכח בידו להחזיר הכח הנשפע ההוא והיה לו לומר כיון שאתה חוטא נגדי תחטא בשלך לא בשלוי, לא מפני זה מנע טובו מן האדם אלא סבל עלבון והשפיע הכח והיטיב לאדם טובו וכו'. הרי זו מדה שצריך האדם להתנהג בה, רצוני (כלומר, כוונתי) הסבלנות, וכן היותו נעלב אפילו למדרגה זו (שאדם חטא כנגדו במה שקיבל ממנו), ועם כל זאת לא יאסוף מוֹבְתוֹ מן המקבל, עכ"ל ק"ט.

בלל הדברים, עלינו לשנוא את המחלוקת ולדרוך אחר השלום, ובפרט בימים אלו, כראייתא בגמרא (יומא ט:): בית שני מפני מה חרב מפני שהייתה בו שנאת חנם. על כן החי יתן אל לבו בימים האלו לקבל על עצמו להוסיף מהיום והלאה באהבת חנם לא, להיטיב

וכבר נודע מה שכתב בספר הק' 'תומר דבורה'^{כח} (פ"א) שעלינו ללמוד מדרכיו של המקום ב"ה, שכשם שהוא 'מעביר על מידותיו' כביכול כן נעשה אף אנו, וז"ל ק, 'מי א-ל כמוך', מורה על היות הקב"ה מלך נעלב, סובל עלבון מה שלא יכילהו רעיון, הרי אין דבר נסתר מהשגחתו בלי ספק, ועוד אין רגע שלא יהיה האדם ניוון ומתקיים מבח עליון השופע עליו, והרי תמצא שמעולם לא חטא אדם נגדו שלא יהיה הוא באותו הרגע ממש שופע שפע קיומו ותנועת אבריו, עם היות שהאדם חוטא בכח ההוא, לא מנעו ממנו כלל אלא סובל הקב"ה עלבון כזה להיות משפיע בו כח תנועות אבריו והוא מוציא אותו כח באותו רגע בחטא ועון ומכעים והקב"ה סובל. ולא תאמר שאינו יכול למנוע ממנו הטוב ההוא ח"ו שהרי בכוחו ברגע כמימרא לייבש

כח. מובא משמיה דהרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע (הראשון) שאמר שכל מדרגותיו והשגותיו קנה רק על ידי שלמד והתייגע בכל יום בדבריו הקדושים והנוראים של הספר הקדוש תומר דבורה, ומשם נעשה רבי.

כיוצא בזה מובא בשם הרה"ק הסבא מקעלם זי"ע ש'תומר דבורה' הוא השולחן ערוך של המידות טובות שינהג בהם האדם (הובא בתחילת תומר דבורה שנדפס בתשכ"ה, בסוף מאמר 'ארון התורה').

ואילו השל"ה הק' כתב (בהסכמתו להדפסה הראשונה ביום א' י' סיון שנת שפ"א) וכל מי שרגיל בספר הזה ואומר אותו בכל שבוע או בכל חודש מובטח לו שהוא בן עוה"ב, ואשרי לו וטוב לו.

העיד הרה"ק ה'דברי יואל' מסאטמאר זי"ע משמו של הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנו זי"ע שהלימוד בזה הספר הוא סגולה בדוקה לרפאות את המחלה הידועה ל"ע, וכן ידוע גם על הרה"ק ה'ישמח ישראל' זי"ע שהיה מורה לחולים במחלה הנוראה ללמוד ולהגות בספר קדוש זה.

כט. ובהאי עניינא, נציגה מה שביאר הרה"ק 'החזקה מלובלין' זי"ע (זאת זכרון עמו' ח' בדפ"ו, ד"ה בפ' צו) בכתוב 'כבשים בני שנה תמימים שניים ליום עולה תמיד', שכבשים מלשון כובש כעסו - שיהיו מעבירים על מידותיהם, ומכיוון ש'המעביר על מידותיו מעבירין ממנו כל פשעיו' (ר"ה יז), על כן בני שנה - שייחשב נקי מחטא כבן שנה (כמו שאמרו על שאל המלך 'בן שנה' במלכו (ש"א יג א) שלא טעם טעם חטא, יומא כב.), שנים ליום - ב' פעמים ביום בבואו לביתו שחרית וערבית, יקבל ע"ע שלא להקפיד כלל, כי בניהכנס אינו שכיח שיכעס - כי נוח הוא לחבריו וידידיו יותר מאשר לב"ב, וכן בשוק לא יקפיד, כ"א בביתו שכית. ויהיה בזה תמימים כי כך יזכה שלא יבוא לידי גאווה שהיא מום, ועי"ז יהיה עולה תמיד, שתמיד יעלה מעלה מעלה ולא יהיה יורד, כי ע"י כעס מסתלקת הנשמה חלילה. ל. וכך מבאר הרה"ק ה'דברי בינה' מביאלא זי"ע הא דכתיב בריש פרשתן (כה יז) 'צרור את המדינים', כי 'מדינים' הוא מלשון מחלוקת ומדנים, וכאן נצטוונו לשנוא את המחלוקת... (עיי"ש מה שפירש בזה).

הוסיף הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע, שהנה ידוע מה שאמרו חז"ל (יומא ט:): שבית ראשון נחרב על שעברו על ע"ז ג"ע ושפיכות דמים, ואילו בית שני נחרב על שנאת חנם, כי קשה היא המחלוקת יותר מאותם ג' חמורות, וזהו שאמר הכתוב צרור את המדינים - אלו בעלי מדנים שמרבים מחלוקת בעולם, והיינו משום שצוררים - נתעבים הם לכם יותר מעל דבר פעור דהיינו חטא ע"ז, ועל דבר כזבי שהוא ג"ע, וכן כתיב בתריה ויהי אחרי המגפה הרומז לשפיכות דמים... לא. סיפר הרה"ק רמ"ש מבאיאן זי"ע לאחד מבני כ"ק אאדמו"ר מוויז'ניץ מאנסי זי"ע שפעם הגיע הרה"ק ה'אהבת ישראל' זי"ע לשבות באחת הערים, ושם כיבד את אחד הפשוטים שבעם, ולא הבינו הקהל מדוע מכבד אותו הרבי כל כך, העז אחד ושאלו, ילמדנו רבינו מה ראה בו הרבי לכבד אותו ב'יותרת הכבוד' שלא לפי כבודו... ענה הרה"ק, הנה, ביהמ"ק נחרב עבור 'שנאת חנם', ותיקונו לאהוב את הבריות 'חנם' כפשוטו, כלומר לכבד איש יהודי בחנם, ללא כל סיבה, ודייקא בו הנני מוצא את ה'תיקון' הלז... (מפי כ"ק האדמו"ר מטשערנאביל שליט"א).

הרהורי עבירה של לילה, ותמיד של בין הערביים היה מכפר על הרהורי עבירה שהיו במשך היום, ומסתמא הרהורי עבירה שבלילה הם בדברים שבין אדם למקום, ואילו הרהורי עבירה של יום הם בעניינים שבין אדם לחברו (וכפי מנהגו של עולם שביום נמצא הוא בין הבריות, ואילו בלילה שרוי בביתו לבדו), ואמר הכתוב שיעשו את התמיד של בין הערביים כמנחת הבוקר וכנסכו, 'לרמו שכפרה זו שאתה צריך בשביל חטא נגד הבריות תעשה כמו כפרה זו שבין אדם למקום' לג.

ותגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב, אור חדש על ציון תאיר ולה' הישועה על עמך ברכתך סלה.

לכל איש לב - אף אם הלה לא גמלו טוב אלא רע. והעיקר שלא יראה רק את עצמו, אלא יבין בלבו ויראה בעיניו שיש עוד בריות בעולם זולתו... והזמן גרמא לערוך כל איש בנפשו 'בדק הבית' - לתקן מידותיו לטוב לו ולסובביו כל הימים.

וכה כתב הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (תו"מ ד"ה את הכבש) על האמור בפרשתן (כח ג-ד) 'זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד, את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים, כמנחת הבקר וכנסכו תעשה' וגו', שהנה אמרו חז"ל שתמיד של שחר היה מכפר על

לב. כתיב בפרשתן (כח ב) 'את קרבני לחמי לאשי', רמז בה הרה"ק ר' פינחס מקאריץ זי"ע (ליקוטי אמרי פינחס, בין המצרים) שאפשר ליתן קרבן להקב"ה (גם כהיום הזה) על ידי שיתן לחם ל'אשי' היינו לאנשיו של הקב"ה, שיתן מלחמו לבני ישראל הצריכים לכך (וכ"פ הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע והרה"ק המגיד מטריסק זי"ע).

מסופר על הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע שבעת שעסק בבניית בית מדרשו נסע מעיר לעיר להתרים את העם שבשדות, שיסייעו בעדו להשלים את מלאכת הבנין, והנה נזדמן בפרשת 'פינחס' לעיר 'קריניק' בה התגורר נגיד מאנשיו, וביקש ממנו הרה"ק סכום כסף גדול עבור בנין בית המדרש. כאשר נכח הרבי לראות כי הנגיד מתקשה להוציא מכיסו סכום כה גדול ברגע אחד, פתח ואמר לו 'פינחס' - פן חס על הכסף, 'בן' - עליך להבין ולהשכיל, ש'א-ל עזר' - השי"ת עזר ועוזר, עוד יהיה לך הרבה יותר בזכות מתן הצדקה (בית דלי).

לג. אחד מחמישה דברים שאירעו את אבותינו בי"ז בתמוז 'נשתברו הלוחות', ורמז יש בזה כי 'שני לוחות' היו מחולקים א' לענייני בין אדם למקום כ'אנכי' ו'לא יהיה לך', והב' לבין אדם לחברו כ'לא תרצח' ו'לא תגנוב'. וזהו 'נשתברו הלוחות', שחילקו ביניהם, וקיימו רק את חלק התורה שבין אדם למקום, ואילו בבין אדם לחברו זלזלו לגמרי...

רמז לדבר מצינו בדברי המדרש (ויק"ר כ יב) א"ר יודן, מפני מה נסמכה מיתת אהרן לשבירת לוחות (דברים פרק י), אלא מלמד שהיה קשה לפני הקב"ה מיתתו של אהרן כשבירת לוחות, והיינו כי אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, ומשמט אהרן - ופסקו להיזהר בחלק 'בין אדם לחברו', זהו שבירת הלוחות האמור כאן, שעזבו את אחד מהלוחות העוסק רק ב'בין אדם לחברו'...

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: קדושת בית הכנסת

פרשת פנחס

בס"ד | גיליון מס' 388

איזו שתיקה מחוללת מהפיכות מרעישות עולם!?

צום הרביעי יהיה לשון ולשמחה!

הנה כי כן הימים האלה חלפו עברו, ברוך ה', ועתה אנו נכנסים לבתי הכנסת כמעשה שגרה. האם זה אומר שעלינו להתרגל לבית הכנסת כמקום סתמי חלילה? האם רק בשל הזכות להיכנס לבתי הכנסת ככל שנרצה, לא נחוש את הזכות העצומה ואת קדושת המקום? חלילה לנו! הבה נרגיש את הזכות הכבירה שבעצם הכניסה לבתי הכנסת, הבה נתחבר לקדושה היתירה השוררת בחללם, הבה ננצל את יקרת מעלתם של בתי הכנסת היטב!

עתה - בעת בה הגענו לבית המקדש צורב ביתר שאת, בתקופה שאנו מציינים את האבל והכאב על אובדנו, עתה הזמן להעריך את הזכות להיכנס לבית הכנסת, לחוש את רוממות ההוד הנושבת בהיכלו. וככל שהתחושות הללו יפעמו בליבנו, כך נזכה לשמור על קדושת בית הכנסת כהלכה, להימנע משיחת חולין, להרגיש את כנפי השכינה החופפות על בית הכנסת.

אחים יקרים, הבה נזכור כי בית הכנסת הוא בית ה', בית המקדש של ימינו. הבה נכבד אותו כראוי, הבה נימנע מהתהגות שאינה ראויה, הבה נשמור עליו ביתר שאת, הבה ננצל את השהות בו לטובת תורה ותפילה והתחברות עם בורא עולם. וככל שנשמור כראוי על קדושת בית הכנסת ונעריך את ה'משכן לשכינה' שיש בימינו - כך נזכה במהרה בימינו לשמוע את קול פעמי משיח צדקנו ולחזות בבניין בית קדשנו ותפארתנו, אמן!

העסקה שחוללה סערה בארה"ב

היה זה בחורף תשס"ה. אל הבית המפורסם ברחוב רש"ב"ם בבני ברק, מעונו של הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, הגיע יהודי מארצות הברית אשר ביקש להתברך בקודש פנימה. הוא שוחח אודות ענייני האישיים, ולקראת סיום הביקור ביקש מרבי חיים להעתיק על חברו לספסל בית הכנסת אשר לא מזמן חלה, והוא מבקש בזאת להזכירו לרפואה שלימה.

רבי חיים שמע את הדברים, והגיב מיד בשאלה: 'אמור לי, האם מדברים בבית הכנסת בו אתם מתפללים?' - שאל, והאורח הסביר במבוכת מה שבעבר היו מדברים ממש הרבה, אבל לאחרונה יש קצת התחזקות בעניין, ומדברים קצת פחות...

דעתו של רבי חיים לא היתה נוחה מהתשובה המתחמקת הזו, והדבר ניכר היטב בפניו. 'זה לא מספיק להתחזק

קצת... הדיבורים חייבים להיפסק לחלוטין, לחלוטין!' - פסק את פסקו, בעודו מבקש מבנו להגיש לו ספר 'משנה ברורה'. רבי חיים פתח את הספר והחווה באצבעו לדברי השולחן ערוך בסימן קכ"ד: 'לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליח ציבור חוזר התפילה, ואם שח - גדול עוונו מנשוא!'

האורח הנוכח, ניסה 'להגן' על בני הקהילה קמעא, והשיב שדברי בעל השולחן ערוך עוסקים רק בעת חזרת הש"ץ. אולם גם הפעם, ה'תירוץ' הזה לא הספיק לרבי חיים, שהפנה את אצבעו לדברי המשנה ברורה' על אתר, הפוסק שאסור לשוחח בכל שעת

אם חלילה לא נשמע קול מבשר עד יום ראשון הבעל"ט, נתכנס לצום כואב ומייסר, כי הנה חלפה לה עוד שנה וטרם זכינו להיגאל. ביום השבת הנוכחי יחול שבעה עשר בתמוז, ואף כי הצום נדחה ליום ראשון - הרי שכולנו כבר חשים ומרגישים את מועקת הלב והגעגוע העצום לחזות שוב בבניין בית קדשנו ותפארתנו.

לאורך כל ימות השנה, התפילה הנפוצה ביותר של העם היהודי היא - לראות בבניין בית המקדש, להיגאל בגאולה השלימה. זה כמעט 2,000 שנה מאז גלינו מארצנו ונחרב היכלנו, וכל לב יהודי כוסף ומבקש, מתגעגע והומה, לשוב לביתו של אבא שבשמים, להתכנס שוב בבית המקדש לעבודת הקודש, ולהרגיש בשנית ילדים רצויים ואהובים בחיקו של אבא.

למרבה הצער, טרם זכינו לכך. יום ועוד יום, שנה ועוד שנה, ועודנו מצפים ומייחלים לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. ומתוך הגעגוע הצורב והכיסופים ההומים, עולה שאלה מעומק הלב: האם גם כיום נוכל להרגיש - ולו במשהו - את בית המקדש? האם אנו יכולים לחוות - גם היום בעומק הגלות - את קדושת בית ה', את השפעתו הברוכה, את התחושה העילאית ששררה בו? האם בידינו 'לחיות' כיום את קדושת בית המקדש, וגם לקרב את בניינו במהרה!?

מסתבר שכן, ומתברר שזה בידינו ממש: בעל ה'ספורנו' בפירושו לתורה, על הפסוק 'ומקדשי תיראו', חושף שציווי זה לא נאמר רק על בית המקדש, אלא הוא תקף ביתר שאת ועוז גם בבתי מקדש מעט של ימינו, בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות. כך כן, אותם בתי כנסת נפוצים לרוב, שניצבים בכל פינה ובכל קרן רחוב - אלו בתי מקדש של ממש שגם עליהם חלה החובה של 'ומקדשי תיראו', כי הם בית המקדש של ימינו אנו!

מטלטל כל לב: הרי כולנו נכנסים לבתי הכנסת כמה פעמים ביום, ולמרבה הצער - פעולה זו אינה מרגשת יותר מדי. אולם האמת היא - שכל כניסה לבית הכנסת בימינו היא כניסה לבית המקדש, כל רגע שהות בבית הכנסת הוא כמו שהות בבית המקדש, ובבתי הכנסת שלנו ניתן לפעול את מה שפעלו בזמנו בבית המקדש, ממש כך!

בית הכנסת - מעבר להיותו מקום תפילה, ובוודאי שיותר מהיותו מקום התכנסות חברי הקהילה, הוא הוא המקום בו השכינה שורה בזמננו, זה הבית של אבא שבשמים! שם הקדוש ברוך הוא נמצא, מצפה שנבוא להתפלל אליו, מייחל שנתרפק עליו. כשאנו נכנסים לבית הכנסת - עלינו להרגיש כי הנה ניצבים ועומדים אנו בשערי המקדש, ועלינו לטלטל את ליבנו בכדי לחוש את גודל הרגע והשעה, את עוצמת החוויה שבהתנסות בביתו של אבא!

לכולנו זכורים הימים ההם, בהם בתי הכנסת ובתי המדרש ננעלו על מסגר וברית, עקב מגיפה עולמית. אם ננסה לשחזר את הימים העצובים ההם, לבטח נזכר כי חשנו כאב עצום לנוכח התחושה שאין לנו את המקום בו השכינה שרויה, משמים מונעים מאיתנו להתקרב לבורא עולם באמצעות ביקור בהיכלו.

הכלי לטיפוח הילדים...

היה זה באחד מביקוריו של מגיד המישרים הרה"ג רבי מאיר מיכאל גרינוולד שליט"א בארצות הברית. הוא נקלע לקהילה חסידיית נכבדה שבין חבריה נמנו כמה אחים שכולם אברכים תלמידי חכמים ויראי שמים, בעלי חן יהודי אצילי ונודעים בשמם הטוב. לתומו סבר כי אביהם הוא אחד מרבני הקהילה, אולם הופתע לגלות כי הוא נראה אדם די רחוק מכל רגש רוחני, אמנם הוא שומר תורה ומצוות אבל לא הרבה מעבר...

לפיכך, גברה בו התמיהה כיצד אותו אדם זכה למשפחה כה ייחודית, לחבורת בני עובדי ה' ברמה רוחנית גבוהה כל כך. את שאלתו זו שטח בפני האב, וזה סיפר לו דברים כהווייתם:

'לפני כמה שנים היתה התעוררות לחתום על קבלה שלא לדבר בבית הכנסת בשעת התפילה, וגם אני מיהרתי לחתום. בעקבות זאת הרהרתי אודות קדושת בית הכנסת, והחלטתי שמדי יום ביומו בבואי לבית הכנסת, אבדוק אם המקום נקי כראוי לבית ה', ואם אמצא לכלוך כלשהו - אמהר לנקות, תוך כדי תפילה לבורא עולם שכפי שאני שומר על ביתו נקי ומטופח, כך הוא יטפח את בני ביתי וידאג שהם יהיו נקיים וזכים לעבודתו. וכנראה שזה עובד!'

מדהים! הרי כל כך יהודים מתאמצים למען חינוך בניהם, למען נחת מילדיהם. קדושת בית הכנסת, העמידה על אי דיבור בשעת התפילה - אלו כוחות עצומים לטהר את נפש ילדינו, להבטיח לנו רוב נחת דקדושה. הבה נאמץ את קדושת בית הכנסת ככל ליבנו ונפשנו, ונזכה לרוב נחת מצאצאינו!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקי חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

התפילה, ואת הדברים המבהילים שכתב בעל המשנה ברורה' בסמוך: 'אוי לאנשים שמישיחם בשעת התפילה כי כמה בתי כנסיות נחרבו בשביל עוון זה!'

האורח מחו"ל עומד לצד רבי חיים, מופתע קמעא משיחת המוסר שרבי חיים מבקש להעביר דרכו אל בני הקהילה, אודות החובה להימנע מכל שיחה בבית הכנסת בכל שעת התפילה. ואז מוסיף רבי חיים ואומר:

'וכי מה דעתך, שכוונת הדברים שקירות בית הכנסת נחרבים? לא ולא, הכוונה היא שאנשי בית הכנסת נחרבים חלילה, שבעקבות אי השמירה על קדושת בית הכנסת ואי מניעת שיחות החולין בו - חיייהם של אנשי בית הכנסת נהרסים, והם סובלים נוראות איש איש וצרותיו! צא ואמור לחברך לקבל על עצמם לא לדבר בבית הכנסת לאורך כל שעת התפילה, ובזכות זאת יזכה חברכם - חבר בית הכנסת - לרפואה שלימה!'

האורח עמד נדהם. הוא חשב שהוא רק יזכיר את שם חברו לברכת רפואה שלימה, והנה - רבי חיים מורה לו להעביר הוראה לכל בני בית הכנסת! - והוא מעולם לא ראה את עצמו בעמדת מוכיח בשער... הוא מיהר לשאול אם יוכל לומר להם שרבי חיים קניבסקי ביקש ממנו להורות זאת בשליחותו, בעוד רבי חיים תמה למה הוא נזקק לשליחות בשמו שעה שהדברים כתובים במשנה ברורה' שחור על גבי לבן...

אולם, כשהאורח הסביר שאין ספק שהוראה שרבי חיים קניבסקי ביקש להעביר לקהל בשמו תתקבל יותר על לב המתפללים, נענה רבי חיים ואמר: 'אם כן, תאמר למתפללים בשמי שישמרו על קדושת בית הכנסת וימנעו משיחה בעת התפילה, ובזכות זאת תהא לחבר בית הכנסת רפואה שלימה. ואני אתפלל לא רק עליו, אלא על כל מתפללי בית הכנסת, שבזכות השמירה על קדושת בית הכנסת יזכו לברכה והצלחה!'

לנוכח הדברים הנחרצים, חש האורח תחושת שליחות מפעמת בקרבו. הנה כי כן, גדול הדור הפקיד בידי מוסר, ואף הבטיח להעביר עבור החבר החולה ועבור כלל מתפללי בית הכנסת. אלא שהזמן עשה את שלו, והמבוכה להורות מוסר לבני הקהילה - דחתה את ביצוע המשימה עוד ועוד. עד לערב אחד - - -

נקישה בבלת ביתו, ומאחוריה ניצב לא אחר מחברו החולה. 'מממ... מה אתה עושה פה?' - שאל האיש, 'הרי לא הרגשת טוב, כמה התפללנו עבורך. אתה כבר יוצא מהבית? איך אתה מרגיש?' - והחבר, שהתרגש מקבלת הפנים החמה, סיפר כי לאחרונה חל שיפור ניכר במצבו, והנה כי כן - הוא מרגיש יותר טוב, וכבר יוצא מביתו מעת לעת...

הבראתו המפתיעה של החבר, שימשה עבור האיש כמכת קורסו. 'רבי חיים עשה את שלו בעסקה!' - נזף בעצמו, 'אתה - טרם עשית את שלך. אל תדחה זאת יותר, קום ועשה מעשה!' - הרהר, ועוד באותו היום כתב לכל חברי בית הכנסת מכתב בו תיאר את מה שאירוע במעונו של רבי חיים, וביקש מהם להתחזק בקדושת בית הכנסת שכן עיניהם הרואות כי ברכתו של רבי חיים עובדת, וכדאי להם להשלים את חלקם בעסקה!

מכתבו של האיש פורסם באותם ימים ברחבי ארצות הברית, וגרם לסערה של ממש. דבריו של רבי חיים, כי החורבן האמור על בתי הכנסת שאין נזהרים במניעת השיחה בהם בעת התפילה - עוסק בחורבן אישי הבא על אנשי בית הכנסת, עוררו הד ציבורי עצום. המכתב הובא בספר 'שמחת מרדכי', ומתוכו ציטטנו את הסיפור במלואו כדי למדונו:

אחים יקרים, מי יודע כמה צרות וייסורים היו נחסכים מאיתנו, כמה כאב ועוגמת נפש היו נמנעים, אם היינו נזהרים כהלכה בקדושת בית הכנסת ונמנעים משיחת חולין בעת התפילה. בימים אלה, כשאנו שואפים ומתגעגעים לבית המקדש, הבה נרים על נס את בתי המקדש של ימינו, הבה נקבל על עצמנו להיזהר ולשמור ביתר שאת על קדושת בית הכנסת, על שקט מוחלט בעת התפילה.

זו הדרך לחולל מהפך חיובי בחיינו, זו הדרך להרעיף עלינו שפע טובה וברכה. בבית המקדש זכה העם היהודי לברכת שמים, וכך גם בזמננו - נוכל לזכות באותה ברכה, בבתי הכנסת שלנו. הבה נקבל על עצמנו לשמור על קדושת בית הכנסת כראוי, להימנע משיחת חולין לאורך כל התפילה, ונזכה בברכה ה' למסתופפים בהיכלו!

קבלה אחת, ישועה כפולה!

היה זה לפני כשמונה שנים. אל 'לשכת הלכה למעשה' העוסקת בהגת סת"ם הגיע יהודי מרעננה, שזה עתה שב בתשובה שלימה וביקש להתחדש בתפילין חדשות ובמזוזות מהודרות. הוא קשר שיחה עם המגיה במקום - הר"ר יחיאל הלוי סגל הי"ו, שזיהה הזדמנות לקרב יהודי לבוראו ויצר עמו חברות שהלכה והעמיקה. לר' יחיאל נודע כי שמו של האיש הוא 'יוסף', וכי הוא בשנות השלושים לחייו, העושה עתה צעדים ראשונים בהתקרבות לאבא שבשמים.

הקשר הלך והתחזק, ור' יחיאל החל מכנה את ידידו בשם 'יוסף הצדיק', מתוך הערכה לכברת הדרך המשמעותית שעשה כדי לחזור לאבא שבשמים. ר' יחיאל גם ליווה את כניסתו לכלול אברכים ברעננה, אף שיוסף זה טרם זכה להינשא. יוסף החל עולה במעלות התורה והיראה, והפך לאחד ממצוייני הלומדים.

ביום חורפי אחד, סיפר יוסף לר' יחיאל כי היום חל יום הולדתו, והוא הגיע לגיל ארבעים! יוסף ציין את התאריך העגול בחדווה, אולם לא היה ניתן להסתיר את

מועקתו וכאב לבו לנוכח העובדה כי השנים חולפות עוברות, הוא כבר בן 40! - וטרם זכה להקים בית בישראל ולגדל דור ישרים מבורך. כאבו של 'יוסף הצדיק' נגע ללבו של ר' יחיאל, שהבטיח לו להעביר עבורו לבורא עולם כדי שיזכה ליום שמחת לבו.

כמה ימים אחר כך, ר' יחיאל - שנמנה על חסידי ויז'ניץ, נסע להתפלל באוהל אדמו"רי ויז'ניץ בבית העלמין בבני ברק. בסיום תפילתו הזכיר גם את 'יוסף יובל בן רחל', הוא 'יוסף הצדיק' האמור, שיזכה להקים בית בישראל. בצאתו מאוהל אדמו"רי ויז'ניץ פנה ר' יחיאל להתפלל על ציוניהם של החזון איש וה'סטייפלער' זצ"ל שבסמוך, ושם גילה את הגה"צ רבי יצחק קולדצקי שליט"א עומד ומתפלל.

הוא הבחין שהרב קולדצקי עומד לסיים את כל ספר התהלים, והמתין מעט במקום. כשהרב סיים את תפילתו בדבקות עילאית, פנה אליו ר' יחיאל וביקש כי יתפלל על 'יוסף יובל בן רחל', שיזכה כבר למצוא את זיווגו! הרב הסכים מיד, ואחר כך הוסיף:

'איעצך עצה טובה. תעלה להר הזיתים, לציונו של הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע. אותו צדיק נלחם כל ימיו כדי להזהיר על החובה שלא לדבר כלל בעת התפילה. בעת תפילתך שם - תקבל קבלה שאתה והבחור לא תדברו כלל בעת התפילה, וגם תלמדו הלכות מורא מקדש. הסגולה הזו עובדת!'

ר' יחיאל אמר שהבחור אינו מדבר בשעת התפילה, אולם הרב קולדצקי אמר בשם חמיו, הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, שעדיף שהדבר יעשה מתוך קבלה למשך שנה שלימה. 'ותאמין לי', הוסיף הרב קולדצקי, 'הנני מיוצאי ליטא ולא גדלתי אצל החסידים, ובכל זאת אני נוהג לפקוד את ציונו של הרבי מלעלוב ומקבל עליי ועל שולחי קבלה זו, וזה פשוט עובד!'

הדברים הנחרצים עשו את שלהם, ור' יחיאל מיהר לפעול. הוא פנה לראש מכון 'לשכת הגהה למעשה', הרב יוסף דסקל הי"ו, שהתנדב בשמחה להיות הנהג. הם ציפרו למסע חבר נוסף בשם הרב יצחק דוד הי"ו - שביקש לפעול ישועה עבור חברו בן 32 שטרם זכה בישועה. יחדיו הם יצאו אל הר הזיתים, כש לפני כן ר' יחיאל מוודא כי הבחור 'יוסף יובל בן רחל' מקבל על עצמו את הקבלה האמורה, להימנע משיחה בשעת התפילה, בכל מחיר!

ויהי בחצי הלילה, ליל שישי פרשת משפטים תשפ"ב, בהר הזיתים מתפללים בני החבורה ושופכים שיח, מקבלים על עצמם שתיקה יפה בשעת כל התפילות, ומזכירים איש איש את הבחור שלשמו הגיע. הם מקבלים על עצמם להימנע מכל שיחה בעת התפילה, הן בשם עצמם והן בשם הבחורים המצפים לישועת ה'...

בשבוע שאחר כך קרו שני דברים מפתיעים: הראשון, כבר בתחילת השבוע, סיפר 'יוסף הצדיק' לר' יחיאל כי לראשונה בחייו נתקל בנסיון עצום לדבר בשעת התפילה. מישהו פנה אליו, ולחץ אותו מאוד מאוד לדבר, אולם הוא התאזר בגבורה ושמר על קבלתו הטיב.

והשני - - -

כמה ימים אחר כך, בערב שבת פרשת תרומה, בשעת צהריים של יום ששי חורפי וקצר, בא הבחור 'יוסף יובל בן רחל' בברית האירוסין בשעה טובה ומוצלחת, עם נערה בת 34, תושבת עירו - רעננה. לא יאומן כי יוסף, הקבלה עבדה במהירות הבזק, הבחור בן הארבעים התארס עם נערה בת 34, שבוע בדיוק מהתפילה והקבלה הטובה!

ר' יחיאל הנרגש ממחר להתקשר לעמיתו לנסיעה - ר' יצחק דוד, ועודו מדבר - משיבו ר' יצחק דוד בהתרגשות: 'מדהים! הוא כבר השני שנושע מהתפילה שלנו. הראשון הוא חברי בן השלושים ושתיים שנסעתי להתפלל בעבורו, הוא כבר התארס אמשי!'

כשהתקשרו שניהם אל הגה"צ רבי יצחק קולדצקי שליט"א להודות על העצה והסגולה שהועילה, נענה ואמר: 'זה מעשים שבכל יום, רואים ישועות בעיניי. הקבלה 'שתיקה יפה בשעת התפילה' מחוללת ישועות דבר יום ביומו, אלפים ניסו ונושעו!' - אמר ברגש רב.

סיפור מפתיע זה, הטומן בחובו ישועה כפולה בקבלה אחת עוצמתית, הופיע בגיליון 'השגחה פרטית', ומלמדנו:

אחים יקרים, הרי לכולנו יש מעת לעת צרות וכאבי לב, עוגמות נפש וקשיים בחיים. חבל כל כך, כי השפעת הבורא הברוכה ניצבת לימינו, עוברת בשערי בית המקדש של ימינו, הוא בית הכנסת. הבה נקבל על עצמנו לשמור על בית הכנסת בקדושה הראויה, הבה נחיד את הקבלה שלא לדבר בעת התפילה, הבה נעשה הכל כדי לשמור על שתיקה מוחלטת בשעת התפילה!

וככל שנושמור על בית הכנסת בקדושתו, ככל שנושמור על התפילה כשעת איכות ייחודית בינינו לבין אבינו שבשמים, ככל שנימנע מכל שיחה או דיבור בעת התפילה - כך נזכה לראות בישועת ה' בקרוב, הן בעיניי האישיים - כל איש ואיש במה שהוא זקוק לו, והן בישועה הגדולה שכולנו מצפים לה, לראות את בית המקדש הגדול המפואר בתפארתו, במהרה בימינו אמנ!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת פינחס תשפ"ב

© כל הזכויות שמורות למו"ל, אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: agedank@gmail.com

לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום. (כה, יב)

עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס (סוטה כב, א)
מעשה שהיה בימי הרה"ק רבי פנחס בעל ההפלאה בפרנקפורט, הגיע איזה חזן חדש לעיר, ביום מן הימים נודע לו ששכר משכורתו של הרב יותר גבוה ממשכורתו שלו, בא בדרישה אל ראשי הקהל שיש ליתן לו שכרו כמו הרב, נענה אחד הגבאים למול חוצפתו, שעל כגון דא אפשר להמליך, "עושה מעשה "זמרי" (החזן שמזמר בקהל) ומבקש שכר כ"פנחס"..."

בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני (כו, טו)

בספר מאור ושמע כתב לבאר פסוק זה בדרך רמז למצוות הצדקה, 'בני גד' מרמז למצוות הצדקה כדאיתא בגמ' 'ג' ד' גמול דלים' ובא הפסוק לעורר על ג' נקודות בזהירות מצוות הצדקה, האחד, שיתננה בצנעה ובהסתר כדי שלא לבייש את העני, המעלה הב' ליתנה בפנים מאירות ובשמחה "ולא ירע לבבך וגו'", והג' עוד יש בחז"ל 'נתון תתן לו' שיתן ויחזור ויתן.

וג' דברים אלו רמוזים בפסוק זה כך, "בני גד" ר"ת ג'מול ד'לים, "לצפון משפחת הצפוני" היינו שיש ליתנה בהסתר ובצנעה לשון צפון, "לחגי משפחת החגי" לשון חג ומועד שיתנה בפנים שמחות, "לשוני משפחת השוני", שיתן וישנה שוב ושוב.

(מאור ושמע)

לפוח משפחת הפוני (כו, כג)

כתב בספר אור החיים הק': "ומצאתי לחסידי ישראל שכתבו (רבינו יונה, אבות) כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו במ בקודש, כי אין קדושה כקדושת התורה, ולזה אסור לדבר בו אפילו דברי חול, הגם שאין בהם דברים האסורים:

והוא מה שרמז במאמר לפוח, שהוא פה העמל בתורה, שבו שוכן חצי שמו יתברך, משפחת הפוני פירוש צריך לפנות מפיו כל חוץ מהגות תורה, ובוה נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות, שהם במיעוט שיחה, במיעוט שחוק, במיעוט תענוג, וכדומה להם שבענף המותרות:

ואומרו לישוב - ירמוז צריך להרבות בשיבה, ולא דרך עראי, גם צריך להתיישב בכל פרט ופרט מהתורה עד שיעמוד על עיקרו כמצטרך בעומק הלכה, כי הוא זה "עיקר התורה" ובוה נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם בישוב, ומתיישב לבו בתלמודו, שואל ומשיב, המכוין את שמועתו וכו', גם מה שמנו שם, שמיעת האוון, עריכת שפתים, בינת הלב וכו', וכדומה לזה שבענף הבנת השכליות:

ואומרו לשמרון משפחת השמרוני - ירמוז לתוספת השמירה, המתחייב עשות בן תורה יתר על ההמון, כאומרם ז"ל (יומא פו) היכי דמי חילול השם אמר רב כגון אנא אי שקילנא בשרא וכו' ולא יהיבנא דמי לאלתר, עד כאן: מזה יקיש כמה צריך להשתמר בן תורה בכל פרטי המצות, ואמרו ז"ל (חובת הלבבות שער ז') כי חסידים הראשונים היו שומרים חמשים שערי היתר לכל יכשלו בשער האיסור, והוא אומרו לשמרון משפחת השמרוני:

(אור החיים הק')

ותקרבה בנות צלפחד ... למשפחת מנשה בן יוסף (כו, א)

כתב רש"י, "למה נאמר, והלא כבר נאמר בן מנשה, אלא לומר לך יוסף חיבב את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי וכו' ובנותיו חבבו את הארץ שנאמר תנה לנו אחוזה"

לכאורה היינו מבינים ששבחו של אדם גדול יותר אם הוא משיג מעלה מכח עצמו, ולא בגלל שלמד מאבותיו, ואילו כאן משמע ששבחו של בנות צלפחד היה בכך שחיבבו את הארץ כיוסף זקנו, רואים מכאן שעל פי דעת תורה שבח גדול יותר הוא לאדם העושה מחמת שלומד מאבותיו מאשר מי שעושה מעצמו, כיון שהעושה מעצמו מסתפק בעצם עשיית המעשה,

במדרש [רבה כא, א] בדין הוא שיטול שכרו. ונ"ל הנה מיחס הקרא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, וכבר הרגיש רש"י וכתב שהיו קוראים לו בן פוטי זה שפטם אבי אמו עגלים לע"ז, לכן יחסו הקרא שהוא בן אהרן. ונ"ל הלא גם הם ידעו זה וגינאו אותו במשפחת אמו, ומה פועל התייחסו אחר אביו. וי"ל דהנה מדת בני אברהם שהם רחמנים, ומכ"ש בני אהרן רודפי שלום אוהבים את הבריות, ופנחס הראה כאן אכזריות גדול, שעשה מעשה ודקר איש ואשה יחד והמיתם. ולכן אמרו ראייתם בן פוטי זה וכו', שיען שהוא בן פוטי יש בו מדות אכזריות, כי מצד אביו היה לו להיות רחמן. ובאמת פנחס בוודאי אחז במדת בני אברהם וזקינאו אהרן, אוהב שלום ואוהב את הבריות וזה היה בטבעו, אבל עשה נגד טבעו והתחזק לעשות כזה לכבוד ה' ותורתו לקנאות קנאת ה' צבאות. וכיון שפנחס באמת בא מזרעו של אהרן שהיו רודפי שלום ואוהבים הבריות ביותר ומ"מ התחזק עצמו נגד טבעו לקנא קנאת ה' בדין ובראוי ששכר הרבה יטול. וזהו שאמר, פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, שהוא מורגל להיות רחמן ולא אכזרי, והוא השיב את חמתו, ומי שבטבעו הוא כעסן ורגזן אין חידוש אם פעם לכבוד ה' ינקום ג"כ ויכעוס על עוברי עבירה, אבל פנחס שאין זה בטבעו וקנא את קנאתי לכן אמור לו הנני נתן לו את בריתי שלום, ובדין הוא שיטול שכרו, כי היה מתאמץ ומתחזק לכבוד ה' כל כך לעשות דבר שטבעו מתנגדת, כנ"ל נכון.

(כתב סופר)

פנחס הוא אליהו (ילקוט שמעוני ריש פנחס)

יש לומר מלתא בטעמא שפנחס נעשה אליהו וזכה לחיי עוה"ז כל כך עד אשר דורות שנים עשר ראו עיניו דהנה אמרו בחגיגה (ה, א) "ומי איכא איניש דאזיל בלא זמני? [וכי יש אדם שמת קודם זמנו?] ומשני "אין [כן]. כי הא דרב ביבי בר אבבי הוי שכיח גבי מלאך המות א"ל לשלוחי זיל אייתי לי מרים מגדלא שער נשיא [מלאך המות אמר לשלוחו שיביא לו את נשמת מרים המקלעת שיער נשים] אזל אייתי לי מרים מגדלא דרדקי [הביא לו השליח את נשמת מרים המגדלת תינוקות] א"ל אנא מרים מגדלא שער נשיא אמרי לך א"ל אי הכי אהדרה [שאל השליח: האחזירנה?] א"ל הואיל ואייתיתיה תיהוי במנינא וכו' [אמר לו מלאך המוות, כיון שהבאת אותה כבר, שתישארא כאן] א"ל רב ביבי בר אבבי וכו' סוף סוף שני מאי עבדת להו [מה עושה אתה בשמים בשנים אלו של מי שאינו משלים שנותיו] אמר: אי איכא צורבא מרבנן המעביר על מדותיו מוסיפנא ליה. והנה לא מצינו מי שהיה אוחז במדה הזאת להיות מעביר על מדותיו יותר מפנחס, כי ידוע שהכניס את עצמו בסכנה עצומה בעצם הריגתו של זמרי שנתאספו כל שבט שמעון להרגו, וביותר, במה שהביא מבזין אותו ולא ענה דבר. ולכן, מן הדין שיקבל כל אותם שנים של אותם שמתו במגיפה (שהרי מתו קודם זמנם), ואף אם כל אחד מהעשרים וארבע אלף לא היה לו לחיות כי אם שנה אחת, כבר יש לו עשרים וארבע אלף שנות חיים.

(מהר"ם שיק)

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב)

במדרש רבה: "בדין שיטול שכרו".

יש להבין למה בדין הוא שיטול שכרו, והרי כלל הוא בחז"ל ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא? מתרין החתם סופר, שהטעם ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא הוא מפני ש"שכר מצוה מצוה", דהיינו שהצדיק שעובד ד' אינו מתאוה לשום שכר כלל רק מקוה מתי יזכה שתגיע שוב מצוה זו לידו, והנה כאן שהמצוה היתה שהרג בועל ארמית ודאי שלא בקש פנחס שיבא עוד מצוה כזו לידו שיבעל נשיא בישראל ארמית, א"כ בדין הוא שיטול שכרו דשכר מצוה מצוה לא שייך כאן.

(תורת משה לחת"ס)

שלא יהיה להם רועה, והלא באמת אינו כן. ואמר הה"צ רבי יחזקאל ז"ל משינאווא דהענין בזה הוא, דהנה זאת ידע משרע"ה היטב שהקב"ה ימנה מנהיג על ישראל, אבל ביקש שימנה הקב"ה מנהיג על ישראל שלא יכוין כלל לטובת עצמו, ולא יהיו ישראל כצאן אשר אין להם רועה פי' כמו הצאן אשר יש להם רועה אבל הרועה אין מכוין לרעות את הצאן רק לרעות את עצמו ולהנאתו ולטובתו ליהנות מחלבם ומגזית עורם ומבשרם ולזה כוון משרע"ה במתק שפתיו ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה ודפח"ח.

(דברי יחזקאל - החדש).

מאוצרות המגידים

צרו את המדינים והכיתם אותם כי צורים הם לכם (כז, יז)

כתוב במדרש תנחומא: מכאן אמרו חז"ל הבא להורגך השכם להורגו. ר' שמעון אומר מנין אתה אומר שכל המחטיא את חברו קשה מן ההורגו, שההורגו בעוה"ז יש לו חלק לעוה"ב, והמחטיא הורגו בעוה"ז ולעוה"ב. שתי אומות קידמו את ישראל בחרב ושתיים בעבירה, מצרים ואדומים בחרב וכו' ושתיים בעבירה מואבים ועמונים, על אלו שקדמו בחרב נאמר לא תתעב אדומי וגו' לא תתעב מצרי (דברים כג), אבל אלו שקדמו אותן בעבירה להחטיא את ישראל נאמר לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי וגו', ובעוה"ז לא יצאו ידיהם שנאמר צרו את המדינים וכו'.

ממשיך המדרש: אתה מוצא במי שבא עמהם במדת הרחמים לסוף בא לידי ביזיון, מלחמות, וצרות, ומיהו זה דוד, שנאמר "ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש" (שמואל ב, י) א"ל הקב"ה: אתה תעבור על דברי שאני כתבתי "לא תדרוש שלומם וטובתם" ואתה תעשה עמהם גמילות חסד "אל תהי צדיק הרבה" שלא יהא אדם מוותר על התורה וזה שולח לנחם בני עמו ולעשות עמו חסד וטובה. לבסוף בא לידי ביזיון ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את חצי זקנם וגו' ואח"כ לידי מלחמה עם ארם נהרים ועם מלכי צובה ועם מלכי מעכה ועם בני עמון ארבע אומות, וכתוב "וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ואחור" מי גרם לו? שבקש לעשות טובה עם מי שאמר הקב"ה לא תדרוש שלומם וטובתם, לכן כתיב צרו את המדינים.

ללמדנו: הסוטה מצוות התורה אפילו למטרה נעלית נוהל רק הפסדים! להלן מעשה נפלא המלמדנו בינה כי מקיום התורה אין מפסידים, ואדרבה הסוטה - מפסיד.

מסופר על הגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל בהיותו רב ברוסיה, התגורר בעירו יהודי שהיה מלשין לקג"ב על יהודי העירה. והיו היהודים סובלים ממנו צרות צרורות, יום אחד חלה אותו מלשין ומת. טרם מותו השאיר מכתב לחברא קדישא, ובו כתב, היות והוא מתחרט על מעשיו הרעים ומחפש כפרה על כל הצער שגרם, חפץ הוא שיקברוהו מחוץ לבית הקברות, ועוד שיקברוהו קבורת חמור בניול ובזיון - ועי"כ יכופר לו עוונותיו.

הלכו החברא קדישא לרבי משה שהיה רב העירה, ושאלוהו כיצד לנהוג, ענה להם, ע"פ הדין - אדם אינו בעל הבית על גופו, מחמת כן אינו יכול לצוות מה יעשו עם גופו לאחר מותו, ולכן תנהגו כפי שההלכה מחייבת ותקברוהו ככל יהודי שמת.

התפלאו ואמרו: הרי היהודי התחנן במכתבו שינהגו בו כן, על מנת שתהא לו כפרה על עוונותיו, ומדוע לא נרחם עליו וננהג עמו כן? השיב רבי משה: מתפקידנו לשמור ולקיים מה שאומרת ההלכה, ולא מה שהוא אומר, ומתפקידו כרב בישראל לדאוג שאכן ההלכה תבוצע כהלכתה, ולכן אנחנו מחוייבים לקבורו כדת וכדין, ולענין חטאיו ועוונותיו, בשמים כבר ידונו אותו על מעשיו הרעים. ואכן כדבריו עשו החברא קדישא.

חלפו מספר ימים והנה רואה שומר בית הקברות, שהגיעו מטעם השלטונות לבדוק את קברו של אותו מוסר מלשין, הם פתחו את הקבר ובדקוהו, לאחר שהייה קצרה חזרו וסגרוהו. לפליאת השומר על מעשיהם, השיבו שהם קבלו מכתב מאותו מלשין טרם מותו, שבו כתב - היות והוא ידע שאנשי עירו שונאים אותו שהוא נאמן לשלטון והלשין עליהם, ודאי יקברונו בבזיון, ולכן עליכם לבדוק אם אכן קברו אותי ככל בן ישראל או כקבורת חמור. וכדבריו עשינו אך נוכחנו בטעותו.

שומר בית הקברות בתמימותו בא לבית הכנסת וסיפר את הדברים הללו לפני הקהל הקדוש, וראו כולם את זכותו של רבי משה זצ"ל שדיקדק בהלכה ללא סטיות ולא התחשבות ברגשות ודעות אחרות, שעל ידו ניצלו כולם מעונש כבד.

(אוצרות התורה)

וחש כאילו כבר יצא ידי חובה, אך מי שלומד מאבותיו, אינו מסתפק במעשה עצמו, שכן חש הוא כמחוייב לעשותו, על כן הוא מוסיף בו חביבות יתירה והנאה מושלמת והרי זה מעשה מושלם יותר.

(רבי משה פיינשטיין - מובא בטל"א)

אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח וגו' (כז, ג)

שמעתי בשם הגאון הקדוש בעל מנחת חינוך זי"ע, כשנתמנה לאבד"ק טארניפאל, מיד בסמוך אחרי התמנותו בא אליו איש אחד מתושבי עירו וסיפר לו איך הוא לחם בעדו בעת הבחירה עד שזכה שהוציא הדבר לפועל שימנוהו לרב, יען היו הרבה שונאים ומתנגדים לדבר הזה וכיוצא, והגאון בעל מנחת חינוך זצ"ל השיב לו יישר כח, לאחזוקי טיבותיה בעד אהבתו כראוי, ואחרי זמן קצר בא האיש הזה לדון לפני עם אחד, ומיד הכירו ואמר לא אשב בדיןך ולא אזדקק אני לזה, יען שספרת לי כי היית לוחם בעדי שימנו אותי לאב"ד נגד המתנגדים לי בדבר הזה, והרי זה כשוחד דברים מעיקרא, (ואולי וכנראה היה זה כונת הבע"ד בתחלה לבא זמן מה מקודם לספר הגדולות והנפלאות אשר עשה בעד הבחירה כנ"ל)

ואמר הגאון הנ"ל כעת נתיישב לי הכתובים בפרשת פנחס שבאו בנות צלפחד אל משה רבינו ואמרו אליו (כז, ג) "אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח", ולכאורה קשה מה זה נפקא מינה אם היו בעדת קרח החולקים על משה או לא, הא כיון שמת מגיע לבני ירושה ומה נ"מ במעשי האיש הנפטר בחיים חיותו לענין ירושת בניו או בנותיו, אלא כיון שאמרו למשה רבינו הדברים האלו שאבינו לא היה מהחולקים ומנגדים עליך בעדת קרח שהיה להם מפלה, ע"כ החשיב זה משה רבינו לשוחד דברים, ולא נזדקק לדינם עוד, ע"כ נאמר שם ויקרב משה את משפטן לפני ה' עב"ד הגאון הנ"ל. ודפח"ח.

(דברי תורה - מונקאטש)

ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחות מנשה בן יוסף (כז, א)

רש"י הקדוש שואל מדוע הזכיר ביחוסן של בנות צלפחד: "למשפחות מנשה בן יוסף", והרי כבר נאמר כי צלפחד היה "בן מנשה", ויודעים אנו כי מנשה היה בן יוסף. מתרץ רש"י: "אלא לומר לך: יוסף חיבב את הארץ שנאמר "והעליתם את עצמותי", ובנותיו חיבבו את הארץ, שנאמר: "תנה לנו אחוזה".

ירשה נא לי לשאול שאלה: אני מבקש לקבל מגרש גדול בצפון תל אביב. מגרש ששוה מלינוי שקלים. שואלים אותי: מדוע אתה רוצה את המגרש הזה? ואני משיב: אני אוהב את ארץ ישראל, לכן אני רוצה מגרש. בודאי כולם יצחקו עלי, וכי בגלל ארץ ישראל אני רוצה את המגרש? אני רוצה מלינויים...

כיצד אפשר, אם כן, להוכיח כי בנות צלפחד חבבו את הארץ מבקשתן: "תנה לנו אחוזה". היכן כתוב כאן שהן מחבבות את הארץ, אולי הן רצו נחלה כדי שיהיה להן רכוש ממוני?

אומר לכם תירוץ, פלאי פלאים. הרי למנשה היו שני חלקים בירושל הארץ, חלק אחד בארץ ישראל וחלק נוסף בעבר הירדן, אולם בנות צלפחד בקשו דוקא לקבל את חלקן בארץ ישראל, מכאן שהן חבבו את הארץ.

תירוץ נוסף לשאלה הזו, אומר ה"אמרי אמת". היה זה כאשר אמו, הרעבעצין של ה'שפת אמת' נסעה להבראה, ועמה נסע בנה ה"אמרי אמת". בדרך היא שמעה אותו לומד פרשה זו עם רש"י, והיא שאלה אותו את מה ששאלנו: היכן יש ראייה מבקשתן לקבל נחלה, שהן מחבבות את הארץ.

השיב לה ה"אמרי אמת" תירוץ מתוק מדבש: מי היה צלפחד? לדעה אחת היה זה המקושש. מתי התרחשה פרשת המקושש? בשבת השניה לצאת בני ישראל מארץ מצרים, היינו בשנה הראשונה לאחר שיצאו ממצרים. ומתי בקשו בנות צלפחד לקבל נחלה? בשנת הארבעים לפני כניסת בני ישראל לארץ. מדוע שתקו בנות צלפחד כל השנים הללו? וכי לאביהן לא היה ירושה ממונית, אותה הן בקשו לרשת? אם, אכן, בנות צלפחד רוצות כסף, הן היו צריכות לבא למשה רבינו מיד לאחר מות אביהן, ולבקש לרשת את כספו.

העובדה שהן המתינו ארבעים שנה, מעידה שלא תאוות הממון היתה חפצן ולא לרשת את ממון אביהן הן בקשו, אלא רצונן היה לקבל נחלה בארץ ישראל, מכיון שהן חיבבו את הארץ.

(יחי ראובן)

ולא תהיה עדת ישראל כצאן אשר אין להם רועה (כז, יז)

לכאורה קשה א. תלה דבר גדול בדבר קטן, תלה ישראל ומנהיגם בצאן ורועה. ב. אומרו אשר אין להם רועה דמשמע דדבר הנהוג הוא אצל צאן

"הלכות קנאות" הן הלכות גדולות ועמוקות. נלמד.

"ויכפר על בני ישראל" שואל המדרש "וכי קרבן הקריב שנאמר כפרה! אלא ללמדך שכל השופך דמן של רשעים כאילו הקריב קרבן" ועליו נאמר "ישמע צדיק כי חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע".

"כי חזה נקם" - נקמה. כידוע הנקמה היא מהמידות המגוננות ביותר, אבל כאן לא פנחס קיים בעצמו "תחת אשר קנא לאלוקיו" וזכה ל"ויכפר על בני ישראל".

כידוע ליודעין: מהותה של ה"קנאות" אינה בידיים, ברגלים, קנאות אינה נערכת בזריקת אבנים, או בצעקות. קנאות הינה בלב: כאשר הלב מטהר ומתקדש ומקנה קנאת ה' בלבד, באותה שעה הוא יכול לקחת רומח בידו - ולהרוג את זימרי בן סלוא.

וכאן טמון הסוד. מדוע הקנאות של פנחס, מוגדרת כ"הלכה ואין מורין כן" מדוע "אין מורין כן"? והרי זו מצוה גדולה כל כך עד שהיא כפרה על בני ישראל שאל הרבי, והשיב:

כי במצות קנאות לא שייכת הוראה ופסק הלכה, הרי קנאות היא מצות הלבבות וכיון שאין אדם יודע מה בליבו של אדם, כיצד יכול הרב להורות לאחרים "צא והרוג", רק ה' חוקר לב ובוחר כליות הוא יודע עמקי הלב, כך, שההלכה במקרה לקנאים עצמם "קנאים פוגעים בו".

היינו מי שמידת האמת מתנוצצת בו, בלבבו וכליותיו, להיות מאוהבי ה' ושונא שקר ורע, עד כדי למסור את נפשו על כבוד שמים, הוא יכול ליטול רומח ולהרוג את בועל הארמית.

אבנים שזרקו על אחרים

שמעו נא. דברי מדרש עמוקים שנבארם פלאי פלאים. ונקדים.

בני אדם, בדרך כלל, מחפשים לבנות את עצמם - לעלות ולהתעלות, משקיעים מאמצים וגייעה - להתקדם בעבודת ה' לפי תכונותיהם. יש הזוכה ללמוד, או ללמד, ישנם בעלי חסד וגם אנשי עבודה, יראה, תפילה וכהנה - כל איש לפי חלקו שה' נתן לו.

אך לפעמים, אפשר למצוא אנשים מסוג אחר. ליבם חם לדברים שבקדושה, אלא שקשה להם עם עצמם, אינם מתקדמים בעבודת ה' האישית, הפרטית. ומאחר ועם עצמם קשה להם, כתחליף, החליטו להתמודד עם אחרים - לעמול על תיקונן של הזולת... הבנו? לדאוג לעבודת ה' של אחרים.

אותם יהודים, מגלים מהר מאד נפילות של יהודים, לומדים היטב את חטאיהם של אנשים אחרים, ומה עושים? מתחילים בפרסום מודעות מחאה (יש מעשר גולט, כספי צדקה...) וה'קנאות' מתחילה בכל עוז - לקנא לכבוד ה'! הם מפנים את יראת השמים שלהם לכתובת אחרת (לא כלפי עצמם אלא כלפי אחרים) זועקים, משמיצים את החוטאים, רומסים אותם. ובדרך כלל, גם עושים שטייגן במצוות המחאה, מחדשים הידורים והידורי הידורים במצוות הקנאות וקוראים - מי לה' אלי! קנא קנאתי לה'...

אתם יודעים, פעם שאלתי פלוני למה אתה מדבר על אלמוני בהשפלה כל כך ומדוע ביזית אותו ברבים, האם שאלת מורה הוראה? האם כל כך פשוט בעיניך כי מותר לרמוס את כבודו עד כדי כך בלי הוראת חכם? מה השיב לי?

"א' מצוה א'הם בגראבן" = וכי רק מותר, הרי מצוה לרומס ולקוברו אחת ולתמיד! הבנתם? מצוה לקבור את השני... גמרונו. הבנתי שאין על מה לדבר עימו - הוא עוסק במצוה (וגם, פטור ממצוות אחרות כדין עוסק במצוה הפטור מן המצוה).

שמעו. על הפסוק "הן כולכם קודחי אש מאזרי זיקות לכו באור אשכם ובזיקות ביערתם" המדרש מבאר במשל למה הדבר דומה, לאותם אנשים שגרמו לעצמם את הבעיה ומתלוננים על הקב"ה והנמשל הוא כך כלשון חז"ל: "לעתיד לבא הרשעים ינדונין לגיהנם והן מתרעמין על הקדוש ברוך הוא הרי שהיינו מצפין לישועתו של הקב"ה וכך יהיה עלינו, אומר להם הקב"ה בעולם שהייתם בו לא בעלי מחלוקת ולשון הרע וכל רעות הייתם? ולא בעלי מריבות וחמסים אתם הייתם? הדא הוא דכתיב (ישעיה נ) הן כולכם קודחי אש מאזרי זיקות לפיכך אתם הולכים באור אשכם ובזיקות בערתם, ושמא תאמרו מידי היתה זאת לכם? לא! אלא אתם עשיתם אתם לעצמכם לפיכך למעצבה תשכבון מידיכם היתה זאת לכם"

אפשר להבחין כי מוזכרים כאן רשעים שלהם עבירות של בין אדם לחברו, משמע כי המדובר בסוג בני אדם שבשאר חלקי התורה אינם רשעים, רשעותם מצוינת רק במחלוקת, לשון הרע, מריבות וחמסים. הם אינם מזלזלים חלילה בתורה, אינם קלי דעת לכל דבר שבקדושה, אדרבה בטוחים הם בצדקותם, כי הרי מתרעמים על הקב"ה מדוע לא הגיע להם שכר ככולם, הרי קיימו מצוות ופעלו נצורות, אך משום מה, עם הצדקות הגיעו רחמנא ליצלן עד לגיהנום, במקום לדפוק על שערי גן עדן דפקו על עברי פי שחת בגלל עבירות מסוימות בבין אדם לחברו. והדבר הוא פלא. בעלי ריב ומדון גדולים, ועם כל זאת לא נכשלים בחטאים אחרים - וכי אין להם יצר הרע לעבירות אחרות? במה עסקינן? התשובה, בדרך דרוש:

אלו האנשים, טועים בדרכם, בסך הכל טועים. ועל ידי טעות זו נאבדים מן העולם ה' ישמרו ויציל. תהיה ותועים! באיזו טעות? שהזכרה לעיל: הם זרקו אבנים על אחרים. קדחו אש מחלוקת רק כלפי אחרים, במקום על עצמם.

נסביר את דברי חז"ל. המלך אמר שכל אחד יכין לעצמו כסא, וכסא לעולם הבא לא בונים מעצים, כסא לעולם הבא - בונים מעצמיותו של האדם. המהדרין הללו - בלתקן את אחרים, הביאו אבנים, אלו אבנים שזרקו על אחרים, הם בטוחים כי אבנים אלו יהיו להם ככסא מהודר לעולם הבא. אך אינם יודעים כי הכסא אמור להיות מאבנים שאדם בנה את עצמו - לא מאבנים שזרקו על אחרים. ואז ה' מגלה להם את פנימיותם כי לא קנאה לכבוד ה' בערה בהם, אלא מחלוקת לשון הרע ומריבות בערה בקרבם "הן כולכם קודחי אש מזרי זיקות" שבו נא על אותם האבנים "לכו באור אשכם ובזיקות בערתם" קדחתם אש, חיפשתם מחלוקת מתחת לאדמה, שם תשכבו... בגיהנום. עמוק.

רבתי. היו קנאים שביום שעשו מעשי קנאות התענו מבוקר עד ערב, היו ששפכו ליבם בתפילה כי יכנסו ויצאו בשלום, רבי חיים לייב מסטוויסק היה קנאי גדול והרב לאפיאן אמר כי הוא צם תמיד ביום בו ערך קנאות.

"אין בין גן עדן של קנאים פוגעים בו, לגיהנום של שפיכות דמים אלא טפח בלבד!", היה אומר הרבי שלי באווננו, כי כל מה שחסר במחשבת קדש לה' מתמלא במקומו בלב - אכזריות של השני, חלילה.

לזכות לקנאות אמיתית היא מן העבודות הקשות שבמקדש. (לפעמים ישנו גדול המדריך את האדם: כאן מותר לך לפעול גם אם אינך נקי בעצמך, פעולה זו מחובתך לעשותה גם אם אינך פנחס, ואז אפשר להיכנס ולצאת בשלום).

וה' יושענו שלא ניפול בגיהנום של "קודחי אש". (להגיד)

וכי אפשר להתפשר?

מה לימד אותנו פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן.

אתם יודעים כי "פנחס זה אליהו". אליהו הנביא היה בתקופה קשה, בימים העכורים כאשר איזבל הרגה את נביאי ה' - "ואוותר אני לבדי" (מלכים א' פ"ט). תקופה קשה ואיומה עד כדי - שאליהו הנביא היה צריך להתחבא כדי שלא יהרגו אותו. [אחאב קרא לו לאלהיו הנביא - עוכר ישראל].

בסופו של דבר, הרעב הציק לאחאב והוא נכנע מעט, והסכים לדבר עם אליהו. ואז, לבקשת אליהו נאספו כל עם ישראל להר הכרמל. קרא אליהו ואמר להם: "עד מתי אתם פוסחים על שני הסעיפים - אם ה' הוא האלוקים לכו אחרי, ואם הבעל לכו לבעל", כלומר? אל תרמו את עצמכם לחיות בחצי חצי... אם רצונכם לבעד את הבעל תלכו, ואם רצונכם להיות עבדים לה' תפרדו לגמרי מן האלילים. לקפוץ גם כאן וגם כאן, זו דרך בלתי אפשרית.

האדם מטבעו מחפש פשרות. רצונו להיות גם יהודי וגם גוי, ללכת לבית הכנסת וגם לראות טלוויזיה.

האסון הכי גדול, כאשר מתחיל לחפש פשרות. ואתם כבני תורה, יודעים היטב מה התוצאות. אם מתחילים בפשרה קטנה מהר מאד מגיעים לפשרה גדולה...

שיכור שהחל עם פשרות

בנובהרדוק היה שיכור שדברו על ליבו להפסיק משתיה מרובה אך לא יכול היה להפסיק. החליטו לבקש ממנו "רק תבטיח לנו כי לא תשתה לבד, אלא עם עוד אחד". (הם ביקשו באופן כזה, כיון שחברותא לשתיה לא מזדמן כל פעם, כך, ימעט בשתיית היין). הסכים והבטיח.

נו, הוא ישב וחכה ולא ראה לפניו - חברותא לשתיה. התחיל לעשות פשרות ולהתקרב ליין "להוריד את הבקבוק מותר, רק לשתות אסור" חשב לעצמו. ואכן, הוריד את הבקבוק מהארון הניחו לידו.

"להכין שתי כוסות מותר בכדי שכאשר החברותא יבוא יהיה הכל מוכן", כך עשה. ישב קרוב ליין ולכוסות ותאוותו בערה בו.

"לשפוך לתוך הכוסות גם מותר, על זה הרי לא הבטחתי". התקרב עוד אל היין. פתאום נפל זבוב לתוך אחת הכוסות, "לחיים! לחיים! יש עוד אחד..." לא אמרו עוד "בן אדם", הבטחתי על "עוד אחד" - ויש כאן. והחל שותה במהירות "הרי אמרו שמותר בשנים..."

עד כדי כך האדם יכול עם שכל עקום לחפש עצות, להשיג דרכים והוא נופל ונחבל. וכשתדבר איתו הוא בטוח כי הוא בסדר. "האם אתה יכול להגיד לי מה לא בסדר?! לא מבין."

וכי זמרי בא סתם?! לא! היתה לו שיטה שלמה של פשרות, אי אפשר להיות קיצוני. ואת ה'א'י אפשר' הזה בא פנחס וסתר "בקנאו את קינאתי לכן הנני נתון לו את בריתי שלום ברית כהונת עולם" ונאמר "שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפייהו". ממי אפשר לדרוש חינוך? מזה שהוא כהן משרת לפני ה' מלאך "כי מלאך ה' צבקות הוא" כי מלאך אין לו פשרות.

שמאל שהוא ימין...

אחד בא ושאלני: "כיצד אני יכול לשמוע לרב גם כאשר אומר על שמאל שהוא ימין? למשל, כאשר אני יודע ששם צד מזרח והוא יגיד לי ששם זה מערב, וכי אפשר לקבל מימרא כזו, וכן על ימין שהוא שמאל!?"

אמרתיו לו: "אני רואה שאינך מבין את הפשט, לא כתוב אפילו שיאמר לך על מזרח שהוא מערב, אלא על ימין שהוא שמאל. תחשוב, כאשר אתה עומד מול אדם, השמאל שלך הוא הימין שלו... כלומר הבעיה שלך כי אינכם עומדים באותו צד בכלל, נכון שבצד שלך זה ימין, אבל מעבר השני של המתרס זה שמאל... עליך להבין כי אינך עומד טוב, אם היית עומד עמו, היית גם רואה כי הימין שלך הוא השמאל, נכון."

אדם הולך בהשקפות שלו וממילא מחשבותיו בצד ההפוך, הרב יודע זאת, ומורה לו הוראה הפוכה ועליו לקבלה, להפוך את עצמו שהשמאל שלו יהיה במקום הנכון. בקיצור, ראשית כל, תעמוד נכון..."

זה נושא שני שלימד אותנו אליהו - פנחס. כיצד נופלים. ואיך קורים אסונות לבני אדם? - כאשר הם מתחילים לפסוע לפי השכל הפרטי, ולא מקיימים את דברי התורה "ועשית ככל אשר יורוך אפילו יאמר לך - על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין".

"אמונת חכמים". דורשים מבן תורה שיהיה מסור לגמרי לתורה, מסור למחנכים, מסור למה שאומרים לו. בן תורה צריך להיות מסור למי שמחנכו ומנהיגו, ואת השכל שלו הוא צריך לבטל, "בטל רצונך מפני רצונו".

בדורות הקודמים ראינו מי הצליח, אלו שעזבו את שכלם הפרטי, כפי שחז"ל אומרים: "אדם ובהמה תושיע ה' - אלו בני אדם שערומים מדעת ומשימים את עצמם כבהמה לפני הקב"ה" - אני לא מבין כלום, אם התורה אומרת, "נעשה ונשמע" זה הסוד שמלאכי השרת משרתים בו. "מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו" היינו ללא חכמות וחשבונות. (כי לא הוא עושה את החשבונות, אלא הנגיעות שלו, התאוות שלו...) ובעשיית החשבונות יראה בסוף כי הוא אבוד, אך יהיה כבר מאוחר.

כל אחד יתחזק ויעשה את כל המאמצים, ונזכור הקב"ה מתחשב בקשיים "טוב אחד בצער ממאה שלא בצער". "אנו עמלים ומקבלים שכר", כלומר אנו מקבלים שכר גם בשביל העמל עצמו ולא רק בעקבות התוצאה. אכ"ר.

דורות הקודמים ראינו מי הצליח, אלו שעזבו את שכלם הפרטי, כפי שחז"ל אומרים: "אדם ובהמה תושיע ה' - אלו בני אדם שערומים מדעת ומשימים את עצמם כבהמה לפני הקב"ה" - אני לא מבין כלום, אם התורה אומרת, "נעשה ונשמע" זה הסוד שמלאכי השרת משרתים בו. "מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו" היינו ללא חכמות וחשבונות. (כי לא הוא עושה את החשבונות, אלא הנגיעות שלו, התאוות שלו...) ובעשיית החשבונות יראה בסוף כי הוא אבוד, אך יהיה כבר מאוחר.

כל אחד יתחזק ויעשה את כל המאמצים, ונזכור הקב"ה מתחשב בקשיים "טוב אחד בצער ממאה שלא בצער". "אנו עמלים ומקבלים שכר", כלומר אנו מקבלים שכר גם בשביל העמל עצמו ולא רק בעקבות התוצאה. אכ"ר.

(להגיד)

ולא תהיה עדת ה' כרועה אשר אין להם רעה (כו טז-יז) שמעתי מרבי שלום זצ"ל שהקשה: מדוע משה אומר "כצאן אשר אין להם רועה" ולא אומר ביתר פשטות "כצאן בלי רועה"? רבי שלום אומר על כך הסבר נפלא: יש רועים ויש רועים...

יש רועים שכל מטרתם וכוונתם היא כדי שתהיה להם פרנסה. הם רועים את הצאן כדי שיהיה להם כסף. לעומתם, יש כאלה שרועים את צאנם, ואמנם הם לא עושים זאת למען כסף, אלא למטרה אחרת - כדי שיהיה להם בשר לאכול. הם מגדלים צאן כדי שבבוא היום ישחטו אותו ויאכלו מבשרו.

המשותף לכל אלו, שהם רועים "בשביל עצמם", בשביל האינטרס שלהם, ואין להם רועים "בשביל הצאן".

לעומת זאת, יש כאלו שאוהבים את הצאן. הם רועים "בשביל הצאן". כל מעינים נתון אך ורק כדי שלצאן יהיה נעים וטוב.

משה רבינו פונה להקב"ה ומבקש: כשם שיש כמה סוגים של רועים כך יש כמה סוגים של מנהיגים! אני מבקש, אומר משה, שהמנהיג שיתמנה על עם ישראל יהיה מנהיג שיידאג כל העת למען האינטרסים של העם, לרוחתו ולטובתו, כמו רועה צאן הרועה למען הצאן!

משמעות המילים: "כצאן אשר אין להם רועה", היא שהרועה דואג לצאן! הוא לא דואג לעצמו! וכך גם מבקש משה, שהמנהיג יהיה מנהיג שדואג לכלל ישראל ולא לאינטרסים של עצמו.

בכל הדורות זכה עם ישראל למנהיגים אמיתיים כאלה.

"ונודע ביהודה" היה שומע את צרותיהם של האנשים שהיו פוקדים את חדרו מידי יום ושופכים לפניו את מרירותם. אך לאחר שעזבו את החדר היה פורץ בבכי מר. ליבו לא עמד לו להכיל את סבלם של צאן מרעיתו. כך נראה מנהיג אמיתי.

"בית הלוי" היה באמצע שיעור בישיבת וולוז'ין, כשלתע נכנס לחדר יהודי לא מוכר. חזותו מוכיחה עליו שהוא מפשוטי העם, בור ועם הארץ. בידו החזיק את בנו הקטן. אמר היהודי: "כל הילדים שלי בורים ועמי ארצות, אינם יודעים קרוא וכתוב, חוץ מהילד הזה. הכנסתי אותו לחיידר. כעת אני רוצה שהרב"ה יבחן אותו ויראה אם הוא באמת יודע".

התלמידים נעצו את מבטם באורח הבלתי קרוא; זאת לא התנהגות! אי אפשר להיכנס בלי רשות לחדר השיעורים ולהפריע באמצע השיעור!...

אך ה"בית הלוי" ראה את הדברים אחרת. הוא קרא לאותו אדם ואמר לו בנחת: "בוא, תשב בבקשה". הוא הושיב את הילד על ידו, וליטף אותו בחום. "למדת חומש?"

- "כן".

- "איזה חומש למדת?"

שאלו רב העיר, הגאון בעל "בית הלוי" זצ"ל: "איך העזת לסטור לשוטר?"

הצטדק רבי דוד: "האמינו לי, שלא עשיתי זאת בכונה תחילה! אבל, הלא תבינו – עומדים אנו בהסברת דברי התוספות, באמצע התוית מהלכם, ולפתע נכנס איזה גוי, ותופס ילד, ומוציאו –

יבין מר, היה זה באמצע ההסבר, והוא הפריע. וכי העולם הפקר?!!... (והגדת)

בקנאו את קנאתי בתוכם (כה, יא)

להרב יעקב הלפרין ז"ל התערור דין תורה עם יהודי אחד שקנה מקומות ב"בית החיים" והתגלע ויכוח ביניהם בנוגע לתשלום.

השניים פנו ל"חזון איש" והרצו לפניו את טענותיהם.

"חזון איש" שמע את שני הצדדים, פנה ליהודי השני ואמר לו: "אתה חייב, אין כל צדק בטענותיך! בדרך כלל נוהג הדיין לעשות פשרה בין הצדדים. אך כאן אין מקום לפשרה! הדין עם ר' יעקב באופן ברור!"

והלה: תשמעו רבותי! תשמעו איזה בן אדם. למרות דבריו הברורים של 'חזון איש', הלה החל לצעוק: "מה פתאום! הצדק איתי! מדוע כבוד הרב'ה פוסק לרעתי?"

שב 'חזון איש' ואמר לו: "על פי דין תורה חייב אתה לשלם! אין כאן מקום לפקפוק!"

והלה בשלו: "לא! לא! אשלם! מה פתאום אשלם? הצדק איתי!"

באותו רגע נכנס לחדר, רבי אהרן לייב. באותה התקופה הוא התגורר בכפר סבא והגיע לחזון איש לביקור.

פנה אליו החזון איש ואמר לו: "הו, רבי אהרן לייב טוב מאוד שבאת עכשיו. יש כאן לפני דין תורה בין שני יהודים אלו. זה טוען כך וכך וזה טוען כנגדו... שמעתי את שני הצדדים ופסקתי באופן ברור ונחרץ שהיהודי השני חייב. דא עקא, היהודי לא שמע לדברי בפעם הראשונה וגם לא בפעם השנייה... עכשיו, איני יכול להגיד לו את הפסק בפעם השלישית, כי חושש אני שאם אומר לו פעם נוספת שהוא חייב – אומר זאת מתוך 'נגיעה'... אני מרגיש כי יש בי בתוך תוכי, איזשהו רצון לחייב אותו... הוא פגע בכבודי, התחצף אלי ופעמיים לא ציית לדברי. אני לא יכול להגיד לו..."

"רבי אהרן לייב – המשיך 'חזון איש' ואמר – אני מבקש ממך שתאמר לו אתה! תאמר לו את דין התורה שהוא חייב! אתה אינך נוגע בדברי..."

אי! אי! אי! "בקנאו את קנאתי!" כל נקמה צריכה שתהיה, כל כולה, "לשם שמים!" אסור שתהיה מעורבת בה 'נגיעה אישית'!

עולת תמיד

תנו רבנן ארבע צווחות צוחה עזרה ראשונה צאו מכאן בני עלי שטימאו היכל ה' ועוד צווחה צא מכאן יששכר איש כפר ברקאי שמכבד את עצמו ומחלל קדשי שמים דהוה כריץ ידיה בשיראי ועביד עבודה יהיה אסטניס ושם כפפות בעבודה, וזה איסור לעבוד ככה ...

שואלת הגמרא – מאי סלקא ביה ביששכר איש כפר ברקאי מה קרה לבסוף עם יששכר איש כפר ברקאי?

אומרת הגמרא – אמרי מלכא ומלכתא (רש"י – ממלכי בית חשמונאי) הווי יתבי המלך והמלכה ישבו יום אחד, לשתות כוס קפה ... יש להם דיון אסטרטגי בינלאומי: איזה דבר יותר טוב, לאכל גדי או לאכל כבש? **מלכא אמר גדיא יאי** המלך אמר לדעתי גדי יותר טוב **ומלכתא אמרה אימרא יאי** והמלכה אמרה: "לדעתי כבש יותר טוב". **אמרו מאן מוכח** מי יכריע בסוגיה הקשה? **כהן גדול דקא מסיק קרבנות כל יומא** - הכהן הגדול - יששכר כפר ברקאי, והוא יכריע!

רבתי, אני לא מבין את הגמרא הזאת – אם אני רוצה להכריע מה יותר טוב – פילה מס' 5 או מס' 7 ... את מי אני שואל?

את הקצב, לא?!

ישבים מלך ומלכה, ודנים מה יותר טוב – בשר של גדי או בשר של כבש, מי המרא דאתרא שפוסק מה יותר טוב?!

כהן גדול! למה?

אומרת הגמרא – דקא מסיק קרבנות כל יומא – הוא מקריב קרבנות כל יום!

אני לא מבין... אם הוא מקריב קרבנות כל יום, זה אומר שהוא מבין איזה בשר יותר טוב?!

הוא מבין בבשר? איזה מין תשובה זאת?!

טוב... מגיע הכהן הגדול, יששכר איש כפר ברקאי, ושואלים אותו – תגיד, מה יותר טוב, גדי או כבש?

אומרת הגמרא – אתא איהו אחוי בידיה אי גדיא יאי הרים את ידו ואמר: בטח כבש!!! למה? פשוט מאוד... **אי גדיא יאי יסק לתמידא** אם אתה חושב שהגדי יותר טוב, למה הקב"ה לא לוקח אותו לקרבן תמיד?

אם הקב"ה לוקח כל בוקר, קרבן התמיד של שחר מכבש... וקרבת של בין הערבים מכבש, אז מה הראיה? הראיה שכבש יותר טוב!

נשאלת השאלה – תגיד, הקב"ה אוכל לארוחת בוקר כבש? איזה מין ראייה זאת?!

מה קרה איתו?

אומרת הגמרא – אמר מלכא הואיל ולא הוי ליה אימתא דמלכותא ניפסקו לימיניה היות והמלך אמר שגדי יותר טוב, ויששכר כפר ברקאי הרים את ידו, ואמר שכבש יותר טוב, יוצא שהוא פגע בכבוד המלך... לכן ציוה המלך להוריד את ידו הימנית. **יהב שוחד ופסקיה לשמאליה** – הלך יששכר כפר ברקאי למוריד הידיים של המלך: "תעשה טובה, לא את יד ימין, יש לי עליה שעון... קח מעטפה... זה בשבילך... תוריד לי את היד השמאלית..." ... הוריד לו את יד שמאל.

שמע מלכא ופסקיה לימיניה יום אחד הולך המלך ברחוב, וראה אותו עם פרוטזה ביד שמאל, ויד ימין מתפקדת... אמר לו: בא רגע לכאן... אני אמרתי שיוריד לך את יד ימין, איך היא נשארה?!

אתה יודע... יש לפעמים טעויות ...

טעויות?! תורידו לו גם את יד ימין! הורידו לו גם את ימין וגם את שמאל. **אמר רב יוסף בריך רחמנא דאשקליה ליששכר איש כפר ברקאי למיטרפסיה מיניה בהאי עלמא** ברוך הוא הקב"ה, שתבע את העונש מיששכר כפר ברקאי, כאן בעולם הזה, ולא חיכה עם העונש שלנו לעתיד לבוא.

זה העונש שהוא קיבל, על זה שהוא לבש כפפה בזמן הקרבת הקרבנות!

ישנה גמרא (מסכת בכורות לה, א) שאומרת – כאשר אתה רוצה לפסול בכור, לפני שהוא יצא מרחם אמו, אתה יכל להטיל בו מום ... אחרי שהוא יצא החוצה, אסור לך להטיל בו מום.

אומרת הגמרא – א"ר יהודה מותר להטיל מום בבכור קודם שיצא לאויר העולם אמר רבא גדיא באודינה אימרא שה בשפוטניה – [אם יוצא גדי החוצה, אתה יכל לעשות לו מום באוזן, אם יוצא שה החוצה, אתה יכל לעשות לו מום בפה ...] למה? כי הגדי מוציא קודם את האוזן, והשה מוציא קודם את השפתיים.

אומרת הגמרא (מסכת שבת פח, א) – אמר רבי אלעזר בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לפני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו איך מלאכי השרת משתמשים בו דכתיב (תהלים קג-ב) ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו ברישא עושי והדר לשמוע ... אז הם אומרים 'נעשה ונשמע'.

ממשיכה הגמרא – ההוא צדוקי דחזייה לרבא דקא מעיין בשמעתא ויתבה אצבעתא ידיה תותי כרעא וקא מייץ בהו וקא מבען אצבעתיה דמא א"ל עמא פיזיא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו רבה ישב ולמד, והיו אצבעותיו מקופלות, הם כנראה נגעו בחפץ חד, ונחתכו לו האצבעות... עבר שם צדוקי אחד, וראה כיצד דם נוטף מהאצבעות של רבה... אמר לו: אתם עם פיזי, שהקדמתם את הפה שלכם לאוזן!

איבעי לכו לנשמע אי מציתו קבליתו ואי לא קבליתו הייתם צריכים להקדים 'נשמע' ל'נעשה' ולא להיפך.

קודם כל, הייתם צריכים לשמוע אם אתם יכולים לקבל ... אם כן תקבלו, ואם לא, אל תקבלו! **אמר לו רבה אנן דסיגין בשלימותא** אנחנו הולכים בתמימות אחרי הקב"ה **כתיב בן (משלי יא-ג) תומת ישרים תנחם**. עד כאן דברי הגמרא.

רבתי, מה עשו עם ישראל?

דקדמיתו פומייכו לאודנייכו ... הם הקדימו פה לאוזן!

אם עם ישראל הקדימו פה לאוזן... איזה בעל חיים מקדים פה לאוזן? כבש. איזה בעל חיים מקדים אוזן לפה? גדי.

עם ישראל אמר 'נעשה ונשמע'... **דקדמיתו פומייכו לאודנייכו**, אז הוא נקרא בשם **כבש**!

אומות העולם, שאמרו 'נשמע ונעשה'... נקראים בשם **גדי**!

אומר המהרש"ם מברעזן – עכשיו תשימו לב, מה הולך כאן:

ישבים המלך והמלכה לארוחת בוקר, יש להם דיון. אשר מלך מצוה דבר מסוים, האם הנתינים שנמצאים תחתיו, יכולים להגיד לו – קודם נשמע מה אתה אומר, ואז נחליט אם אנחנו מקבלים את זה או לא ...

או שאנשים שנמצאים תחת מלך, והמלך אומר דבר מסוים, צריכים לשמוע מה שהוא אומר, גם אם לא מבינים?

אמר המלך – גדי, יותר טוב...

הם לא שאלו לגבי סטייק של גדי, או סטייק של כבש מה יותר טוב ... זה לא דיון אצלם... על מה הם דנו?

הם דנים האם נכון מה שאמרו אומות העולם: "קודם כל נשמע, ואחר-כך נעשה" או שנכון מה שאמרו ישראל: "נעשה ונשמע".

המלך טען – גדי... למה גדי יותר טוב?

כי הגדי קודם כל שומע, ואחר-כך עושה, וזה מה שאמרו אומות העולם – 'נשמע ונעשה'.

אמרה המלכה – כבש יותר טוב... למה?

כי קודם כל רוצים לעשות, מה שהמלך אומר... לא שואלים שאלות!

יוצא שהמחלוקת בין המלך למלכה, על מה היתה???

אם נהגו נכון אומות העולם, שאמרו – 'נשמע ונעשה' או נהגו נכון ישראל, שאמרו –

'נעשה ונשמע'?

את מי שואלים שאלה כזאת?

לא את הקצב של הילטון... את מי שואלים ?

את יששכר איש כפר ברקאי – תביא לנו ראייה, מי יותר טוב.

אמר יששכר איש כפר ברקאי – אם אתה רואה שהקב"ה מקריב את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים... פירוש הדבר, שהקב"ה רוצה לזכור בכל בוקר, את מעמד הר סיני! הקב"ה רוצה לזכור בכל בוקר, אז זה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע!

איך הוא יזכור כל בוקר !?

מצוה הקב"ה כל בוקר מקריב את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים, ואז מה אני אזכור !?

אני אזכור שעם ישראל הקדימו, נעשה לנשמע! אלה דבריו הנפלאים, של המהרש"ם מברעון.

עפ"י זה, נוכל רבותי להבין דבר נפלא :

יוצא, שמה שמזכיר לקב"ה כל יום את מעמד הר סיני, שישראל היו האומה היחידה שאמרו נעשה ונשמע, הוא זוכר את זה באמצעות את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים.

אומרת התורה בפרשת השבוע (כח, ו) עולת תמיד העשויה בהר סיני מה זה עולת תמיד העשויה בהר סיני? עולת תמיד שמחזירה אותך להר סיני... ששם עם ישראל קיבל תורה !

(ברוך שאמר)

וידבר משה אל ה' לאמר: יפקד ה' אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה: אשר יצא לפנייהם ואשר יבא לפנייהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה:

כתב הש"ך על התורה [רבינו מרדכי מתלמידי תלמידי האריז"ל] שראה משה רעיא מהימנא, שפעם אחת עלה לשמים ואיחר לרדת בכמה שעות לפי חשבונם, תיכף נכשלו בחטא העגל, הרי שבני ישראל אין יכולים רגע אחד לחיות בלי מנהיג. כמו שאמרנו שכשאין מנהיג, השטן מנהיג ח"ו. לזאת אי אפשר להשאירם כצאן אשר אין להם רועה. עתה שאמר לו הקב"ה עלה אל הר העברים הזה ונאספת אל עמך, ועדיין לא צוה הקב"ה מי ינהיגם לאחרי. דאג משה רבינו שמא יהיו כמה רגעים בלי מנהג, ותוצאותיו מיישורנו. לכן ביקש מהש"ת שעוד לפני שיסתלק המנהיג הראשון כבר יכהן המנהיג השני תחתיו בחייו, 'שבת של דיווג' היינו ששני המנהיגים רואים זה את זה, וסמך משה את ידיו על יהושע, כדי שלא יהיה רווח בין מנהיג למנהיג. וכן נהגו קהילות גליציע להכתיר את הרב החדש כשהראשון עדיין בין החיים. וכן כשהיה החת"ס על ערש דוי באו קהילת פרשבורג לפניו והראו לו כתב קבלת הרבנות של בנו הכתב סופר, ביום כ"ה תשרי בעלות השחר קרא החת"ס את כתב מניו בנו הכת"ס והיה לו לנחת, ונהרו פניו לראות שאין רווח בין גברא לגברא.

אמנם בפולין לא נהגו כך, שאילו היו מכתירים רבי חדש לפני הלוייה, חשוו שלא היה מנין בלוייה של הרבי הקודם...

אחד אמר לרבי גדל אייזנר שהוא נוסע להר הזיתים, לאחר הסתלקות הבית ישראל, שאל אותו רבי גדל, הרי הרבי נמצא כאן איתנו, מה קרה, הרבי החליף זוג משקפיים?... בשנת ר"ת הוכתר החידושי הרי"ם לאדמו"ר מגור, והוא כהיום – תשל"ט- בן מאה ועשרים שנה, פעמים יש לו משקפיים כאלה, פעמים משקפיים אחרות, הכל רבי אחד.

וכן כתב הרמב"ם ממשוה ועד רב אשי. כי זהו משה אחד, אלא שאתפשטותיה בכל דרא ודרא, וכ"כ החזו"א במכתבו, אנו מתייחסים למשה רבינו ורבינו הקדוש ורב אשי, הכל אחד. הארה אחת עם כמה כלים.

פעם אחת בתורה יש לשון כזה 'וידבר משה אל השם לאמר', לא כתוב 'ויתחנן' או 'ויתפלל', אלא 'וידבר', כך פעל אצל הש"ת שלא יהיה הפסק להנהגת ישראל. וכן אמרו חז"ל 'משמנת, נולד' כך אצל כל מנהיגי ישראל.

והוא חידוש גדול שחידש משה, שהרי אמרו חז"ל אין מלכות נוגעת בחברתה אפי' כמלוא נימא, ובגמ' ר"ה אמרו 'שמא תאמר שתא לבי תרי לא חזי'ת' שאי אפשר שנה אחת לשני מלכים. אך משה רבינו פעל אצל הקב"ה שכן תיגע מלכות בחברתה, כי כמו שמשוה רבינו היה מלך, ויהי בישורון מלך, גם יהושע היה מלך שנאמר 'כל איש אשר ימרה את פיך יומת' כדין מורד במלכות. כך פעל משה שיגעו שני מלכויות זו בזו.

יפקד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה: פרש"י: 'יפקד ה' – כיון ששמע משה שא"ל המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו (במ"ר) אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שיירשו בני את גדולתי. א"ל הקב"ה לא כך עלתה במחשבה לפני. כדאי הוא יהושע ליטול שכר שמושו שלא מש מתוך האהל. וזהו שאמר שלמה (משלי כז) נוצר תאנה יאכל פריה'. כך רואה יתפלא היתכן שמשוה רבינו יחשוב שהגיעה שעה שיתבע צרכיו, שלא כדעתו של הקב"ה שיהושע ינהיג את ישראל? ובמדרש הוסיף 'נוצר תאנה יאכל פריה – אמר הקב"ה למשה, בניך ישבו להם ולא עסקו בתורה, יהושע הרבה שירתך, הואיל ושירתך בכל כוחו, כדאי הוא שישמש את ישראל.' וצ"ע מה חשב משה רבינו על בניו, הרי ידע שלא עסקו בתורה. כך הקשה המגלה עמוקות בפרשת ואתחנן באופן

הראשון. ותירץ ע"פ הפשט שביקש משה שיהיו שני הנהגות בני ישראל, שהוא כלל שני הנהגות, מצד אחד הביא את התורה, מאידך יצא ללחום בראש מערכות ישראל, ובמהלך הדורות אינו כך, כדאי' במדרש 'אמר הקב"ה כל מה שבראתי בעולם לא בראתי אלא זוגות, שמים וארץ זוגות, חמה ולבנה זוגות, אדם וחיה זוגות, עוה"ז ועוה"ב זוגות, שמעיה ואבטליון, שמאי והלל, רבי ורבי נתן. הכל זוגות, אחד אחד ספר ואחד אחד סייף.

במלחמת עמלק כתוב שאמר משה ליהושע 'בחר לנו עמלק וצא הלחם בעמלק', היינו ששלח את יהושע ללחום אע"פ שידין של משה הן עשו את המלחמה, אבל בפועל יצא יהושע לקרב. כלשון חז"ל 'ועכשיו שחטאו היו צריכים כלי זיון' הרי שצריך סייפא. לכן ביקש משה שהנהגה אחריו תהיה מחולקת לשני אנשים, אחד

בבחי' ספר והשני בבחי' סייפא. לכן ביקש יפקד ה' אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה: אשר יצא לפנייהם ואשר יבא לפנייהם – במלחמה ואשר יוציאם ואשר יביאם – בדברי תורה. כדפרש"י. כי רק משה לבדו זכה למתנה מיוחדת שהיה כלול משני המדרגות.

והשיב הקב"ה למשה שתלמידו יהושע כמותו, כמו שמשוה היה מחובר משניהם כך יהושע, אמנם מיהושע והלאה התחלקה הנהגת ישראל לשנים. מלך ונביא. מלך יצא למלחמה, ונביא מסר דבר ה' לעם ישראל. וכן הרמב"ם כשמונה שלשלת מסירת התורה אינו מזכיר מלכי יהודה שבכל אותם הדורות, פרט דוד המלך לבדו. אחיה השלוני קיבל מדוד, ואחריו הנביאים, ירמיה ישעיה וכו'. לא המלכים אלא הנביאים. משא"כ משה ויהושע היה בהם חידוש, הן מלך והן נביא.

אלא שמשוה רבינו חשב שאחריו תתחלק הנהגה לשנים, הוא מסר את התורה ליהושע, וביקש שיהושע ימשיך למסור את התורה לבני ישראל. ואילו בעסקי המלחמה ביקש למנות את בניו אחריו. כך ביאר המגלה עמוקות.

אמנם רבינו בעל ההפלאה כתב בפנים יפות, שמשוה רבינו היה עניו מכל האדם אשר על פני האדמה, אם הקב"ה יכל לקחת 'גאריניש' כמוני ולעשות ממני נביא ומלך, א"כ יכולים גם בני אחרי להיות כך. גם שבני לא עסקו בתורה, הרי גם אני לא עסקתי בתורה. כשאדם הוא כלום, יכול הקב"ה לעשות מכלום הכל. משה רבינו היה בטוח בעצמו שהוא כלום, ממילא אם שפל כמוני יכול להנהיג את ישראל, מדוע שבני לא יוכלו?... הוא לא ראה בעצמו מדה אחת יותר טובה מבניו. אמר לו הקב"ה אני יהיב חכמתא לחכימין, קח את יהושע איש אשר רוח בו .

כתב החקל יצחק בהקדמתו הידועה לספר אמרי יוסף 'תשעה מאמרות', ששמע מאביו האמרי יוסף לבאר דברי רש"י שאמר משה 'הגיע שעה שאתבע צרכי'. שלכא' הוא סותר לדברי רש"י בפסוק הקודם: 'וידבר משה אל ה' וגו' - 'להודיע שבחן של צדיקים שכשנפטרו מן העולם מניחין צרכן ועוסקין בצרכי צבור'. ממה נפשך, הם 'מניחין צרכן' או 'אתבע צרכי' 'ובאמת הם שני מדרשים חלוקים, זה במדרש רבה וזה בספרי. ורש"י חיבר שני המדרשות לפונדק אחד. והלא דבר הוא.

הקב"ה מראה לכל צדיק וצדיק שהדרך שלו היא האמיתית

וביאר האמרי יוסף כי כל צדיק וצדיק בורר דרך לעבוד את ה', אברהם עבד את ה' במדה שלו, יצחק עבד את ה' במדה שלו, וכן יעקב עבד את ה' במדה שלו. וכמו שכתוב בפנים מאירות לרבי רבי מאיר אייזנשטט [חלק א' סימן לט] שלכן מזכירים בכל יום 'אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב' שכל צדיק וצדיק עבד את הש"ת באופן שלו. והש"ת ברוב חסדיו מראה לכל צדיק וצדיק שהדרך שלו הוא אמיתי ומאד נעלה כדי לחבבו בעיניו. כך הראה הקב"ה לכל מנהיגי ישראל, הקב"ה הראה לבעל התניא שהדרך הזאת היא דרך האמיתית בעבודת ה', וכן הקב"ה בכבודו ובעצמו הראה לרבי מנדל'ע ויטבסקער שהדרך שלו היא הדרך האמיתית בעבודת השם. וכבר נודע מש"כ האהבת ישראל מיוזנין שהצדיקי אמת יודעים שכשם שהראה לי הקב"ה שהדרך שלי הוא אמיתי, כך הראה לצדיק אחר שהדרך שלו הוא האמיתי, ולכן אע"פ שיש חילוקי דעות ביניהם מהו הדרך האמיתי, מ"מ אין פירוד לבבות ח"ו. כי יודע שכשם שהראה לי כך, הראה לו כך.

ולכן כל צדיק וצדיק רוצה שהדור יתנהג לפי דרכו, כי הוא הדרך המובחר בעיניו. וחשוש משה שאם יבא איש אחר וישב על כסאו אחריו, הוא ינהיג את ישראל באופן אחר, שלא כדרך שהוא הנהיג אותם. לכן אמר משה 'הגיע זמן שאתבע צרכי' כי הבין שאם בניו ישבו על כסאו, ידעו הם היטב איך להמשיך הנהגת ישראל בדרכו של אביהם משה. וזהו 'צרכי' מה שאני הייתי צריך לעבודת ה'. באופן שיירשו בניו את גדולתו שהם בוודאי ידעו דרכו.

מדוע חושב החת"ס שהכת"ס צריך לישוב על כסאו, כי הקב"ה הראה לחת"ס שהדרך שלו היא הדרך האמיתית, ומי כמו בניו יודע איך להמשיך בדרך אביו. וידוע שאמר החת"ס לבניו היה לכם סבא רבי עקיבא אייגר, ואני אומר לכם שלא ללמוד בדרך הלימוד שלו אלא בדרך הלימוד שלי. כנודע לכל בר בי רב שיש חילוק ביניהם בדרך הלימוד. ועק"א אמר לבנו רבי שלמה שילך בדרכו, והחת"ס אמר לכת"ס שילך בדרכו. כך מנהיג הקב"ה את צדיקיו. הגם ששניהם יודעים שהקב"ה הראה גם לשני שהדרך כמותו, אך כיון שהראה לחת"ס שדרכו אמת, לכן נהרו פניו כשקרא כתב רבנות של הכת"ס בפרשבורג.

כ"עליו אומרת המשנה באבות - הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה הפרשה הקודמת כותבת - פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח ביזו

באו אנשים ואמרו - לא ייתכן שמצד אהרון הכהן, הוא עשה את המעשה הזה, כי אהרון הכהן הוא בדיוק להיפך. אהרון הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, אז אם הוא בא מצד אהרון הכהן, את המעשה הזה, הוא לא היה עושה. הוא היה יושב בצד ולא עושה כלום. מוכרח שאת המעשה זה, הוא עשה מצד יתרו, ולא מצד אהרון הכהן.

מבאר הספר דודאי ראובן, את הדברים באופן נפלא ביותר:

באה התורה ולימדה אותנו, שמה שכתוב במשנה, שאהרון הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, לא הדברים כפשוטם, אומר הכתב סופר, כשאהרון הכהן היה רואה כינוס של הרשעים, שעליהם כתוב רע להם ורע לעולם, הוא היה רודף את השלום, מה הכוונה?

הוא היה מפרק את השלום בניהם. כשהוא היה רואה שאנשים, מתאחדים לדבר רע, אז הוא היה מפרק את השלום הזה.

כתוב בפרשת שבוע שעבר **פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח ביזו**.

אמרו אנשים - **ויקח רמח??** איזה יכל להיות, נכד של אהרון הכהן, לוקח רמח ומפרק שלום בעם ישראל???

באה התורה, בפרשת השבוע ואומרת - כן כן, תדע לך **פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן** - זו המידה של אהרון הכהן בכבודו ובעצמו. כשאהרון הכהן לוקח רמח מתי שצריך, והורג את מי שצריך, כדי שלא יהיה שלום, בין עושי רשעה.

אם רואים מצב כזה, שזמרי בן-סלוא, גורם כזה פירוד בעם ישראל, שהוא מכניס את המדיינית בתוך כרם ישראל, זו היתה מידתו של אהרון הכהן, להיות רודף שלום.

אם זו מידתו של אהרון הכהן, זו הסיבה, שבא הכתוב וייחס אותו פעם נוספת, כיון שאנשים הביעו פליאה - לרדוף שלום, ולפגוע בשלום של כלל ישראל???

התשובה היא - כן! בא הכתוב וייחסו **פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן**, לומר - רבותי, זוהי אכן מידתו של אהרון הכהן.

אלה הדברים, שרבותינו עומדים כאן, בתחילת הפרשה, מדוע ייחסו את פינחס אחר אהרון הכהן.

אנחנו רוצים לעמוד על שאלה, שמתבקשת כאן מדברי חז"ל, ולפתוח נושא שמקיף את כל התורה כולה, **מבראשית ועד לזאת הברכה**. בכל חומש, תמצאו כמה וכמה נושאים, שרבותינו במדרשי חז"ל עוסקים בזה, ואנחנו רוצים ללקח כמה דברים סביב הענין הזה.

שקוראים את דברי חז"ל הקדושים הללו, מיד אתה שואל את עצמך שאלה - מה זה משנה לך, אם פינחס הוא נכד של אהרון, או נכד של יתרו? המעשה, הוא מעשה טוב, או מעשה רע?

תבדוק את עצמך - אם המעשה, הוא מעשה טוב, אז מה אכפת לך, שהוא בן פוטי, זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה?

אם המעשה רע, אז מה זה משנה לך, שהוא נכד של אהרון הכהן?

תחליט לגבי המעשה. אם המעשה טוב, אז מה זה משנה מי עשה אותו? ואם המעשה רע, אז גם, מה זה משנה לך מי עשה אותו?!

תמיד תבדוק, אם המעשה שנעשה הוא טוב, או שזה מעשה שלילי. למדנו מכאן יסוד, והיסוד הזה הוא יסוד, שאנחנו תכב נראה, נמצא בפרשת השבוע פעם נוספת, נמצא בפרשת שבוע שעבר, נמצא בפרשת שבוע הבא, ונראה שזה הולך בכל הפרשיות של התורה, אחת לאחת.

רבותינו מלמדים אותנו, **שבכל מעשה גדול שאדם עושה, תחפש מאיפה המעשה הזה נובע מבית הוריו**. זה מה שמלמדים אותנו חז"ל.

כרואים מעשה שעושה, פינחס בן אלעזר, שהורג את זמרי בן סלוא, ואת כזבי בת צור, אומרים חז"ל - מעשה כזה חייב להיות מגיע מבית אבותיו. אדם לבד, לא יעשה מעשה כזה. המעשה הזה יונק מאיזה שהוא מקום. אם הוא יונק מאיזה שהוא מקום, מיד מחפשים חז"ל, מאיפה הוא יונק.

אז אנשים אמרו, שהיניקה הזאת, ללכת ולהרוג את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור, מגיעה לבן פוטי זה. הוא היה קנאי לפטם עבודה זרה, אז הוא ינק את הקנאות הזאת.

בא הקב"ה ומגלה לנו - לא ולא, בשום פנים ואופן לא. המעשה הזה, לא יונק מבן פוטי, המעשה הזה יונק מאהרון הכהן.

יוצא, שאם התורה באה לגלות לך, שהמעשה של פינחס יונק מאהרון הכהן, זאת אומרת, שבכל מעשה גדול שאדם עושה, אתה צריך לחפש את השורש, מאיפה זה נובע.

(ברוך שאמר)

אע"פ שמצאנו בשלשלת הנהגת ישראל שלא תמיד הבנים הלכו כדרך הנהגת האב, מ"מ יש כלליות תמונת ההנהגה העוברת מאב לבן. כמו בשושלת בריסק שידוע שיש איזה הבחנה כללית שמקיף כל רבני בריסק, אעפ"כ כל אחד מהם הוא ענין אחר לגמרי.

וכן בתלמידי הבעש"ט והמגיד זי"ע, לכל אחד יש דרך בעבודת ה', מ"מ יש תמונה כללית המחברת. וכן הוא הדין בשו"ע שכשמסתלק מנהיג ישראל, אע"פ שאין בנו ממלא מקומו בשלימות ויש גדולים ממנו מחכמה, דין הוא שישב הבן על כסא אביו. [נחלקו אחרונים אם הדין הוא לגבי רבנות או גם לגבי אדמורות] וכיון שנפסק כך בשו"ע נמצא שמה שאמר משה רבינו 'אתבע צרכי' אין זה רצון עצמי, צדיק זה שאומר 'מחני נא' שוכח לגמרי שיש 'צרכי'. אלא צורך התורה היא, צורך ישראל הוא, להמשיך הנהגת ישראל כדרך שהראה הקב"ה למשה רבינו שזהו הדרך האמת.

עד שאמר לו הקב"ה שיהושע בן נון ילך בדרכו הוא, ולא ישנה כמלא נימא, וממילא שמח משה ולא תבע יותר שיהגו בניו אחריו. וכמ"ש במדרש שמואל 'משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים', מדוע אין כתוב 'מסרה' בין יהושע לזקנים? כי מסרה היינו כדבר הנמסר מיד ליד בלי שום שינוי, לאחר מכן יש קבלה מדור לדור, מסירה הוא מצד המוסר, מקבל הוא מצד המקבל. רק בין משה ליהושע היה חידוש זה שלא היה שינוי כלל, 'מסרה ליהושע' המוסר קיים והמקבל בטל בתכלית, וכמ"ש רש"י כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחיתון, כל ימי של יהושע לא השחיתו, כי כל זמן שיהושע קיים, הרי הוא כאילו משה קיים.

ונמצא עתה שלא היה הוא אמיא ומסקנא, לא היה רצון במשה שלא כרצון השי"ת, אדרבה גם זה וגם זה נתן לו, שלא יהיה שום שינוי בהנהגתו כלל. ובבחינה הכללית נמשך הדבר עד היום הזה, אפשוטותא דמשה בכל דור ודור. כי תפילת משה 'פקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה' לא היתה תפילה רק לדורו, אלא לדורות עולם עד משיח צדקנו שכבר גילה האור החיים הק' שהוא יהיה משה רבינו בעצמו, שיתגלה במהרה בימנו אמן.

(הגרמ"י רייזמן שליט"א)

רש"י מביא את שאלת הגמרא (סנהדרין פ"ב, ב) - למה התורה חוזרת ומייחסת את פינחס לאהרון הכהן? הרי זה נאמר בסוף פרשת בלק, שהלך פינחס ועשה את המעשה, ולקח רומח והרג את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור - וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח ביזו, אז כולם יודעים שלאביו קוראים אלעזר, ולסבא שלו קוראים אהרון הכהן, אז למה התורה צריכה לחזור על זה עוד פעם?

עונה הגמרא - לפי שהיו השבטים מביזים אותו "הראיתם בן פוטי זה, שפטם אבי אמו (יתרו) עגלים לעבודת כוכבים, והרג נשיא שבט מיישראל", לפיכך בא הכתוב וייחסו אחר אהרון

כדי לייחס אותו, שהמעשה הזה לא בא מצד יתרו, אלא מצד אהרון הכהן, לכן התורה חוזרת ומייחסת אותו לאהרון הכהן.

רבים הם השואלים - ועכשיו אחרי שייחסו אותו, אז מה גמרנו?? נשתק כל הענין?? גם בפרשה הקודמת ייחסו אותו, ועדין אמרו **הראיתם בן פוטי זה, שפטם אבי אמו (יתרו) עגלים לעבודת כוכבים**. אז עכשיו ייחסו אותו אחר אהרון, אז לא אומרים בן פוטי זה? סבא שלו, לא המשיך לפטם עגלים לעבודה זרה?

אז מה קרה שייחסו אותו?

בא כאן **הכלי יקר** ואומר שבעצם, זה בא להראות את המעלה של פינחס. פינחס אם היה רוצה, יכל תמיד לעצור את עצמו מללכת ולעשות את המעשה, בגלל שתי דברים - מצד אחד, יש לו את אבי אמו שפיטם עגלים לעבודה זרה, ומצד שני, יכלו לבוא ולגעור בו, על זה שהוא עשה את המעשה, כי הוא נכד של אהרון.

זאת אומרת, משתי הצדדים הוא יכל לשבת בצד, ולומר לא מתאים לי לעשות את המעשה הזה.

אז הוא הלך ועשה את המעשה בכל זאת, אומר הכלי יקר, והוא לא התייחס למה שהשבטים ביזו אותו.

לכן בא הכלי יקר ואומר לנו, שהוא יכל לעצור את עצמו מהפחד של ליצני הדור, והוא לא פחד. הלך בקול רעש גדול, ללא פחד וללא מורא, למרות שהוא ידע, שליצני הדור יתקפו אותו. כך כותב הכלי יקר במקום.

ישנו ביאור נפלא, שמופיע בספר **דודאי ראובן**, לגאון ר' ראובן כץ, בתוספת דברי **הכתב סופר**, ושתייהם ביחד, יוצרים לנו איזה שהוא מבט נוסף:

כותב הספר דודאי ראובן - בכל מעשה שאדם עושה, בכל דור ודור, גם בדורנו זה, גם מגדולי ישראל, ישנם שדורשים לגנאי וישנם שדורשים לשבת, אין דבר שכולם מסכימים עליו.

כשפנחס עשה את המעשה הזה, באו אליו אנשים ואמרו לו - לא יכל להיות שהמעשה הזה נובע מאהרון הכהן.

למה לא יכל להיות?

"פנחס בן אלעזר וכו' בקנאו את קנאתי" (כה, יא)

רבתינו אמרו (זהר ח"ב קצ, א. פרקי דרבי אליעזר מז. בבא מציעא קיד ע"ב) שפנחס הוא אליהו. ומדוע –

ההסבר השגור הוא, ששניהם היו קנאים. בפנחס נאמר: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם" (במדבר כה, יא) ובאליהו נאמר: "קנא קנאתי לה' אלקי צבקות" (מלכים א יט, י).

אבל יש הסבר נוסף, צד שוה ביניהם.

לפני פטירתו אמר ינאי המלך לאשתו: אל תתיראי מן הפרושים, הם החכמים, ולא מן הצדוקים. אלא מן הצבועים, שמעשיהם כמעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס (סוטה כב ע"ב). ופירש הרב מבריסק זצ"ל שבטוחים הם שמצילים במעשיהם ומגיעים והדוגמה; זמרי. העם יצא וזנה עם בנות מואב, ו"תקראנה לעם לזבחי אלהיהן, ויאכלו הם וישתחוו לאלהיהן. ויצמד ישראל לבעל פעור, ויחר אף ה' בישראל" (במדבר כה, ב-ג). אמר זמרי: אם יוצאים אל בנות מואב, חוטאים גם בזנות וגם בעבודה זרה. נביא את בנות מואב אל המחנה, וכך נחטא בזנות לבדה. זה הרע במיעוטו. פשרה הכרחית. קם פנחס וקנא: מי שמך לפשר פשרות. התורה שלך היא, אתה הבעלים על המצוות! כך פנחס, וכך אליהו.

אחאב העבד לעבודה זרה, ואליהו קנא לשם ה'. גזר שלוש שנות בצורת, ולבסוף כנס את כל העם במורדות הכרמל. לפני מבוח האש שירדה מן השמים נשא דבריו: "עד מתי אתם פסחים על שתי הסעיפים. אם ה' הוא האלוקים, לכו אחריו. ואם הבעל, לכו אחריו!" (מלכים יח, כא).

רק אל תחיו חיי פשרה!

וזה מתחיל עוד הרבה קודם –

רבקה אמנו סבלה. הבנים התרוצצו בקרבה. כשהיתה עוברת על פתח בית מדרש היה יעקב פרכס לצאת, על פתח בית עבודה זרה פרכס עשו. אמרה: "אם כן, למה זה אנוכי?". הלכה לבית מדרשו של שם. מה ביקשה, ברכה. שהיסורים יפסקו. ומה היתה תשובתה: "שני גוים בבטןך" הם מתגוששים והצער ימשך, ומה הועילה בפנייתך?

הועילה, ונרעה! שבתחילה נבהלה ונבעתה: מה זה, איזו אישיות זו, שמפרכסת לצאת לבית כנסת מחד, ולבית עבודה זרה במקביל. איזה יצור כלאים יולד כאן. מששמעה שאלו שנים, זה לכאן וזה לשם, נרגעה. ובלבד שלא יהיה פשרן!

זו ההוראה, וזו ההדרכה. שהקו יהיה ברור וחד, אבחנה גדורה והחלטית, ולא עמעום וטשטוש, רפיסות וגמגום, ערפול וערבוב! ונוסיף –

בתלמוד הירושלמי (ברכות פ"ה ה"ב) אמרו, שקבעו ההבדלה בתפילה בברכת "אתה חונן לאדם דעת", כי "אם אין דעת, הבדלה מנין". וקשה, מילא הבדלה בין קודש לחול, צריכה דעת. בין ישראל לעמים, מחייבת דעת. אבל בין אור לחושך, איזו דעת נצרכת. כל חרק מבדיל בין אור לחושך!

נו, אמרו אתם, מה התשובה, מה הפשט?

התשובה, שיש כאן טעות יסודית בהבנת ההבדלות –

הדעת אינה נצרכת כדי להבין מה אור ומה חושך, מה קודש ומה חול, מי ישראל ומי העמים. לא לכך

הכונה – הכונה היא שיש צורך בדעת כדי לבצע את ההפרדה בפועל. שלא לערב בין קודש לחול, שלא לערב בין האור לחושך, לשמור על הגבולות שבין ישראל לעמים! שלא כאותם שביקשו לערב את התחומים ולטשטש את ההבדלים, להרכיב כלאים ולהנהיג בכלאים!

עליהם נשא הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל את משלו –

מעשה ביהודי חם, יהודי טוב. איש תם וישר, ירא אלקים וסר מרע, שלא היתה לו אלא סכין אחת. מזלגות הרבה, כפות וכפיות, וסכין – אחת. מה יעשה, ונצרך הוא לסכין הן לבשר והן למוצרי חלב. לפרוס אומצה בסעודה בשרית ולמרוח חמאה בחלבית. החליט להקצות צד זה של הסכין לבשר, וצד זה

חלב. כך בא הכל על מקומו בשלום, עד שלא הבין מדוע לא יאמצו הכל את הרעיון, מדוע יש צורך בסכינים נפרדים! ולא הבין, שאם חצי בשר וחצי חלב, הרי זו טריפה גמורה...

כך, החושבים לערב בין קודש לחול, בין אור לחושך ובין ישראל לעמים. ולא לערב ממש, אלא לחנך לשני צדדים, כך וכך אחוזים קדש וכך וכך אחוזים חול, ויוצרים מאה אחוזי טריפה...

וסיפר לי מרן החזון איש זצ"ל שהגיע משלחת מפרנקפורט שבגרמניה אל רבן של ישראל, הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל, שימליץ להם על רב לעדתם, אבל הוסיפו שעל הרב להשתלם גם בלימודים כלליים ולשאת תואר דוקטור בצמוד לתואר הרבנות.

אמר להם רבי חיים עוזר: "כשהדוקטור עומד ליד הרב, סימן שהרב חולה"... ואספר –

בעת מלחמת העולם הראשונה היתה בירושלים עת צרה נוראה. הישוב הישן התקיים על כספי תרומות אחינו שבגולה, ועקב המלחמה נותקו הקשרים ופסקו הכספים, היוקר האמיר וכשליש מיהודי העיר מתו ברעב! בחצר חב"ד מתו כל התושבים ברעב, עד אחד! בנוסף, פקדה את הארץ מכת בצורת ומיד לאחריה בא ארבה ואכל את יתר הפלטה, צרה השתרגה על רעותה!

ובאותם ימים, כזכור הבא להטיל רמותיו בפצע המדמם, הגיע ראש ההסתדרות הציונית בבריטניה, איני חפץ לנקוב בשמו בשיחה תורנית, והציע שכל מוסדות התורה והחינוך בעיר הקודש יכנסו תחת חסות התנועה הלאומית, שתדאג לכל מחסורם ותזרים כספים ככל שידרש! כל מה שביקש, נוכחות נציג מטעמו בהנהלת המוסדות, זה הכל.

ההצעה היתה קרן אור בחשכה נוראה, הצלה ממוות לחיים, מחדלות לפריחה. נקבעה אסיפה מכרעת בביתו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים.

ישוב ראש ההסתדרות הציונית אמר את דברו, דבש ונופת צופים. לבו נכמר למחסור הנורא ולזלעפות הרעב, מבקש הוא להושיע ולהציל. ואינו מבקש דבר, רק נכוחות נציג מטעמו בהנהלה.

קם רבי יוסף חיים מלא קומתו הנשאה, נשען על השלחן בשתי ידיו ורכן נכחו לעבר האורח. ציטט מן הנביא: "לא לכם ולנו לבנות בית לאלוקינו" (עזרא ד, ג) – "אלוקי השמים הוא יצליח לנו, ואנחנו עבדיו נקום ובנינו, ולכם אין חלק וצדקה וזכרון בירושלים" (נחמיה ב, כ)!

אם נכמר לבם והמו רחמיכם אדרבה, תרמו כספים להחיות נפשות –

אבל בהיכלי התורה אין לכם חלק, ולא ניתן לכם דריסת רגל!

חשכו עיני מנהלי המוסדות, הבינו שלא יראו פרוטה, והמצב אכן היה ללא נשוא. רטנו, מדוע הנחרצות. למה טרק את הדלת, לא הותר סדק להדברות, אולי אפשר להציע לגשר, לפשר –

דוקא יושב ראש ההסתדרות הציונית הפתיע: "שמעו" אמר, "שנים יודעים פה בבהירות מה הם רוצים. אני, והוא. האחרים, שלא יתערבו"...

וכבר הזכרתי דברי הגאון הצדיק רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בבאור דברי הגמרא (מגילה יב ע"א) [והשתיה כדת אין אונס, כי כן יסד המלך על כל רב ביתו] לעשות כרצון איש ואיש" (אסתר א, ח), לעשות כרצון מרדכי והמן. מרדכי, דכתיב: "איש יהודי היה" (אסתר א, ח). המן "איש צר ואויב" (אסתר ז, ו), ותמוה: שהרי המשהתה נערך [לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן] (אסתר א, ה), לאלפים ולרבבות, ואיך יאמרו ש"איש איש" אלו מרדכי והמן?

אלא שבכל שושן היו שני "אנשים", שדרכם נהירה והם חותרים בנחישות להשגת מטרתם.

מרדכי לצד הטוב, והמן לסטרא האחרת. כל השאר, ניסו לתווך ולפשר...

יעקב לצד הטוב, ועשו לסטרא האחרת.

פנחס לצד הטוב, וזמרי לסטרא האחרת.

אליהו לצד הטוב, ואחאב לסטרא האחרת!

(והגדת)

בדרך הדורש

המוזכה את הרבים אין חטא בא לידו, ופנחס קידש ה' ברבים ר"ע אלו הייתי בסנהדרין לא נהרג אדם מעולם והקשה התוס' ויזכה הרבים, ויוכל להנתן לו שכר מיד ובטוח בו שלא יקלקל דרכו. וז"ש פנחס בן אלעזר השיב חמתי בקנאו קנאתי בתוכם, ולכן אמור לו הנני נותן לו ברית שלום:

(כתב שליט)

ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר (כו, א) איתא בגמ' אמר ר"ע מקושש זה צלפחד ה' אמר ר"א לר"ע בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן עליו את הדין התורה מכסחו ואתה מגלה אותו ואם אינו כדברייך אתה מוציא לעז על אותו צדיק והוא תמוה מאוד דילמא ר"ע סבר דצלפחד לש"ש נתכוון ונ"ל דלר"ע ע"כ צ"ל דהמקושש שלא לש"ש נתכוון דאיתא בגמ' אמר

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן (כה, יא) במדרש (במדבר"ר כא, א) בדן שיטול שכרו ותמוה, וכי דוקא בשביל שהוא בן אלעזר יטול שכרו, ונ"ל דאיתא בברכות (דף ז') אמר משה מפני מה צדיק ורע לו וצדיק טוב לו ומשני צדיק טוב לו צדיק בן צדיק ורע לו צדיק בן רשע וכו' והשתא א"ש פנחס בן אלעזר בן אהרן צדיק בן צדיק בדן שיטול שכרו ודוק:

(מדרש יונתן)

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל. במדרש [רבה כא, א] בדן הוא שיטול שכרו. נ"ל דהנה הקב"ה אין משלם שכר בעולם הזה כי פן ח"ו יקלקל דרכו וישמן ישרון ויבעט. אלא אמרו חז"ל [אבות ה, יח]

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת פינחס תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 441

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

שים לב - אני עומד לברך!

כלנו מקפידים לענות אמן בכל עת שאנו זוכים לשמע ברכה. הענין השרש בקרבנו וכמעט הפך לדבר פשוט, אם אנו שומעים ברכה - עונים אמן.

ובכן, מסתבר שלפעמים נאמרת הברכה בעת שאנו שקועים בעסקנו, ואנו פשוט לא שמים לב אליה. אם ננסה להבחין, זה קורה לנו לא פעם ולא פעמים במהלך היום. דוקא בגלל הקלות שבה נתן לזכות באמירת אמן, עלולים אנו להחמיץ הזדמנות פז של מצוה עצומה זו.

כדאי להשתדל להיות בכל עת במצב של דריכות וצפייה לשמיעת ברכה ואמירת אמן: כלשון הפסוק (ישעיהו כו כב): "גוי צדיק שימר אמינים", דהיינו לעמוד על המשמר, להמתין בערבנות, ובהתלהבות לנצל כל הזדמנות לומר אמן, ובכך לצבור לעצמנו אוצר גדול לנצח נצחים.

חשבותי להציע אפוא שכל אחד שעומד לברך, יסב תחלה את תשומת לב סובביו לדבר, ובכך יזמינם ויעוררם לענות אמן אחר ברכתו. גם באמצע שיחה או כל עסוק אחר אפשר להודיע כדבר שברגילות: "אני הולך לברך", ומיד להתחיל בברכה. לא יאמן כי יספר עד כמה אמינים יתוספו על ידי מעשה זה, וכמוכן שבהם גם תתעלה הברכה עצמה בשלמות נפלאה עם אמירת אמן פדבועי.

הרעיון אינו שלי, אלא לקוח מחז"ל שתקנו בתוך נסח הקדיש סוג של 'הפסק', בכך שהחזן מורה לצבור: "ואמרו אמן!" כפי שהאומר קדיש מעורר את צבור השומעים פעם אחר פעם: "ואמרו אמן", כך גם המברך ידאג לידע את סובביו שהוא עומד לברך ועליהם לשמע ולענות אמן.

כזו, לא נתנה תורה למלאכי השמים, וכך יוצא שלא פעם רק לאחר מעשה, מצטערים אנו לגלות שהנה נאמרה ברכה ולא ענינו אמן. עלינו לדעת כי מלבד שהפסדנו מצוה יקרה, הרי עצם ההתעלמות מברכה יכולה להיות עוון חמור, ה' יצילנו.

מבלי לקטרג חלילה, אף רק פדי לעורר את תשומת הלב, נזכיר את הספור המובא ב'סדר נהורא השלים' (פרק טו), על רבי מרדכי יפה פעל הלבושים שביעת שלמד אצל רבו רבי יצחק אבונה, ארע ובנו הקטן של רבי יצחק אמר ברכה ומתוך חסר שימת לב לא ענה אחריו רבי מרדכי 'אמן'. בתגובה נדחו הרב אבונה והוכיחו על חמרת עוון ההמנעות מעניית אמן על ברכה. הוא אף הוסיף וספר לו כי כבר היה מעשה בדורות קודמים על חסיד שהתחב מיתה משום שנמנע מלענות אמן על ברכת בנו. ה' יצילנו וישמרנו ונתן לנו ארץ זבת חיים ושלום בנחת חזק במצות אמן.

בקרית את 'ואמרו אמן',
ובברכת שבת שלום,

298 213 מחנכים א"ן

שיר של יום בתמיד של בין הערבים

"את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים" (כח ד)

אמרו חכמים (תמיד ז ד) כי בכל יום ויום, בשעת נסוה הין שלאחר הקרבת התמיד, היו הלויים משוררים מזמור 'שיר של יום' בסדר קבוע - מזמור לכל אחד מימות השבוע. אף אנו נוהגים בעקבותיהם לומר מזמור זה מדי יום בסיום תפלת שחרית. אמנם כתב הטור (או"ח קלג) כי כיון: "שהשיר לא היה מצותו אלא בבקר", לפיכך אנו אומרים 'שיר של יום' רק לאחר תפלת שחרית ולא לאחר תפלת המנחה.

על דברי הטור הללו תמהו המפרשים: הלא מבאר במסכת ראש השנה (ל ב) כי אף לאחר הקרבת תמיד של בין הערבים היו הלויים אומרים 'שיר של יום'?

המהר"ם אלשיך באר: אין פונת הטור לומר שלא אמרו 'שיר של יום' אחר תמיד של בין הערבים, אלא שרק השיר שלאחר תמיד של שחר הוא לעיכבא, שאם לא שוררוהו לא יצאו ידי חובה, ואלו השיר שלאחר תמיד של בין הערבים אינו מעכב (ראה ערכין יא א). משום כך לא אמרו 'שיר של יום' אלא בשחרית (שו"ת מהר"ם אלשיך" סי קלח).

להקפיד על תפלה בזמנה

"צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו" (כח ב)

דרש האדמו"ר רבי יחיאל מאיר מגוסטינין: פסוק זה, המצוה על הקרבת הקרבנות במועד, מוכן גם כלפי התפלות שתקנו כנגד הקרבנות (ראה ברכות כו ב). ומבקש הקדוש ברוך הוא מ'ישראל: הקפידו להתפלל כל תפלה במועד, שהלא אף אני דואג לספק לכם את כל צרכיכם בעתם, ככתוב (תהלים קמה טו): "ואתה נותן להם את אכלם בעתו" (מי הים' אות מט).

התמעטות הפרים - לטובתם של ישראל

"והקרבתם עלה אשה ריח ניחח לה' פרים בני בקר שלשה עשר אילים שנים כבשים בני שנה ארבעה עשר תמימים יהיו" (כט יג)

פרש רש"י (ע"פ סכה גה ב) שבמשך ימי חג הסוכות היו מקריבים שבעים פרים

כנגד שבעים אמות העולם, והם היו מגנים על האמות מן היסורים. מספר הפרים הקרבים היה מתמעט והולך בכל יום מימי החג; ביום הראשון הקריבו שלושה עשר, בשני שנים עשר, וכך הלאה. בכך רמז הקדוש ברוך הוא שאמות העולם יתמעטו ולכו.

יש להבין: הכיצד יכולים טוב ורע לשמש בערבוביה; אם הקרבת הפרים באה להגן על האמות, היא היא מרמזת, בד בבד, שיכלו מן העולם?

פרש רבי שלמה קלוגר כי המדקדק בלשונו של רש"י: "מצא שהפגנות הסותרות בהקרבת הפרים מתחסות לשתי תקופות שונות:

בזמן שבית המקדש היה קיים, עת ישבו ישראל בשלום על אדמתם, מוטב היה לישראל שישגו הפרים על האמות מן היסורים, כדי שלא תבוא פגענות לעולם בגין חטאיהם. אולם בזמן הזה, שאמות העולם הם היושבים בשלום, ואלו אנו השרויים בגלות נאלצים לצאת ידי חובת הקרבת הפרים בהזכרתם בתפלת המוסף, מכונים אנו בהזכרת פרי החג המתמעטים והולכים, שיגרם הדבר לכליה ואבדון לאמות העולם הרודפים אותנו.

חלוק זה נרמז בלשונו של רש"י: "פרי החג שבעים הם, כנגד שבעים אמות שמתמעטים והולכים. [בזמן הזה] סימן כליה להם, ובימי המקדש היו מגנין עליהם מן היסורים" ('אמרי שפר').

מאה ברכות עוצרות מגפות

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו מעל בני ישראל" (כה יא)

דרש בעל ה"יטב לב":

אמרו חכמים (במ"ד יח כא) שבימי דוד ארע שהיו מתים מאה אנשים מישראל מדי יום, ואחר שתמן דוד לישראל שיברכו מאה ברכות בכל יום נעצרה המגפה. חכמים אף אמרו כי תקנה זו נרמזה בפסוק (שמואל ב' כג א): "ואלה דברי דוד האחרונים נאם דוד בן ישי וגאם הגבר הקם על", "על" בגימטריה מאה.

אף את הפסוק: "השיב את חמתו מעל בני ישראל" יש לדרש כך: פינחס בן אלעזר השיב את חמת ה' מעל בני ישראל ועצר את המגפה, כך שלמד עליהם זכות שעתידים הם לברך "על" ברכות, ואף שתקנת מאה ברכות נתחדשה רק בימי דוד, הרי כבר אמרו חכמים (ב"ר כט ה) שהקדוש ברוך הוא מיטיב עם האדם על שם העתיד ("יטב לב").

אמן ללא גמגום

"אבבא... אנני רוצצה ללכתת לבבית הפנסת...", יוס'ה הקטן הצליח אך בקשי לסים את המשפט, וכאשר עלה הדבר בידו השפיל את עיניו מבושה והתנשף במאמץ. רבי אליקים התבונן בפניו היגעות של בנו, ולבו נחמץ למראהו המיסר. יוס'ה בנו יקירו, הילד הכשרוני שעוד בטרם מלאו לו שלוש כבר הפליא את כל רואיו בדבורו השוטף ומאז לא חדל פיו מלשפע דברי חכמה, מתקשה כעת להוציא אף את הקצר שבמשפטים.

ללא התרעה מקדמת, השתנו חיו בן רגע. ביום בהיר אחד מספה בלתי ידועה החל יוס'ה לגמגם. תחת שטפי דבוריו הרהוטים והמחכמים, יצאו מפיו קטעי מלים ושברי הברות.

צפה לתשובה שכזו כלל ועקר. "ימה בדבר הרופא?" חזר והקשה במבוכה. "הקפד על עגית אמן", חזר ר' חיים והוסיף, "הואיל ותלמיד חכם אתה, עסק נא בענין זה של עגית אמן, למד את הסוגיה וכתב ברור הלכתי בנושא זה".

האב לא שאל שאלה נוספת. במהרה סב על עקבותיו ויצא ממעון הקדש בדומיה ובהכנעה.

פעמיים הולכיהו לבית המדרש. הוא ערם על השלחן שמולו ספרים רבים. שקע בעמק עיונה של סוגיה במסכת פסחים וארג אותה לסוגיה במסכת ברכות. ספרי הראשונים והאחרונים, שו"תים ופוסקים רבים נפתחו למולו, והוא ישב ברכוז רב והעלה את חידושיו על הכתב...

פרק הצטרף לפרק, לבנה הנחה על גבי אריח. המאמר התורני קרם עור וגידים, התפתח, העלה ענפים ושריגים, ולאחר שבועות של עמל עמד לנגד עיניו החבור, כשהוא משלם ונהיר. מסקנות ההלכה יצאו ברורות ומסודרות, דבר דבור על אפניו לפי שיטות הראשונים, והיו הדברים מאירים כנתינתם מסיני.

ביום ששים לכתב את חבורו, כמצות פיו של מרן הגר"ח"ק, עם שובו לביתו הפתע לשמע את בנו יוס'ה פונה אליו בשאלה: "אבא, מה אתה לומד?"

השאלה התמימה שנשאלה בקול צלול, בלי שביר מלים וללא התנשפיות, גרמה לר' אליקים המפתע לצעק בהתרגשות: "יוס'ה! חזר שוב, מה שאלת?"

"שאלתי מה אתה לומד עכשו", אמר יוס'ה בפשטות ומבלי להמתין לתשובה פנה לשחק עם אחיו בחדר הילדים.

שאלה זו היתה רק פתיח לשנוי המפתיע והמברך שהתחולל בו. הגמגום הקשה התאדה ונגעלם כביכול לא היה קים מעולם. יוס'ה החל לדבר ברצף משפטים חדים וברורים, ללא שמץ של זכר לגמגום שתקף אותו בתקופה האחרונה.

רבי אליקים ורעייתו הנרגשים לגדל הנס, ערכו סעדת הודיה שבה נאמרה תפלת 'נשמת' בהלל ובהודיה לקדוש ברוך הוא. תפלה שאליה הצטרף בנס שנופא בקולו הצליל והנעים. נוסף על כן, החליטו לפרסם את ספורם האישי, להודיע לכל את גדל מעלתה של עגית אמן וההתעסקות בהלכותיה לתשועה בכל עת צרה וצוקה.

אנו, זכינו לשמש צנור וכלי להעביר הלאה את הודאתם הנרגשת לבורא העולמים.

נשמע מפי בעל המעשה

בתחלה התעסקו ההורים המפתעים רבות בסבת גמגומו. הם הלכו אמו לממחים בתחום הרגש שבדקו האם הגורם לגמגומו הוא מתח מהמבחן החדשי בתלמוד תורה, או שמא זו תופעת לוואי של מחלת השפעת שפקדה אותו לאחרונה... משפשפשו ולא מצאו הבטיחו נאמנה להורים המדאגים כי ככל הנראה מדבר בתופעה חולפת. אלא שגם לאחר שחלפו ימים וחדשים המשיך הגמגום ללוותו, תוך שהוא משבש את סדר יומו ומוריד את בטחונו העצמי עד לעפר... בנקדה זו החלו ההורים המסורים לדאג, לתמה ולהתפלל.

כך, ביום מן הימים מצא ר' אליקים את עצמו עושה את דרכו לעבר הבית הנודע והמפורסם של מרן הגאון רבי חיים קניבסקי ז"ע. שם, כשהוא מצטופף בין הממתנינים הרבים על המדרגות המטפסות אל הבית הקדוש, עמד וסדר את מחשבותיו, תוך שבין לבין הוא ממלמל ברגש פרקי תהלים להצלחת בנו היקר.

אל ביתו של הגר"ח"ק הוא הגיע, לאחר ימים ארפים שבהם הקדיש מאמצים רבים לרפואת בנו. הוא הדיר שנה מעיניו והתייעץ עם כל מי שרק יכל; שאל בעצתם של ממחים בתחום, בהכונתם של עסקנים רפואיים יצר קשר עם טובי הרופאים, ובד בבד הדפק על דלתות מחנכים בכירים ובעלי נסיון. הללו המליצו בכה והללו המליצו בכה. לראשונה הוא שמע על טפולים רפואיים בעלי שמות שהתקשה להגות, קונבציונליים ואלטרנטיביים. במחו התרוצצו מבקר עד ערב שמותיהם של מטפלים שונים בעלי הוכחות ושאינם כשבבצלוננו שלל עצות ותחבולות שיתכן ויעילו לרפואת בנו ויתכן שלא, הוא עמד עתה והמתין לקבלת הכרעה ועצה מרבן של ישראל. בקש הוא להיות בטוח בהחלטה שיקבל בנוגע לטפול שיבחר לבנו ובצעדים שינקט עד להחלטתו בסיעתא דשמיא.

לאחר המתנה ארפה הגיע תורו. הוא מצא את עצמו עומד מול עיניו המקשיבות של רבי חיים. ברעד של התרגשות הוא פתח ותאר את מצבו של בנו. אחר פרש את השאלה, תוך שהוא מפרט את ההתלבטויות ומתאר את הדאגה המכרסמת בלבו מפאת החששות המלוים כל סוג של טפול.

רבי חיים חשב קמעה, ולבסוף השיב תשובה אפניית, קצרה ונוקבת: "הקפד על עגית אמן" - פסק בפני האב המפתע, שלא

גרם המדרגות המוביל לביתו של מרן הגר"ח קניבסקי ז"ע

יוס'ה היה ילד מכשר ופקח, שמאז ומתמיד היה חביב על הוריו ועל מלמדיו, הצטין בלמודיו ונשא חן בעיני כל, מעולם לא נגלו אצלו בעיות לא בתחום הלמודים ואף לא במישור החברתי. יוס'ה היה עד כה ילד למופת ולדגמה - ילד של נחת. אולם עכשו הכל התהפך; העבדה שדבורו היה כרוך בקשי רב גרמה לו למעט בדבורו בהדרגה, וכך המלמד שעד כה הפליא בשבחו, נאלץ לדוח בעצב על ירידה משמעותית בהשתתפותו בשעורים.

ללא התרעה מקדמת, השתנו חיו בן רגע. ביום בהיר אחד מספה בלתי ידועה החל יוס'ה לגמגם. תחת שטפי דבוריו הרהוטים והמחכמים, יצאו מפיו קטעי מלים ושברי הברות.

ברכת העבודה

מהות הברכה

ברכת העבודה היא הראשונה משלוש הברכות האחרונות שבשמנה עשרה. ביחס לברכות אלו אמרו חכמים שתכנן הוא הודאה לה' - 'כעבד שקבל פרוס מרבו ונפטר והולך לו' (ברכות לד א, וראה רמב"ם תפלה א ב). אלא שלכאורה רק על ברכת 'מודים' נתן לומר שמהותה 'הודאה', אך בברכה זו ובברכת 'שים שלום' הרי יש בקשות כבברכות האמצעיות?

האבודרהם (סדר תקון התפלות ועניניהם) פרש: הבקשות שבברכות האמצעיות הן על צרכיו האישיים של האדם. לעומת זאת הבקשות שבברכות האחרונות נוגעות כולן לכבוד שמים [שתחזור עבודת המקדש למקומה וישירר שלום בישראל] ולא לצרכינו שלנו.

הרדב"ז (ש"ת, ח"ח סימן טו) באר שעקרון של כל שלוש הברכות האחרונות היא ברכת ה'הודאה', ולרב חשיבותה ויחודיותה תקנו לה ברכה לפנייה ולאחריה כמו שתקנו בקריאת שמע. נמצא שכל שלוש הברכות האחרונות נחשבות לברכה אחת שמהותה הודאה.

חתימת הברכה

את הבקשה החותמת ברכה זו - 'ותחזינה עינינו בשוכב לציון ברחמים', פרש רבי יהונתן איבשיץ כך: כאשר הצילו המלאכים את לוט מהפיכת סדום, הזהירוהו (בראשית י"ז): "המלט על נפשך אל תביט אחריך". זאת משום שלוט לא נצל בזכות עצמו כי אם בזכות אברהם, ולכן לא היה הוא רשאי לראות שאחריים נענשים בעוד הוא נצול (ר"ש"ם). מכך משמע שכאשר אדם נצול בזכות עצמו אזי רשאי הוא לראות. ולכן מבקשים אנו שתבוא הגאולה גם בזכותנו ולא רק בזכות אבות, וכך נזכה ש'ותחזינה עינינו בשוכב לציון ברחמים' ('ערות דבש' ח"א דרו"א).

רבי משה שמואל שפירא פרש תפלה זו כך: בעת ביאת הגואל יתרחשו תופעות פלא ונשגבות שעלולות להסיח את דעתו של האדם, עד שלא יתן לבו לנקדה המרפזית של הגאולה, והיא: גלוי כבוד ה' בעולם. על פן מבקשים אנו: 'ותחזינה עינינו' - שיעינינו תהינה פקוחות לראות ולהבין את גלוי כבוד ה' שיתרחש 'בשוכב לציון ברחמים' ('זהב משבא' ו'ח').

כונת אמן

אמת שהקדוש ברוך הוא יחזיר שכינתו לציון, והלואי שנוזכה לראות זאת במהרה.

מקור הברכה

לאחר ברכת 'שומע תפלה' סדרו חכמים את ברכת העבודה. שכן מצינו שהזכיר הנביא את עבודת המזבח לאחר שהזכיר את התפלה שהיא עבודה שבלב, ככתוב (ישעיה נ"ז): 'והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי עולתיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי'. אף שלמה המלך, לאחר שסים את בניית בית המקדש, התפלל תחלה ורק לאחר מכן הקריב בו קרבנות (מגלה יח א; מהרש"א ח"א שם).

ברכה זו נתקנה על ידי אנשי כנסת הגדולה בימי בית שני, והיו מבקשים בה שהקרבנות יתקבלו לרצון לפני ה' ושעבודתם לא תתבטל לעולם, אלא שלא היו מבקשים אז: 'והשב את העבודה לדביר ביתך', שהרי עבודת המזבח היתה נוהגת כסדרה עד לחורבן הבית השני. מסבה זו אף לא היו חותמים: 'המחזיר שכינתו לציון', אלא: 'ברוך אתה ה' שאותך לבדך ביראה נעבד' (סדר היום' כונת שמונה עשרה; 'תפארת ישראל' תמיד ה ד).

אולם יש שכתב שאף בימי הבית השני חתמו ברכה זו בבקשה להחזרת השכינה. לפי שאמרו חכמים (יומא כא ב) שבבית השני לא שרתה שכינה כבבית ראשון. ואף שהעבודה נהגה אף בו, מכל מקום כיון שארון הברית כבר לא היה מצוי בקדש הקדשים (שם) לא היתה עבודת הקטרת ביום הכפורים יכולה להעשות בקדש הקדשים כבתקנה (ראה יומא נב ב). לכן דקדקו לבקש: 'והשב את העבודה לדביר ביתך', שכן 'דביר' הוא כנוי לקדש הקדשים (משאת פפי"ח ע"מ פ).

קרבנות בזמן הזה

במקנה של ברכה זו אנו מבקשים: 'ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון'. ולכאורה הלא בזמן הזה איננו מקריבים קרבנות, וביחס למה מבקשים אנו: 'ואשי ישראל... תקבל ברצון'?

במסכת מנחות (ק"א) מביאה הגמרא את הפסוק (ד"ה ב' ב ג): 'לעולם זאת על ישראל', ממנו משמע שהקרבנות תמשיך לעולם, אף לאחר חורבן הבית, ומפרשת שגם במינו יש: 'מזבח בנוי (בשמים) ומיכאל השר הגדול עומד עומד ומקריב עליו קרבן'. במהות הקרבנות שמקריב מיכאל בזמן הזה, נחלקו המדרשים: 'יש מי שאומר - נשמותיהן של צדיקים, ויש מי שאומר - כבשים של אש' (תוספות שם ד"ה ומיכאל). מכל מקום מבאר שאף בזמן הזה ישנם קרבנות, ויש לומר שעליהם אנו מבקשים: 'ואשי ישראל... תקבל ברצון'. ואולם יש המפרשים שבקשת 'ואשי ישראל' היא המושך לבקשה שלפני כן: 'והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל', דהיינו שעבודת המקדש ובכללה הקרבת הקרבנות תחזור למקומה (תוספות שם). הפ"ז (או"ח כז א) מסכים עם הפרוש הראשון, ואולם הג"א (שם) כתב שהעקר כפרוש האחרון.

אברך יקר,

הצטרף למכבדי ה' המשפיעים להשלים את ברכות המתפללים בענינת אמן פראוי, ותזכה לשפע טובה וברכה.

המקפידים על כללי מיזם 'דרך אמונה' במהלך חדש תמוז, זכאים להשתתף בהגרלה על 10 מלגות בסך \$ 500 כל אחת. ההגרלה תתקיים א"י ביום שלישי ה' באב תשפ"ב. הזכיים יקבלו הודעה ושמותיהם יפרסמו במוקד 'דרך אמונה' שלושה 3.

מוקד 'דרך אמונה' 03-91-7-91-91

3 def

⏪

2 abc

⏩

1

שמיעת שמות הזכיים

הרשמה להשתתפות בהגרלה, בין השעות 20:00-22:00.

שמיעת כללי המיזם

ט"ז אמונים של ברכות השחר

בספרו 'נדחי ישראל' (פ"ה) מתייחס ה'חפץ חיים' לעגית אמן על ברכות השחר, כחלק מסדר יומו של היהודי, וכך כותב: 'ולבד כל זאת, אם יתפלל בצבור יתרבה לו עוד כמה עשירות מצוות בכל יום, מ'אמונים' שעונה על כל ברכה וברכה ששומע, והן: ט"ז של ברכות השחר, ועוד ד' אמונים עד שמונה עשרה, וי"ט של חזרת הש"ץ ועוד כמה וכמה אמונים של הקדישים שיש בכל תפלת צבור... שעולה קרוב לששים אמונים מתפלת שחרית לבד'.

את כל חיותי אני שואב מה'אמן'

הרבי מו"ז'ניץ בעל האמרי חיים' היה נוהג לומר בכל יום ברכות השחר בקול בבית המדרש, ואחרי כן היה אהד המתפללים שב ואומר ברכות השחר בקול, והרבי עם כל הצבור היו עונים אמן אחר ברכותיו.

בישיבת ויז'ניץ בבני ברק התגורר ישיש כבן מאה שנה אשר עוד זכה להסתופף בצל של ה'צמח צדיק'. היה האיש מקפיד בכל בקר לגשת למקום מושבו של האדמו"ר בעל 'אמרי חיים', להקטיב לברכות השחר הנאמרות מפי קדשו ולענות אחריו אמן. באחד הפקרים, לאחר התפלה נגש הלה לרבי והתלונן: 'מדוע לא אמר היום הרבי את ברכותיו בקול?' והטעים: 'הלא את ראיתי כבר אבדתי... אינני יכול כיום לקרא או ללמד, ואת כל חיותי אני שואב מעגית אמן אחר ברכותיו של הרבי...'.

הבין הרבי כי האיש לקה אף בשמיעתו, ומני אותו יום ואילך טרח בכל בקר לגשת למקומו של הישיש בקצה בית המדרש ולומר את ברכותיו בקול רם באזניו (בטאון ויז'ניץ גליון מס' 27 עמ' 15).

שלא עשני שפחה

הגר"ח מניבסקי זצ"ל ונו"ב הרבנית ע"ה היו אומרים מדי בקר ברכות השחר זה באזני זה, והיו משיבים אמן זה לזה. הרבנית נהגה פדעת היעב"ץ בסדורו (ברכות השחר) לברך בנסח: 'שלא עשני גויה'; 'שלא עשני שפחה' (ראה 'שבט הלוי' ח"י סי' ח).

פעם בערב פסח טעה הגר"ח וברך אף הוא 'שלא עשני שפחה' [ראה 'חשוקי חמד' מנחות מג ב שהמברך פו יוצא די חובה ואין צריך לחזור ולברך]. אמרה לו הרבנית בבדיחותא: 'פעם אחת אתה מודה לה' שאיני מבקשת שתעזר בערב פסח בבית... וצהבו פניו (מנחת תודה - תורה עמ' תסו).

למערכת 'וכל מאמינים'

ברפת ה' תבוא עליכם על רב פעלכם להאדרת חשיבות אמירת מאה ברכות ועגית אמן.

במאמרכם האחרון [מפרשת שלח] על חשיבות אמירת מאה ברכות, הבאתם את דברי ה'תורת חיים' כי הפסוק (תהלים פד יא): 'כי טוב יום בחצריך מאלף בחרתי הסתופף בבית אלקי', מרמז לשון של הברכות. שכל "יום" שאזכים להיות "בחצריך" - בבית הנסות, "טוב" הוא "מאלף" זהובים שיכולים להרויח בעולם הזה, שכן בכך ששוהים בחצרות ה' יכולים להשלים אמירת "מאה ברכות" שבעבורן מקבלים אלף זהובים בעולם הבא.

בקוראי זאת שמתי לב כי ראשי התבות של פסוק זה הם בדיוק בגימטריה צ"א, בגימטריה של אמן, ומכאן רמז למה שהבאתם בשם הש"ך שרק ברכה הנענית באמן שוה עשרה זהובים.

החותם בהודאה,

ש.ג.

מודיעין עלית.

נתן לשלח מכתבים

לפקס שמספרו 08-9746102

או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

האהל על קברו של רבי שלמה מקרלין

הרה"ק רבי שלמה מקרלין הי"ד כ"ב בתמוז תקנ"ב

רבי שלמה נולד בשנת תצ"ח בעירה סולצ'ין לאביו רבי מאיר. היה תלמידם של המגיד מסזריטש ושל רבי אהרן הגדול מקרלין. לאחר

פטירתו של רבי אהרן מלא את מקומו.

דרכו של רבי שלמה בעבודת ה' היתה דרך ההתלהבות וההשתוקקות. דרך זו היתה נכרת בו ביחוד בעת עמדו בתפלה. באותה עת נראה כי הוא עולה לשמי שמים ורק גופו הגשמי הנע בהתלהבות נותר נצב בארץ. רבנו היה נערץ על גדולי דורו. ה'בעל התניא' אמר עליו: 'מי יכול לדמות עצמו אל הקדוש רבי שלמה מקרלין? הרי הוא גבוה טפח מן הארץ' (שמע שלמה' ח"ב אות כח).

ביום שבת קדש, י"ז בתמוז תקנ"ב, פרצו קוזקים לבית מדרשו וירו בחמשה עשר מתפללים. רבי שלמה היה שרוי בדבקות באמצע אמירת 'כתר' ולא שם לב למתרחש. נכדו משה בטליתו מתוך בהלה, וכאשר הוא סובב את ראשו ירו בו הקוזקים ימ"ש. במשך חמשה ימים היה שרוי בין חיים למות, וככ"ב בתמוז תקנ"ב השיב נשמתו לבוראו. הובא לקבורה בבית העלמין העתיק בעירה לודמיר שבמערב אוקראינה.

שערי תשובה

חכמים (שבת קיט ב) הבטיחו שכך מפלא ומיחד למקפיד לענות אמן פראוי: "כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן". מדוע נאמר 'פותחין' בהווה, ולא 'יפתחו' בלשון עתיד? פרש רבנו שישערי גן עדן הם 'שערי תשובה', שהעונה אמן בכל כחו, זוכה שיפתחו בפניו שערי תשובה, ובכך יוכל לחוש תענוג גן עדן בעולם הזה [כמו שאמרו חכמים (אבות ד' ז'): "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא"] (בית אהרן' בראשית, הגש"פ לראש השנה).

לשבע מברכת המזון

את הפסוק (דברים ח י'): 'ואכלת ושבעת וברכת' פרש רבנו כד: 'ואכלת ושבעת מ'ויברכת', כלומר שהאדם צריך לברך ברפת המזון בדרגה כזאת שמקור חיותו ושביעתו תהיה מהברכה (נפלאות חדשות' פרשת עקב).

חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

ר"ת	יציאה	כניסה
ירושלים	20:27	19:11
תל אביב	20:29	19:26
חיפה	20:30	19:21
באר שבע	20:27	19:29

פרשת פנחס • י"ז תמוז תשפ"ב • גיליון 780

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד" ע"ש מוהר"ן מברסלב זיע"א

רח' שמואל הנביא 13 י-ם • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

בוודאי יעניש אותי..."

במי אתה מאמין?

"אהה... עכשיו אני מבין. אתה פשוט צריך קצת סדר בדברים", אמרתי, "שמע נא, יהודה היקר, אתה צודק, עשית עבירות. אבל אתה מאמין שה' הוא אבא אוהב. אז בוא נחשוב ביחד מה ה' רוצה: הוא רוצה להעניש או שהוא רוצה שתחזור בתשובה?

"או אולי נגדיר את זה באופן ברור יותר: האם ה' מחכה לך בסיבוב", וכל כך חיכה לרגע שתיפול רק כדי להעניש אותך, כי סתם "בא לו" שתסבול חלילה, או שה' הוא אבא אוהב שכואב לו לראות אותך נופל וכואב לו כשהוא צריך להעניש, והוא רק רוצה לראות אותך מצליח בגשמיות וברוחניות, וגם אם חטאת הוא מצפה ומחכה ומוכן לעזור בכל כוחו שתחזור בתשובה? האם אתה מכיר אבא שרוצה להעניש?"

כאן התפיסות ה"מוצקות" של יהודה בענייני אמונה כבר התחילו להתערער. או יותר נכון, הוא סוף סוף התחיל להבין שמהו מאוד שגוי ב"אמונה" שלו. האמונה שלו בדברי חז"ל האמתיים והקדושים שה' לא ותרו ושיש שכר ועונש, השכיחה ממנו את היסודות באמונה באהבתו של ה', ושה' לא חפץ במות המת כי אם בשובו ועוד מקורות בלי סוף. הוא שכח את דברי חז"ל שאומרים שה' בעצמו מצטער כשיהודי שרוי בצער כמו שכתוב: "בכל צרתם לו צר". הוא שכח לגמרי שה' טוב ומטיב ורוצה רק להיטיב ומאתו לא תצאנה הרעות...

אמונה מול דמיון

יהודה רק נהגן כי התשובה על השאלה מובנת מאליה, ואני המשכתי: "תראה יהודה, נכון שאתה חוטא, כל אדם חוטא, כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. ה' ברא אותנו ככה לא כדי להעניש אותנו אלא רק בגלל שהוא רוצה לעזור לנו להתקדם ולהשתפר. זו כל תכלית בריאתנו. לצורך זה הוא נתן לנו את מצוות התשובה שהיא מצווה קלה ופשוטה מאוד.

המשך בעמ' 3

מאמר ראש הישיבה

שיעור באמונה למאמין המקצועי

אין לך במה לקנא

יהודה ישב לפני וראיתי שהוא מתקומם ולא מוכן להסכים עם שום מילה שלי. יהודה הוא לא הראשון שמשפר לי על המצוקות הנפשיות שלו. הוא אדם מכובד ומבוסס, מצליח לא רע בתחומו, מנהל משפחה לתפארת. כלפי חוץ: חיים יפים מוצלחים ושלווים, מושא לקנאה ללא מעט מחביריו ומכרי.

אף לא אחד מהם היה מעלה על דעתו שחיינו של יהודה הם סיוט. אין לו יום ואין לו לילה. הוא סובל מחרדות קשות מאוד. התקפי חרדה יכולים להשבית אותו לשעות ארוכות. הוא תלוי בתרופות ובטיפולים פסיכולוגיים כאלה ואחרים שהתועלת שלהם מוגבלת, וקשה לו לשאת את החיים.

המגפה של הדור

לצערי ולכאבי הגדול, אני שומע כל כך הרבה מקרים כאלה. גם פעם שמענו, אבל היום זה נראה כמו מגפה משתוללת.

ואני - נאמן לדבריו של רבי נחמן שאמר: "האמונה והנפש הן בחינה אחת" - אני יודע שהאמונה היא הרפואה האמיתית והיחידה לכל החרדות האלה.

החרדה היא אמונה לכל דבר. אבל היא אמונה רעה ומוטעית. אמונה מקולקלת. אדם מאמין שיקרו לו דברים רעים ולכן יש לו חרדות. אם כן, התיקון השורשי לחרדה הוא רק האמונה האמיתית והזכה שאין עוד מלבדו ואין רע בעולם ושה' עושה רק טוב ורוצה רק להיטיב.

זו כל תורת הנפש על רגל אחת.

יש בזה אינסוף של עומק כמובן, וישנו צורך גם בהסברים מעשיים. אבל בסך הכול זה מאוד פשוט.

ספרי הרב שלום ארוש

הכי קרוב אליך

עז' 5

האמיתי היא הכלי הכי הכרחי לאדם שעל ידו יצליח להיות נאמן לאלוקיו!

ובשביל זה גם לא צריך להסתייג ולבדוק את עצמו אם הוא ירא שמים כמו פנחס או יותר, אלא כל אחד שייך בזה! קנאה במהותה, היא נאמנות אמיתית לבורא על גבול המסירות נפש, כזה היה פנחס שהרי גם הוא לקח בחשבון שיכול להיות שהוא ימות וכדו' כמבאר בחד"ל.

לכל אחד מאיתנו היא הכרחית, בשביל היום יום שלנו, בינינו לבין עצמינו, לזכות להיות נאמן לערכים היהודיים שלו, הן במסירות נפש על דקדוק הלכה, או שמירת מנהגים או מסורת כל אחד לפי דרגתו, הן במסירות נפש בתורה או תפילה או כל דבר אחר, ובמיוחד בדברים שאז האדם מתנסה בניסון הבושה מול החברה שבה הוא חי ומקיים בעצמו את מאמר השו"ע "ואל יתבייש מפני המלעגים עליו".

ליותר על נוחות כזאת או אחרת גם בדברים שהם לא ממש אסורים, הן בבן אדם אצל עצמו, הן בחינוך ילדים כגון לדאוג עם מי הילד מסתובב, ולאיזה דברים הוא נחשף, גם אם הדברים כרוכים במאמץ וכדו'. ביציאות, בטיולים וכהנה עוד רבות. זוהי הנקודה שבה כל אחד מאיתנו יכול לזכות למדרגת "קנאת פנחס" יחד עם כל מדרגותיו שזכה בעד זה, "לברית כהונת עולם" קנאה זוהי זכות שהיא חובה, ולא תמיד היא נגד משהו, לפעמים, ואולי רוב הפעמים היא בנינו לבין עצמינו, נגד הבושה הדמיונית שלנו, קנאה אמיתית מגלה נאמנות ואהבה בלתי

פנחס בן אלעזר עשה מעשה שוודאי בעניים מוגשמות של אדם בן ימינו, גם אם הוא אדם תורני, הוא פלאי על גבול המודר, ואף יותר מכך. כל זה מסמל עד כמה אנחנו רחוקים מהמושג של אותה קנאות קדושה, גם אם היא נראית מטורפת ששוברת את כל הכלים ללא הבחנה. והאמת שגם בעיני רוב עם ישראל, מעשה פנחס לא התקבל באופן חיובי, עד שזלזלו בו כמו שאמרו חז"ל "ראו בן פוטי זה שפיטם אביו עגלים לעבודה זרה שהרג נשיא".

אל שהתגובה האלוקית למעשה פנחס הייתה מהמחסימות ביותר, "הנני נתן לו את בריתי שלום לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם". ברכות ושבתים נעלים ונשגבים עד כדי כך שזכה פנחס לזכות להיות אליהו הנביא שבשר הגאולה.

אלא שעם כל זה, מי כמונו יודע עד כמה אותה קנאה היא עדינה מסוכנת שהיא הרי צריכה להיות כל כולה לשם שמים, כמו שהיה פנחס עצמו. ומי הוא זה שהוא כל כך גדול בעיניו שיכול להשתבח ולהתפאר לעשות מעשי קנאה כל כך גדולים באומרו שהוא כל כך ירא שמים.

ומה גם שלכאורה אין באותה קנאה חיוב כל שהוא לכל אחד מישראל, אלא רק האדם הרוצה להתחסד עם קונו, ולבושתו רוח קנאה, אז צריך לבחון את עצמו האם באמת קנאותו היא אמיתית או לא. אלא באמת ששני ההנחות האלו טעויות הם מיסודם: קנאה במובנה

פעם בְּעֶרְבֵי שֶׁבֶת אָחַת בְּאֶמְצַע הַהֲקָנוֹת וְהַדְחָק הָרַב לִפְנֵי קְנִיסַת הַשֶּׁבֶת, פָּנָה מוֹהֲרַנְ"ף אֶל רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר וְאָמַר לוֹ, שְׁלֹשְׁעֵבֶר חֲמִשָּׁה דְקוֹת יוֹדִיעוּ, וְרָאָה רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר אֵיךְ שֶׁנֶּעֱמַד מוֹהֲרַנְ"ף לִיד הַמְּזוּזָה שֶׁבְּדַלֵּת וְהִתְבַּדֵּד, אֲשֶׁר מִדָּלַת לֹא רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר שֶׁלֶכְבֵּר עֲבָרוֹ חֲמִשָּׁה רְגָעִים. אָמַר לוֹ מוֹהֲרַנְ"ף בְּשִׂמְחָה, "רַבִּי נַחֲמָן חֲמִשָּׁה רְגָעִים גְּדוּלִים", "גְּרוּיִסֶּע פִּינְיָר מִינְטוּ", לְרַב שֶׁמְסַחֵת בְּחֲמִשָּׁת רְגָעֵי הַתְּפִלָּה וְהִתְבַּדֵּדֵת לַשִּׁנָּה לְחֹטֵף עַל-אֶף רַב הַתְּפִלָּה וְהַדְחָק. (שיש"ק ג-קלז)

מוֹהֲרַנְ"ף לֹא הָיָה שֵׁם לְבוֹ לְאֵלֵי הַאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים לוֹ מְלֻמוֹתֵיהֶם הַשּׁוֹנוֹת, וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם בְּדַרְךְ צִחַת: "סִפְרָא נָא לִי מְהֻעָבֵר עֲלֶיךָ בְּהַקְיָץ וְלֹא מְהֻעָבֵר וְהִתְרַגַּשׁ עֲלֶיךָ בְּחִלּוֹם". (שם ג-קמה)

מתפרשת עד שאינה יכול להתבטא במילים. קנאה זו היא המפתח להתמודדות הנכונה עם אתגרי החיים עליה נאמר "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כי עזה כמוות אהבה קשה כשאויל קנאה... רשפיה רשפיה אש שלהבת יה" הש"י יזכינו לקבל את אותו רוח הקנאה מהצדיקים האמיתיים שהם האוהבים והנאמנים והמקנאים האמיתיים להשם ולתורתו אמן כן יהי רצון (מיוסד על פי ליקוטי הלכות ברכת השחר אות צד).

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: 3030*

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

מנהגי בין המיצרים

יזהרו שלא להכות התלמידים אפי' ברצועה קלה.

- יש להזהר בימים אלה שלא ללכת ברחוב בין חמה לצל, ומכל מקום כל הקפידיא היא דווקא במי שהולך כסדר בשביל שהוא בין החמה לצל ולא כשעובר באופן אקראי בין חמה לצל המצויה בדרך. מרן הגאון הרב חיים קנייבסקי שליט"א (קרא עלי מועד פרק ב' אות יט).

- בימים אלו יש להקפיד יותר משאר ימות השנה מהליכה למקומות שיש בהם חשש סכנה. מקור: חיים (אות יד).
- ראוי להמנע מעשיית ניתוח (שאינו דחוף) בימי בין המצרים. ואם הדבר קשה עכ"פ יש להקפיד מר"ח אב, ולכלל הפחות משבוע שחל בו ת"ב. מרן הגאון הרב שמואל וואזנר זצ"ל (מבית לוי בין המצרים אות יב).

אלו דברים צריך להיזהר שלא לעשותם בימים אלו מחשש סכנה?

- יש להיזהר שלא ללכת במקום שמם מתחילת שעה רביעית של היום (בסביבות 10.00 בבוקר) עד סוף שעה תשיעית (בסביבות שעה 16.00) מפני קטב מרירי, שהוא שד השולט בימים ההם מדרש רבה (איכה רבתי פרשה א' אות כט).
- ולכתחילה יש להיזהר בזה גם בתוך העיר אם המקום שמם. כך משמע ממסקנת דברי החזון עובדיה (עמ' קכו) וע"י שם שהביא מחלוקת הפוסקים בדבר זה ויש מקילים בתוך העיר.

- ההורים יזהרו שלא יכו את ילדיהם בימים אלו, מפני שיש חשש סכנה בדבר. וכן המלמדים תלמידים

אור לציון (חלק ג' פרק כ"ה אות ה'). ויש אומרים שצריך לחשוש בזה משום סכנה אף בימים אלו. ויש חוששים מהליכה לים בימים אלו מפני הסכנה. שדי חמד (חלק ה' פאת השדה מערכת בין המצרים סימן א' אות י') ובספר ארחות רבנו (על הרב קנייבסקי זצ"ל חלק ב' עמוד קסט) מובא שהרב לא נתן לילדים לנסוע לים בין המצרים משום סנה. ואם נכנס במקום שאינו עמוק שיכול לעמוד שם מותר לכתחילה. תשובות והנהגות (חלק ב' סימן רסג) ואין חילוק בכל זה, בין אם הלך לים לפני בין המצרים או לא. אשרי האיש (חלק ג' פרק ס"ח אות כא) ואור לציון (פרק כ"ה אות ה').

אין חשש בטיסה במטוס בימי בין המצרים, אולם ראוי להמנע בתשעת הימים במידת האפשר. מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל (הליכות שלמה פרק י"ד אות כ').

אם הולך לצורך מצוה הנצרכת דוקא בימים אלו, אין לחוש לסכנות הנ"ל, משום ש"שומר מצוה לא ידע דבר רע". (התעוררות תשובה (סי' שמח).

יש אומרים שיש להמנע מהליכה לטיולים בכל ימי בין המצרים. שדי חמד (חלק ה' פאת השדה מערכת בין המצרים סימן א' אות י'). ולמעשה עד ר"ח אב ניתן להקל, אלא שבכל אופן יש למעט בזה מחמת אבל של ימים אלה. שו"ת שבט הלוי (חלק י' סימן כ"ו).

הצלה כפולה ומכופלת

**פנה רבי חיים בן עטר אל היהודים
המלווים אותו וחזק אותם
באמונה ואמר להם?:
"השם סמית ומחיה
ועונה בכל צרה,
בטוח אני שהקב"ה
יצילני מגוב האריות
ויחזיר אותי בריא ושלם".**

רבי חיים בן עטר היה עוסק במלאכת הצורפות בארץ בה נולד וגדל-מרוקו. את רוב זמנו השקיע בלימוד התורה ותפילה ומעט מזמנו השקיע בעבודת הצורפות, רק לצורך הפרנסה וגם בפרנסה הסתפק במועט, האור החיים עבד כשכיר אצל צורף ומקבל היה שכרו מדי יום, כאשר לא היה זקוק לכסף הקפיד האור החיים הקדוש לפקוד את בית המדרש.

באחד הימים הגיע שליח מלך מרוקו אל צורף הזהב אצלו עבד האורח חיים והזמין עבורו את המלך תכשיטים מיוחדים ונדירים לרגל נשואיה, באותו הזמן רבי חיים בן עטר לא היה זקוק לפרנסה ולכן את כל זמנו העביר בבית המדרש ושקד על לימודו, מפאת כך תכשיטי הכלה לא היו מוכנים בזמן ליום החתונה.

כאשר הגיעו השליחים לאסוף את התכשיטים, הצורף ששנא יהודים האשים את עובדו רבי חיים בן עטר שלא סיים מלאכתו וזלזל בבקשת המלך. המלך שכעס מאוד דן את רבי חיים למיתה והעונש שהוטל עליו היה להשליכו אל גוב האריות.

שטח גדול שהיה בבעלות המלך מוקף חומות גבוהות ושערים כך שלא ניתן לברוח. בתוך השטח הגדול משוטטים הלך ושוב אריות ונמרים רעבים מול שער הכניסה דרכו מכניס שומר הגן, מזון ואנשים שגזר דינם נגזר על ידי המלך במיתה זו.

כאשר הגיעו אנשי המלך לקחת את האור החיים להשליכו לגוב האריות, ביקש מהם קודם כל לאסוף מספר דברים הנחוצים לו, אסף רבי חיים את ספריו החשובים, בנוסף לקח גם את הטלית והתפילין שלו. בדרך ליוו אותו כל ישראל בבכיות וצעקות ובצער רב, שונאי ישראל היו שמחים וחיוך של שנאה על פניהם.

פנה רבי חיים בן עטר אל היהודים המלווים אותו וחזק אותם באמונה ואמר להם?: "השם סמית ומחיה ועונה

"אבל מצוות התשובה מבוססת על האמונה המוחלטת באמת ובתמים שה' אוהב אותנו ורוצה בתשובתנו, ורוצה לעזור לנו.

"כל הכוח של היצר הרע הוא לצייר לנו את ה' כנוקם ומעניש וכאילו הוא לא אוהב אותנו חלילה, ובגלל זה אנחנו מתיישים מראש מקיום המצווה הקלה והפשוטה של התשובה. זו לא אמונה. זה דמיון מטעה. לכן רבי נחמן אמר שהיום ליצר הרע קוראים "כח המדמה", הוא משתלט לאדם על האמונה ובמקום לדמות את הבורא כפי שהוא: אב רחמן טוב ומטיב; היצר הרע מדמה לנו את הבורא כא-ל זועם מתעלל ואכזרי ר"ל.

"תראה בעצמך, וכי האמונה' שלך בעונש' מקדמת אותך? וכי היא עוזרת לך להשתפר ולתקן? לא ולא! לא זו בלבד שהיא רק עוצרת לך את ההתקדמות האישית ועוד לוקחת אותך אחורה, אלא היא גם מערערת לך את בריאות הנפש.

העונש היחיד שקיים

"ובאשר לעונשים, העונשים של ה' אין סדרתם נקמה, אלא הם כמו אבא אוהב שמוע מבנו לנעת באש כדי שלא ייכווה. לכן אין לנו מה לפחד מהעונש כי גם העונש הוא לטובתנו, וכדי לשמור עלינו וליישר אותנו ובוודאי לא לגרום לנו רע.

העונש היחיד שיש בעולם הזה הוא העונש שאדם מביא על עצמו, כשהוא מקשה את ערפו ונשאר באמונה המעוותת שה' הוא רע. בזה הוא בעצמו מנתק את עצמו מהטוב של הבורא וגוזר על עצמו סבל וייסורי נפש. תתחיל להאמין באמת ותפסיק להעניש את עצמך. לכן דיבורי האמונה שאני מייניץ לך לחזור עליהם מידי יום - הם הרפואה שלך."

ואני פונה לכל הקוראים: אחרי כל החטאים, ה' אוהב אתכם. הוא שוכן איתנו בתוך טומאתנו. גם אם חטאת, לפני שאתה מצייר את ה' כ"מעניש" ומתחיל "לפחד" - קודם כול תזכור שה' הוא אבא אוהב שלא רוצה לעניש, וכואב לו להעניש, אלא פשוט רוצה שתפתח את הפה שלך ותגיד לו: "אבא, אני מצטער, עזור לי לא לחטוא יותר".

אני ממש מבקש מכל אחד ואחת שתמצאו זמן לעצמכם לחזור בפה שוב ושוב מידי יום על יסודות האמונה שה' הוא אבא אוהב טוב ומטיב ושיעשה איתכם רק טוב.

ולא כיליתי

ה' כל כך משבח את פינחס, רק בגלל שהדבר האחרון שה' רוצה זה להעניש. השבח הגדול של פינחס הוא שהוא עשה פעולה כזאת של תיקון שבזכותה: "ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי". בני ישראל היו בקלקול נורא וכמעט הביאו על עצמם כליה. אבל פינחס עמד ותיקן - וה' כל כך שמח, כי רצונו של ה' שנחיה ולא נמות ונקדש את שמו בעולם בחיים טובים ומוצלחים, ולכן הוא מבטיח לפינחס ברית שלום וכהונת עולם!

בברכת שלום ומבורך

בכל צרה, בטוח אני שהקב"ה יצילני האריות ויחזיר אותי בריא ושלם". חיילי המלך השליכו את רבי חיים יחד עם חפציו הקדושים בביזון ובזלזול.

כעבור כמה ימים, הגיעו חיילי המשמר להוציא את עצמות הנטרף ושאריות הגופה, על מנת למסורם ליהודים המתאבלים על רבם האהוב והנערץ ולהפתעתם הרבה מריחים הם ריח נעים ועירב לחך...

אם רק היו יודעים שזהו ריח גן עדן! השומר כמעט והתעלף פניו הפכו חיוורים כסיד והשתהה מס' דקות כלא מאמין למראה עיניו בראותו כי האסיר רבי חיים בן עטר נותר בריא ושלם ללא שום שריטה ופגע מוקף מכל עבריו אריות ונמרים, והוא עטוף בטלית ומעוטר בתפילין וזוסה למלאך ה' צבאות והוא עוסק בתורה, והאריות סביבותיו וישבים כנועים כאילו מאזינים לדברי התורה שפיו הקדוש ממלמל כמו תלמידים לפני רבם!

השומר רץ בבהלה להודיע את הנס שראה למלכו, וכשבה המלך וראה המחזה הנורא הזה כמו עיניו, התרגש ובעה מרוב שמחה ואמר עכשיו אני מודה ומאמין כי אלוקי היהודים אמת וקיים לעד, ותיכף פקד להוציא את הרב ואת ספריו הקדושים בכבוד רב וכל יהודי העיר והגוים צפו במחזה המיוחד ובכבוד הרב שנתן המלך לצדיק.

לאחר המקרה, המלך גידל את רבי חיים בן עטר, בעל האור החיים הקדוש שהפך להיות אחד מיועצי המלך החשובים ביותר ואהוב עליו מאוד, והגויים שרכשו שנאה גדולה ליהודים החלו מכבדים אותם ויראים מפניהם ומפני רבם המלומד בניסים.

אין תפיסה ברחמנות של ה'

התבודדות ומעלת התפילה
הספר של הרב שלום ארוש
052-2240696

על פי החשבון הנ"ל: 30 סטירות, בתור החדר חוב, ועוד 30 בתור קנס, ואחר כך אוסיף לו סטירה במתנת חיים. אבל לא כך היה. כאשר סיים ראובן להכותו, ורצה שמעון להחזיר לו, כבר הפך ראובן את פניו והלך. צעק לו שמעון: היי! לאן אתה הולך? עמדו ונעשה חשבון! אמר לו ראובן: כבר אבד החשבון. אמר לו שמעון: למה? ענה לו ראובן: כל 30 הסטירות שנתתי לך, את כולן נתתי לך במתנת חיים, ואינן נכנסות לחשבון כלל, והלא אתה בעצמך חרצת משפט זה, שיוכל אדם לתת לחברו סטירות במתנת חיים שאין עליהן דין וחשבון.

אמר לו שמעון:

אבל אני נתתי רק סטירה אחת במתנת חיים, ואיך נתת לי 30? אמר לו ראובן: ומה ההבדל בין אחת ל-30, מאחר והן באות בתור מתנה? הלא במתנה לא עושים חשבון, ויש נותן 100 ויש נותן 1,000, ולא צריך ליתן טעם למעשיו, מאחר ובאות במתנת חיים... והנמשל מובן: כאשר אדם עושה חשבון על חטאיו, ומתודה עליהם, גם כאשר שולחים לו ייסורים, שולחים לו רק מעט לעורר אותו. אבל כאשר הוא אינו עושה חשבון נפש, ונמצא שאינו שם לב כמה עוונות וחטאים יוצאים מתחת ידו מדי יום ביומו, ואין הפרש אצלו אם עשה מאה עוונות ביום אחד, או חמשים או אלף, אם כן, מדה כנגד מדה, פגעי הטבע פוגעים בו ויש למזיקים רשות לפגוע בו בלי חשבון, ר"ל.

מי שלא עושה משפט יומיומי, לא זו בלבד שהוא מחמיץ את ההזדמנות להתעלות מעל הדין, דהיינו לצאת זכאי בדין, על ידי שדן את עצמו, אלא עוד הוא נופל לגמרי ממידת המשפט, כי הוא למעשה מקבל ייסורים ללא משפט, הרבה יותר ממה שמגיע לו! מדוע? כי כשאדם לא שופט את עצמו, פירושו שהוא חי בלי חשבון והוא לא עושה חשבון, ואזי - מדה כנגד מדה - גם בשמיים לא עושים לו חשבון, ומניחים למידת הדין לעשות בו כרצונה, ונותנים לו ייסורים בלי חשבון, והוא נמסר לפגעים רעים, וסובל פורעניות יותר מכדי חיוב עוונותיו. מה שאין כן כשאדם עושה חשבון, אזי גם בשמיים עושים לו חשבון, וגם אם מגיעים לו ייסורים, נותנים לו אותם לפי חשבון, ברחמים, בצורה מתונה ומדודה, בדיוק כפי הצורך שיש לעורר אותו, מעט מעט. רבנו ה"בן איש חי" מביא משל הממחיש עניין זה:

משל לראובן שהיכה את שמעון סטירה אחת על לחיו. שמעון מצידו החזיר לו תיכף שלוש סטירות... אמר לו ראובן: שלוש סטירות אלו למה? הרי אני רק נתתי לך אחת! אמר לו שמעון: אין שום טעות, אלא הכל לפי חשבון: סטירה אחת קיבלת - כנגד הסטירה שנתת לי. השנייה - בתור קנס, כמובא בתורה שהגבגב שלם כפול. והשלישית, נתתי לך במתנת חיים...

אמר לו ראובן: יפה דנת. ומיד היכה את שמעון 30 סטירות על לחיו. שמעון חשב בלבו: תכף שייסיים, אכהו שבעתיים,

חכם ר' בן ציון אבא שאול
זצ"ל זיע"א
י"ט תמוז

לאורם נלך
הילולא דצדיקיא

קו האמונה
02-6444250

דרכו בלימוד היתה בבירור המקור של חז"ל עד להסקת מסקנות הלכה למעשה, באופן זה הוא בירר את הנושא עד לפרטי פרטיו. לדוגמה, בענין שימוש בחשמל בשבת יש דעות שונות בין האחרונים. רבי בן ציון לא הסתפק בהבנת הדברים מתוך השו"תים, אלא נסע לתחנת החשמל באשדוד ושהה שם יום שלם, למד את הנושא על בוריו והבין כיצד פועל מערך החשמל בארץ. רק אז הגיע לפסק ההלכה. בשנת תשכ"ב פתח רבי בן ציון עם חמיו את ישיבת "אמת שלום" ללמוד הקבלה, בבית כנסת "אוהל רחל", בין מגידי השיעורים היו רבי יצחק כדורי ורבי ששון מזרחי. הוא קבע לימוד שיעור בקבלה עם חמיו מדי יום ביומו. הוא הקפיד שאלו הרוצים להיכנס לעומק של חכמה זו, יקדימו ללמוד את תורת הפשט בעיון, וכך ההגה למעשה.

הגה"ק רבי מרדכי שרעבי זיע"א התבטא אודותיו: "ישנו רב בישיבת פורת יוסף שאין גדול כמוהו בכל העולם, ועליונים ותחתונים מסכימים עמו", וכיוצא בזה התבטא רבי מאיר אביחצירא זיע"א: "הרבה גאונים עברו על מפתן ביתי וכמו חכם בן ציון לא ראיתי ולא מצאתי".

באחד הימים ראוהו עומד במסדרון הישיבה ומחלק לכתובים ומתקנים. הוא הסביר, כי זכה במצוות השבת אבידה כהלכתה, ולכן מחלק הוא מיני מתיקה כהודאה להקב"ה שזימן מצוה זו לידו.

חיבר את ספרו "אור לציון", שכתב ראשון ממנו יצא לאור בשנת תשמ"ז והתקבל בחיבה בעולם הישיבות. בהקדמה כותב רבי בן ציון: "מבקש אני שיהיה לי עזר ולזכות לאחר אריכות ימים ושנים שיהיו שפתותי דובבות".

פעם אמר רבי בן ציון: "נולדתי ביום פטירתו של רש"י, ועמלתי הרבה ליישב את שיטתו.

פעמים כשעלה בידי ליישוב הייתי קרוב לעלפון, ואין ספק שבשעת פטירתי יצא לקראתי". נלב"ע לאחר ייסורים קשים ומתוך זיכור הנפש והגוף, ב"ט תמוז, ומנוחתו כבוד בבית העלמין סנהדריה ירושלים זיע"א.

חכם בן ציון נולד בירושלים בשנת תרפ"ד. רבי בן ציון קבל את דרכו בלימוד מרבו המובהק רבי עזרא עטיה, ראש ישיבת פורת יוסף, אחרי שנים, גילה פעם ראש הישיבה את חיבתו לתלמידו בדברים אלה: "הרבה טרחות הדיבים טרחו עד שהקימו את הבנין, ואנחנו עצמנו טרחנו הרבה להעמיד את התלמידים ולהרביץ תורה. כל הטרחות האלה, זרות של טרחה, היו כדאיים בשביל חכם בן ציון אחד!".

במלחמת ששת הימים, התגורר רבי בן ציון ברחוב אלקנה. לילה אחד הנחיתו הירדנים מטר של פגזים על מערב ירושלים, וכל בני העיר ירדו למקלטם. שכנו מרן רבי עובדיה יוסף זצ"ל, ישב באותו מקלט ובין הפגזה להפגזה היה רבי בן ציון מרצה לפניו חיזושים על מסכת יבמות, למרות הרעש והפחד מסביב.

"הנה עובר ש"ס חי, ספר תורה מהלך!"
התבטא אחד מגדולי ישראל כאשר רבי בן ציון הלך ברחוב. אכן, כל מגמתו ושאיפתו היתה ללמוד את כל התורה ולמסור אותה לדור הבא.

בישיבת פורת יוסף, למד רבי בן ציון בצעירותו בחברותא עם רבי עובדיה יוסף שעות רבות. גם כשהלכו לביתם חזרו בדרך על כל סוגיה שלמדו קודם בעל פה. פעם אחת גילה רבי בן ציון שהוא למד ושינן את מסכת פסחים מאה ואחת פעמים בשנה אחת.

פעם נשאל חכם בן ציון ע"י אחד מתלמידי חכמים שבקראת דירושלם, במה זכה שכל ברכתיו עושות פרי, לאחר הפצרות רבות ענה הרב: "כשיהיה לך את האהבת ישראל שיש לי גם ברכתך יתקמו".

מתמיד עצום היה רבי בן ציון. פעם שאל אותו אחד מתלמידיו: "איך רבנו זכור את כל הסוגיות עם כל הנושאי הכלים?" "מה אתה חושב" הגיב רבי בן ציון, "שבפעם אחת נעשים גאונים? אם רוצים ללמוד פעם אחת ולדעת ולזכור?!" "אני עצמי למדת וחזרת לא פחות ממאה פעמים הלכות שבת!"

עברשיו
למצא

הספרים האהובים
של הרב שלום ארוש

קרובים אליך

חפש את הנציג באיזור מגוריך

נעזור לך למצא אותו!

052-2240696

גאולתן
של
ישראל
תלויה
בקבלת
השבת
מוקדם

(ספר חמדת ימים)

מראות הקודש

הרב שלום ארוש שליט"א בביקור אצל הרב דב קוק שליט"א

הרב שלום ארוש בתפילה בקבר ר' ישמעאל כהן גדול

קצר בקשר

כמו כן הדבר בינינו לבין הקדוש ברוך הוא. השם יתברך כרת עם כולנו "ברית" - קשר אמיתי עם התחייבות, קשר עם תוקף, כמו שאמר לאברהם אבינו "והקמתי את בריתי ביני וביניך וביני וברעיך אמרתי לך להיותם לברית עולם לך לאליקים וברעיך אמרתי". ומסביר רש"י שהברית היא "להיות לך לאלוקים". וגם מצדו התחייבונו להשם במעמד הר סיני, אנחנו וזרענו, כמו שכתוב "כי את אשר ישנן פה עשנו עמך היום ואת אשר איננו פה עשנו היום". ויותר מזה אומרת הגמרא שכל אחד מאתנו קודם שיצא לאוויר העולם, נשבע להשם לקיים את הברית הזו וזה לשון הגמרא (נדה ל:): "ואינו יוצא משם עד שמשביעין אותו שנאמר 'כי לי תכרע כל ברך תשבע כל לשון' ומה היא השבועה שמשביעין אותו? תהי צדיק ואל תהי רשע..."

את תוקף הברית והקשר שיש בינינו לבין השם יתברך אין לשער. אות הברית הזו חתומה בבשרנו עוד מגיל שמונה ימים. ובשביל זה השם יתברך ברא את העולם בשביל ישראל, בשביל שנלך בדרכי התורה. ועתה ניתן להבין את הרוגז הגדול שהיה על עם ישראל, ע"פ דברי קודשו של ר' נתן מברסלב (ליקוטי הלכות נשיאת כפיים ה, יב) שמעשה זמרי גרם לפגם בברית שבנינו לבין השם, ולעומתו פנחס שהלך בדרכי התורה המשיך את תיקון הברית ע"י מסירות נפשו.

על כן, ידידי היקרים, הלימוד העיקרי מכל זה הוא שעל כל אחד מאתנו להשתדל מאוד ללכת בדרכי התורה, ולשמור ולקיים בכל מאודנו את הברית הנפלאה שבנינו לבין בורא עולם, וע"י כך השם יתברך יתמלא עליון ברחמים גדולים ויגאלנו גאולת עולם בקרוב משם אמן.

בפרשתנו התורה הקדושה מלמדת אותנו כמה לקחים ויסודות נפלאים, בעזרת השם נשתדל לגעת באחד מהם, כתוב בתחילת הפרשה "פיניקס בן אלקעזר בן אהרן הכהן השיב את חסתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, לכן אמר ה' נתן לו את בריתי שלום". אם נתבונן נראה שהיה רוגז גדול מאוד על עם ישראל עד שהתחייבו כליה חס ושלום, לולא נקמתו וקנאתו האמיתית של פנחס שהשקיטה זאת, וצריך להבין על מה היה הרוגז הגדול הזה.

בסוף הפרשה הקודמת מגלה לנו התורה על מה היה הרוגז הגדול כפי שכתוב "וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל פנות מוצב. ותקראנה לעם לזבחי אלהיהן, ויאכל העם וישתחוו לאלהיהן. ויצמד ישראל לבעל פגור, ויחר אף ה' ב'ישראל' ולאחר מכן גם מעשה זמרי עם המדיינית.

עם ישראל חטאו, עברו על התורה, עבדו עבודה זרה. במילים אחרות הם פגמו בקשר שלהם עם ה', הם פגמו בברית שיש לנו עם ה' יתברך. ועבאו לבאר זאת קצר יותר. אנחנו צריכים להבין מהו המושג הזה הנקרא "ברית", דרך משל לבני זוג שרוצים לחיות יחד ולהתקשר יחד בחיים משותפים. אם אין גורם מחייב ביניהם, אז אין כל כך תוקף לקשר הזה. לכן ע"פ התורה הקדושה הבעל צריך להתחייב בכתובה, לזון, לפרנס, להוקיר וכו' לדאוג לכל הצרכים שלה, בהתחייבות חזקה, ויש נוהגים אף להישבע על כך, דבר הנותן תוקף חזק מאוד לחיים המשותפים, מעין "כריתת ברית".

חיזוקו
מתחזקים בשמירת שבת

הפת בסעודה

אין יוצאים
ידי חובת הסעודה
בעוגה וכיוצא,
אלא בלחם
בלבד.
(בהלכה ובאגדה)

לקבלת מטרים מחזקים 052-6672221

עם ישראל
מדבר אהבה

ניצד מתבטאת אצלך
אהבת ישראל?

אלו אנו את האהבה אכמו!

אהבת ישראל - מה זה בשבילך?
al5308000@gmail.com

החוברת שמעניקה כלים לאהוב.
052-2240696

ילדון חידודון

היכן בפרשתנו הצפוני שלא נמצא בצפון?

(ספר במדבר פרק כו)

תשובה לפרשת קרח:

יצהר. שם של אדם קרח בן יצהר, והוא גם סוג של מזון ככתוב (יח יב) כל חלב יצהר.

זוכה לפרשת קרח: יצחק גריינמן, זכרון יעקב.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

כבוד הזולת | תמוז

תחשוב איך היית מרגיש במקומו של החבר, ותעשה רק את מה שיגרום לך קורת רוח. (א.ב. של החיים)

לקבלת מטרים מחזקים - 052-6672221

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

הזמנה של תודה

לפניי כחודש אימי הזמינה לי ולעוד בת משפחה שמלה לשמחה משפחתית אך כשהגיעה החבילה הבנו שכנראה נשמטה ההזמנה שלי ורק הזמנת קרובת המשפחה הגיעה.

מיד הזמנו את השמלה שלי שוב במשלוח אקספרס.

ביום חמישי הגיעה ההזמנה של קרובת המשפחה ואמא ניסתה לברר מה עם ההזמנה שלי אבל לא היה להם מידע, מבחינתם ההזמנה זה עוד הזמנה והם לא מבינים את הדחיפות.

יום לפני החתונה אמא אומרת לי אין לנו ברירה רק תפילות וקבלות יוכלו להועיל פה ולחזר את המשלוח להגיע.

הייתי מאוכזבת לא היה לי חשק בכלל לבוא לחתונה ואילו אמא הייתה רגועה היא נשענה על הקדוש ברוך הוא ואמרה לי:

"את עוד תראי שרק טוב יצא מהעיכוב הזה בעזרת

ה' מחר תגיע השמלה, רק צריך להרבות בתודה ובהודאה לה' ולהאמין שהכל לטובה".

התחזקתי בתודה ובתפילה. הודתילה' שמצאתי בגד יפה וצנוע לחתונה ותודה לה' שהמשלוח מתעכב ומחר החתונה ומי יודע איזו בגד יהיה לי ללבוש ותודה שאמא עוזרת ודואגת לי ומקבלת בשבילי קבלות, עוד ועוד תודות הרבית לריבונו של עולם עד שנרדמתי.

הבטחנו שאם ההזמנה תגיע עד מחר בבוקר אנחנו נפרסם את הסיפור.

יום החתונה הגיע בשעה 8:15 בבוקר אמא קיבלה הודעה מהחברה שהשליח כבר בדרך לבינתיים אמרתי מזמור לתודה ותודה לה' שהוא עושה הכל במכוון בדיוק.

בשעה 09:00 השמלה כבר הגיע אלינו הבייתה.

אין עוד מלבדו הקדוש ברוך הוא כל יכול ולפני הכל הוא רוצה את הלב שלנו, רק להאמין שהכל לטובה ולהרבות בתודה ובהודאה.

אמרתי תודה והגיע ההזמנה.

עשיונות

פתרונות יש לשלוח עד יום שני למייל: al5308000@gmail.com או לפקס: 02-5812252 יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

קסמרובע

השלימו את התשובות לפי המספרים במאוזן ובמאונך

1	2	3
2		
3		

1. מטר
2. המאור הגדול
3. מקדים לנמשל

1	2	3
2		
3		

1. מים שקפאו
2. אחות לאה
3. ישר, לא מקומט

1	2	3
2		
3		

1. בעל חיים צעיר
2. פרח נוי קוצני
3. ר' דוד קמחי (ר"ת)

זוכה פרשת קרח: חנוך זונדל קליין, בני ברק.

בדיחות הדעת

איש אחד טייל ברחוב וצעק: "מדינה על הפנים! מדינה על הפנים!" שוטר אחד ששמע אותו רץ לכיוונו ושאל: "מה אמרת? האיש ענה: "על הפנים של מדינה!" השוטר עצר את האיש, קשר אותו באזיקים ולקח אותו לתחנת המשטרה. יום למחרת, בבית המשפט, האיש אמר: "מה?! לא דיברתי בכלל על המדינה שלנו דיברתי על מדינה אחרת! את המדינה שלנו אני אוהב! אין עליה!!!" השופט כעס על השוטר ששטם בזבז מזמנו והאשים אדם חף מפשע ובנוסף לכך - הוא גזר עליו קנס כספי גבוה על ניצול סמכויותיו. כשהם יצאו מבית המשפט אמר השוטר: "איך זה שאתה מבה את המדינה ואני ככה מקבל קנס?!" האיש השיב בחיך: "לא אמרתי לך? מדינה על הפנים..."

העלון מוקדש להצלחת

משפחת טחלוב
ומשפחת קמחי

להקדשת העלון: 02-5308000

לאחר ששוחחתי עם היעדים, המטרות וסוגי הפעילויות שאתם רוצים לעבוד עליהם בחודש הקרוב, צמצמו את תכנון "שלבי העבודה" לשבוע הקרוב. ככל שהיעדים יהיו ברורים, כך תוכלו לתכנן את פרטי העבודה ולעקוב אחר התקדמותה. השאלות הבאות צריכות לעלות בזמן התכנון החודשי והשבועי: 1. מה אני רוצה להשיג? 2. מדוע בחרתי דווקא בנושא הזה? 3. מה אני צריך לעשות בכדי להשיג את מטרתי? 4. מתי צריך לעשות את זה? 5. מי צריך לעשות זאת? 6. היכן יש לעשות זאת? 7. כמה זמן יידרש לראות את ההתקדמות? 8. מה יכול להפריע לי להשיג את המטרה? 9. כיצד אוכל לטפל/להתעלם מגורמי הפרעה? 10. האם התפללתי ובקשתי לה' שיעזור לי ואצליח במה שאני עושה? ועוד...

טיפ לסיים

זכור, איך יכול לעשות "מטרה" או יעד. מטרה, היא תוצאה המושגת לאורך זמן. אתה יכול רק לעשות פעילויות מקדמות מטרה ולהתפלל לה' שיצליח את דרכך. רבי נחמן מברסלב, כותב בספר המידות כך: "לכל הדברים... צריך עסק בדרך הטבע, ויבקש רחמים שיצליח בדבר העסק". אם תעשה את הפעילויות הנכונות ותתפלל להצלחה, יש לך סיכוי מצויין בע"ה להגיע למטרה. המשך בע"ה בשבוע הבא!

הרב אבוחצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

לומדים להצליח פרק כ'

הורים יקרים, עלינו לדעת שהדבר העיקרי ביותר בחינוך, לימוד ושיפור "ניהול הזמן" שלנו ושל ילדנו הוא: "תכנון הזמן". אז אם זה כ"כ נצרך וחשוב, מדוע אנו לא חיים עם תכנון וניצול הזמן? בשבוע שעבר, הצגנו 7 סיבות, מדוע אנו המבוגרים עובדים ללא תכנון, נעלה אותן בקצרה:

הסיבות לחיים ללא תכנון:

1. אנחנו עמוסים ואין לנו זמן לתכנון. 2. יש לנו בעיה של "דחיינות". 3. בעבר הצלחנו גם ללא תכנון, אנחנו נשארים כך. 4. יש לנו נטייה לעבוד, לבצע ולפעול בצורה מהירה. כתוצאה מכך, אנו מאמצים דפוס התנהגות "תגובתי", דהיינו: אנו מגיבים במהירות לכל מה שמרחש סביבנו וללא תכנון ומחשבה מוקדמת. 5. אנחנו אוהבים לראות את הסוף ולקבל את תחושת "הסיום" מהמשימות שאנו מבצעים. 6. יש לנו נטייה להיות ספונטניים. 7. אנחנו חושבים שתכנון הוא פעילות מסובכת הדורשת זמן רב. התמודדות עם ה"נ"ל הוא משמעותי מאוד. אצל רבים ישנם אפילו מספר גורמים המקשים בו זמנית ליכולת שלנו המבוגרים להתנהל בצורה טובה. לעיתים אפשר לעשות עבודה על ה"נ"ל עם בן/בת הזוג, מהניסיון, אני ממליץ לבצע תהליך טיפולי, אישי או זוגי. תהליך מקצועי, ישדרג את העבודה המשפחתית בצורה מופלאה. זה שווה את ההשקעה, מספר מפגשי עבודה מקצועיים, יפתרו את הבעיה בשרש ויזניקו את העבודה המשפחתית שלכם. גם אם אתם מתלבטים, נדבר על זה, צרו קשר! 0548-434-435.

איפה אנחנו בסיפור הזה?

הורים יקרים, עלינו לדעת כי כשנקדיש את הזמן הדרוש לתכנון סדר היום שלנו ושל ילדינו וכשנתכנן את הפעולות היומיומיות שלנו, נרוויח יותר זמן לביצוע הפעולות שלנו ומכאן איכות הפעולות, הרוגע ורמת הסיפוק שלנו ושל ילדינו תעלה. הרגל של תכנון הזמן, מיצוי הזמן, סדר יום ברור וקבוע - יתרום בע"ה בוודאי לשלוה נפשית ולמיצוי היכולות הלימודיות של ילדינו בבית הספר. וכמו בכל ראשית עבודה עם ילדינו נבדוק את עצמנו היכן אנחנו נמצאים על הסקאלה של "עבודה עם תכנון". נבדוק

כיצד עובדים עם בעיית תכנון?

ראשית יש לבדוק ולזהות מה מקור הבעיה אצלנו, מדוע אנו מתקשים לתכנן? במידה ומצאנו מתוך שבוע הסיבות המוזכרות לעיל, סיבה אחת או יותר, נטפל בה בצורה נקודתית וניתן ביתניים לכן משפחה נוסף או איש מקצוע זמין, לעקוב אחר התקדמותנו ולעזור לנו לתכנן את הפעולות שלנו או את סדר היום של המשפחה. בבואנו לקבוע יעדים לתכנון הזמן שלנו, עלינו ללמוד לשלוט בתכנון הזמן שאנו רוצים למלא, נרכיב יעדים כללים על בסיס חודשי, יעדים מעט יותר ממוקדים על בסיס שבועי, ויעדים מפורטים על בסיס יומי. המרכיב החשוב ביותר בתהליך הוא: להמשיך ולתכנן מדי חודש ושבוע, אפילו אם לא הצלחנו להשיג את כל היעדים שרצינו להשיג בתכנון. ראשית העבודה היא: ללמוד כיצד מתכננים ולפתח הרגל של עבודה מתוכנן. אם ניצור מערכת תכנון חודשית, שבועית ויומית נתרגל עם הזמן לתכנן את פעולותינו וחיינו, ועד מהרה נפתח הרגל של תכנון. לאחר שנתרגל לחיות מתוך תכנון נוכל "להשתדרג" בפעולות התכנון ומכאן להצלחת הביצוע בע"ה הדרך קצרה.

יישום תוכנית העבודה בשטח

נקבע "ישיבת עבודה" פעם בשבוע עם בן הזוג, נניח בתחילת השבוע או בסופו, נחליט מהם הנושאים שנשוחח בהם בפגישה ושעליהם נצטרך לקבוע את התכנון השבועי, נכתוב את "מטרות התכנון" לשבוע הקרוב, או מהם היעדים המשמעותיים שעלינו להשיג בשבוע הקרוב. נוודא שהיעדים האלה ברורים ואנו יודעים מדוע בחרנו דווקא ביעדים/מטרות אלו. נבדוק מה הדברים שיכולים למנוע מאיתנו את ההצלחה ביעד המתוכנן. בו זמנית שאנו קובעים ורושמים את המטרות או היעדים השבועיים, נחשוב ונתכנן גם את היעדים החודשיים, הרבעוניים או השנתיים כדי לא לאבד את נקודת המבט הכוללת בתוך התכנון השבועי.

תכנון ממוקד

חוק האמונה-המנה היומית

הלימוד היומי לחיים מבורכים

משורה שמחה

אנרגיה חיובית

מקנה ביטחון

להזמנות: 052-2240696

חשובות
לכל
האמנות

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יז תמוז תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:10 תל-אביב: 7:26 חיפה: 7:19 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:32 חיפה: 8:34 ר"ת: 9:05

פרשת פנחס

מסירות להצלת הזולת

טיפולו במסירות בחולים הרבים...

כאשר פרצה בווילנא, בשנת תר"ט, מגיפת ה'חולירע' ופשטה והפילה חללים רבים, נרתם הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל והעמיד עצמו בראש "ועד העזרה" שנועד להגיש עזרה וסיוע לנפגעי המחלה. הוא ארגן עשרות מתלמידיו, שנודעו כ"אברכי רבי ישראל", אשר טיפלו במסירות בחולים הרבים.

בהתאם להלכה (שו"ע או"ח סימן שכח) הזהיר רבי ישראל את פעילי "ועד העזרה" לבל ישתמשו בשבת ב"אינו יהודי", אלא דוקא הם עצמם יעשו את כל המלאכות הנחוצות עבור החולה.

באחד מאותם לילי שבתות, חלה נכדו של אחד מנכבדי העיר. לפי הוראת רבם, עשו האברכים בעצמם את כל המלאכות הדרושות עבור החולה. חטבו עצים והבעירו אש, עד שהוציאוהו מכלל סכנה.

כעבור מספר ימים בא הסבא לבית "וועד העזרה", כדי להודות לרבי ישראל ולאברכיו היקרים על שפעלו במסירות והצילו את נכדו. ברם בתוך דבריו העיר, כי נראה שהאברכים מרשים לעצמם חילול שבת יתר על המדה.

הואיל והדבר נגע לפיקוח אלפי נפשות, יצא רבי ישראל מגדרו וגער בזקן: "כיצד מעז אתה לדבר סרה בבחורי חמד יקרי רוח אלה, שמוסרים את נפשם לפיקוח נפש הזולת. האם אתה תלמידו את האסור והמותר?! הנה אנכי ארגנתי את האברכים האלו וערבתי בפני הוריהם שהמחלה לא תדבק בהם ושאתחזרים בעזרת ה' בריאים ושלמיים! ואמנם אחזירם כך בע"ה. התוכל אתה לעשות כזאת?!"

מיד חלץ האיש את נעליו, התיישב לארץ וביקש מחילה.

טללי אורות – פר' אחרי

"האם אתם מוכנים למסור נפש?!"

כאשר בא החפץ חיים בימי זיקנותו המופלגת לוורשא, לרגל ביטול אחת הגזירות הקשות שריחפה על יהדות פולין, הגיע לבקרו כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת. נהוג היה אצל החפץ חיים, שכאשר הגיע אורח חשוב, היה נשאר במקום רק בחור אחד.

סיפר אותו בחור, כי החפץ חיים פנה אז לאדמו"ר מגור ואמר לו: "הגזירה בפניה אנחנו עומדים, היא קשה ביותר, אבל יודע אני שיש לרבי הרבה חסידים, כלום מוכנים אתם ללכת בחרב ובחנית, עד כדי מסירות נפש? נענה הרבי מגור ואמר: "כן" – "אם כך" – השיב החפץ חיים – "אפשר להתחיל במערכתה!"

שאל אביך ויגדך

להתמסר ככל האפשר לזיכוי הרבים והצלת הכלל והפרט!

נלמד מהפסוק: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו... בקנאו את קנאתי בתוכם" (פרק כה-יא)

ופירש הכלי יקר: הכל לרבותא נקט. כי אף על פי שהיה בן אלעזר שלקח מבנות פוטיאל מיתרו שפיטם לעבודה זרה, ולא מנע את עצמו, אף שיאמרו לו ליצני הדור, בת יתרו מי התיר לך. וכן היה בן אהרן הכהן שעשה העגל ויקניטו לו בזה. אף על פי כן לא חס על כבודו. עוד הודיענו הכתוב שבחו של פנחס, אף שהיה בתוך העדה – מקום מסוכן מפני קרובי זמרי, מכל מקום מסר נפשו להצלת ישראל. ונרמז בפסוק "ויקה רמה בידו" היינו ששם כל רמ"ח איבריו בכפו.

על מעשה מסירות-נפש זה של פנחס, ידועים דברי חז"ל (במד"ר במדבר כא-א) "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו", ולכאורה תמוה: מה הרבותא בכך, וכי יש מצוה שאין עליה שכר, הרי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה? ומה המיוחד בזה יותר משאר מצוות, ומה המיוחד בפנחס יותר משאר בני אדם?!

עוד יש להבין, הרי במעשהו הנשגב של פנחס, היו בו גם קידוש שם שמים ברבים וגם הצלה לעם ישראל, וא"כ פלא הוא מדוע לא הזכיר הכתוב מאומה מזכותו זו של פנחס שקידש שם שמים ומהשכר שמגיע לו על כך. וכל שפירט הכתוב הוא ש"השיב את חמתו מעל בני ישראל?!"

נוכל ליישב את הקושיות מתוך ביאורו של הגר"י קניבסקי – הסטייפלער זצ"ל (בספרו ברכת פרוץ) שביאר עפ"י הכלל שאמרו חז"ל (קידושין מ). שכל מצוה שהיא טובה רק לשמים, ואין לבריות הנאה ישירה ממנה, אין לה שכר ופירות בעולם הזה. לעומת זאת מצוה המטיבה גם לבריות יש לה פירות גם בעולם הזה.

לפיז יש לתרץ, כי במעשהו של פנחס, כפי שהיה נראה כלפי חוץ, ניתן היה להבין שאין הוא אלא טוב לשמים ולא לבריות, שאף כי אמנם קינא קינאת ה' וקידש שם שמים, אך מכל מקום טובה לבריות לא היה במעשהו. וא"כ היה בדין שיטול שכרו רק בעולם הבא ולא בעולם הזה, כאמור. [וממילא אין סיבה להזכיר את הזכות והשכר על שקידש ש"ש].

אשר על כן, בא הכתוב וגילה לנו שבמעשהו של פנחס היתה גם הטבה מופלגת לבריות, שע"י קנאתו הציל את כלל ישראל מכליון, על כן "בדין הוא שיטול שכרו" גם בעולם הזה, וכדברי הכתוב "הנני נותן לו את בריתי שלום" – בעולם הזה.

הדפסת והפצת העלון השבועי "איש לרעהו" פרשת בלק, הפועל למען הזולת נתרמו באדיבות יו"ר ומנהלי "הליגה למלחמה בשחפת ובמחלות ריאה בישראל - ירושלים" – ע"ר,

לעילוי נשמתה של מנהלת הליגה מרת הדסה אסתר זיסל בת יעקב ישראל סוקוליק – סמית ע"ה הקדישה את חיה לטובת הזולת, חן ברימי מחלות ריאה וחן במנועתן, במסגרת הליגה למלחמה בשחפת. גייסה כספים מקרנות צדקה עבור משפחות נזקקות שנמנעו בעקבות מחלות ריאה. לרגל יום השנה, נפטרה ביום כ' תמוז תשס"ה, ת.נ.צ.ב.ה.

להתפלל ולבקש רחמים על היחיד ועל הרבים הזקוקים לישועה!

נלמד מהפסוק: **פינחס בן אלעזר... ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" (פרק כה-יא)**

ובגמרא (סנהדרין פב): מבואר מעלתו הנשגבה של פנחס, שכאשר הרג את זמרי, נכנסו שבטו להרוג את פנחס. מה עשה הקב"ה? שלח מלאך והשחית בעם [כדי להטריד בני שבטו של זמרי שלא יהרגו לפנחס] כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל שנאמר: "ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגיפה". שעשה פלילות עם קונו והבטן לפני המקום. אמר לפניו, רבונו של עולם, על אלה יפלו כ"ד אלף מישראל! מכאן נדון ק"ו בעצמנו: אם פנחס שהיה שרוי בסכנה מאותם אנשים שביקשו את נפשו ובכל זאת התפלל להצלתם. על אחת כמה וכמה שיש על כל אחד מישראל להרגיש בצרתו של הזולת [שהוא ערב לו] ולהתפלל לישועתו.

לאור מסירותו של פנחס להתפלל אף להצלתם של אותם אנשים שביקשו את נפשו, עלינו לברר: עד כמה מחוייב אדם להתפלל לטובתם של אנשים חוטאים ועבריינים בעבירות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו.

מספרים חז"ל בגמרא (ברכות י.) על אותם בריונים עבריינים שהיו גרים בשכונתו של רבי מאיר והיו מאוד מצערים אותו. ואומרים חז"ל שרבי מאיר התפלל וביקש עליהם רחמים "כי היכי דלימותו" [=לכאורה הפירוש "כדי שימותו"]. אמרה לו ברוריא אשתו: מדוע אתה מתפלל שימותו, כי כתוב "יתמו חטאים". והרי לא כתוב "חוטאים" אלא "חטאים" ועל כן תבקש רחמים עליהם שישובו בתשובה וממילא יתמו החטאים, "ורשעים עוד אינם". ואכן כך עשה: ביקש עליהם רחמים וחזרו בתשובה.

ויש לשאול כאן מספר קושיות: (א) מהו הלשון "ביקש רחמים עליהם" והרי למעשה לא ביקש עליהם אלא על עצמו להנצל מהם?!

(ב) היאך ביקש עליהם שימותו ולא חש לדבר ממנו חשש רבי יהושע בן לוי, כפי שמסופר בגמרא לעיל (ז). צדוקי ציערו וביקש לקללו ולבסוף הגיע למסקנה שלא זו הדרך שהרי כתוב "ורחמיו על כל מעשיו" וכתוב "גם עונש לצדיק לא טוב"?!.

(ג) מהו הלשון "כי היכי דלימותו", היה לומר שביקש עליהם רחמים "שימותו"?

וביאר הצ"ח שרבי מאיר ראה כי הקב"ה מטיב לרשעים הללו כדי להאכילם בזכויותיהם בעולם הזה, וכדכתיב "ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו", ולכן ביקש עליהם רחמים לטובתם, שירחם עליהם ויפקוד עונשם בעולם הזה לכפר עליהם. ומכאן גם הלשון "כי היכי דלימותו", שלא ביקש שימותו ממש, אלא שיהיה להם כעין מיתה לכפר עליהם. אך ברוריא אשתו סברה שעדיף להתפלל עליהם שישובו בתשובה.

הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלער זצ"ל היה אומר: פעמים כשמתפללים על חולה אשר בדרך הטבע לא נראה סיכוי לרפואה, ישנה הרגשה כלשהי שח"ו התפילות לא פעלו, וזו טעות מכמה סיבות:

(א) גם אם ח"ו נגזרה גזירה, בכ"ז מועילה התפלה להקל על יסוריו של החולה. **(ב)** הרבה פעמים מועילה התפלה להאריך במקצת את חייו של החולה. וכל רגע מהחיים יקר הוא מפנינים. **(ג)** אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתאייש מן הרחמים. **(ד)** גם אם התפלות לא פעלו ביחס לחולה, מ"מ התפלות עוזרות לו להוסיף זכויות, משום שעל ידו נגרם שיהודים התפללו ויעוררו רחמי שמים ובזה נוסף לו עוד זכויות בעוה"ב, וגם עוזרות להציל את צאצאיו מכל מיני מרעין בישין. **(ה)** מלבד כל אלו, עוזרות התפלות לפעול ישועות לכלל ולפרט.

סגולה להצלה...

סיפר הגאון רבי יצחק צבי ברנפלד: כשעמדו הנאצים ימ"ש על גבולות מצרים בימי מלחמת העולם השנייה, ואיימו לפלוש לארץ ישראל, הכריז מלך מצרים שלא ימונע מהשונא האכזרי לעבור דרך ארצו כדי להכנס לארץ ישראל.

פחד נורא אחז בתושבי הארץ. בתי הדין בירושלים הוציאו ספרי תורה לרחובות העיר. צום ובכי בכל מקום, ושק ואפר הוצע לרבים בכל ערי ארץ הקודש.

באותה עת נכנס לבית הגאון **רבי עקיבא סופר** זצ"ל (בעל הדעת סופר), רופא ירושלמי המתגורר באותו בנין, ובפיו ידיעה מרה: האנגלים ציוו על הנציגים הבכירים שלהם בארץ לעזוב בתוך שעות אחדות את ארצות הים התיכון בדרך להודו, כי צרה קרובה...

"או-אז" - מספר הרב ברנפלד - "קרא לי רבי עקיבא סופר, הכניסני לחדרו, וסגר את הדלת, וביקשני להגיד עמו מילה במילה את פרשת הקטורת שבע פעמים, בלי שום כוונה מיוחדת, אלא רק בהבנת פירוש המילים. פניו היו אז כאש להבה, ואמר במתינות מילה במילה ואני אחריי. כאשר גמרנו, אמר תפלה קצרה אשר לא ידעתיה. אחר כך צהלו פניו ואמר "הקב"ה יעזור". ושוב לא הראה שום סימני דאגה..."

הקדמה לסיפור תפלה חתם סופר

תפלתו של צדיק...

דירתו של החזון איש בוילנא, הכילה שני חדרים קטנים: חדר אחד למגורים, חדר שני היה חנות. כאן ניהלה אשתו את ממכר האריגים שלה. הפדיון מהמכירות היה ירוד והיא הסתבכה בחובות רבים שהחזו"א נאלץ לפרוע אותם במשך שנים רבות.

פעם אחת הסתבכה בפלילים, כאשר גוי אחד מסוחר האריגים, שונא ישראל, העליל עליה בזדון כאילו גנבה חלק מן המלאי שלו. הוא הלשין עליה למשטרה ואף שכר עידי שקר שיעידו כזב כנגדה במשפט שעמד להערך בערכאות, כדי להרשיעה ולטמון לרגליה פח יוקשים.

החזון איש וזוגתו באו בצרה גדולה והיו אובדי עצות. לא היה להם שום סעד משפטי. לא נמצאו גם עידי הזמה שיפריכו את עלילת השוא, והיה חשש רציני שבית המשפט הוילנאי יאמין למעלילים ויטיל על הרבנית עונש קשה שיאמלל אותה ח"ו. היא הייתה אחוזת אימה ופחד ללא גבול.

בצר להם, שאל החזו"א את רעייתו מה שמו של אותו גוי רשע שהעליל עליה. היא מסרה את שמו ואז התייצב החזו"א בפנית החדר ושפך צקון לחשו בלב שבור לפני האב שבשמים, כי יחלצם ממיצר ויושיעם מהצרה הגדולה הזאת.

ואכן תפלתו נתקבלה במרומים: ימים ספורים לפני מועד תחילת המשפט, נודע שאותו גוי מת לפתע פתאום והמשפט נתבטל.

פאה"ד

תפלות לשלום עם ישראל...

באחד מימי העוצר שהיו בארץ ישראל תחת השלטון הבריטי, יצא הצדיק **רבי שלמן מוצפי** זצ"ל בלווי תלמידו מביתו לבית הכנסת מבלי שיבחין שקיים עוצר בעיר. אנשי המשמר הבריטי עצרו אותם ולאחר חקירה הובילו אותם אל "מחנה שנלר". שם מצא רבי שלמן למעלה משלוש מאות יהודים כלואים במכלאה אחת, ישובים באפס מעשה.

הוא נזדעק לעברם: "היתכן?! כיצד הנכם יושבים ולא עושים מאומה. זו ההזדמנות לעשות משהו!" הוא אירגן מיד את כולם בפניה מיוחדת ושימש כשליח ציבור במשך שלוש שעות. נשא בפניהם דברי כיבושין והחל באמירת סליחות, תיקון חצות ותפלות לשלום עם ישראל.

הקצינים הבריטים תמחו על המחזה המוזר של קהל יושבי המחנה מתפלל יחדיו בשאגה ובוכה לאביו שבשמים. מיד בסיום התפלה מיהרו הבריטים לשחרר אותו עם חלק ניכר מהעצורים כשהם מזהירים אותו ששוב לא יחזור על פעולתו...

עולמו של צדיק

מעשה קנאות לכבוד השי"ת גורם להרבות שלום בעולם ולא מחלוקת! נלמד מהפסוק: "הנני נותן לו את בריתי שלום" (פרק כה-יב)

ואמרו חז"ל בגמרא: אמר לו הקב"ה למשה, הקדים לו שלום שנאמר הנני נותן לו את בריתי שלום (סנהדרין פב.). ועל הנאמר בפסוק: "תחת אשר קנא לאלוקיו" (כה-יג) כתב הספורנו: מאחר שרב את ריביו, גם אני אצילהו מכל מיני ריב והתנגדות והיה לו שלום מדה כנגד מדה.

יש להבין בעצם מעשהו של פנחס, האם יש בו מצוה או לא. שכן מצד אחד אומרים "קנאין פוגעין בו" ומסתבר שעושים מצוה בכך. אך מאידך אמרו שהיא "הלכה ואין מורין כן" ואם זו מצוה, מדוע אין מורין כן?

ושמעתי מאמו"ר הגרא"ק זצ"ל (בעל ה"נזר אברהם") ששאל בנוסח אחר: אם מעשהו של פנחס היה בגדר של "הלכה ואין מורין כן" נמצא שענין זה של "קנאין פוגעין בו" אינה מצוה כה גדולה, ומדוע מייחסת התורה חשיבות כזאת למעשהו?

וביאר אמו"ר שהטעם ש"אין מורין כן" אינו מפתת פחיתות המצוה אלא משום שההלכה "קנאין פוגעין בו" מצריכה שירגיש הקנאי בלבו שאינו יכול לסבול כזו עבירה, ומרוב אהבת ה' היוקדת בלבו, מקנא קנאת ה'. לכן "אין מורין כן" שכן מי מסוגל לדעת מה שבלב חברו. אבל מי שבאמת מרגיש שאינו יכול לסבול כזה חילול ה' נורא ועל כן עושה מעשה קנאות, מראה עד כמה אהבת ה' יוקדת בקרבו ואין לך מצוה גדולה מזו, כי על כן "רחמנא ליבא בעי". עכ"ד אמו"ר.

מבחנה של קנאות שכולה נובעת מתוך גודל אהבת ה', באה לידי ביטוי בזעקת ישעיה הנביא: "גווי נתתי למכים ולחיי למורטים, פני לא הסתרתי מכלימות ורוק" (ישעיה ז-ו) ופירש הרד"ק: "אפילו היו מכים ומורטים אותי, אני אקבל ברצון לאהבת הא-ל". נמצאנו למדים שרק מכח אהבת ה' יכול הנביא לעמוד במבחן קשה כזה בבואו להוכיח ולקנא קנאת ה'.

על הפסוק: "ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם"... אמרו חז"ל (סנהדרין לה.) שנצטוו משה להעמיד בתי דין נפרדים לדון ולהוקיע את כל אחד ואחד מההולכים אחרי בעל פעור. ואף שמעיקר הדין, היה די בבית דין אחד לדון את כולם, שהרי כולם נידונו באותה מיתה. אעפ"כ הוצרכו לדין כ"א בב"ד מיוחד. וכל כך למה? אומרים חז"ל "כדי שישבו חרון אף מישראל". ופירש רש"י: כדמוכח קרא, ששב חרון אף ה' כשרואה הקב"ה שכולם עוסקים בדבר ומקנאים לכבודו.

לומדים אנו מדברי חז"ל אלו - אמר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל (בספר מראש אמנה) - שכבוד שמים מתבטא בכך, שכאשר ישנו חילול ה' רח"ל, אין עומדים מן הצד באי-אכפתיות, אלא חייבים להראות ולהביע את הכאב, ולהגיב בהתאם. כשם שרואה אדם שמתנפלים על אביו ואמו, כלום יתכן שישאר באדישות ובשוויון נפש? כך לא יתכן שיתעלם וישאר אדיש כשנוכח לראות פגיעה בכבוד השי"ת.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל היה אומר (בספר קול יהודה - פקודי) שתלמיד חכם צריך שיהיו בו ב' המעלות: מצד אחד עניו וצנוע, ומאידך, עז ותקיף. רמז לכך בפסוק "כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו". ת"ח נקרא "משכן" וכמו שהיו במשכן ב' המעלות: "עניו ואש", כך ת"ח צריך שיהיו בו "ענן" - רמז לצניעות ולכיסוי (כאילו מכוסה בענן) ו"אש" - שתהיה בוערת בו שלהבת אש קודש לעמוד בפרץ על משמר היהדות.

והביא מהגר"ד יונגרייז זצ"ל שכך ביאר את הפסוק "לב נשבר ונדכא אלוקים לא תבזה". כלומר: "לב נשבר" זוהי אכן מעלה, אבל בתנאי ש"אלוקים לא תבזה" - תזהר לא להשתמש ב"לב נשבר" שלך בכל מה שנוגע לכבוד שמים... והיינו שלענין זה צריך לב חזק ואמיץ להיות עז כנמר למען כבוד שמים.

קנאות לשם שמים...

כעבור שנה לשהותו של הגאון מקאליש בירושלים, נכנס בעובי הקורה, יסד את בית דינו ופעל ביד רמה. הוא לא חת מפני כל.

פעם סיפרו לו על קצב המכשיל את הרבים באיסורי אכילה. שלח לקרוא לו ודיבר עמו קשות. החציף הלה פנים וענה עזות. קם הרב מקאליש וסטר לו על לחיו. בערה חמתו של הקצב, שלף אקדח מנרתיקו וכיוון אל הרב.

עמד הרב מקאליש, פתח את מעילו לרווחה, ואמר: "ירה! נבהל הקצב וברח מהמקום. רכס הרב את מעילו, ואמר לנוכחים: "יודע אני שעדיין לא נוצר הכדור שימיתני... משום שכל מעשי הם לשם שמים, ואין בהם שמץ של רדיפת כבוד!"

עפ"י השרף מבריסק

"בלי ראש היא מסוכנת..."

בין החבורה של תלמידי הגרי"ל דיסקין זצ"ל, נמנה גם הגאון **רבי לייב לוי** זצ"ל. תלמידיו של הגרי"ל ידועים היו בדביקותם הרבה ברבם הגדול, ובקנאותם לכל דבר שבקדושה.

עם פטירת רבי יהושע לייב דיסקין, פרש רבי לייב מהחבורה ונימוקו עמו: "הקנאות נמשלה לסכין מחודדת. מותר להשתמש בה, כשהיא עם ראש. בלי ראש היא מסוכנת לשימוש. להיות קנאי כדון וכהלכה, אפשר רק אם מעלינו סוכך וחופף המורה הגדול והקנאי האמיתי עם נפילת עטרת ראשינו, שוב אין אנו רשאים להקרא קנאים..."

חכמת חיים

"לההרג ולא למסור ילד למסיון..."

מעשה בילד אשר אמו רצתה למסור אותו לידי המסיון רח"ל. באותו זמן למד הילד באחד המוסדות בירושלים. כאשר נודע הדבר לעסקנים ידועים, טיכסו עיצות כיצד להציל את הילד מצפורני השמד. מסכנת העברתו למסיון.

הלכו העסקנים ושאלו את הגרי"ז **סולובייציק** זצ"ל, האם מותר להם לעשות פעולה הכרוכה בסכין מסויים. כי במידה ויתפסו לאחר מכן, יהיו נתונים במאסר של חודשים ואפילו שנים...

השיב להם הגרי"ז בקצרה: "זו חובה של יהרג ואל יעבור! אף אם יהרגו כולם ח", אל ימסרו נפש אחת מישראל!... אין שום מקום להתחמק מהצלתו של הילד..."

עובדות לבית בריסק

קנאת ה' בעוז ותעצומות...

הגה"צ רבי שבתי יודלביץ זצ"ל היה נוהג לצאת כל ערב שבת ולשוטט בין החנויות, לראות שיסגרו החנויות את שעריהן קודם כניסת השבת ולא יחללו את השבת. ואולם במספרה אחת התעקשו בעליה שלא לסגור. היו רבים וטובים שהפצירו בבעל המספרה לא לחלל את השבת ולא להכשיל את הרבים, אך דבריהם נפלו על אוזניים אטומות.

והנה ביום ששי אחד, הבחין ידיו של רבי שבתי, **רבי אברהם קויפמן** זצ"ל בכלב גדול ואימתני שהציב בעל המספרה בפתח חנותו כדי להרתיע את המוחים נגדו. הזהיר הידיד את רבי שבתי לבל יהין להתקרב למספרה שכן עלולים לשסות בו את הכלב...

אזר רבי שבתי עוז ותעצומות לקנאות קנאת ה' לכבוד שבת מלכתא והכריז כי חייבים למסור את הנפש למען קדושת השבת ולקדש שם שמים.

ואכן, כשהתקרבו רבי שבתי וידידו לפתח המספרה, שיסה בהם בעל המספרה את הכלב הענק. הורה רבי שבתי לידידו לתפוס את רגליו של הכלב ואילו רבי שבתי תפס את הכלב בפיו וקרעו לשנים בכח גדול. כראות זאת בעל המספרה סגר מיד ונס על נפשו. מאז היה סוגר בכל יום שישי את חנותו בזמן.

הלמות עמלים - ח"ב

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מענטשלעכקייט

יום ראשון, ד' תמוז תשפ"ב.

מיהרתי להרגיע אותו: 'אני לא כועס, וגם לא חושב שאז כעסתי באופן מיוחד. עצם העובדה שאני לא ממש זוכר את כל הסיפור, מוכיחה שלא כעסתי עליך. תכל'ס, אין לי שום קפידא על אף אחד, לא כועס ולא כלום. אבל אני מניח שאתה לא תסתפק בזה ותרצה לשמוע את הנוסח המקובל, לכן אומר לך בפה-מלא:

"מחול-לך; מחול-לך; מחול-לך!"

המתקשר שמח מאוד על ההתפתחות המהירה. מועקה של 31 שנים נעלמה ב-31 שניות. אמר: 'חשוב לי שתדע שגם הרווחת משהו מהמועקה שלי. במשך 31 שנה לא מצאתי אותך, אבל היות ואני כהן, אז פגנתי עליך במיוחד מידי יום בברכת-כהנים, שהקב"ה יברך אותך ויתן לך הארת-פנים, נשיאת-חן ושלוש!

בתגובה ביקשתי ממנו שגם מעתה ואילך ימשיך לכוון עלי - מי יודע לאלו טובות זכיתי בזכות ברכת-כהן הלז!

בשלב זה של השיחה הייתי משוכנע שמסתתר משהו מאחורי בקשת המחילה. מי יודע; אולי הוא לא נשוי, אולי אין לו ילדים, ואולי ואולי... חשבתי לעצמי, בטח עוד נכון לנו איזה "הפי-אנד" מעניין לסיפור!

אבל כאשר המשכנו לשוחח על הא ועל דא, למדתי שמדובר באדם מסודר. אשה, ילדים, בריאות, פרנסה, נחת - הכל זורם כשורה ברוך השם!

וזה, לטעמי, החלק הכי יפה בסיפור:

הבן-אדם מחפש אותי במשך עשרות שנים. הבן-אדם מסתובב עם מועקה במשך כל התקופה. הבן-אדם מברך אותי מידי בוקר באהבה. וכל זאת לא כדי לזכות ל"ישועות", אלא פשוט כי לא יפה לפגוע ביהודי...

שום דרמה לא מסתתרת מאחורי הסיפור, לא גידול שנעלם, לא מעוכב-שידוך שהתחתן, ולא עני שזכה בלוטו.

אז דרמה אין, אבל מענטשלעכקייט - אנושיות - יש ויש!

השולח: בעל-המעשה (פרטים מלאים שמורים במערכת)

אני מציץ בפלאפון ורואה שמישהו מתקשר אלי. מספר לא מפר.

זה חוזר על עצמו שוב, ושוב. אבל אני מאוד טרוד. השבוע גדוש באירועים, שמחות ובעוד משהו: השבוע גם מסיימים את מסכת יבמות בדף-היומי. בקושי אני מספיק לענות למספרים מוכרים, אבל כשהאלמוני מתקשר בפעם הרביעית!! אני נכנע ועונה.

'האם אתה א.ל. שלמד בישיבה-קטנה ----- לפני מעל שלושים שנה? וליתר דיוק: במשך שלוש שנים, מלפני 34 שנה ועד לפני 31 שנה?'

האמת? מעולם לא חישבתי רטרואקטיבית, בכזה דיוק, את מנין שנותי בישיבה-קטנה. אבל אם האלמוני כבר ערך את החישוב אז לא נותר לי אלא "להודות באשמה".

-נכון. למדתי שם. ומי כבודו!'

המתקשר נקב בשמו, ובאבחת-שגיה הוא כבר לא היה 'אלמוני'. לבש בשר, עור וגידים. פנים ואישיות.

'כן. בטח. אני זוכר אותך - הרי למדנו באותו שיעור!'

המתקשר אומר: 'אני ממש שמח שהגעתי אליך. במשך השנים ניסיתי להשיג אותך כמה פעמים, תמיד הגעתי לאנשים עם שם זהה - אבל זה לא היה אתה... תראה; אני מסתובב עם הרגשה רעה כבר 31 שנה. אזכיר לך מדוע: לקראת מסיבת הפרידה שעשו לנו בישיבה, ביקשו ממני להכין "גראמפון" (חרוזים), ושם "סגרתי חשבון" עם כמה מאנשי הצוות והבחורים!'

'על מנת שהעסק לא יהיה מידי מוגזם, עדכנתי מראש את כל אלו שהזכרתי אותם ב"גראמפון". לחלקם פירטתי מראש את נוסח החרוז, ולחלקם רק הודעתי שהם ב"רשימה". כשבן-אדם יודע מראש שהולכים "לרדת עליו" הוא מגיע מוכן נפשית. קל לו לספוג והוא לא כועס...'

'אותך, משום-מה, לא עדכנתי מראש. לאחר שהסתיימה המסיבה ניגשת אלי פגוע ושבור, אמרת לי: "לפחות היית מודיע לי מראש מה הולך להיות!" אתה צדקת במאה אחוז, ומאז אני מסתובב עם תחושה רעה - כבר 31 שנה...'

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו (מדרש רבה כא). לכאורה מהו הלשון המיוחד שכתוב כאן אצל פנחס "בדין שיטול שכרו", שאין מופיע אצל שום מקרה אחר? הרה"ק בעל ה"חידושי הרי"ם" זי"ע הסביר: שהרי מן הדין אין אדם ראוי לשכר בעד מעשיו, שכן איננו אלא ממלא חובתו, ובעד מילוי חובה לא מגיע שכר, אלא השי"ת עושה חסד עם ברואיו ומשלם שכר בעד מעשיהם הטובים...

זהו גם כוונת הפסוק "ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש, כמעשהו" (תהילים יג, סב) גם זה משלם אתה לאיש כמעשהו אינו אלא חסד. במה דברים אמורים? כשעושה אדם דברים שהוא מחויב לעשותם. אבל פנחס הלא עשה דבר שהוא "הלכה ואין מורין כן", שאילו היה בא לשאול פי בית דין, לא היו מחייבין אותו לעשות זאת - הרי ממילא מגיע לו שכרו בדין ולא בחסד....

"הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יב)

כל מעשה קנאות או מחאה שקל החזון איש לגופו של ענין, עפ"י דעת תורה

צרופה. פעם באו קבוצת עסקנים אל החזון איש וביקשוהו שייצא במחאה על נושא מסויים, שלדעתם רק מחאתו תועיל. החזון איש התנגד. לאחר שהרבו להפציר בו אמר להם: "מדוע אין אתם עצמכם יוצאים במחאה גלויה?" השיבו לו: "לנו אף אחד לא ישמע..."

השיבם החזון איש מיניה וביה: "אם אף אחד לא ישמע לכם, למה שאני אשמע..." (פאר הדור)

"פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל... לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום" (כה, יא)

ישנה את האימרה הידועה, שלפלא הוא הדבר שלאחר שקוראים בתורה בשבת פרשת בלק על מעשה קנאותו של פינחס, מסיימים בזה את קריאת פרשת אותו שבוע, ואילו את סיפור הבטחת שכרו קוראים רק לשבת הבאה, בפרשת פינחס.

וכי לא היה מן הראוי להוסיף את פרשת השכר לקריאת הקודם, ורק אחר כך להפסיק? אלא לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו! כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר ולתת את שכרו. יש לבדוק תחילה מה הן סיבת קנאותו... מה הם המניעים שעומדים מאחורי מעשה, לאיזה מטרות הם נועדו... שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק אחר כך אפשר להכריז, כי היתה זו קנאה לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום... ובשם המגיד מישרים רבי מרדכי דרוק זי"ע

שמעתי, כשרצה להסביר מהו קנאות אמיתית היה אומר בצחות: כי הנה אצל פנחס (ברש"י סוף פרשת בלק) כתוב: "ראה מעשה וכו' ומיד ויקח רומח בידו", והנה היום לדאבונו רואים הרבה פעמים שקודם "לוקחים רומח ורק אחר כך מחפשים את המעשה..." (פנינים)

"פינחס בן אלעזר בן אהרון הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל ולא כיליתי את בני ישראל" (כה, י-יא)

"דמינו כפאריה יכסוף לטרוף וככפיר ישב במסתרים" (תהלים יז, יב)

לרה"צ ר' אשר פרינד הגיע אדם חור ומפחד, וספר: לאחרונה אני מרגיש חלשה אדירה בכל הגוף, אני יורד במשקל, ואין לי תאבון! ר' אשר הביט בו ברצינות ושאל: ומה אתה חושב שזה? אמר היהודי: אני מאוד פוחד שזו המחלה... אמר לו ר' אשר: אני פוחד עוד יותר שזה שום דבר! פי לכל מחלה בעולם יש תרופה, חוץ מהדמיונות! אדם שנותן מקום לדמיונותיו וחושב שהם המציאות - מאפשר לדמיון להתעצם ולחרדה להתפתח בלי סוף! אז מה עושים עם הדמיונות? מצד אחד, עלינו לדעת שהדמיונות ישארו תמיד. אי אפשר לעקר מתוכנו את רגש הדמיון! יכלת הדמיון היא חלק מהשכל האנושי! אבל עצם הידיעה שהדמיון אינו אלא דמיון - מפחיתה את הפחד ומסלקת את החרדה.

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

במחלה קשה, עד שהרופאים נלאו למצוא לה רפואה, וכפסע היה בינה לבין המוות.

הלה הגיע בבכייה גדולה אל מרן ה'חפץ חיים', כשהוא מבקש מהרב להתפלל על בתו כי תחיה ולא תמות.

"רבי קדוש", צעק ובכה, "הצל נא את בתי ממות".

שמע מרן ה'חפץ חיים' את בקשתו של האיש, ואז עלה רעיון במוחו, "באם אתה חפץ כי לבתך תהיה רפואה שלמה, והיא תשוב לאיתנה ותמשיך לחיות", אמר לו ה'חפץ חיים', "גש נא מהרה אל הבית הטמא הזה אותו בנו הגויים בשיפולי העיירה, ותהרוס אותו! תשבור את הבית עד היסוד!

ובזכות זה אני מבטיח

לך כי לבתך תהיה

רפואה שלמה".

מהר הנפח לבית

מלאכתו, נטל משם

שני פטישים גדולים,

וכמו רגע רץ מהרה

לעבר בית הטומאה

בשיפולי העיירה,

ובשצף קצף התנפל

על הבית והחל להרוס

אותו במו ידיו.

מקימי הבנין נזעקו אל

המקום, וניסו להניא

אותו ממעשיו.

הם התנפלו עליו כדי

להבריח אותו

מהמקום, אבל הוא

התנגד להם במלוא

העוז, והמשיך להרוס

מִשָּׁל לְבַבַּת אַרְיָה הַנִּכְנָסֶת לְאוֹלָם חַתָּנוֹת. מִי שְׁחוֹשֵׁב
שְׁזֵהוּ אַרְיָה אֲמַתִּי - בּוֹרַח מֵרַב פֶּחַד, אֲבָל מִי שְׂיֹדֵעַ
שְׁזֵהוּי רַק תַּחֲפָשֶׁת, שְׁזֵהוּ רַק דְּמִיּוֹן - אֲמַנָּם אֵינּוּ מְסַלֵּק
אֶת הָאֲרִיָּה מֵהָאוֹלָם, אֲבָל הוּא אֵינּוּ חוֹשֵׁשׁ מִמֶּנּוּ...
'דְּמִיּוֹן כְּאֲרִיָּה יִכְסוּף לְטְרוּף', הַדְּמִיּוֹן הוּא כְּמוֹ בְּבַת
הָאֲרִיָּה!
עֲלִינוּ לְזָכֹר שֶׁהַדְּמִיּוֹן לֹא הִגִּיעַ אֵלֵינוּ מֵעַצְמוֹ. **רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, הוּא זֶה שֶׁשָּׁלַח אֶת הַדְּמִיּוֹן וְאֶת הַפֶּחַד!** 'הִנֵּךְ
אֶחָד בְּכָל דְּמִיּוֹנוֹת' (שִׁיר הַפְּבוֹד), הַשֵּׁם הוּא זֶה
שֶׁמִּתְחַבֵּא בְּעֵמֶק הַדְּמִיּוֹנוֹת וּמִחֻכָּה שֶׁנִּמְצָא אוֹתוֹ שָׁם!
'הַשֵּׁם שֶׁמֵּעֵתִי שָׁמַעְךָ - יִרְאֵתִי' (חֻבְקוֹק ג, ב), רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, **כָּל הַפֶּחַדִּים שְׁלִי בָּאִים רַק מִמֶּךָ!** אֲתָה מְשַׁמֵּיעַ
לִי אוֹתָם, כְּדִי שְׁאָבּוּא וְאֶתְקַרַּב אֵלֶיךָ!

את הבניין במו ידיו בכעס ובחמה. עד מהרה נוכחו הבונים לדעת, כי לפנייהם עומד אדם אחוז טרוף במעשיו, אשר מוכן לסכן את עצמו ממש למען מעשהו, ואם הם לא ימהרו להסתלק מו המקום, הוא מסוגל להנחית גם על ראשיהם של כל העומדים במקום את שני הפטישים הללו, ולרוצץ את גולגלותיהם... והם מהרו להסתלק מהמקום. כך זכו יהודי ראדין להנצל מעצת היצר, ומנגד, בתו החולה של הנפח, שבה לאיתנה כפי שהבטיח לו מרן ה'חפץ חיים'.

כל זאת בזכות קנאותו של הנפח אשר קנא לשם השי"ת, וכך כפר על בני ישראל מהטומאה. (החפץ חיים ופעלו)

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

"לכן אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום"
(כה, יב)

אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו (מדרש רבה) מהו "בדין" שיטול שכרו, וכי מישוהו חשב שלא בדין?

ועוד קשה, דלכאורה הרי "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" - בזה העולם לא מקבלים את השכר של עשיית מצוה, רק בעולם הבא (קידושין לט:). ואם כן, היאך אמר הכתוב: "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלוקיו", היינו שקיבל שכר בעולם הזה על מעשהו? אלא תירץ הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע דהנה,

כתוב במדרש שבשעה

שהרג פנחס לזמרי,

פרחה נשמתו, והקב"ה

ברוב רחמיו עשה נס

והחזירה לו.

נמצא שלפי מעשהו

של פנחס הגיע זמן

שכרו בעת שנפרדה

הנפש מן הגוף. ואם כי

הקב"ה התחסד עמו

והשיב לו נשמתו, מכל

מקום לא הפסיד פנחס

ולא נדחה זמן פרעון

שכרו. ולכן - בדין הוא

שיטול שכרו.

(פנינים)

**"אשר קנא
לאלקיו ויכפר על**

בני ישראל" (כה, יג)

בתקופתו של הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זי"ע, מרן ה'חפץ חיים', נבנה בית בסמוך לעיר ראדין על ידי קבוצת גויים פורקי עול, כאשר המטרה העיקרית היתה להפוך את המבנה הזה למקום של פריקת עול, וכי כך יוכלו למשוך אחריהם לתוך המבנה נערים תמימים מבני ישראל, שאמונתם אינה חזקה דיה, כדי ללכוד אותם ברשתם, ולבסוף להעביר אותם על הדת היהודית ולהפוך אותם לנוצרים ממש ה"י.

מששמע על כך מרן ה'חפץ חיים', נצטער אותו צדיק ביותר, והוא חיפש עצות ותחבולות כיצד לסכל את מזימתם.

באותם ימים חלתה לפתע בתו של הנפח שבעיירה ראדין

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

תלויה בפתח הבית, לא חשב פעמיים, ובחמת זעם חטף את הגלימה וקרע אותה לגזרים.
רבי שאול ראה את מעשהו ולא אמר דבר.
למחרת, כשנודע הדבר שאלוהו מקורביו: "ממה נפשך, אם אתה קפדן מדוע לא הקפדת כשקרע את הגלימה ואם אתה לא קפדן מדוע הפכת להם את שמחתם?"
השיב להם רבי שאול: "כל המדות שיש לאדם צריך לדעת איך להשתמש בהם... כשיש חילול ה' אין מקום לשתיקה ולענוה, וכשיש פגיעה בכבוד האישי, אני משתמש במדת השתיקה והענוה".

(מעשי חכמי הספרדים)

"תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה, יג)

כשיצא פעם רבינו הגרא"מ שך זצ"ל במאבק נחרץ נגד פירצה גדולה שנעשתה ע"י אנשים פורקי עול, "הזהירו" אותו מקורביו שיש לחוש לסכנה מאותם אנשים שעלולים לבוא ולזרוק אבנים לעבר חלון ביתו, ועוד כיו"ב, ועלולים להגיע לסכנה של ממש...

אמר להם הרב שך: "אני לא חושש, כי אצלי תמיד גיהנם פתוח לפני, ואני מודע לכך שעלי לבחור, האם לעשות את המוטל עלי, ולשלם

את המחיר, או לוותר ולקבל את הגיהנם, שאני רואה אותו פתוח לפני..."

(הלמות עמלים)

"אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה"

הנועדים על ה' בעדת

קורח כי בחטאו

מת ובנים לא היו

לו ויקרב משה את

"תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה, יג)

מרגלא בפומיה של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל מה שכתב רבינו יונה ז"ל: כתוב בתהלים (קיט, קלו) "פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך".

מדוע אומר "לא שמרו" במקום "לא שמרתי"?
אלא שמדבר באיש צדיק, אשר בראותו בני אדם זולתו שלא שומרים את התורה, לבו כואב ועיניו דומעות.
וסיפר על רבי משה בלוי זצ"ל, איש ירושלים, אשר פעם בשבת קודש יצא מביתו וראה איש עברי מחלל שבת בפהרסיה.

הוא הזדעזע כל כך מעצם המחזה, עד שגבר חומו ונפל למשכב.

ופעם כשסיפרו אנשים לפני הרב צדקה על פירצה חדשה, שפתחו מרשיעי ברית מכשלה של בשר פיגולים במרכז העיר, הקשיב לדבריהם בכאב עצור ונאנח מרה ושאלם חרישית: "ולא קם מתוך העדה אפילו פינחס אחד"?
(וזאת ליהודה)

"תחת אשר קינא לאלוקיו" (כה, יג)

הגאון המקובל רבי שאול קצין זצ"ל, היה גר מול בית הכנסת מוסאיוף.

פעם כששב מבית הכנסת בלילה, שמע קולות שירה ו"חינגה".

הוא הבחין ששרים שירים אסורים וחשש גם לריקודי תערובת רח"ל.

בקנאותו הגדולה לכבוד השי"ת נכנס לאותו בית, ובמקל שבידו שבר את כל ה'למפות' (נרות מנפט) ונעשה חושך ובלגן וכל המוזמנים ברחו כל אחד לביתו.

רבי שאול אף הוא חזר לביתו.

בעל השמחה מרוב זעמו על

רבי שאול שהשבית

שמחתו, נכנס בכעס

לבית רבי שאול, הוא

ראה את גלימתו

ההדורה של רבי שאול

בעל החובות הלבבות מספר: באחת העירות היה חסיד אָחַד שָׁנְהַג לְהִסְתּוֹבֵב בְּלֵילוֹת בְּיַעֲרֹת וּלְצַעֵק אֶל הַשָּׁם. שָׁאָלוּ אוֹתוֹ פְּעַם - הֲאֵם אֵינְךָ פּוֹחֵד לְהִתְהַלֵּךְ כִּי בְּתוֹךְ הַיַּעַר בְּאֲמֻצֵּי הַלַּיְלָה?
אָמַר הַחֲסִיד: וְדַאי שָׁאֲנִי פּוֹחֵד!
- וּמַדּוּעַ בְּכָל זֹאת אַתָּה נִכְנָס?
- אֲנִי אֲמַנָּם פּוֹחֵד, הַשִּׁיב הַחֲסִיד, אָבֵל יוֹתֵר מִשָּׂאֲנִי פּוֹחֵד - אֲנִי מִתְבַּיֵּשׁ!
כִּי כָל הַחַיִּים אֲנִי חוֹזֵר וּמְשַׁנֵּן לְעֲצָמֵי שֶׁהִכַּל מִשְׁמִימִם, אֲנִי אוֹמֵר תָּמִיד 'אָבָא, הִכַּל זֶה אַתָּה!
הֲאֵם כָּעַתָּה, בְּשָׂאֲנִי פּוֹחֵד - אֲנִי אֲמוֹר לְהִגִּיד לְרַבּוֹנִי שֶׁל עוֹלָם - עֲכָשׁוּ אֲנִי לֹא בְּטוֹחַ שׁוֹזֵה אַתָּה!?
וְהָרִי אִם הִכַּל זֶה הוּא - לְמָה לִּי לְפַחֵד?
(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פנחס

משפטן לפני ה'" (כז, ג-ה)

בגליון הבאר (תרצ"ב) מובא, שאל הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע, מה נפקא מינה בזה שאמרו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה בעדת קרח'?

ועוד צריך להבין למה הקריב משה את משפטן לפני ה' ותירץ, שבנות צלפחד חשבו שאולי יוכלו להחניף למשה בכך שיאמרו לו 'אבינו מת במדבר והוא לא היה... בעדת קרח', - כלומר הוא כן רצה שאהרן יהיה הכהן גדול והיה נגד קרח, אלא 'בחטאו מת'. וכששמע משה רבינו את דבריהן החליט לא להורות דין זה כי אולי חס ושלום יהיה חשש קטן של נגיעה של חנופה, לכן מיד 'ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ה' כצאן

אשר אין להם רועה" (כז, יז)

קודם פטירתו אמר הכתב סופר זצ"ל דברי תורה, ובין הדברים פירש את הפסוק הנ"ל שהחילוק בין רועה לבין מנהיג הוא, שהרועה אינו מתכוון לשלום הצאן כלל, וכל מגמתו הוא לגדלם בשלום ולמכרם לסוחרים ולהתעשר מהם. אבל למנהיג ישראל אסור לחשוב על עצמו כלל, וחייב רק לחשוב כל היום על טובת העם.

אם יבוא חלילה איזה דבר סכנה לעם או לצאן, הרי הרועה יברח הראשון ויותר את הצאן לבדם בלי השגחה, לעומת מנהיג בישראל, שיצא ראשון להלחם נגד הסכנה ויעזור לבני העם שלא יארע להם שום נזק.

ביקש משה רבינו מהקב"ה, 'יפקוד ה' אלקי הרוחות... איש על העדה, איש אשר יצא לפניהם' וישגיח עליהם במסירות, 'ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה', שלא יהיה בבחינת 'רועה' שדואג רק לעצמו, רק יהיה מנהיג אמיתי הדואג לשלום טובת עמו וצאן מרעיתו.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם"

(כז, יז)

הרה"ק רבי יששכר דב מבעלזא זצ"ל סיפר לקהל חסידיו, עד היכן צריכה להיות הדאגה והמסירות לזולת.

מעשה באדם שלמד במשך שנים את מקצוע הרפואה ועשה חיל בלימודיו, ולאחר שסיים את שנות לימודיו, היה צריך לקבל הסמכה מאת רופא גדול ומפורסם.

הגיע אותו אדם לרופא המפורסם.

שאל הרופא הבוחן: "מה התרופה לאדם שנפצע ודמו קולח?" השיב הנבחן:

"לוקחים תרופה פלונית והיא עוצרת את הדם". המשיך להקשות הבוחן: "וכשאינן תרופה זו נמצאת, מה צריך לעשות?" השיב הנבחן: "אפשר לקחת תרופה אלמונית והיא תעצור את הדם".

שאל שוב הבוחן: "ואם גם תרופה זו אינה נמצאת?" השיב הנבחן: "לוקחים חתיכת בד מבגד ושורפים אותה ומניחים את האפר על הפצע וכך נעצר הדם".

שוב שאל הבוחן: "ואם אין גם חתיכת בד, מה צריך לעשות?" נשאר הנבחן ללא תשובה ומענה.

פסל הרופא את הנבחן ולא נתן לו את התעודה המיוחלת. הנבחן לא ידע מה לעשות מרוב צער. כיצד יתכן, שכל מה שלמד במשך שנים והתמחה במקצוע הרפואה הכל ירד לטמיון בגלל שלא ידע להשיב על מקרה כזה?

הוא פנה לבוחן ושאל: "מה על הרופא לעשות במקרה כזה, הרי אין חתיכת בד, כיצד ניתן לסייע לחולה?"

השיב לו הרופא הבוחן: "בשעה שאין בד ובגד לשרוף בכדי לעצור את הדם, אז החובה עליך לקרוע בד מבגדיך שלך ולחסום את קילוח הדם.

אינך ראוי לשמש בתפקיד רופא אם אין מצב החולי נוגע לליבך, עד כדי שתקרע בד מבגדיך.

כך צריכה להיות ההרגשה כלפי הזולת, ולכן פסלתי את בחינתך".

"ושעיר עיזים אחד לחטאת" (כח, טו)

"אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמיעטתי את הירח" (רש"י)

יש להבין: אם הקב"ה כביכול חטא במיעוט הירח, מפני מה אנו, בני ישראל, אלו שצריכים להביא חטאת על כך בראש חודש?!

בספר 'לחמי תודה' ביאר באופן נפלא: הלבנה הרי טענה "אי אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד", ועל כך השיב לה הקב"ה "לכי ומעטי את עצמך".

אלא שאם כן, היה הקב"ה צריך לכאורה להגדיל את החמה ולא להקטין את הלבנה.

אולם לא ניתן היה להגדיל את אור החמה, משום שעל הפסוק "וירא אלוקים את האור כי טוב" כתב רש"י בשם המדרש "ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים, והבדילו לצדיקים לעתיד לבוא".

"אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי על שמיעטתי את הירח", שאילו לא חטא האדם והיו רשעים בעולם, לא היה צריך לגנוז את אור השמש ואף ניתן היה להגדיל אותו ולא היה צורך למעט את הירח.

משחטאו הבריות והיה צורך למעט את הירח - הביאו כפרה עלי..."

(במחשבה תחילה)

{ אז נדברו }

פרשת פנחס (ב"ר: 5) : תשפ"ב | לסדר: "בריתי שלום" | גליון מס': 565

להצטרפות לרשימת התפוצה

במיל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

איך יתכן שאף אחד לא עומד לצידו של אליהו הנביא בשעת צרה?

בהפטרה של פרשת השבוע אנחנו קוראים על אליהו הנביא שלאחר שהוא הוריד אש מן השמים בהר הכרמל איזבל רוצה להרוג אותו והוא נס על נפשו חסר כל... בלי אוכל ובלי ליווי וכו'...

ואם תשים לב יש במעשה הזה תמיהה עצומה ובלתי נתפסת!!!

רק אתמול אליהו הנביא כינס את כל כלל ישראל להר הכרמל... הוריד אש מן השמים לעיני כל ישראל... וכולם ללא יוצא מן הכלל מתעוררים בתשובה שלימה וזועקים: ה' הוא האלוקים ה' הוא האלוקים... עוד באותו מעמד אליהו הנביא מוריד להם גשמים לראשונה לאחר שלוש שנים שחונות שלא ירדה להם אפילו טיפה אחת... תחשוב איזה מפגן אדיר זה... והנה!!! מיד למחרת... איזבל שולחת איום לאליהו הנביא... אני שולחת אנשים להרוג אותך... ואליהו הנביא מוצא את עצמו לבד לבד!!! נמלט על נפשו בחוסר כל... ואף אחד לא עומד לצידו... אין לו אפילו מה לאכול... אני לא מבין: איך איזבל לא רועדת מפחד??? הרי אתמול התברר למפרע שיש פה בן אדם שבמשפט אחת שלו עצר את הגשם לשלוש שנים... אז איך את מעיזה לאיים עליי... והוא עוד צריך לברוח ממנה... והכי קשה: איפה כלל ישראל??? איך אתם לא מקיפים את אליהו הנביא ונדבקים בו כ"אזור חתולה"? יש פה נביא קדוש ה' שהוריד לכם אש ומטר מהשמים... אתם כמו עיניכם את כח קדושתו... אז איך יכול להיות שלמחרת אליהו הנביא מוצא את עצמו לבד לבד נרדף מאיזבל ואף אחד לא עומד לצידו??? אני מנסה לחפש איזה דוגמא להמחיש את עוצמת האבסורד ואני מתקשה למצא... כי אין לזה אח ורע... תחשוב שיש לך עסק עם אדם שה"מחזיק מפתחות" של העולם נמצא בידיים שלו... בלחיצת כפתור אחת הוא מרים שאלטער והגשם מפסיק לגי שנים וכולם מתים מרעב. ובאותה מידה בהינף יד הוא מוריד בחזרה את השלטאר ומתניע גשם לעולם.

תחשוב שאתמול הוא התניע בחזרה את המנוע של הגשם ובדיק איזבל מתחילה להתנכל אליי... אם אני ואתה היינו אז... היינו דבר ראשון מנשקים את כפות רגליו מתוך הכרה והכנעה שיש לנו עסק עם צדיק שהוא היסוד של העולם בלי ססמאות אלא כפשוטו!!! דבר שני: אם היינו שומעים שאיזבל מנסה לפתוח את הפה מולו... היה אמור להיות מרד פנימי של מאתיים אלף חמומי מוח שפורצים לארמון של איזבל ומחסלים אותה... תגידי לנו: את משוגעת??? את רוצה שאלהיו שוב יוריד את השאלטער וידומם מנוע של גשמים??? אבל לא!!! אליהו נשאר אנונימי... נשאר כזה נביא נווד כזה שגולה ממקום למקום... ממשיך להיות נרדף על נפשו... כאילו לא קרה פה אתמול כלום... איך זה יכול להיות??? אני חושב שזו שאלה שזועקת עד לב השמים: איך יכול להיות שיום לאחר המפגן האדיר הזה אליהו הנביא נשאר באותו מעמד נחות ונרדף כאילו לא היה כלום???

השאלה היא בהחלט עצומה--- אבל התשובה היא עוד יותר עצומה:

כשאלהיו הנביא רצה להוריד אש מן השמים... הוא התפלל לה'... ואז אם תשים לב... הוא ביקש מה' שתי בקשות: ענני ה'!!! ענני! ענני הראשון! שתרד אש מן השמים... ואילו ענני השני! שלא יאמרו מעשה כשפים הם!!! מה פירוש שלא יאמרו מעשה כשפים הם???

אליהו הנביא מתחנן לה': אני כעת רוצה להוכיח את עם ישראל עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים... תפסיקו כבר לעבוד גם את ה' וגם את הבעל... תחליטו לאן אתם שייכים... אם אתם שייכים לבעל תלכו אחריו עד הסוף... ואם אתה שייכים לה' תלכו אחריו עד הסוף...

ובשביל זה!!!! בשביל לזעזע את אמות הסיפים ולהוכיח לעם ישראל מה האמת... **בשביל זה** אני כעת רוצה להוריד אש מן השמים ומיד אח"כ גם גשם... **דא עקא, שאז!!! אז אני יודע מה יקרה רגע לאחמ"כ**... מיד אחרי שאני אוריד אש מן השמים... כלל ישראל כ"כ יתפעמו!!! כ"כ ישתוממו מהנה הגלוי שעשיתי לפניכם... שמאותו יום ואילך... הם יתחילו להיות חסידים שלי... חסידים מושבעים שלי... משוגעים עלי... הליגער הליגער הליגער אליהו הנביא... ואז... ואז **לא עשיתי כככלום**... כי עד עכשיו כלל ישראל פסחו על שתי הסעיפים ועבדו את ה' ואת הבעל... ומעכשיו כלל ישראל יעבדו את ה' ואת... ואת אליהו הנביא... אז מה עשינו??? לא עשינו כלום... לא הועלתי כלום!!! כל המטרה שלי היתה לעורר את כלל ישראל שיפסיקו להסתובב סחור סחור ויתחילו להתמקד מול ה'!!! להבין שכל הצרות שלהם הגיעו בגלל שהם התרחקו מה'... וכל הישועות והנחמות מחכות להם בקרבת ה'... ותכלס... במקום זה מה יקרה?? שמהיום כלל ישראל מצאו טרנד חדש!!! אליהו הנביא... **אז הנה... זה מה שמתחנן אליהו הנביא... ענני שתרד אש מן השמים!!!** אבל לא מספיק לי שתרד אש מן השמים... יש לי עוד ענני...

ענני שלא יאמרו מעשה כשפים הם... שלא יקשרו אותי לסיפור הזה... שלא יצביעו ויגידו שזה הליגער אליהו הנביא... **שאני אשאר מחוץ לתמונה!!!! שאני אשאר מחוץ לתמונה!!!! שאני אשאר מחוץ לתמונה!!!** שכלל ישראל יצאו מהמעמד הגדול והנורא הזה ולא אני אתפוס את הכותרות... שאני לא אגנוב את הבמה... שאני לא אסיח את דעתם מהמסקנה שכעת כ"כ מתבקשת... שיהיו שיחזור הביתה לאחר המעמד הגדול ואשתו תשאיר אותו איך היה... מה היה... שהוא לא יגיד לה... תקשיבו... אין על אליהו הנביא... אין כאלו דברים!!! זה ה"פועל ישועות" הפרוץ דרך... מהיום אנחנו תולים את התמונה שלו בסלון... מהיום אנחנו הולכים רק אצלו לקבל ברכות...

לא רבש"ע... אנא... מתחנן אליהו הנביא: שאני אשאר מחוץ לתמונה... שאני לא אהיה אהיה ה"בעל" התורן שמהיום פוסחים על שתי הסעיפים אצלי... והתפילה של אליהו אכן התקבלה... ושני הניסים האלו התרחשו!!! **ההמשך בעמוד 6 בגיליון זה.**

רגע לפני שמתחיל ה"עליהום" של קמפיין הבחירות...

אליך ידידי העסקן... נשארתי חייב לך חוב ישן... היה זה לפני שנה וחצי בערך... בבחירות האחרונות שפנית אותי ובקשת ממני וממש לחצת עלי שאסגור את הגמ' לשבועיים הקרובים ואתמסר כל כולי לטובת הרשימה ומעורך ההסברה שהרי גדולי ישראל יצאו מגידרם ופרסמו קול קורא שחשוב לפעול למען טובת המערכה... זה ממש בנפשם של גדולי ישראל וזה דבר שרוב גופי תורה תלויים בו... ועשית ככל אשר יורוך... וצריך לשמוע בקול הרבנים וכו' וכו'...

ותכלס... היית מזועזע שאחרי כל מה שאמרתי... אני עדיין לא יצאתי לגמרי מגדרתי!!! אמנם קצת כן יצאתי... הבנת את חשיבות העניין והשתדלתי לפעול... אבל לא כמו... היית ממש מאוכזב מהשלמות נפש שלי... איך אני לא מבין שצריך לקום ולזעזע את אמות הסיפים שהרי גדולי ישראל... ואפילו יאמר לך על ימין שהוא שמאל... ומי רואה אותם וכו'...

ובשעת לא עניתי לי!! כי בשעת מעשה זה לא נכון ולא חכם לענות לך... אבל עכשיו!!! כשאנחנו עדיין יחסית רחוקים מהבחירות... כעת אני מרשה לעצמי לענות לך...

ובכן: ידידי היקר: אני רוצה לגלות לך סוד כמוס!!! גדולי ישראל זה לא משהו שצץ מבחירות לבחירות... חוץ מה"קול קורא" של הבחירות יש עוד!!! עוד כמה "קול קורא" שמתפרסמים כל כמה שבועות... ואם תעקוב אחרי הכותרות בעיתון (בפרט בתקופה הזו...) גדולי ישראל לאחרונה מפרסמים כמה וכמה קריאות של "קול קורא"... וזה חשוב להם **קצת יותר... קצת הרבה יותר** מה"קול קורא" של הבחירות... ואם על הבחירות נאמר שזה דבר שרוב גופי תורה תלויים בו... **אז תדע לך שיש עוד!!! עוד כמה דברים שרוב גופי תלויים בהם...**

ואם גדולי ישראל יפרסמו "קול קורא" בעיתון (או שכבר פרסמו) להשיג ולשים לב שלא ללכת לנופש במקומות שלא ראויים... אז תדע לך שזה דבר שלא רוב גופי תורה תלויים בו אלא כל!!! כל גופי תורה תלויים בו... ומי שלא יקח את הקול קורא הזה לעצמות הוא עלול להישאר עם גוף בלי נשמה... זה דבר שכל נשמת הגוף תלויה בו...

ואם כל כמה זמן מתפרסם שוב ושוב ההתרעה של גדולי ישראל מול פגעי הטכנולוגיה ושלא להסתמך על כל מיני היתרים, ושיהיה לך ברור: שהנשאים האלו קריטיים אצל גדולי ישראל הרבה הרבה יותר מהבחירות... (קצת מגוחך שכן אדם חוזר מהנופש בחו"ל עם הסמארטפון שלו... והיישר משה התעופה אתה נוחת עלי עם "ועשית ככל אשר יורוך" ביחס לבחירות...) אדוני היקר: אם "ועשית ככל אשר יורוך" אז בבקשה!!! ועשית ככל אשר יורוך זה משהו שמתחיל עכשיו...

רק מה?? בבחירות יש "כח אחר מעורב בו..." יש פה גם ניחוח פליטי עסיסי... יש פה תאוות הניצחון שמפעילה אותנו שעות נוספות ומכניסה אותנו לטורבו... ואז פתאום אתה רואה מודעות ענק עם סלונג של המפלגה החרדית... ואז כולם נזכרים ב"ועשית ככל אשר יורוך" ו"לקדש שם שמים" ו"ושוב: זה לא סתירה שזה נכון!!! אבל ההלו... אדוני היקר: אתה חדש פה... "ועשית ככל אשר יורוך" מתחיל עכשיו!!! זה מתחיל בצורה של היוני יולי אוגוסט שלנו... האם אנחנו עושים את זה בצורה ראויה כמו שגדולי ישראל מתווים לנו... או שכאן תתנו לי לחיות... תנו לי לבחור את הכשרות... תנו לי לבחור את רמת היהדות שלי...

עכשיו: שלא תבין... הדבר האחרון שהייתי רוצה זה להוריד את הנחישות ביחס לבחירות... גם מי שלא מציית לגדולי ישראל בשאר הדברים ולכה"פ מציית להם ביום הבחירות זה כבר חשוב!!! (וזה חשוב בעיקר בשמים... כי טו"ס יום הבחירות זה יום שאדם מכריז על השייכות שלו וזה אומר המון... כלומר: למעשה אי אפשר להשוות בין אחד שמטיח הוראה של גדולי ישראל ביחס לבחירות... לבין אחד שמחליט לא להישמע **לדבר** של גדולי ישראל... כי כאן זה כבר הגדרת שייכות וזה משהו הרבה יותר מהותי... זה כמו ההבדל בין מי שנכשל בלשה"ד לבין מי שמוריד כיפה... שלהוריד כיפה זה הרבה יותר גרוע מלאדבר לשה"ד למרות שלשה"ד זה עוון הכי חמור וכיפה זה בשה"ד מנהג... עדיין!! עדיין כיפה זו הכרזה!!! אבל!!! צריך לפחות לקחת את הפורפורציות ולהבין: שביחס לגדולי ישראל!!! כמה שהנושא של הבחירות חשוב אצלם... הרי דווקא ה"קול קורא" שמתפרסמים בשבועות אלו יותר קריטיים אצלם!!! זה יותר חשוב ויותר מהותי!!! (אתה מוזמן לשאול את פי קדשם) אז אדרבה... רציתי להציע למטה המפלגות החרדיות... אם אתם רוצים להתחיל להבעיר את השטח כבר עכשיו... הייתי מציע בכנות: כבר עכשיו!!! תקחו כל "קול קורא" שמתפרסם ע"י גדולי ישראל לא ביחס לבחירות אלא ביחס לכל מיני פרצות רוחניות שקיימות אצלנו בתקופות אלו... אם זה התרעה על הצימרים ומקומות הבילוי שאינם מתאימים לרוח התורה ואם זה פגעי הטכנולוגיה... ותפרסמו את זה עם הבלנק של המפלגה ועם כל המרץ... כן!! כי זה חשוב!!! האחריות מחייבת!! ממש מחייבת... "כי אנחנו חרדים" זה זה!!! אבל: אל תחשוד בי לתמימות... אני לא חושב לרגע אחד שמישהו הולך לאמץ את הרעיון שלי... ולמה?? ? כי... כי מהמודעות האלו אף אחד לא מרויח... אין פה בעלי אינטרסים שיהיה להם עניין לפרסם כאלו דברים... לכן!! לכן ה"קול קורא" שבאמת באמת חשוב... דווקא הוא ישרא ככה עם כתב "יאכנע" כזה בעיתון... ויהיו כמה אנשים שבאמת באמת איכפת להם וינסו לעודר על זה... וכולם יסתכלו עליהם כתמהונים... ולמה?? ?

מחוסר תקציב!!! אם תשים לב: כל הפרסומות על דברים שבאמת חשובים והם באמת בנפשנו... בדרך כלל הפרסומות האלו נראות סמרטוטיות כאלו... לא נעימות לעין ולא מקצועיות מבחינה גראפיקאית... למה?? פשוט כי קמפיין עולה הרבה כסף!!!

ולמפלגה יש כסף... לרשת מזון יש כסף... אבל לאברך שאיכפת לו... ומפריע לו שדווקא הדברים החשובים נשארו שם בעיתון בכתב "ליוורנו" כבד שלא נותן חשק לקרא... נו... מה כבר האברך הזה יכול לעשות?? לשלם מאה שקל לגרפיקה... ועוד חמישים שקל למישהו שינסח לו איזה משהו וזה נראה בהתאם!!! (ותאמן לי... אם הוא היה שואל אותי מבחינה שיווקית... אם זה ככה נראה עדיף כבר לא לפרסם) אבל אתה זה שקורא את המודעה המוזרה הזו!!! לפחות אתה תתעלה מעצמך ותבין... שאם הסלונג של המפלגה יותר מוצלח מהמודעה המרטוטית הזו... זה רק בגלל שיש פה עוצמות אינטרסים נושאי תקציב... ואילו דווקא המודעה הזו... טמון בה כוונה

טהורה יותר... **אל תסתכל בקונן אלא במה שיש בו!!!** כשאתה רואה את הקמפיין של המפלגה... מאוד ניכר הפן המקצועי!!! אבל הפן המקצועי לא עושה את זה יותר דתי ואמיתי... הוא בשה"כ אומר לך שיש פה תקציב... נו... אז תגיד לי: אחרי שהאנרגיות שלי מוגבלות ואני נאלץ לבחור על מה לשים דגש?? האם לדבר על הבחירות או נגד אינטרנט?? לבחירות יש מספיק קליינטים... יש מספיק מי שיערבו... אבל מי יסכים לעמוד על המשמר של ה"קול קורא" שנשאר שם בעיתון מחוסר עניין?? פה אנחנו!!! אנחנו נפתח את מטה הבחירות... של

האחריות שבאמת באמת מחייבת... בינינו... המאמר הזה קצת מעצבן... גם אותי הוא מעצבן... כנראה שזה לא מספיק פוטוגני... לא פופולרי... אבל בינינו: זה לא האמת?? ?

מוקדי המכירה של הספרים

(אהבתי, ואהבת, וימאן, המסולאים בפז)

שברחבי הארץ:

ירושלים

רח' נחמיה 10 קומה ג'

גבעת שאול, רח' בן עזיאל- 054-8491554

בית וגן- משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

הר נוף- 053-3148861

רוממה- המ"ג 29- 052-7682281

רמות ד'- רובין 47- 054-8419684

נה יעקב (חדש)- 0527680281

מודיעין עילית

רחוב קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14- משפחת דרבקין- 089742750

פיצויה בראשית- ברכפלד בלבד: 0527137444

נתיבות המשפט 24- 052-7137444

גרין פארק 0527644795

אופקים- משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמן- שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

אחיסמן שלב ב' 0534162979

אלעד- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311

חדש באר שבע- משפחת חיון 0533162445

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147

חדש בית שמש רמה ד'/3- 0533119644

בני ברק- קיבוץ גלויות 9- 055-6728458

חזו"א 34 052-7117271

חדש אור רח' הרב קוק" 0527603814

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

טבריה- 054-8441354

נוף הגליל- 054-8431731

כרמיאל- משפחת שטיימן 052-7136165

נתיבות- הר גרשונוביץ 42 089934274

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מרכז העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רחובות- 054-8423047

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרה- לימן- 055-6705003

נקודות הפצה בחו"ל:

ארה"ב:

מונסי: 914 879 6022

ברוקלין: 3475123254-

ליקווד: 347-675-6830

אירופה:

לונדון: 07970287781

"לא פלוג רבנן" לא נאמר בכל תקנת חכמים... יש כל מיני מקומות שרבנן פלוג ופלוג... בדיוק כמו שבבית המקדש רבנן נתנו דבריהם לשיעורין... וכל אחד היה ממוקם במעלה משלו... כך גם בייחס לשמירת הבית מפגעי הטכנולוגיה...

דא עקא!!! שברגע שנתת דבריך לשיעורין... העסק מתחיל להסתבך... וכאן אני מגיע למשבר האישי שלי... שבוע אחד כתבתי מאמר מחזק עבור הטמאי מתים שיעשו את המאמץ שהאינטרנט יהיה **מסונן**... כן... אף אחד לא חושב שאינטרנט זה משהו סימפטי... (גם אם הוא הכי מסונן שיש) כן... להיות טמא מת זה בהחלט מפגע תברואתי... אבל סו"ס אל תשכח שיש לטמא מת אישור כניסה להר הבית... אתה לא יכול לגמרי לגמרי להפקיע אותו... (בבחירות של ערב פסח יש לטמאי מתים זכות בחירה ועם האצבע שלהם הם יכולים לגרום שיהיה פה פסח הבא בטומאה) ואז!!! אל תשאל...

באותו שבוע חטפתי על הראש (בצדק) מכל הטהורים שנמצאים בעזרה וחיים בחדרה מתמדת מטומאה... מה אתה כותב שמותר לטמאי מתים להיכנס להר הבית?? מה... אתה רוצה שהם יטמאו אותו?? עד שסו"ס נטהרנו מטומאת מת... אתה רוצה להרוס ולקלקל את הכל?? (שלא תדע איזה שרשרת הדבקה של טומאה יכולה להיווצר של מגע הכי תמים של טמא מת עם טהור... אכ"מ להיכנס לסדר טהרות... אבל אני בהחלט מבין את הפאניקה של הטהור למה נתתי לטמא מת להיכנס להר הבית...) בקיצור: אנחנו נלחמים על הבית ונאבקים בעור שיננו שבקהילה שלנו לא יהיו אנשים שמחזיקים אינטרנט... אנחנו נאבקים עם כל הכח להטמיע בקהילה ובמוסדות שאין אינטרנט!! לא יפקד מקומו ביננו... (ואתה לא יכול להקל ראש ולזלזל בקנאות שלהם כי מדובר בקהילות ששילמו על זה במחיר נפשות יקרות שמתגלגלים להם ברחובות בעדות חיה ואילמת בגלל האינטרנט והגורל של הרוחניות של הילדים שלהם עולה להם בחיים... ובינינו לכולנו זה עולה בחיים... והנה אתה אדון אז נדבר... מגיע ככה והורס לנו את הכל... מכניס לנו את המוגניסטים והאייפוניסטים מהדלת האחורית... נותן להם לגיטימציה... טוען שיש להם גם מקום בהר הבית... הרסת לנו את כל המאבק נגד פגעי הטכנולוגיה... מה זה צריך להיות???

אוי... סליחה סליחה... לא התכוונתי... אני חוזר בתשובה!!!!

שבוע לאחמ"כ עשיתי תשובה וכתבתי מאמר חריף על זה שלבן תורה אסור להחזיק אינטרנט בכלל... אפילו הכי חסום שיש... **רק מייל בלבד!!!!** מי שיש לו אינטרנט אפילו חסום הוא לא... לא משלנו...

ואז שלא תדע... התברר שעשיתי את טעות חיי... כי באותו שבוע קבלתי התקפה כפולה... עשו עלי מצור משני הכיוונים ביחד...

אלו הטמאי מתים שאתמול עשיתי להם קבלת פנים בהר הבית... התחילו לצעוק עלי... למה אתה מגרש אותנו מבית המקדש?? אז מה ואנחנו טמאי מתים... אז מה ויש לנו אינטרנט... אבל הוא מסונן לגמרי... ותכל'ס אתה עצמך אמרת שמותר לטמא מת

ויש יהודי טהור שנעצר בעזרת כהנים ויש כהן שיכול להיכנס עד ההיכל...

זאת אומרת: בסופו של דבר... כל אחד במעמד הרוחני שלו... יש לו מצד אחד את ההישג הרוחני עד היכן הוא **פן!!!** כן נדרש ממנו להתקדם יותר מאחרים שהוא מותיר אותם מאחור... ובאותה מידה איפה הוא נעצר, לעומת אלו שנדרש מהם יותר ממנו והם מותירים אותו מאחור...

על אותו משקל בדיוק בייחס לפגעי הטכנולוגיה...

כמו שבבית המקדש יש דרגות דרגות... כל אחד והרמה שלו... כך בהתנזרות מפגעי הטכנולוגיה יש גם בחינה של עשר קדושות... אין כללים ברורים!!! אין קו אחד!!! לכל אחד יש את הרמה הרוחנית שלו... את המשבצת הרוחנית איפה הוא ממוקם שבה הוא מצד אחד יכול להיות יותר טוב ממי שמשטרע מאחוריו... ופחות טוב ממני ממי שכבר זכה להתקדם ולהותיר אותו מאחור... **ואין בזה כללים בחורים!!!** יש אחד שלפי הרמה הרוחנית שלו (או לפי רף הסיכון והרגישויות שלו) אסור לו בכלל להחזיק מחשב... ויש אחד שמותר לו מחשב ואסור לו מייל... ויש אחד שמותר לו מייל ואסור לו אינטרנט... וכן הלאה וכן הלאה... ויש את שבט הלוי... את הכהן משרת שאנחנו מצפים ממנו שלא יחזיק אפילו פלאפון... (ותתפלל לשמוע שיש!!! יש כאלו יהודים מרוממים בדור שלנו שבשבילם להחזיק פלאפון כשר זה מחדל... מדובר בכהן קדוש שעזב את החשבונות הרבים ומידי בוקר הוא ככהן שמקדש ידיו ורגליו מן הכיור קודם עבודתו ואין לו בעולמו אלא ד' אמות של הלכה...) בשבילו להסתובב עם פלאפון כשר זה כמו כהן של בית אב שתראה אותו משוטט עם בגדי כהונה בחיל או בהר הבית... סליחה... מה יש לך לעשות כאן??? מקומך בין האולם ולמזבח... (וכמוכן שיש גם את הכת"ג שגם טלפון הוא לא צריך להחזיק... היה לנו את מנר' חיים קניבסקי זצוק"ל שאפשר לספור על יד אחת את מספר הפעמים שהוא החזיק שפופרת של טלפון בידיים כעת בא נשבור שמאלה עד הסוף... **כעת זה לא סתירה**

לרצע שיש פה בהר הבית זב שפניו קורנות בטהרה עילאית על שהוא זוכה סו"ס להיכנס להר הבית לאחר שבעה נקיים מטומאת זיבה ממושכת... בשביל הזב- להיכנס להר הבית זה התעלות והישג רוחני עצום!! זה לא סתירה שאם נראה את הכהן בד' בגדים מסתובב בהר הבית הוא יקבל מכות מאיש הר הבית... מה אתה מסתובב במקום שמותר לטמאי מתים להסתובב שם... **על אותו משקל בטכנולוגיה**... יש כאלו שבשבילם להחזיק מחשב עם מייל בבית זה מחדל רוחני לכל דבר!! ובאותה מידה יש כאלו שלהחזיק מחשב מסונן שיש בו רק מייל זה מעשה נאצל של מסירות נפש אמיתית והקרבה לכל דבר תעשה משהו...

ואז כמוכן שמישהו שאל אותי: נו... אם ככה... נתת דבריך לשיעורין??

לאחד אתה אומר שאסור מייל ולשני אתה אומר שזה מצויין...

אמרת לי נכון!!! בדיוק!! נגעת בנקודה!!! נתת דבריך לשיעורין!!!

אין מה לעשות... בנושא של טכנולוגיה יש בחינה מסוימת של נתת דבריך לשיעורין... (כידוע המושג של

למה כ"כ קשה לדבר נגד פגעי הטכנולוגיה??

מסתמא לא שמת לב... אבל בשנה אחרונה אני הרבה פחות כותב על חומרת העוון של פגעי הטכנולוגיה... וזה כמובן לא בגלל שהפירצה הזו נהייתה פחות חמורה... אלא בגלל **שמיים ליום המאבק ה'הסברתי' מול פגעי הטכנולוגיה** נהיה יותר מסובך ויותר מורכב... ועד כדי כך זה נהיה מורכב שמה שמה שתכתוב לא יהיה טוב... מה שתכתוב זה יהיה טוב למישהו אחד... ומאוד מזיק וגרוע למישהו אחר וזה מה שהטריף את דעתי והוציא לי את כל האויר מהמפרשים...

חשבתי לעצמי... שאם אני כבר לא כ"כ כותב על זה בגלל שזה מורכב... אז אדרבה... בא נדבר על זה עצמו!!! מה קרה שהנושא הזה נהיה כ"כ מסובך... **ועל הנקודה הזו אני רוצה להתעכב היום...** וכמדומני שחשוב להסביר את זה... כי הגיע הזמן שנוכיח ונפנים יחד שהמאבק של פגעי הטכנולוגיה הוא כבר כמעט **ולא יכול להיות מאבק ציבורי אחיד וממוקד!!!** (עכ"פ לא מאבק כלל ציבורי גורף שכתב בעלון עממי כמו אז נדבר...) הגיע הזמן שנקלוט שיעיקר המאבק נגד פגעי הטכנולוגיה **עבר למגרש הפרטי והאישי שלך!!!** כן... אתה!!! תפסיק להתלונן ולחכות שאחרים שיעשו את העבודה בשבילך... לא הרבנים וגם לא המערכת ולא הממסד... פעם אולי היה אפשר קצת להירדם בשמירה ולתת למערכת ולועדות השונות לעשות את העבודה בשבילך... **אז זהו ש-תם עידן!!!**

וחשוב להפנים היטב את המסר הזה... כי בנפשנו הדבר!!! (יש המון המון אנשים שהבינו את זה לאחר שנכחו ברותחים... וחבל...)

ובכן: בקצרה ממש: מה כ"כ מסובך במאבק נגד פגעי הטכנולוגיה???

העניין הוא: מצאתי סו"ס הגדרה קולעת (עכ"פ לטעמי) לסינון והגבולות שאנחנו צריכים להציב לעצמנו מול פגעי הטכנולוגיה... ההגדרה שמצאתי היא: המושג שנקרא **עשר קדושות!!!** מה זה עשר קדושות???

ובכן: בשבוע הבא ננסים אנו לימי בין המיצרים ובפרק א' דכ"ה המשנה מונה **עשר קדושות** שיש בארץ ישראל זו למעלה מזו... לדוגמא: אתה מגיע לשערי הר הבית... כתוב שם תמרור עצור!!! **עד כאן** לזבים ולמצורעים... אתה מתקדם ומתקרב לחיל... שוב מחסום: **עד כאן לטמאי מתים...** אתה נכנס לעזרה... **סטופ!!! עד כאן** לטבולי יום... הלאה... **עד כאן** לישראל... **עד כאן** לכהנים בעלי מומין... בקיצור: בסוף בסוף כולם נעצרים באיזשהו מחסום... כל אחד נעצר במחסום שלו... יש מצורע שעליו נאמר "צא טמא ממחננו" שהוא משולח הכי רחוק... אי שם מחוץ לעיר... ולעומת זאת יש טמא מת שמותר לו להיות בעיר ואפילו יש לו זכות להתקרב להר הבית אבל בכניסה לחיל הוא נעצר...

להסתכל ימינה ושמאלה... הגיע הזמן שתכנס הבייתה ותדפוק על השלחן ותכריז: אני וביתי נעבוד את ה'!!! זו וזו הרמה הרוחנית שלנו...

אה... אבל אבא... אצל השכנה יש מחשב??? אצל הבן דוד יש גישה למייל עם אינטרנט מסונן?? אז מה!!! הם ממוקמים שם... ואנחנו ממוקמים פה... אנחנו אווזים ברמה רוחנית זו וזו!!! (עכשיו: איך מעצימים את זה ומאחיבים את זה?? זו כבר סוגיה אחרת אבל-) שהדברים יהיו ברורים!! אין קשר בינינו לבין המשפחה שממול... אין קשר בינינו לבין הבני דודים שלנו... אנחנו מכבדים אותם במקום שלהם!! בהישגים הרוחניים שלהם!! סו"ס אנחנו יודעים שיש כאלו שגם שם לא אווזים... ואילו אנחנו אווזים כמה צעדים יותר... מותר?? מותר!!! ואם היה לנו רכב ולהם לא... ואם היינו יוצאים לנופש ולהם לא היה תקציב... גם היינו שואלים מה ההבדל בינינו לבנים?? כמו שלכל אחד יש את המצב הפיננסי שלו ואת רמת החיים שלו... ככה כל אחד ממוקם ברמה הרוחנית שלו... וכאן חשוב להדגיש: זה לא סתירה שכל ארגון שלקח על עצמו שליחות קודש לנהל מאבק עיקש וממוקד נגד פגעי הטכנולוגיה... כאן כל אחד יכול להתבצר במקום משלו ומשם לצעוק גיוואלד... וזה כ"כ יפה לראות ארגון אחד שמתבצר בשערי העזרה והוא עסוק בלשמור על שער העליון... בארגון הזה נאבקים נגד מיילים ואפילו נגד מחשבים...

מאיך יש לך ארגון אחר... שהוא מתמקם בשערי הר הבית... הוא ממקד את כל המאבק לחסימה ראויה לאינטרנט... בסיידר... שיהיה אינטרנט... נכנענו לטומאת מת... העיקר שתהיה חסימה ראויה!!

ומאיך יש לך עובדי ה' מופלגים שהם מנהלים מאבק נגד פלאפון לבחורי ישיבה... כן... יש לויים שוערים שהתפקיד שלהם לעמוד בשערי ההיכל... הם שומרים על הנר המערבי שלא יכבה נרו לעולם ועד...

כל שוער נקודתי יכול להתבצר במקום מסוים ומשם לפנות למי שאוחז שם... ובמשבצת הסגורה הזו נכון וראוי לצעוק ולהריע ולשמור על הסטרנט הרוחני הזה שלא ישחק ולא יאבד מאיתנו... אבל בהסתכלות רחבה מותר לנו לדעת שיש עשר קדושות זו למעלה מזו... יש את המצורע שעליו נאמר "צא טמא ממחננו..." זה אותו חרדי שיש סמארטפון פרוץ לגמרי... שהוא באמת מורחק מאיתנו לגמרי... אבל מכאן ואילך כל יהודי שיש לו חסימה על האינטרנט הוא כבר אווז באיזושהי קדושה!! שזה לא סתירה שיש לו עוד כברת דרך לאן להתקדם... אבל אי אפשר גם לגמרי לבטל את הכברת דרך שהוא כבר עשה... יהי רצון שבמהרה נזכה לאותם עשר קדושות ובקרוב נעלה לבית המקדש...

נפל לי האסימון והפנמתי שככל הנראה המאבק נגד פגעי הטכנולוגיה הוא כבר לא יכול להיות מאבק ציבורי אחיד וגורף... כמו שאתה מבין שאין כזה דבר להינעל בתוך העזרה ולירות מתוך הנגמ"ש נגד מי שמחזיק מחשב... כך באותה מידה אתה לא יכול לשבח את מי שיש לו מייל ולו הכי מסונן... **אין בזה כללים!!!** יש פה עשר קדושות ולכל יהודי יש לו את המיקום שלו... איפה שהוא אווז שמשם הוא צריך לעשות צעד אחד נוסף קדימה וכל הכבוד לו... וזה לא סתירה שחבר שלו אווז הרחק הרחק משם...

והמסקנה הזו מאוד חשובה... כי באיזשהו מקום יש כאלו שעדיין מחכים שיגידו לנו דברים יותר ברורים... אנחנו מצפים שההנהגה כן תוביל מהלך אחד אחד ברור ועיקש!!! ותכל'ס זה לא קורה... ואל תחכה שזה יקרה כי זה לא יקרה... כי זה לא יכול לקרות!!!

זהו... הגיע הזמן שנהיה ילדים גדולים... ילד בכיתה ה' מבין שיש ילדים בכיתה ב'... הוא מבין טוב מאוד שהם כמה רמות מתחתיו!!! הוא לא מתקלקל מהם... הוא מבין מצוין שגם אם הם גומרים את החידור בשעה 4... זה לא סתירה שהוא יכול לגמור בשעה 6... ואין שום סיבה שיהודי חרדי שיש לו טיפ טיפה אינטלגנציה לא יבין שיש רמות שונות ביהדות החרדית!!! ובינינו... בחור יקר... הגיע הזמן שתפנים שגם בתוך הישיבה שלך... יש רמות שונות ותפסיק להשוות בינך לבחורים אחרים... תפסיק להיות ראש קטן... ואם המשגיח מעיר לך למה יש לך פלאפון כשר... אל תגיד לו... למה הרב לא צועק עם בחור פלוני אלמוני שיש לו תואם כשר... תאמין לו... שיזרוק אותך לשבוע מהישיבה רק בגלל הטיעון המטופש הזה... מה... אתה ילד קטן?? אתה לא מבין שיש גם בתוך הישיבה רמות רוחניות שונות... ואצלו זה נסלח... ואצלך לא!!!

עכשיו: אל תצפה שהמשגיח יענה לך כזו תשובה... (כי הוא צריך לקחת בחשבון שאתה לא כשיר להבין כאלו מסרים...) אבל לי מותר לנסות... מותר לך להיות ילד גדול ולהבין שבכל ישיבה יש מקום לבחור אחד שהוא מצורע שהוא מהלך בסוף המחנה והענן פולטו, יש כמה זבים שמשולחים מחוץ לב' מחנות... יש כמה עשרות טמאי מתים... ויש מאה בחורים שזוכים להיות שתולים בעזרה... ויש כמה בודדים שהם כהנים ויש גם את הנר המערבי של הישיבה... ומותר למשגיח להעיר לך איפה שאתה נמצא!!! ואם זכית ואתה בחור שמונח בלימוד וזוכה להיות שתול בבית ה'... ויום אחד המשגיח מוצא אותך עם פלאפון והוא מעיר לך: מה קרה שיצאת מהעזרה ונהיית טמא מת? נו... מה אתה בחכמתך עונה למשגיח?? מה המשגיח רוצה ממני?... יש פה בחור שהוא מצורע... הוא מחזיק אינטרנט פרוץ... מה הקשר?? אז מה ויש מצורע שמורחק מג' מחנות... מה הסיפור שלך?? אתה רוצה להחליף איתנו?? ברוך ה' עד היום היית יכול להיכנס למחנה שכינה ולאחרונה אנחנו רואים שנסוגת קצת והגעת למחנה לוי... ולמשגיח זה בסה"כ חבל...

אז נכון שבחידור אי אפשר לדבר בשפה הזו!!! כי יש לך עסק עם ילדים... אבל אתה לא ילד!!! וגם אם חשבת שאתה ילד... אז מה נעשה שהקב"ה לא שאל אותנו... אלא הציב אותנו בפני עובדות שבתוך מסגרת אחת יש רמות שונות ומגוונות של אנשים ואנחנו מוכרחים לקלוט את זה... כי חבל!!! כל אלו שמשלבים ידיים ומחכים שיש איזה קו אחיד של מאבק נגד הטכנולוגיה... לבנתיים אתה מפסיד זמן יקר... תפסיק

להיכנס להר הבית... הוא גם יהודי... למה אתה מפקיע אותנו?? ובהלתי מהם... אבאלע... נמלטתי כל עוד נשמתי בי וברחתי פנימה לתוך העזרה... (לשם הם הרי לא יכולים להיכנס... שם אני מאובטח) אבל רק נכנסתי לתוך העזרה... לפתע מתנפלים עלי שמונים אלף פרחי כהונה עם מגיני זהב שבידם... תגיד לי: השתגעתי?? אתה כותב בעלון שלך שמי שמחזיק מחשב עם מייל זה בסיידר?? הוא מצידך כבר מקבל כרטיס חופשי חודשי לעזרה... הכל פתוח לפניו?? מה פתאום... הוא עדיין טבול יום ומחוסר כיפורים שאסור לו להיכנס לעזרת ישראל... (נכון שמוטר לו להיכנס לחיל כי סו"ס הוא פחות גרוע ממי שמחזיק אינטרנט כשר שהוא טמא מת... אבל להיכנס לעזרה?? השתגעתי??)

והם צודקים!! למעשה... בינינו כולם צודקים!! גם הטמאי מתים צודקים שמוטר להם להיכנס להר הבית... וגם הכהנים צודקים... שמחוסר כיפורים אסור להיכנס לעזרת ישראל... **טוב... ראיתי שאין לי ברירה!!!** התחלתי להפנים שאני כבר לא יכול לרקוד על שתי החתונות... ואז יום אחד קבלתי החלטה שמהיום העלון שלי הוא בטאון של אברכי הכוללים... והקהל יעד שלי זה רק אותם טהורים שנמצאים בעזרה... התחלתי לכתוב אש וגופרית נגד מייל... מה אברך כולל צריך מייל?? יהודי צריך להיות מרומם... יהודי צריך לאכול חולין על טהרת קודש ולהיות ראוי להיות שבת בבית ה'... לא לצאת מהעזרה... אויס מייל!!! יופי... כעת יצאתי לדרך בהרגשה בטוחה... אני כבר לא צריך להתפתל וללכת בין הטיפות ולהגיד שזה מצד אחד זה מותר ומצד שני זה לא ראוי... ואכן באותו שבוע כתבתי אש וגופרית נגד מחשב שיש בו מייל... את כל הנזקים החמורים שיש במייל ביתי... מה צריך מייל בתוך הבית וכו'??

אבל אני אני אוי... מתברר שהשמחה שלי היתה מוקדמת מידי...

כי לא חלפו שלושה ימים ואני מקבל טלפון בהול... ממי?? אל תשאל... מאיש הר הבית!!! אני מקבל טלפון בהול מיהודי עובד ה' מרומם שאני בקשר קרוב איתו ואני מאוד אווז ממנו... (והוא בעצמו מקורב לאחד מגדולי הצדיקים ועובדי ה' המופלגים שבדרונו) הוא פונה אלי בצעצוע ושואל: תגיד לי: איך אתה מעיז לכתוב כאלו דברים?? אתה מצד אחד כותב נגד נגע המייל... ותוך כדי דיבור אתה נותן לכולם להבין שמחשב זה בסיידר גמור... רבש"ע: שכחת שמחשב בבית זה אבי אבות הטומאה??

הופה!!! זהו!! פה נשברתי סופית!! בשלב זה יצא לי לגמרי האוויר!!!

מה... גם זה?? גם זה לא טוב?? הייתי בטוח שזהו!!! הגעתי ליעד!! הייתי בטוח שברגע שנעלתי בתוך העזרה... ברגע שהלכתי לאאוטנט וניתקתי **לא רק** את האינטרנט אלא **גם את המייל...** אז זהו!!! כעת אני עומד יחד עם הכהן גדול בין מזבח לפרוכת ומזה שבע הזאות לפני ה'... אבל מה מתברר?? לא אדוני... גם אחרי שנעלתי בתוך העזרה... גם בתוך העזרה יש דרגות שונות!!! יש **עד כאן** ישראל!! **עד כאן** כהנים בעלי מומין!! סו"ס עדיין אתה זה... ולזר מותר להיכנס רק לעזרת ישראל ולא לעזרת כהנים!!! לזר מותר מחשב בלי מייל... ואילו לכהן אסור גם מחשב... אז הנה!!! כאן נשברתי!!! כאן

מה זה קנאות אמיתית לדבר ה'???

פעם בשנה התורה מפגישה אותנו עם המושג ששמו "קנאת ה'!!!!!! פעם בשנה התורה רוצה שנדע שיש!! יש **מה דברי!!!**

מצד אחד יש כאלו שמגוימים בקנאות ולוקחים אותה למחוזות של מידות רעות... ומצד שני יש את כל אלו שראו אותם וקיבלו רגלים קרות ונטשו לגמרי את המושג של קנאת ה'...

אז זהו שלא!!! צריך לדעת שיש מה דברי!!! יש מושג קנאת ה' שכל אחד מאיתנו שייך לזה... ומצד שני: צריך הרבה הרבה שקול הדעת מתי כן ומתי לא... צא ולמד מפנחס הקנאי הגדול... שבמשך ארבעים שנה לא נשמע קולו... לא ראינו אותו לא בחטא העגל ולא בחטא המרגלים לא במתאים... ובדיוק עכשיו הוא פתאום הופיע... מה קרה?? אם הוא קנאי... אז איפה הוא היה עד היום???

התשובה היא: שהוא תמיד היה קנאי!!! אבל באותה מידה הוא גם תמיד ידע את מקומו... ובחטא העגל הוא הבין שהמקום שלו זה לעמוד בשקט... או להיות עוד אחד משבט לוי שעובר משרע לשער ולא להתבלט יותר... וכאן הוא הבין שכן צריך לפעול...

בקיצור: קנאות זה לא משרד שצריך לתזוק אותו!!! לא צריך לייצר בכח נושאים לקנאות כדי להישאר בנוח... אפשר גם להיות בשקט במשך ארבעים שנה ורק כשצריך הוא מופיע...

על כל פנים... מה זה קנאות?? איפה זה מגיע לידי ביטוי בחיי היום יום שלנו?? **תשמע הגדרה מודרנית לקנאות:**

לא בכל דבר אני אובייקטיבי!!!

בדור כמו שלנו אנחנו נאלצים להיות בהרבה דברים אובייקטיביים!!! אנחנו חיים עם חילונים... ואנחנו אמורים איכשהו לנהל איתם משא ומתן... ולפעמים גם לקרב אותם... כלומר ככה: אני עומד מול חילוני שלא מאמין באלוקים... אבל אני לא מתפרץ עליו... תתבייש לך... **לא!!! כי אנחנו עכשיו מדברים אובייקטיבית...** אנחנו מעלים נושא לדיון... הוא מציג את הצד שלו... ואני מציג את הצד שלי... והשיחה מתנהלת בהדרגה... הוא אומר את דברי הבלע שלי... ואני עונה לו בצורה מכובדת ומציג את הדעה שלי... אני לא אומט את האזניים שלי בקנאות... אוי... איזה דברי כפירה אתה אומר... כי היות והמצב הוא שהוא חילוני ואני צריך לקרב אותו אז אנחנו נאלצים לנהל שיח אובייקטיבי!!! מה שנקרא "לדידך"!!

אבל!!! צריך לדעת שלא בכל דבר אני צריך להיות אובייקטיבי!!!

יש דברים שבהם אני סובייקטיבי- נגוע בדבר... כן... כי כמו שכל אחד מאיתנו סוחב איתו רגשות טעונים מאוד אודות כל מיני טיפוסים שבמשך השנים מיררו לאבא שלו את החיים... ו... ו... וזה בכלל לא משנה אובייקטיבית האם הם אשמים או לא... כי... כי מה זה משנה... **אני נוגע בדברי!!!** אני הבן של אבא שלי... ככה כשהילוני פותח את הפה על אבא שבשמים יש גבול!!! יש גבול כמה אני יכול לסבול את זה!!! אני אמנם אשתדל לשלוט בעצמי... אבל אל תתפלא אם פתאום אני אתפרץ לך כמו חיה פצועה ואתה תמוצא את עצמך נורק מכל המדרגות בבגוש פנים...

יש כאלו שמאוד נבהלים מזה... הם רואים בזה חוסר שליטה עצמית... חוסר ממלכתיות... אבל אדרבה... דווקא בהתפרצות הזו מתגלה הרגש הפנימי והעמוק ביותר ביחסי אבא ובן...

לא תמיד אני ממלכתי!!! לא בכל מחיר אני מוכיל את השני... (ומי שמאוד רוצה להבין מה זה קנאות על דרך השלילה... עיין ערך הימין החילוני שפשט את הרגל סופית שהוא זה שהמוטו שלו היה הכלה והכלה... אז והו!! שהקב"ה לא מוכן להכיל את מי מי שמוכן כל דבר שהוא נגד רצונו יתברך) בעבודת ה' מותר לדעת שיש דברים מסוימים שלא יעשו... ואם הם יעשו אנחנו לא יכולים לעפות את עוצמת ההתפרצות... זו קנאות!!! וסימנך: קנאות היא מושרש אהבה... לא מושרש שנאה... (טעות נפוצה).

שדה ה"תעופה" שממנו ר' זלמן המריא היישר לבית המדרש...

בשבוש עשבר יצאנו עם המלמד ר' יצחק למסע טיול בחיק הטבע... להזכירכם: הפעם יצאנו כיתוב ב' ג' ביחד למרות פערי הטהרה שבינינו... כי בגלל השמיטה אין צורך בתרומות ומעשרות וממילא יש פחות חשש לטומאה וטהרה... ובכן: הלכנו והלכנו... ואז בשעות הצהריים לפתע שמנו לב שהנוף אט אט מתחלף... לפנינו נתגלו גבעות מבורכות ופוריות וטובלות בירוק עסיסי מלא כל טוב... והבנו ש... שכנראה כעת נכנסנו לנחלת יוסף שמבורכת ה' ארצו... כן... גם החום התחיל להעיק עלינו... בטח... ממדג תבואות שמש... זה גופא אחת מהמעלות של נחלת יוסף שהיא פתוחה לחמה וללבה... רבה יצחק סימן לילדים לפנות כעת לדרך היחיד ומשם נכנסנו לכרם ענקית שבתוכה מפכה מעין שמימו זוחלים בין כל עוגיות הגפנים... השתכשכו במי המעין... ואז!!! לפתע שמענו דלת שנפתחת מהבית הסמוך... והבנו שהנה... בעל הבית הופיע... ואז אכן הופיע בפנינו ר' זלמן וקיבל אותנו במאור פנים... ברוכים הבאים...

ניגשנו לבעל הבית... אמרנו לו: תודה רבה... וכבר כמעט התחלנו לשיר: אילן במה אברכך... פירותיך מתוקים וכך... אבל ר' זלמן נזעק והשתיק אותנו: **לא!!! הפירות הם בכלל לא שלי!!!** ולא סתם... אלא **פעמיים זה לא שלי...** דבר ראשון השדה והפירות הם לא שלי כי השנה זה שבת שבתון יהיה לארץ... הכל שייך לה'...

אבל זה לא רק זה!!! וכאן קולו של ר' זלמן נסדק לפתע... עיניו מחו דמעה סוררת... כולנו השתתקנו והוא התחיל לספר: השדה הזו **פעם!!!** פעם היתה שייכת לי... היא אמנם שדה אחוזה שירשתי מאבא שלי בן אחר בן עשרים דורות עד אלעד בן שותלח בן אפרים בן יוסף בן יעקב אבינו... אבל!!! מה אעשה שהשתוקקתי לעסוק בתורה... לא היתה לי ברירה אז התחלתי למכור את השדה... היה זה לפני עשרים שנה שמכרתי לראשונה שדה בגודל של "זרע חומר שעורים ליהודי אחד מהצפון שמתגורר אי שם בצידון שהיה לו עניין מיוחד שיהיה לו שדה מקנה בדרך לירושלים... (השיקול שלו היה כתוצאה ממעשה שהיה... שהיות ומהבית שלי עד ירושלים יש כ"כ הרבה דרך ללכת... קרו כמה פעמים שלאורך הדרך היתה פשלה והביכורים נטמאו... ואז הכל הסתיים בנגזרת נפש אחת גדולה והוא חזר בפני נפש הבייתה כלעומת שבא... לכן הוא רצה שיהיה לו לייטר בטחון עוד שדה נוספת קצת יותר קרובה לירושלים... שבמקרה הגרוע מכל... תמיד יהיה לו ציאנס נוסף להפריש שוב... ואם את הביכורים שנטמאו הוא הפריש רק אחד מששים... אז הפעם הוא פירש אחד מעשרה... עכ"פ הוא קנה ממני פיסת קרקע) תכלס... כעת תעשו חשבון היות ובעוד **שמונה שנים** מגיע יובל... (כן החלטתי הרגע...) אז כשאנחנו מדברים לפני 20 שנה זה... זה אומר שזה היה 28 שנים לפני היובל... וממילא הייתי יכול לקבל על כל "זרע חומר שעורים" 28 שקל כסף... זה סכום עצום!!! (התורה נותנת מחירון קבוע לשדות אחוזה שכל "זרע חומר שעורים" שווה שקל לכל שנה... והיות והשדה חוזרת ביובל אז כל שנה שווה עלות של שקל כסף אחד) ממילא יכולתי למכור לו פיסת קרקע קטנה וזהו... זה הספיק לי... היה לי שקט לשנה שלימה... בשנה הזו למדתי את כל מסכת ברכות וסדר זרעים... אבל שנה לאחמ"כ שוב!!! שוב רציתי ללמוד שבת... שוב רציתי למכור עוד "זרע חומר שעורים"... אבל כבר קבלתי עליו רק 27 שקל כסף... וככה מאז כל שנה אני מוכר עוד! עוד פיסת קרקע בשביל לזכות להמשיך לעסוק בתורה... תכלס חלפו עשר שנים... וכבר קבלתי בסה"כ 17 שקל (כי כל שנה נוספת היובל מתקרב בעוד שנה... כך שעד היובל יש רק 17 שנים וא"כ מגיע על 22 כסף) 17-1 שקל כסף זה כבר לא מספיק לי לפרנסה של כל השנה... אז כבר לא היתה ברירה... התחלתי למכור שתי בית כור... (דהיינו פעמיים "זרע חומר שעורים") ובקיצור... כל ריבוע פה בשדה זה שטייגן של שנה שלימה... (למעט שנת השמיטה) אתם רואים את הריבוע הזה?? זה הריבוע של מסכת ברכות... ולבית סאה הזה קוראים שבת ועירובין... זה ה"זרע חומר שעורים" של יבמות... והנה חלפו עוד שנים... והנה כעת... בעוד שמונה שנים בסה"כ מגיע היובל... ויחד איתו המחיר של השדה כל הזמן ממשיך לרדת... וכעת השדה כבר עולה ממש גרושים!!! על כל "זרע חומר שעורים" אני מקבל בסה"כ **שמונה שקל כסף**... זה כבר לא מספיק לפרנסה... וממילא שנה שעברה כבר הוצרכתי למכור שלוש בית כור הכמעט האחרונים שלי!!!

סיים ר' זלמן ואמר: לכן חשוב לי לתקן אתכם ש-אל תודו לי על השדה שלי... כי כעת השדה כבר כמעט כמעט לא שלי בכלל... רק מה?? זה שאני כעת יושב ומתמקם בתוך השדה זה גם בגלל שכעת שמיטה (ואני גם גר פה) ובגלל עוד דבר... בגלל שבעוד שמונה שנים בעזה"ש כל השדה הזה הולכת לחזור אליי!!! ס"ס היא שדה אחוזה שלי... "בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו"... עכ"פ לעת עתה נשארו לי רק כמה ריבועים אחרונים (בלי לחשב את התלים והנקעים שלא נחשבים) שבהם ירחם המרחם... איך אצליח גם אז לשרוד את השמונה שנים הקרובות לאחר שאמכור את הזרע חומר שעורים האחרון... אבל!!! סיים ר' זלמן ואמר: השדה אמנם כמעט כבר לא שייכת לי!!! אבל התורה שקניתי במקומה... זה שייך לי!!! זה שלי לנצח!!!

הרבה יצחק התרגש עד עמקי נשמתו... הוא קם וסער וביקש מר' זלמן שילך איתנו לסירור ויראה לנו כל ערוגה וכל "זרע חומר שעורים" לאיזה מסכת בדיוק הוא שייך... ר' זלמן הלך איתנו בכל ערוגה וכל תלם והסביר לנו כל ריבוע לאיזה שנה הוא שייך ואיזה סוגיות זכיות ללמוד בשנה שהוא נמכר... ואז הוא הגיע לכרם האחרונה... זו של מסכת כתובות... הוא נשען ברעד על זמורת הגפן ופרץ בבכי... כן... היה לי מאוד קשה להיפרד מהגפן הזה... כי זה היה בדיוק נטע רבעי... כמה חיכיתי כבר לאכול ספריה ולשבוע מטובה... אבל התורה הקדושה יותר חשובה לי... והחלטתי לתת את הכרם הזה לה'...

באותה שנה אמנם לא זכיתי לעלות לבית ה' עם כרם רבעי... אבל פיזמתי לעצמי כל יום: **כרם זהה לדידי בקרן בן שבן יעלוקו ויסקללו ויטעו עורק ויבן מנזל בתוכו וגם יקב וצבב בו...** כל פעם שנתקפתי בגעגועים לחצרות בית ה' והרגשתי מין תחושת החמצה כזו של "כל מי שנטע כרם ולא חללו..." כל פעם שנתקפתי בקנאה צורבת במי שזוכה לאכול בירושלים את הכרם רבעי שאני כמו ידי נטעתי אותו... או אז שוב פיזמתי לעצמי כרם היה לדידי בקרן בן שמן!!! אני כעת בונה לה' כרם בעסק התורה... שאם חלילה עם ישראל יכעיסו לפני ה' וה' יבא וישאל... **"ועתה יושב ירושלים עטפו נא ביני לבין כרמי, בה לטעוה עור לכרמי ולא עשיתי לו..."** ואז אם חס ושלום יחרב הכרם ויכרסמנה חזיר מיער וזיז שדות ירענה... אז אני פה בונה ונוטע לה' כרם של ד' אמות של הלכה... כרם היה לשלמה בבעל המון... האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פרוי... (שזה הולך על האלף הששי... ומאתים הולך על המאתיים האחרונים של אלף השישי... של כל מי שבונה לה' כרם של עסק התורה... שהרמב"ן אומר שעד אז יהיה תחיית המתים... ואנחנו כבר אחזים פחות משמונה עשרה שנים עד אליו... כך שאל תחשוש לקחת משכנתא ל-25 שנים קדימה... כי הריביות הולכות לרדת בתוך הזמן הזה) הילכנו בסילודין בכרם המקודשת הזה... מקודשת בקדושת השמיטה!!! מקודשת בקדושת ארץ ישראל ושדה אחוזה... והכי הכי: מקודשת בקדושת התורה... פצחנו ושרנו: אלוקים צבקות שוב נא, הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת... ועל בן אמצתה לך... אל דאגה... ר' זלמן... אל תעצב אל ליבך... בעוד פחות משמונה שנים השדה חוזרת אליך שלימה... ואז יתברר ש-דעה קנית-- מה חסרת!!! ושוב סטינו מהנושא... שוב גלשנו לנושא של שדה אחוזה ושכחתי להתמקד ולסקר את המסע לירושלים תוך כדי אכילת פירות טיש של אבינו שבשמים בארץ ישראל המקודשת... לבנתיים...

השמש באה... והלכנו ללון בפרדס המקודשת והתעוררו בחצות לילה לקול עסק התורה המתוק של ר' זלמן העומד בבית ה' בלילות...

עד מתי אנחנו פוסחים על שתי הסעיפים!!!!

(המשך-) ושני הניסים האלו אכן התרחשו! ובינינו... לא ברור איזה נס יותר גדול... **הנס הראשון היה** שאכן אליהו הנביא מוריד אש מן השמים לעיני כל ישראל ומיד אח"כ מוריד להם גשם... זה אמנם הנס הראשון...

אבל יש נס שני שהוא הרבה יותר מפתיע... **שגם אחרי** שאלהו הנביא מוריד אש מן השמים הוא נשאר אנונימי... שום התגודדות לא התפתחה סביבו... שום הילת כבוד והערכה לא התלכדה סביבו... הוא המשיך להישאר בגדר "ואוותר אני לבדי"... ועד כדי כך שלמחרת אין שום בעיה לאיזבל לאיים עליו בהריגה והיא לא חוששת על העור שלה שכולנו נשכב על הריצפה ונחסום בגופנו על קדוש ה' שלא יפול משערת ראשו ארצה... אף אחד לא עומד לצידו ולא פועל להגנתו... כלום!!

שבתין: זה לא שמרגע שכלל ישראל חזרו הבייתה הם שכחו מה היה אתמול וחזרו לסורם... (חס ושלום... אחרת הגשם היה מפסיק באותו רגע...) כל יהודי חזר הבייתה בעיניים בוערות וסיפר בדמעות ורתחות איך שה' הוא האלוקים ומהיום אנחנו נאמנים רק לה'... עוד באותו יום כולם ניפצו את האשרים והחמנים... **אבל!!!** שמו של אליהו הנביא לא הוזכר שם... **וזה נס גמור!!!** אף אחד לא טעה לסקר את המעמד ולראיין את נאמן ביתו של אליהו בתור "מסמר הערב" שהינחה את האירוע בניסים גלויים... **נו... אז תגיד לי: איזה נס יותר גדול?**

עננו הראשון או עננו השני? כלפי מה הדברים אמורים???

מבנה התפילה הכפול הזה של ענני ה- ענני של אליהו הנביא ממשיך ללוות אותנו עד עצם היום הזה... אם שמת לב בסליחות (גם של הספרדים וגם של האשכנזים) אנחנו ממשיכים עד עצם היום הזה להשתמש עם התפילה הזו... עננו מלכנו עננו... עננו הקל הנאמן עננו וכי וכי... עננו שומע אל אבינוים עננו, עננו תומך תמימים עננו...

למה גם אנחנו אומרים עננו פעמיים בכל פעם??

מאותה סיבה!!!! בעננו הראשון אנחנו מתפללים: אָנָה ה' תַּעֲנֵה אוֹתֵנוּ- הַאֲבִיּוֹנִים... ובעננו השני... מה אז אנחנו מתפללים?? אָנָה ה'... **שלא יאמרו מעשה כשפים הסוף!** אָנָה ה'... כשתענה אותנו בעזה"ש... אז אָנָה שְׁמִישֶׁהוּ אַחֵר לֹא יִגְנוּב אֶת הַבְּמָה!! שלא נחשוב שהתודה רבה מגיע למישהו אחר... שכבוד שמים לא יוסט לישות אחרת...

תסלח לי על הביטוי... לאחרונה איבדנו את הצפון בתחום הזה!!

נהיה טרנד חדש שמיום ליום צובר תאוצה שכל אחד בוחר לו צדיק... או איזה פועל ישועות... או את הציון שהוא גילה ששם אפשר לפעול גדולות ונצורות... וכשאתה הולך היום ברחוב ורואה את כל המודעות האלו שאומרות לך ישועות ישועות ישועות... צועק מזה משהו אחד: **רבותי: עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים!!!** הגיע הזמן שנחליט אחת ולתמיד אצל

ה ג ז מ ת ס ! ! ! ! ! ! עם כל הכבוד לצדקות ולישועות ולמיילים הנרגשים על ישועות מפוצצות (פירצה חדשה בעיתוני ההשקפה שמצמיחים בלנק של מיילים ועוד של ישועות... בדיק משם תבא הישועה)... **רבותי: הגזמתם!!!!** זה איבד את הטעם הטוב לכל הדעות... הגיע הזמן שנחליט: למי אנחנו אומרים להגיש את משאלות הלב שלנו? האם לרבש"ע או לציון של צדיק שהפעם החלטנו בשבילו שהוא זה שאמור להביא לנו את הישועות??? שלא תבין לא נכון: **אני לא מזלזל!!!** אני בטוח ומשוכנע שה' שולח ישועות בזכות הצדיק... אף אחד לא אמר שלא... אני קצת בכלל בכלל לא מדבר על הצדיק עצמו...

אני קצת מדבר עלך!!! אתה תחליט אחת ולתמיד אצל מי אתה שופך את הלב ואצל מי אתה מותיר את האנחות ויוצא ממנו רגוע ושלום... האם לפני ה' ישפוך שיחו או לפני הציון שכעת יש מודה שהישועות אצלו רצות... **אני שואל אותך:** תאר לעצמך שעשית סגולה פלונית ותרמת למוסדות אלמוני ובזכות הצדיק היה לך ישועה וכמובן הבטחת לפרסם... **תסביר לי: איפה הרבש"ע פה בתוך הסיפור??** האם הרבש"ע קשור איכשהו פה... או ששמנו אותו בצד?? **די לפסוח על שתי הסעיפים!!!** הגיע הזמן להעמיד את הדברים על השלחן כמות שהם... די נשב בינינו לבין עצמנו ונתאם אפיות... **לפניך שאלון קצר:** תענה על השאלות בצורה ברורה בלי להתפתל... ובכן: אתה באמת באמת חושב שהקב"ה כבר לא יכול לעזור לך?? אין בעיה!!! אבל תהיה כנה... אל תרמה את עצמך... האם אתה חושב שמיצית את עצמך מול הרבש"ע?? וזה?? הגיע הזמן לנסות דרכים חילופיות ולאטרנטיביות וכל מיני סגולות ותרומות וצדיקים שאולי הם יעזרו לך איפה שלא הצלחת לפעול מול הרבש"ע?? **תענה לי על השאלה הזו!!!** ועוד שאלה אחת אחרונה: האם **פעם ניסית** לפנות לרבש"ע... האם פעם הבעת נכונות למצות את ההשקעה מול הרבש"ע **רבע ממה** שאתה משקיע בכל הנסיעות והישועות והטיסות לחו"ל לקברים ששם לוחות המודעות מספרים שאפשר לפעול??

תעמוד מול המראה... תהיה כנה מול עצמך ותענה על השאלות האלו!

אם אתה טוען שאין לך תקשורת עם הרבש"ע... אז בסיידר... אין בעיה!!! אבל לפחות תכיר בזה שאתה שייך לסוג הזה שאין להם תקשורת עם הרבש"ע... שלפחות נוכל לפנות לכל בעלי הפרסומות האלו. שיוסיפו שם הבהרה שהסגולה הזו מיועדת עבור מי שלא זכה לתקשורת אישית עם הרבש"ע... (יהיו מתנגדים שיגידו שזה כפירה גמורה... אני משום מה לא חונקתי ככה... אני כן חונקתי שהיו בכל הדורות יהודים כפריים מאוד מאוד פשוטים שלא ידעו קרוא וכתוב... ובשבילם יש את הצדיק שהוא השליח ציבור... והוא מעתיר עליהם בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך... והוא מתפלל בשבילם כמו חן הנחבא בשעתו שמתפלל לה: שיעשה למען אלו שלא יודעים להבחין בין אבא שמוריד גשם לאבא שלא מוריד גשם... היו אלו יהודים פשוטים בכל הדורות... אין בעיה... אבל תהיה כנה ותודה בזה שאתה אפשוטע יי... אנחנו צריכים להפנים שכשיהודי צריך ישועה... **ה' מדבר איתנו!** ה' רוצה משהו... מה? ה' בדיק רוצה? זו שאלה טובה... זו שאלה שאלתי... לפעמים זו אפילו שאלה מורכבת... יתכן שה' רוצה שיתפלה... לפעמים ה' רוצה שיחזרו בתשובה... שנפנים שה' רוצה שינוי... מה כן? ה' רוצה? **זו שאלה שלא תמיד קל לענות עליה!!!** אבל מה? ה' רוצה... על זה מאוד קל לענות!!! לחשוב שכל מה שה' רוצה זה שאני אתרומם למוסדות פלוני ויעתירו עלי בציון אלמוני ואדליק כך וכך נרות ואסע או אטוס לשם ולשם וזו תגיע הישועה... ו... ואז מה?? ואז אני אספר לכולם ש... שצדיק פלוני "מביא" ישועות??

זה?? זה מה שה' רוצה??? (כאן חשוב להבהיר: אם מדובר בצדיק מסוים שהוא הרב שלך... הוא זה שאתה כפוף לדרכו בעבודת ה'... זה בהחלט!!! ה' שולח מפתים וישועות ותקציב בלתי גדלה לתחוק את הקשר המאוד מאוד נחוץ וקריטי בין יהודי לרבו... אבל פה אני מדבר על נטו שיווק... כל יומיים מתפרסם איזה צדיק ש"ה' עובד אצלו"... מה פשר התעשייה הזו? איפה ה' נמצא פה בכלל? איזה רצון ה' בדיק שמתמלא כאן? איזה ה' הוא האלוקים? נאמר כאן שבשבילו שווה להוריד לך ישועות?? איזה כבוד שמים ה' נעשה כאן שמצדיק להמשיך אליך שפע משמים?? **בשביל מה??** בשביל שתעזור לנו להמשיך לשווק עוד ציון חדש שנכנס לרשימת המקומות המסוגלים לישועה?? תגיד לי: מי פה נפל על הראש?? תסביר לי... לא יודע... לפעמים אני צובט את עצמי ושואל שוב ושוב אולי חסרים לי פרטים... מה... אולי יש לי בעיה?? למה נדמה לי שאני היחיד שלא קולט ולא מבין מה פה הסיפור?? **תסלח לי: במה אנחנו יהודים???** בשביל מה אנחנו יהודים אם לא לחפש איפה הרבש"ע נמצא בכל סיפור? יהודי שהתפלל וזעק לה' אני מאוד מאוד מבין מאיפה הוא יכול להמשיך ישועות... אתה יודע מאיפה??

מ-**להתוודע ולהיגלות כי אתה הוא מלך על כל הארץ!!!** הרי יהודי שהתפלל לה' וה' ורק ה' הוא זה שהושיע אותי... מה מתברר כעת?? **שיש בורא עולם!!! שמבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע**... בשביל להוריד כזה כבוד שמים לעולם... יש פה מסמך חזק מאוד שיהודי יכול לבא איתו לבורא עולם... ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו! בראת אותי למען כבודך!!! ואם תושיע אותי אני אפרסם... ומה אני אפרסם?? **שיש בורא עולם!!! להודיע שכל קונוך לא יבושנו!** אני אפרסם שדיברתי עם ה' בחדר סגור... והוא... והוא פשוט היה שם!!! והבטחתי לפרסם... אוה... הוא יש קלף חזק מאוד!!!! אבל מי שהדליק 15 נרות לעילוי נשמת ר' מתיא בן חרש הוא עוד מבטיח לפרסם... **תסביר לי: מה העניין לפרסם??** את מי אתה בדיק מפרסם?? את מי? את ר' מתיא בן חרש?? איזה עוול עשה לך התנא הקדוש ר' מתיא בן חרש שבמקום לפרסם את ה' אתה מפרסם אותו?? למה אתה חושב שזה עילוי נשמה לר' מתיא בן חרש?? תחשוב שיש פה יהודי שהיה יכול להודות לה' ולפרסם בשער בת רבים שיש בורא עולם ולהרבות כבוד שמים... ובמקום לפרסם שיש בורא עולם... הוא בחר לפרסם שיש 15 נרות של ר' מתיא בן חרש... **מי פה המשוגע ומי הנורמלי??** הההלו... איבדנו את הכיוון... עד מתי אנחנו פוסחים על שתי הסעיפים!!!! הגיע הזמן שנחליט את מי אנחנו הולכים לשרת כאן בעולם... האם באנו כאן בשביל לכבד את ה' ולפרסם אותו... או בשביל לכבד את מי שמשרת את האינטרסים שלנו ומביא לנו ישועות?? (ועוד אנחנו משכנעים אותו ש"כדאי לך" כי אנחנו "נפרסם" אותו... זה בכלל בכלל לא כדאי לו...) לא יודע... מי פה המוטומטם? אני מתאר לעצמי שאני... אבל תסבירו לי למה,

עכשיו: שלא תבין לא נכון... גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם... והצדיקים מתפללים עליו בשמים... אבל אוי ואבוי אם נזקוף להם את הישועה!!! **שתבין:** אליהו הנביא בהר הכרמל נאלץ בהוראת שעה לעבור על איסור כרת!!! לשחוט קדשים בחוץ... ולמה?? כי אין ברירה... צריך "למגדר מלתא" ולהשיב את ישראל בתשובה... ולפי התנונים קצת זה יכול להיעשות רק באמצעות מפגן עוצמתי שככלכלם יראו שאלהו הנביא מוריד אש מהשמים ואז ישמעו בקולו ויחזרו בתשובה... תחשוב שהכל הולך לפי התכנית... אליהו באמת מצליח להוריד אש מהשמים... כולם המומים!!! באופוריה!!! עומדים בפה פעור וניכלים... גארנישט... אף אחד לא חוזר בתשובה... כי במקום לחזור בתשובה כולם מקיפים את אליהו הנביא ומתחילים לנשק לו את היד ולהדליק לו נרות וממשיכים הלאה... כמובן שמבטיחים לפרסם ש... שאלהו פותר בעיות בחיים...

תחשוב איזה נזק היה נגרם לאליהו הנביא **בעצמנו?** מתברר שאלהו נאלץ לעבור על איסור כרת **לחנינם!!!** כל מטרתי הייתה לגרום ליהודים לחזור בתשובה ורק בשביל זה הותר לי לעשות מפגן שרכור באיסור כרת... ובמקום שזה ישיג את מטרתו הנאצלת וכולם ישובו בתשובה... במקום זה עשו ממני פולחן ונשארתי עם איסור קדשים בחוץ לחנים (המשפטים האחרונים האלו זה לא אני!! **זה תוס' מפורש ביבמות צ' ז"ה וליגמר מיניה!!!** תוס' מבהיל שאלמלא היה כתוב אי אפשר לאמרו... תקרא את התוס' בעיון הדק היטב ותבין ממה אני כל כך נרעש... אז גם מה שקרה עם דניאל שה' עשה לו ניסים ונבוכדנצר וכל העמים... ובמקום להסיק מסקנות שה' הוא האלוקים... נבוכדנצר הפך את דניאל לאילול... ודניאל נאלץ לברוח בשביל שלא יתיקיים בו "פסילי אלהיהם תשרפון באש"... תחשוב איזה עגמת נפש... במקום שעל ידי יכירו וידעו כי ישב תבל כי לך תכרע כל ברך... במקום זה גם אני לרשימה של העבודה זרה... אז מה עשו ונאכזר?)

זו תפיסה של צדיק אמיתי!!! ככה צדיק אמיתי רואה את הפולחן שעושים ממנו... כשאנחנו מניחים את הרבש"ע בפניה ונותנים לצדיק את כל הבמה... לנשמת הצדיק יש רק צער אחד גדול מזה... כי עילוי נשמה יכול להגיע רק מכבוד שמים שמתרבה!!! מעוד "ברוך אתה ה'" שנאמר בעולם או "יהא שמיא רבה מברך" נוסף שיתגדל ויתקדש שמיא רבה... רק זה יכול לעשות עילוי נשמה אבל ברגע שאדרבה... במקום להרבות את כבוד שמים הרי הסטת את הבמה לפולחן מיותר למשהו שמביא לך ישועות (ושום דבר חוץ מזה)... הרסת ולי הועלת!!! (ושוב: אמנם מצוינו כזה מושג בגמ' שנקרא "אלקא דמאיר ענינו..." שהקב"ה רוצה שידעו את מעלת הצדיקים וה' משחרר ישועה דווקא דרכם!!! וברור שהסיפורי צדיקים במלווה מלכה יש לה חשיבות... אבל למה? כי סו"ס ה' רוצה פה משהו? ה' רוצה שנדבק בצדיקים... ה' רוצה שנהיה צדיקים... ובשביל זה ה' רוצה שנעסוק בשבח הצדיקים... אבל כשמדובר בקמפייני עסקי נטו שתולים לך מודעות ר'מריצים" לך צדיק... פולחן ל"ש פולחן... אני לא אמור לצאת עם שום חזיון וקרבת ה'... רק עושים מאותו צדיק גשעפט והו... סליחה אדוני!!! איפה האכפתיות מהרבש"ע?? מה מצאו אבותיכם בי עוול כי רחוק מעל...) **רק להמשיך את האבסורד בשיא עוצמתו:** אני זוכר בתור בחור צעיר... כשעמתי מול שלל האפשרויות המגוונות של הקברים והישועות... ואז חלפה בי מחשבה ריאלית... רגע... במקום ללכת לכלכל הקברים ולכלל הצדיקים ביחד... אולי יותר יעיל לתפוס קבר אחד בלבד ולהשקיע בו בצורה מרוכזת עד הסוף... ואז יש לי צדיק אחד שהוא יהיה מחויב אלי עד הסוף... כשהיום אני נזכר בסוג המחשבה הזו... אני מתחלחל... אתה קולט ממה אני מתחלחל? אני בטוח שכשהקב"ה קרא את המחשבות שלי הוא בכה... שמיל יקירי... מה רע ביי? למה לא תשקיע בך את כל האנרגיות? מתי כ"כ איכותי אותך שאתה פוזל לכל כיוון ורק לא אלי?? די לפסוח על שתי הסעיפים!!! **אנחנו פה בשביל לכבד את ה'!!!** חייבים לעשות שינוי תפיסה בנושא הזה!! זה... זה בנפשונו...

גיליון מס' 481 פרשת פנחס
תשפ"ב שנה עשירית

להקדשות ולשותפות בהפצת
דברי התורה של רבינו זצוק"ל
053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי זצוק"ל

מקור שי"ח

סלו לְרֵכֵב בְּעָרְבוֹת

בשבוע שעבר הבאנו מנהגים שרבינו ואביו זיע"א לא נהגו בהם, אף שידועים כתלויים בשמם, וביניהם מנינו את 'סגולת הערבה', וכן מרן ז"ל יבלח"א מע"כ הגר"ש שליט"א בראותו את הדברים ציין שאף שרבינו זצ"ל לא שמר מהערבות כסגולה, אבל מ"מ הראה שיש לזה מקור בהגהות על גליון הירושלמי דפוס וילנא (שבת פ"ב ה"ו) וז"ל הירוש' ר' כהן אחיו דרבי חייה בר בא הוה פריש. אתא בעי מיפרוש מן חגא לחנוכתה. אמר לאחיו צלי עלי. א"ל אין דצלייתי עלך. אלא אין חמיתנינון לצבור מצליין למטרא לא תתרחץ על צלותי. הא דאת קטר לולבך קטור רגלך. (פי' ע"פ רבינו ז"ל, שרב כהן רצה לפרוש בספינה לים וביקש את ברכת אחיו ר' חייה בר אבא, ונענה לו אחיו, אך הוסיף ואמר שמשעה שמתפללין תפילת גשם עד חנוכה אין כדאי לפרוש אפילו עם תפילה, שהים סוער מפני הגשמים, וסימנך בשעה שאתה קושר לולבך אחרי החג, קשור רגלך מלהפליג בים), ובגליון כתב מהר"ם די לונזאנו: מכאן משמע שהיו נוהגים להצניע לולבם בביתם אחר החג, והעיר ע"ז הרחיד"א: הכי חזינו לרבנן קשישאי שומרים הד' מינים בכל שנה ואמרו שזה יועיל לשמירה, ועוד מצאתי בכתבים ואכמ"ל, ע"ל. [ובס' אשיחה (ח"ב עמ' רצ"ד) שאל לרבינו ז"ל האם עפ"ז צריך זהירות גדולה שלא ליסוע מעבר לים לחו"ל בין במטוס בין באניה בין סוכות לחנוכה, והשיב רבינו: יתכן שהיום שהאוניות יותר חזקות מכל מקום הנוזהר תבוא עליו ברכה].

עוד ציין מע"כ הגר"ע טבצ'ניק שליט"א שסגולה זו קדמונית היא, בהיותה נזכרת כבר בראשונים, בס' מנורת המאור לר"י אבוהב (נר ג' כלל ד' ח"ו פ"ז) וז"ל: **ושמעתי שיש בה סגולת שמירה למתכוין בה בסכנת דרכים.**

ושוב חובה להדגיש שלא באנו בזה ח"ו לערער כביכול מנהגות ומסורות של ישראל קדושים, רק ציינתי את מנהג רבינו זללה"ה עצמו כפי הבנתי הדלה וכפי שראיתי משמו וכתביו, ויש לציין בזה שהי' רגיל רבינו ז"ל להביא את דברי הרשב"א שלא תדחה מנהג הנשים באלף טעמים, כי מסתמא קבלה היא בידם [ואין זה לשון הרשב"א אלא בסגנון קרוב לזה, עי' בשו"ת ח"ב סי' רס"ח ובח"א סי' ט"ו]. וכ"כ בס' כל משאלותיך (עמ' נ"ה).

אבל על הוריו, מתי אין לו לגשת כש"ץ

הנה המנהג הרווח ברוב המקומות שאבל אינו ניגש לעמוד בשבתות וי"ט, אבל בשאר יומי דפגרא כמו חוה"מ ר"ח וכן חנוכה וכדו' יש מנהגים חלוקים באיזה תפילות אין ניגשים, ובאמת במ"ב יש כמה סתירות בזה כמו שציין רבינו ז"ל בשונה הלכות (סי' קלא' דין ל"ה) ואמר רבינו זצ"ל שלהלכה נקיטנא שאין אבלים מתפללים לפני העמוד כלל בימים שא"א בהם למנצח זולת ת"ב ועיור"כ, דמש"כ בבה"ל בקו' מאמר קדישין הוא העיקר להלכה, ששם נקבצו כל הלכות החיובים, [ומצאו כן בקונטרס נועם מגדים לבעל הפמ"ג, ושוב נמצא כן בס' גנזי שערי ציון לרב"צ במברגר (עמ' ל"ג): הלכה למעשה מפי החזון איש שליט"א אבל רשאי להתפלל בליל ר"ח לפני העמוד כאשר אין אחר שיכול להתפלל, עכ"ל ומשמע שלכתחילה יש להמנע] וכן הנהיג רבינו ז"ל בבית מדרשו, והיה מצייני ע"ז שכן דעת הגר"א כמש"כ בס' מעלות הסולם (הערה י"ג אות ו') שפ"א בפורים רצה אבל א' להתפלל מנחה בבית מדרשו של הגאון ולעבור לפני התיבה וכאשר התעטף ראשו בטלית לעבור לפני התיבה מנע אותו הגאון ואמר בצחות על מה שהתעטף ראשו בטלית אבל וחפוי ראש,

מדור זה מוקדש לע"נ א"מ הרבנית ברכה רבקה רוזנברג ב"ר שלמה אריה ז"ל

היומן

ניסן תשע"ח

כמה שאלות ששאלו היום בבוקר:

ביקשו לשאול אודות אחד שרוצה להיות בברית מילה גם הסנדק וגם המוהל האם ראוי, ומרן השיב שלא נוהגים כן.

שאלו האם אפשר לתת סנדקאות לחולה השרוי במצב 'צמח', והסתפק בזה מרן, ונטה יותר שלא כדאי לתת.

נכנסו שתי כיתות של תשב"ר מירושלים וביקשו שמרן יבחן אותם על פרק השותפין, ומרן נענה ושאלם שאלה אחת קלה, לאחר מכן אמרו שהולכים להבחן גם אצל הגאון רבי שרגא שליט"א חתן מרן, ומרן בירכס שיצליחו במבחן אצל רבי שרגא.

אח"כ נכנסו כיתה נוספת מת"ת אחר וביקשו להבחן על פרק ארבעה אבות. מרן שאל שתי שאלות קלות בענין תשלומי קרן ובענין פלגא נזקא קנסא או ממונא, ובירכס בהצלחה.

לפני שיצאו הילדים, התחילו לשיר 'אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי', ונראה היה שמרן לא הרגיש בדבר ותכף החזיק את הסימניה כדרכו והמשיך ללמוד בריכוז עמוק כמו אין לפניו עשרות ילדים ששרים בחדרו בקול רם, והמחזה היה נפלא.

התפלל

מתוך ספרו של רבינו "אורחות יושר"
י. בשעת ברכות וקדיש אסור לעשות אפי' שום מלאכה קלה.
בשעת ברכות וקדיש אסור לעשות אפילו שום מלאכה - כתב השו"ע בסיומן קצ"א סעיף ג' "אסור לעשות מלאכה בעודו מברך".
וכתב הט"ז שזהו בכל המצות כי הוא מורה על עשיית המצוה בלי כוונה אלא דרך ארעי ומקרה וזה נכלל במאמר תורתנו [ויקרא כו, כא] ואם תלכו עמי בקרי, שפירושו אף שתלכו עמי דהיינו עשיית המצוה, מכל מקום היא בדרך מקרה וארעי, ונראה לי שבכלל זה יש גם כן שלא לעסוק בתורה באותה שעה וכו', עד כאן תוכן דבריו.

(אורחות יושר עם ביאור ערך תפילה)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושו"ת מרבינו.

חדש! עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מדור שְׁנַיִם קְדֻמוֹנִיּוֹת - לשבועות הבאים בעזה"י

פרשת מטות - הגאון הגדול רבי חיים שאול קרליץ (כ' תמוז)

פרשת מסעי - ראש ישיבת פונב"ז הגאון רבי שמואל רוזובסקי (כ"ז תמוז)

גליון בין הזמנים - חשיפה ראשונית על הקשר המסתורי של רבינו עם חכמי הקבלה ותורת הנסתר (ה' באב)

עוד בקרוב בס"ד: על רשכבה"ג הגר"ח"ע גרודזינסקי (ה' אב), ועל הגה"צ רבי אליהו דושניצר זצ"ל (כ"ב אב)

נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

הגאון רבי אריה ליב עפשטיין בעל ה'פרדס'

להדפיסו בשנית לתועלת הכלל. ובהוצאה נוספת משנת תשמ"ז אף כתב בראש הספר 'הקדמת המהדיר'.

ובשנים ההם, הוא שלח את בנו הג"ר שרגא שליט"א לחלק את הספר לכמה תלמידי חכמים ולהניח בכמה בתי מדרשות, חינם אין כסף כדי לזכות את הרבים.

גם רבינו זצ"ל היה בין אלו שקיבלו את הספר, והוא אף שמר אותו, אף שברשותו כבר היה את ההוצאות הקודמות.

עמידה בקדושה ודסידרא

סיפר רבנו, שבמנהג מרן החזון איש היה לעמוד בתפילת שחרית בשעה שאומרים את 'קדושה דסדרא', ושאלוהו שבמשנה ברורה כתוב שצריך לשבת (עי' שו"ע סימן קל"ב ס"א) דינה כקדושה שביוצר' ובמשנה ברורה סימן נ"ט סק"ב), וענה בשאלה 'וכי כתוב שאסור לעמוד'...?

אבל את הסיבה האמיתית אמר פעם למקורבו רבי דוד פרנקל זצ"ל, שיש בידו קבלה מזקנו בעל הפרדס, לעמוד בזמן זה, ואף אחר שעבר החזון איש ניתוח והיה קשה לו לעמוד, ישב כל השמונה עשרה, אבל כשהגיע לקדושה דסדרא נעמד (ורבינו הביא לדבריו ראייה מדברי הגר"א למגילת אסתר ח' ד', וע"ע אורחות ישר סימן ל' סעיף ל"ב, ובספר מעשה איש ח"א עמוד קכ"ט מכתב יד רבינו).

אנחנו נכדיו!

ומסופר שכאשר נתמנה בן רבינו הג"ר שלמה בישיבת 'תפארת ציון' והחל להתפלל תפילת שחרית עם תלמידי הישיבה, ה' נעמד כשהגיע לקדושה דסידרא, ומשיגה הישיבה הגה"צ רבי מרדכי עמרם שהיה מדקדק גדול בהלכה מאוד הפריע לו הענין, שנוהג שלא כמשנה ברורה וגם משנה את סדר התפילה בישיבה הנוהג מתמיד. ורבי שלמה השיב לו שנוהג כן כמנהג אביו.

ובהזדמנות הראשונה שהיתה לו פגש ברבינו, ו'התלונן' בפניו כי בנו חורג מהמנהג שבישיבות, והוא חושש שחלק מהבחורים יתחילו לעמוד וחלק יישבו ולא היה ישוב הדעת בישיבה.

רבינו שמע את דבריו וענה לו במשפט קצר 'מה אפשר לעשות, הלא אנחנו מנכדיו של בעל הפרדס ז"ל'...

רבי מרדכי עמרם זצ"ל, שהיה איש אמת באופן מפליא, הבין את הדברים, ומאז החל להנהיג בישיבה שכולם צריכים לעמוד בקדושה דסידרא (מפי ע"ד ראייה רבי אליעזר הלוי ליברמן, וראה בחוברת 'לחושבי שמו' מתשובות הרמ"ע יעקבזון תשובה רנ"ו).

רבי מרדכי עמרם
יעקבזון משוחח
עם רבינו

ההדרת הספרים

ובשנים האחרונות החל הג"ר יצחק אוהב ציון מירושלים, להדהיר מחדש את ספריו של בעל ה'פרדס' וכספיפר על כך בפני רבינו שמח מאוד, ועודד אותו להמשיך במלאכה הגדולה הזו, ואף ייעץ לו בהדפסת הספר והורה לו הוראות שונות.

תודתנו לכל אלו ששלחו חומרים.

נודה מאוד למי שיכול לשלוח אלינו או להפנות אותנו למי שבידו

תמונות מהצדיק רבי אליהו דושניצר זצ"ל,

יצחק גולדשטוף: 05331-45900 | k.gilyonot@gmail.com

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

היה לנו סבא גדול

כאשר נולד לבן רבינו רבי אי"ש קניבסקי בנו הגדול, קרא לו זקינו הקדוש מרן הסטייפלר ואמר לו, היה לנו סבא גדול, שכמעט לא קוראים על שמו, קראו לו רבי אריה ליב עפשטיין, כדאי שתקרא על שמו. כמוכן, הוא קיים את דבריו וקרא את בנו הגדול אריה ליב (והיה בזה מן החידוש היות והיה עוד סב שקראו לו ממש כך, הלא הוא זקינה של הרבנית בת שבע קניבסקי, הצדיק רבי אריה לוי, אבל אבי הבן התכוין לרבי אריה ליב עפשטיין).

ויגדל הילד לאיש, והנה זכה רבי אריה ליב קניבסקי ב"ר אי"ש לעמוד לשמש את רבינו שנים רבות, ומידי פעם היה רבינו מניח את ידו על כתופו ושואל אותו 'אריה, התדע על שם מי אתה קרוי --- ומיד המשיך בערגה: הלא הנך קרוי על שמו של הסבא הגדול שלנו'!!

רבינו מקבל מהרב אוהב ציון
את אחד מחיבורי הפרדס
מדפוס ראשון שנת תקי"ד

הכנה לבר מצוה

סיפר רבינו קניבסקי: שקודם שנעשה בר מצוה, ניגש עמו רבינו לארון הספרים, וחפש אחרי ספר קטן וישן, היה זה ספר הפרדס במהדורתו הישנה, וכשמצא החל להקריא לו מה שכותב (בדפי הספר הראשונים): וקבלתי מרבי המובהק החריף והבקי הישיש מו"ה יצחק אייזיק זצלה"ה, שבלייל הנכנס ל"ד שנה משני האדם אחר י"ג שנה שלמות, וכן בלייל הנכנס לכ"א שנה אחר כלות שנה שלמות, כאשר יסכים האדם בדעתו באותו לילה לעבודת השי"ת וית' כן יצמיח ויעלה, והוא בדוק ומנוסה עכ"ל.

ללמוד ליל גיל העשרים

ועובדא דומה סיפר בן רבינו רבי יצחק שאול קניבסקי: שקודם שנעשה בן כ' (וכבר היה נשוי ולא רווק), קרא לו רבינו ואמר לו שהנהגה נכונה היא שישאר נעור כל הלילה ויעסוק בתורה, והראה לו את ספר הפרדס הנ"ל (הובא בחלק הדרושים שבת ומועד ג' דרוש לשבת, דף מו) שכותב: דע שמסורת קבלה בידינו כו' וידוע שאין האדם נדון בב"ד של מעלה אלא מבן כ' שנה ומעלה, ומי שנכנס ביום אחד של שנת כ"א אם יבחר בטוב וימאס ברע, וישתדל לעסוק בתורה ובמצות אזי בלילה הראשונה כשישן על מיטתו אזי מיכאל שר הגדול שולח מלאך אחד מגדולי מחנותיו כפי הראוי לו, ומצוה להוליך נפשו ולהכניסה בפתח היכל הראשון מחמשים היכלות של טהרה, ומכניסה לפניו עד כדי שיעור זכות נפשו וכו'.

וכן סיפר רבינו על עצמו כשנעשה בגיל כ', אמר לו אביו זי"ע להיות נער כל הלילה (הר"י אוהב ציון).

וכן היה רבינו משיב כששאלו האם יש מקור למה שרבים נוהגים להישאר ער או לצום ביום ההולדת של שנת העשרים, והיה משיב שלצום אין ענין אבל להיות נעור בלילה וללמוד יש ענין גדול, על פי דברי הפרדס הנ"ל.

ספר 'אור השנים'

ספרו של בעל הפרדס 'אור השנים' המפרט את רשימת המצוות והלוויין שנכון להרהר ושמקיימים כמעט בכל פעולה ביום, היה בלתי ניתן להשגה, ועל כן מרן הגר"א"ל שטיינמן זצוק"ל החליט בשנת תשכ"ז

ניתן לתרום גם במכשירי 'קהילות' ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובהיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310